1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

การพัฒนาเครื่องมือวัดและประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช โดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

DEVELOPMENT OF A MEASUREMENT AND EFFECTIVENESS OF THE PSYCHIATRIC NURSE PRACTICUM PREPARATION PROGRAM WITH SIMULATION-BASED LEARNING ON LEARNING FLOW AMONG NURSING STUDENTS

วชิรพร โชติพานัส

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2568

gs631150112_1903931501

การพัฒนาเครื่องมือวัดและประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช โดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

วชิรพร โชติพานัส

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

DEVELOPMENT OF A MEASUREMENT AND EFFECTIVENESS OF THE PSYCHIATRIC NURSE PRACTICUM PREPARATION PROGRAM WITH SIMULATION-BASED LEARNING ON LEARNING FLOW AMONG NURSING STUDENTS

WACHIRAPORN CHOTIPANUT

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of DOCTOR OF PHILOSOPHY

(Applied Psychology)

Behavioral Science Research Insitute, Srinakharinwirot University

2025

Copyright of Srinakharinwirot University

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาเครื่องมือวัดและประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช
โดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ของ

วชิรพร โชติพานัส

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์)

..... ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่)

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารยา เชียงของ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญาณี พูนพล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชชาดา ประสิทธิโชค)

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37
1903931501

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาเครื่องมือวัดและประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช โดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์
ผู้วิจัย	วชิรพร โชติพานัส
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2568
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ชาริน สุวรรณวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. นฤมล พระใหญ่

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสานวิธี แบบแผนขั้นตอนเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาความหมาย องค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช พัฒนาและตรวจสอบแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยการวิจัยระยะที่ 1 ได้สัมภาษณ์เชิงลึกกับอาจารย์พยาบาลจิตเวช 3 คน ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิจัยระยะที่ 2 เก็บข้อมูลแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 471 คน วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและเชิงยืนยัน และการวิจัยระยะที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมแบบทางเดียวและการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุร่วมวัดซ้ำแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ความลื่นไหลในการเรียนรู้มี 4 องค์ประกอบคือ ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำ ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม 2) ผลการวิเคราะห์พบว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ 4 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (c^2 = 292.56, df = 160, p = 0.000, c^2/df = 1.83, CFI = 0.99, TLI = 0.98, RMSEA = 0.059, SRMR = 0.041) และ 3) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโปรแกรม พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความลื่นไหลในการเรียนรู้ในระยะหลังการทดลองทันทีสูงกว่าระยะก่อนการทดลองและพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความลื่นไหลในการเรียนรู้ สูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งในระยะหลังทดลองทันทีและระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการใช้สถานการณ์จำลองช่วยส่งเสริมการสร้างความคิดแบบรวบยอดและช่วยให้มีความมั่นใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้เมื่อเผชิญกับสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วยจิตเวชและทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้ป่วยจิตเวช สามารถสื่อสารกับผู้ป่วยจิตเวชได้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพยาบาลได้อย่างดี

คำสำคัญ : การพัฒนาเครื่องมือวัด, ความลื่นไหลในการเรียนรู้, การฝึกการพยาบาลจิตเวช, โปรแกรมเตรียมความพร้อม, สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

Title	DEVELOPMENT OF A MEASUREMENT AND EFFECTIVENESS OF THE PSYCHIATRIC NURSE PRACTICUM PREPARATION PROGRAM WITH SIMULATION-BASED LEARNING ON LEARNING FLOW AMONG NURSING STUDENTS
Author	WACHIRAPORN CHOTIPANUT
Degree	DOCTOR OF PHILOSOPHY
Academic Year	2025
Thesis Advisor	Dr. Charin Suwanwong
Co Advisor	Dr. Narulmon Prayai

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

This study employed a mixed-method, exploratory sequential design with the aim of (1) exploring the meaning and components of learning flow and approaches to preparedness for psychiatric nursing practicum, (2) developing and validating a learning flow scale for nursing students, and (3) evaluating the effectiveness of a preparedness program using virtual simulation on nursing students' learning flow before their psychiatric nursing practicum. In Phase 1, in-depth interviews were conducted with three psychiatric nursing instructors, and data were analyzed using content analysis. In Phase 2, data were collected from 471 nursing students using the learning flow scale, which was analyzed with exploratory factor analysis (EFA) and confirmatory factor analysis (CFA). In Phase 3, the sample consisted of 40 third-year nursing students, divided into experimental and control groups (20 per group). The experimental group participated in the preparedness program with virtual simulation before the psychiatric nursing practicum. Data were analyzed using one-way MANCOVA and one-way repeated measures MANCOVA. The results showed that 1) Learning flow was found to consist of four components: (a) connection between goals and required tasks, (b) clear reflection during activity, (c) autonomy in learning experiences, and (d) concentration and immersion in activities; 2) The 4-factor structure of the learning flow scale was supported by CFA results and showed good model fit (c^2 = 292.56, df = 160, p = 0.000, c^2/df = 1.83, CFI = 0.99, TLI = 0.98, RMSEA = 0.059, SRMR = 0.041); and 3) The program evaluation showed that the experimental group had significantly higher post-test learning flow scores compared to pre-test scores and to the control group, both immediately after the intervention and at a two-week follow-up ($p < .05$). The findings indicate that using virtual simulation can enhance conceptual understanding, build confidence, and prepare students to manage real situations in psychiatric wards. It also contributes to attitude changes toward psychiatric patients, improves communication, and enhances overall nursing performance.

Keyword : learning flow, Measurement scale development, the psychiatric nursing practicum, preparation program, simulation -based learning

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือและความเมตตาจากคณาจารย์หลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงอาจารย์ที่ปรึกษาหลักคืออาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คือ อาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ที่ได้แก้ไขตรวจงานและให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางทุกขั้นตอนในการทำปริญญานิพนธ์อย่างละเอียดรวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอจนสำเร็จลุล่วงตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ที่ได้อำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือและประสานงานด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.อารยา เชียงของ ประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ผศ.ดร.พิชญาณี พูนพลและผศ.ดร.พิชชาดา ประสิทธิโชค กรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ที่ได้ ให้คำแนะนำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงปริญญานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นรวมทั้งให้ความเมตตาและความรู้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.นริสรา พึ่งโพธิ์สภประธานคณะกรรมการสอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์และคณาจารย์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ให้คำแนะนำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงปริญญานิพนธ์ในก้าวแรกจนเป็นความก้าวหน้าตามมา

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลรัตน์ เทอร์เนอร์คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บข้อมูล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อติญาณ์ ศรเกษตริน รองคณบดีด้านวิจัย นวัตกรรม บริการวิชาการ และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน สถาบันพระบรมราชชนก และอาจารย์นฤมล เหล่าโกสินหัวหน้างานวิจัย นวัตกรรมและวิเทศสัมพันธ์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นนทบุรี ที่ประสานงานกับวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์ดร.จุฑารัตน์ อัครวงศ์วิศิษฏ์ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บข้อมูลและประสานงานจนเก็บข้อมูล จนลุล่วง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนิดา พุ่มท่า คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บข้อมูลและประสานงานจนเก็บข้อมูล จนลุล่วง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา วิสุทธิพานิช คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัยที่ประสานงานให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บข้อมูลและประสานงานในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างจนสำเร็จ

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและน้องชายผู้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ผู้วิจัยฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำวิจัยจนประสบความสำเร็จและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

วชิรพร โชติพานัส

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญ ..... ช

สารบัญตาราง ..... ญ

สารบัญรูปภาพ ..... ฏ

บทที่ 1 บทนำ 1

ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1

คำถามการวิจัย 3

จุดมุ่งหมายของการวิจัย 3

ขอบเขตของการวิจัย 3

ความสำคัญของการวิจัย 4

นิยามศัพท์เฉพาะ 5

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม 7

1. บริบทของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช 7

2. ความลื่นไหล 12

3. โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ 20

4. นิยามเชิงปฏิบัติการ 42

5. กรอบแนวคิดการวิจัย 42

5. สมมติฐานการวิจัย 43

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย....45
การวิจัยระยะที่ 1 การพัฒนาเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้....45
ขั้นตอนที่ 1: การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อค้นหาความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช....45
ขั้นตอนที่ 2: การพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้....48
การวิจัยระยะที่ 2 การตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์....54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย....56
การเก็บรวบรวมข้อมูล....59
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล....61
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์....61
บทที่ 4 ผลการวิจัย....63
ตอนที่ 1 ความหมาย องค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช....64
ตอนที่ 2 เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์....71
ตอนที่ 3 ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์....85
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ....94
การดำเนินการวิจัย....94
สรุปผลการวิจัยระยะที่ 1....94
สรุปผลการวิจัยระยะที่ 2....98
การอภิปรายผล....100

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....114
ข้อจำกัดในงานวิจัยและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....117
บรรณานุกรม.....119
ภาคผนวก.....126
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองโครงการวิจัย จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....127
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย.....130
ภาคผนวก ค รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....141
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC และค่าความเชื่อมั่น ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (Index of Item Objective Congruence: IOC).....143
ภาคผนวก จ.....153
ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์อาจารย์พยาบาลศาสตร์ แบบสอบถามความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์.....208
ประวัติผู้เขียน.....220

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงรายชื่อคณะพยาบาลศาสตร์ของภาครัฐในเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑล 50

ตาราง 2 แสดงรายชื่อคณะพยาบาลศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 52

ตาราง 3 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 64

ตาราง 4 คำพูดจากบทสัมภาษณ์ตามแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวช 69

ตาราง 5 คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (n = 235) 72

ตาราง 6 คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (n = 236) 74

ตาราง 7ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ 77

ตาราง 8 ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลเครื่องมือวัด 80

ตาราง 9 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติที และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของเครื่องมือความลื่นไหลในการเรียนรู้ 82

ตาราง 10 การเปรียบเทียบคุณลักษณะทั่วไประหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (n = 40) 85

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความลื่นไหลในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 87

ตาราง 12 ผลการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความชันถดถอยของเพศกับกลุ่มทดลองตามตัวแปรความลื่นไหลในการเรียนรู้ 89

ตาราง 13 การเปรียบเทียบองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 91

ตาราง 14 การเปรียบเทียบองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ตามช่วงเวลาการทดลอง 92

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 15 แสดงกิจกรรมข้อคำถาม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และผลการคัดเลือกโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ 150

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กราฟแสดงความสมดุลของทักษะความท้าทาย ที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุความลื่นไหล 14

ภาพประกอบ 2 ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb 32

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย 43

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ 66

ภาพประกอบ 5 โมเดลเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ 81

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บทที่ 1
บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชถือเป็นความท้าทายสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เนื่องจากต้องเผชิญกับสถานการณ์จริงในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ทั้งที่ยังไม่มีประสบการณ์มาก่อน ซึ่งหากเกิดข้อผิดพลาดอาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยได้ (Shaygan et al., 2023) ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติของหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า การเรียนรู้ของนักศึกษามักขาดการเตรียมความพร้อมอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะบางปีที่อาจารย์ใช้วิธีการให้ดูคลิปเพียงอย่างเดียว แทนการฝึกปฏิบัติจริงล่วงหน้า สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Park and Seo (2022) และ Ganzer and Zauderer (2013) ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลขาดความมั่นใจ กลัวผู้ป่วย ไม่สามารถสื่อสารได้ และมีความเครียดสูงในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้จิตเวช โดยเฉพาะในช่วงต้นของการฝึกปฏิบัติ ส่งผลให้ไม่สามารถใช้ทักษะการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม (Kim et al., 2024) เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดความมั่นใจและทักษะการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลในการเรียนภาคปฏิบัติจิตเวช จำเป็นต้องเน้นพัฒนาคุณลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง หนึ่งในคุณลักษณะสำคัญคือ “ความลื่นไหลในการเรียนรู้” (Learning Flow) ซึ่งเป็นภาวะทางจิตที่บุคคลมีสมาธิ ความเพลิดเพลิน และแรงจูงใจภายในขณะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Csikszentmihalyi, 1990; Jackson & Marsh, 1996; Peng, 2019)

การวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติถือเป็นหัวใจสำคัญของการเตรียมความพร้อม แต่ยังพบข้อจำกัดในเครื่องมือวัดที่มีอยู่ โดยเฉพาะในบริบทของการพยาบาลจิตเวชที่มีลักษณะเฉพาะทางมากกว่าเครื่องมือที่พัฒนาสำหรับนิสิตนักศึกษาทั่วไป (Heutte et al., 2021; สุพัทธ แสนแจ่มใส, 2562) การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาเครื่องมือวัดที่มีองค์ประกอบเหมาะสมกับบริบท และนำเครื่องมือนี้ไปใช้ในการตรวจสอบผลของโปรแกรมต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ ผลลัพธ์ที่ได้จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความมั่นใจมากขึ้นในการฝึกภาคปฏิบัติจริง เกิดประสบการณ์เชิงบวกในการเรียนรู้ ปรับทัศนคติที่มีต่อผู้ป่วยจิตเวช และพัฒนาทักษะวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แม้ว่างานวิจัยที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดความลื่นไหลในการเรียนรู้และมีความพยายามในการพัฒนาเครื่องมือวัดในกลุ่มนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา (เช่น Heutte et al. (2021); สุพัทธ แสนแจ่มใส (2562)) แต่ยังพบว่าการศึกษาในบริบทเฉพาะของนักศึกษาพยาบาล

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ศาสตร์ โดยเฉพาะในรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชยังมีจำกัด เครื่องมือวัดที่มีอยู่ส่วนใหญ่ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อสะท้อนลักษณะการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่ต้องใช้ทักษะการสื่อสาร การเข้าใจผู้ป่วย และการจัดการกับความวิตกกังวลจากภาวะแวดล้อมที่ซับซ้อนของหอผู้ป่วยจิตเวช นอกจากนี้ งานวิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมเตรียมความพร้อมที่ส่งเสริมความลื่นไหลในการเรียนรู้ก็ยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยมักใช้รูปแบบการวิจัยแบบก่อน-หลังโดยไม่มีการเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม (Norsworthy et al., 2023) ขาดการตรวจสอบผลในระยะยาวหรือในบริบทที่มีความเสี่ยงสูงทางคลินิก เช่น การพยาบาลจิตเวช ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมีความจำเป็นในการเติมเต็มช่องว่างทั้งการพัฒนาเครื่องมือวัดเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย และการทดสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมภายใต้แนวคิดการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์เสมือนจริง เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความลื่นไหลในการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์อย่างเหมาะสมกับบริบทวิชาชีพ

ในกระบวนการวิจัยนี้ ได้นำแนวคิดการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จำลองเสมือนจริง (Simulation-Based Learning: SBL) ร่วมกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) มาใช้ในโปรแกรม เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการพยาบาลจิตเวชในสถานการณ์ที่ปลอดภัยและใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยใช้ผู้ป่วยมาตรฐาน (Standardized Patients) และเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สะท้อนคิด และการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมและทัศนคติ ลดความวิตกกังวล และส่งเสริมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติจริง (Karlsaune et al., 2023; Norkaeo, 2015; Riley, 2016)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงนำมาสู่การศึกษาโดยเริ่มต้นจากการค้นหาความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ แล้วจึงนำผลจากการวิจัยที่ได้มาพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ก่อนนำเครื่องมือมาใช้เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจสามารถนำไปปฏิบัติได้เมื่อเผชิญกับสถานการณ์จริงบนหอผู้ป่วยจิตเวช และทำให้เกิดเป็นคุณลักษณะความลื่นไหลในการเรียนรู้ มีการปรับเปลี่ยนมุมมองต่อผู้ป่วยจิตเวชไม่กลัวผู้ป่วยจิตเวช สามารถสื่อสารกับผู้ป่วยจิตเวชได้ ช่วยให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงตลอดการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชจนส่งผลต่อประสิทธิภาพการพยาบาลได้ในอนาคต

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

คำถามการวิจัย

1. ความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชอย่างไร

2. แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เป็นอย่างไร

3. โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีประสิทธิผลเป็นอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อค้นหาความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

3. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสานวิธี (Mixed Methods Research) (Creswell & Plano Clark, 2018) แบบแผนขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory Sequential Design) โดยเริ่มต้นจากการวิจัยเชิงคุณภาพในการทำความเข้าใจองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ นำไปสู่การพัฒนา รวมไปถึงการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จากนั้นจึงนำเครื่องมือวัดมาใช้ในการศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นผู้ที่สอนและนิเทศการฝึกปฏิบัติวิชาการพยาบาลจิตเวช จำนวน 2 ท่าน และเป็นอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ 1 ท่าน รวมเป็น 3 ท่าน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของภาครัฐจำนวน 6,979 คนประกอบไปด้วยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของภาครัฐ ในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล ได้แก่ 1) สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข 2) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 3) สังกัดกระทรวงกลาโหม และ 4) สังกัดกรุงเทพมหานคร (สภาการพยาบาล, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของภาครัฐ 4 สถาบัน ได้แก่ 4 สถาบัน ได้แก่ 1)วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี 2) คณะพยาบาลศาสตร์ เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช 3) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และ 4) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent variable) หรือตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่

- การได้รับหรือไม่ได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง

ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่

- ความลื่นไหลในการเรียนรู้

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้สำหรับการเตรียมความพร้อมการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติ ดังนี้

เชิงวิชาการ

ทำให้ได้องค์ความรู้ที่บูรณาการหลากหลายสาขาทั้งด้านการศึกษา จิตวิทยา และพยาบาล ที่มีการนำแนวคิดความลื่นไหล (Flow) ผนวกกับจิตวิทยาการเรียนรู้ (Learning Psychology) มาใช้ในการออกแบบโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง โดยกระบวนการพัฒนาผ่านการค้นหาความหมายองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชมาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เชิงปฏิบัติ

วิทยาลัยพยาบาลและคณะพยาบาลศาสตร์ในประเทศไทย สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติการพยาบาล การฝึกอบรม ให้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในการส่งเสริมความลื่นไหลในการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะก่อให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชอย่างมีประสิทธิภาพ

เชิงนโยบาย

1. เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูพยาบาลระหว่างนักศึกษาพยาบาลศาสตร์กับอาจารย์ผู้สอนวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ทั้งคณะพยาบาลและวิทยาลัยพยาบาลในจังหวัดต่าง ๆ ร่วมกันขับเคลื่อนคุณภาพการผลิตและพัฒนานักศึกษาพยาบาลสู่การเรียนและจบวิชาชีพพยาบาลอย่างมีคุณภาพในมหาวิทยาลัยได้รวมทั้งคณะพยาบาลศาสตร์/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบลที่ฝึกปฏิบัติจิตเวชชุมชน/โรงพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติด้านการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชร่วมกันขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการเรียนรู้สู่การยกระดับการพัฒนานักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. เกิดการสร้างเครือข่ายและสร้างความเข้มแข็งของระบบบริหารหลักสูตรและพัฒนากิจกรรมนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ระหว่างครูผู้รับผิดชอบวิชา และผู้บริหารหลักสูตรได้ร่วมพัฒนากระบวนการสำหรับการพัฒนานักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้เกิดความลื่นไหลในการการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยใช้การจัดการเรียนรู้สถานการณ์เสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของวิชาชีพพยาบาลและสามารถขยายผลไปสู่หน่วยบริหารหลักสูตรและหน่วยพัฒนานักศึกษาพยาบาลศาสตร์และนักศึกษาพยาบาลในจังหวัดต่าง ๆ ได้และการพัฒนานักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ได้ด้วย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จังหวัดนครนายก ประจำปีการศึกษา 2567 ซึ่งเป็นชั้นปีที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

2. การฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชที่เน้นกิจกรรมต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจต่อตนเองและผู้อื่นโดยงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี ความรู้เรื่องการสร้าง

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด และความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี เป็นต้น

3. ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริง หมายถึง การให้นักศึกษาแสดงเป็นผู้ป่วยจำลอง (Simulated patients) ที่ได้รับการฝึกให้แสดงในบทบาทของผู้ป่วยหรือแสดงในสถานการณ์ทางการแพทย์ได้ โดยสามารถแสดงอาการเกี่ยวกับสุขภาพนั้นออกมาได้อย่างมีมาตรฐานจนเหมือนหรือคล้ายกับผู้ป่วยมาตรฐาน (Standardized patient) หรือ ผู้ใดก็ตามที่สามารถปฏิบัติตนได้เสมือนเป็นผู้ป่วยจริง เพื่อแสดงออกถึงอาการหรือปัญหาทางสุขภาพนั้น ๆ ทั้งด้านร่างกายและสุขภาพจิต

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บทที่ 2
ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนและรวบรวมเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อค้นหาความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดและตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เป็นแนวทางการศึกษาวิจัย มีหัวข้อและรายละเอียดดังนี้

1. บริบทของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
2. ความลื่นไหลในการเรียนรู้
3. โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้
    3.1 การจัดการเรียนรู้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง (Simulation-Based Learning)
    3.2 การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคล์ป (Kolb's experiential learning theory)
    3.3 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง
    3.4 แนวทางการพัฒนาโปรแกรม
4. นิยามเชิงปฏิบัติการ
5. กรอบแนวคิดการวิจัย
6. สมมติฐานการวิจัย

1. บริบทของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

สภาการพยาบาล (2556) ให้นิยามว่า พยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต เป็นสาขาเฉพาะทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินวินิจฉัยโรค การดูแลช่วยเหลือ การบำบัดรักษาทางจิต การฟื้นฟูสภาพ การส่งเสริมสุขภาพจิต และการสร้างเสริมศักยภาพในการดูแลตนเองของผู้ป่วย และศักยภาพของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยทางจิต การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการบริหารจัดการระบบบริการสำหรับผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตซับซ้อนและผู้ป่วยทางจิตเวชในเด็ก วัยรุ่นหรือในผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ และทุกระยะของการเจ็บป่วย โดยเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับอารมณ์ตัวตนกับสุขภาวะ การเจริญเติบโตและพัฒนาการ ภาวะผิดปกติทางจิตประสาท จิตเวชศาสตร์ จิตเภสัช วิทยาศาสตร์ทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องหลักฐานเชิงประจักษ์รวมทั้งจริยธรรม จรรยาบรรณ กฎหมายศิลปะการพยาบาล และความเข้าใจในประสบการณ์ และคุณค่าของความเป็นคน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ก่อให้เกิดกระบวนการปฏิบัติเกิดผลลัพธ์ที่ดีทั้งต่อตัวผู้ป่วยและครอบครัว องค์กร และระบบบริการสุขภาพของประเทศ

หลักการของการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

การสังเคราะห์ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้การบริการแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน แบบองค์รวม ยึดหลักการปฏิบัติ 4 มิติ ดังนี้ (ฉวีวรรณ สัตยธรรมและคณะ, 2557)

1. การส่งเสริมสุขภาพจิต เป็นการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตขั้นต้น (Primary prevention) โดยมีหลักการว่าสุขภาพจิตดีมีพื้นฐานจากการกำเนิดที่ดีมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงได้รับความรักความอบอุ่นจากมารดาบิดาหรือผู้เลี้ยงดูมีความไว้วางใจผู้อื่น มีการแสดงออกที่เหมาะสมเชื่อมั่นในตนเอง มีความมั่นคงทางจิตใจ ยอมรับตนเองการปฏิบัติการพยาบาล คือ การให้ความรู้ประชาชนในเรื่องสุขภาพจิต เริ่มตั้งแต่การให้ความรู้และคำแนะนำก่อนสมรสในการมีคู่ครองที่เหมาะสม โรคทางพันธุกรรม การให้กำเนิดทารกที่บิดามารดามีความพร้อมในการเลี้ยงดูทารก เด็ก และวัยรุ่นให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ และพัฒนาการของบุคคลทุกวัย ความต้องการและการตอบสนองความต้องการของบุคคล

2. การป้องกันปัญหาสุขภาพจิตหรือรักษาภาวะทางสุขภาพจิตให้ดี ปัญหาสุขภาพจิตเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกเพศทุกวัย เพราะช่วงชีวิตของมนุษย์มีทั้งการเจริญเติบโตการพัฒนาการตามวัย (Growth and Development) การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและความรับผิดชอบตามหน้าที่ของบุคคลในสังคม อาจมีเหตุปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความขัดแย้ง ความคับข้องใจ ความเครียด และวิตกกังวลได้การปฏิบัติการพยาบาลต้องกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคคลได้รักษาระดับของสุขภาพจิตให้ดีอยู่เสมอ พยาบาลจะเป็นผู้ให้ความรู้ช่วยเหลือแนะนำในเรื่องการปรับตัว (Adaptation and Adjustment) การเผชิญปัญหา (Coping) การลดความวิตกกังวล ลดความเครียด รวมทั้งช่วยเหลือบุคคลในภาวะวิกฤต

3. การบำบัดรักษา บุคคลที่มีปัญหาสุขภาพจิตหากไม่ขจัดให้หมดไปอาจทำให้เจ็บป่วยเป็นโรคจิตโรคประสาทได้ การปฏิบัติการพยาบาล คือ ต้องให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตหรือผู้ที่เจ็บป่วยทางจิตให้ได้รับการรักษาทันท่วงที เพื่อไม่ให้สุขภาพจิตเสื่อมหรือลุกลาม ซึ่งจัดเป็นการป้องกันขั้นที่ 2 (Secondary prevention) กิจกรรมทางการพยาบาล เช่นการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดการให้ยาการดูแลทางด้านร่างกาย เป็นต้น

4. การฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ที่เจ็บป่วยทางจิตใจ จะขาดความสนใจตนเองและสิ่งแวดล้อม ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การตัดสินใจไม่ดี ขาดความ สามารถ ในการเข้าสังคม รวมทั้งขาด

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

การดูแลช่วยเหลือตนเอง การปฏิบัติการพยาบาล คือ ฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งจัดเป็นการป้องกันขั้นที่ 3 (Tertiary prevention) โดยจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการรักษาการบำบัดทางความคิด การจัดกลุ่มกิจกรรมบำบัดและให้การรักษาบำบัดอื่น ๆ ร่วมกับบุคลากรในทีมจิตเวช

สรุปได้ว่า การพยาบาลสุขภาพจิตแบบองค์รวมเป็นกระบวนการดูแลที่ต่อเนื่องครอบคลุมตั้งแต่การส่งเสริมสุขภาพจิต การป้องกันและรักษาเพื่อคงสมดุลและช่วยเหลือในยามเผชิญปัญหา การบำบัดรักษาเมื่อเกิดความเจ็บป่วยทางจิตใจ และการฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อให้ผู้ป่วยกลับมาดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ โดยมีเป้าหมายให้บุคคล ครอบครัว และชุมชนมีสุขภาพจิตที่ดีและคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์

การจัดการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชในปัจจุบัน

คณะพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ มีการจัดการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชในปัจจุบัน ได้แก่ ฝึกปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพจิต ป้องกันการเจ็บป่วยทางจิต การพยาบาลบุคคลที่มีความเจ็บป่วยทางจิตทุกช่วงวัยในระยะเฉียบพลันและเรื้อรัง การวาง แผนจำหน่าย การดูแลต่อเนื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพ การใช้ยาทางจิตเวชอย่างสมเหตุผล การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ความปลอดภัย ความแตกต่างทางพหุวัฒนธรรม ภายใต้จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และนิติจิตเวช

บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ครูผู้สอน ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งบทบาทของครูจะเปลี่ยนไปจากเดิม โดยมีบทบาทใหม่ ดังนี้

1) เป็นผู้จัดการ (Manager) เป็นผู้กำหนดบทบาทให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนเข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน

2) เป็นผู้ช่วยเหลือและแหล่งเรียนรู้ (Helper and resource) เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางด้าน วิชาการในยามที่ผู้เรียนต้องการ อันจะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพ

3) เป็นผู้อำนวยความสะดวกและสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอน (Facilitator) ให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านสื่ออุปกรณ์คำแนะนำ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างราบรื่น

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

4) เป็นผู้ติดตามตรวจสอบ (Monitor) คอยตรวจสอบกระบวนการทำงาน ผลงานของผู้เรียน รวมทั้ง การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

บทบาทของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1) เป็นผู้ลงมือกระทำ (Actor) ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือกระทำ หรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นแก่ตัวผู้เรียน

2) เป็นผู้มีส่วนร่วม (Participant) ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขันตอน

3) เป็นสมาชิกของกลุ่มผู้เรียน (Member) ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ความ คิดเห็น และสร้างสัมพันธภาพภายในกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ซึ่งส่งผลให้เกิดการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

4) เป็นผู้ประเมิน (Evaluator) ผู้เรียนจะต้องคอยตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตัวเองอยู่เสมอ

การขาดการจัดการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชในปัจจุบัน

ในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อยู่ในรูปของการศึกษาในระบบซึ่งนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ไม่ได้มีโอกาสในการเลือกเรียนได้อย่างอิสระตามความสนใจเพราะต้องเรียนไปตามระบบหลักสูตรการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชที่ผู้จัดการเรียนการสอนได้วางเอาไว้ โดยเฉพาะรูปแบบการสอนที่ถึงแม้จะถูกคิดค้นออกแบบ และนำไปใช้ในการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพจะมีการเตรียมความพร้อมและฝึกการทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด เนื่องจากปัญหาในบางปีการศึกษาที่มีเวลาน้อยในการจะเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช อาจารย์พยาบาลจะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ดูคลิปอย่างเดียวแต่ไม่ได้มีการทดลองฝึกด้วยทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ขาดการเผชิญปัญหาและแก้ปัญหาจากการทำกลุ่มศิลปะบำบัดที่แสดงบทบาทเป็นหัวหน้ากลุ่ม (Leader Group)และผู้ช่วยทำกลุ่ม (Co Leader) ก่อนไปทำจริงกับผู้ป่วยจิตเวชจึงทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ยังรู้สึกว่าไม่มั่นใจในตนเอง รู้สึกเครียด และวิตกกังวลในการที่ต้องให้การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชและทำกลุ่มศิลปะบำบัดครั้งแรกในหอผู้ป่วยจิตเวช รวมทั้งการสนทนาบำบัดกับผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ต้องเผชิญกับผู้ป่วยจิตเวชครั้งแรกในหอผู้ป่วยจิตเวชจริงทำให้ต้องใช้เวลาหลายวันในการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่จะทำกิจกรรมกับผู้ป่วยจิตเวชได้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ในกรณีมีเวลาน้อยในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพและจิตเวชและได้หาวิธีการแก้ไขในการเตรียมความพร้อมโดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ดูคลิปการสนทนาบำบัดและการจัดกลุ่มกิจกรรมได้แก่กลุ่มศิลปะบำบัดและมีวิทยาลัยพยาบาลบางสถาบันในบางปีการศึกษาที่มีเวลาเตรียมความพร้อมบางกิจกรรมโดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีเวลาพอได้แสดงบทบาทสมมติแล้วอัดคลิปการแสดงกิจกรรมไว้ให้รุ่นต่อ ๆ ไปได้ดูแต่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ไม่ได้ทดลองฝึกปฏิบัติจะไม่มีการสาธิตย้อนกลับแล้วการสะท้อนข้อคิดเห็นก็จะไม่มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ขาดโอกาสในการเรียนรู้วิธีการเผชิญปัญหาก่อนและไม่รู้จุดอ่อนของตัวเองในการฝึก ถ้านักศึกษาพยาบาลศาสตร์รู้จุดอ่อนในการฝึกจากการสะท้อนความคิดเห็นจากครูพยาบาลทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์พยายามหาวิธีเสริมความรู้เพื่อปรับปรุงจุดอ่อนตัวเอง โดยการให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีการเผชิญปัญหาและรู้จุดอ่อนของตัวเองโดย

โดยสรุป เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว เป้าหมายสำคัญ คือให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถประเมินคัดกรองปัญหาสุขภาพจิต สามารถใช้หลักการพยาบาลจิตเวชทำกิจกรรมบำบัดได้อย่างเหมาะสม และปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับปัญหาของการจัดการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชในปัจจุบัน เช่น มีเวลาน้อยในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช อาจารย์ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ดูคลิปอย่างเดียวแต่ไม่ได้มีการทดลองฝึก นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ยังรู้สึกว่าไม่มั่นใจในตนเองรู้สึกเครียด และวิตกกังวลในการที่ต้องให้การพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช การจะบรรลุเป้าหมายต่าง ๆ และเป็นการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีความลื่นไหลในการเรียนรู้ คุณลักษณะดังกล่าวช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถจดจ่ออยู่กับการเรียนรู้ มีความต้องการและมีความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ในการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลลัพธ์ต่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

2. ความลื่นไหลในการเรียนรู้

ในการทำความเข้าใจความลื่นไหลในการเรียนรู้จำเป็นต้องเข้าใจรายละเอียดของแนวคิดเกี่ยวกับความลื่นไหล จะช่วยให้เข้าใจได้มากขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของความลื่นไหล

ความลื่นไหล หมายถึง สภาวะที่บุคคลมีส่วนร่วมอย่างลึกซึ้งในการทำกิจกรรมบางอย่างจนลืมทุกสิ่งทุกอย่าง ยกเว้นกิจกรรมที่กำลังทำอยู่เป็นประสบการณ์ที่เพลิดเพลินมากจนบุคคลมีความปรารถนาที่อยากจะกลับไปทำกิจกรรมนั้นอีกครั้ง (Csikszentmihalyi, 1990) และเป็นกระบวนการทางจิตที่บุคคลรู้สึกร่วมไปกับกิจกรรมที่ทำอยู่จนเกิดเป็นประสบการณ์ทางบวก (Jackson & Marsh, 1996) ซึ่งเป็นต้นทุนทางอารมณ์ (emotional capital) ที่ดีของอนาคตซึ่งทำให้บุคคลได้รับรู้ความสามารถของตนเอง (Seligman, 2002) สอดคล้องกับสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาหรือ APA ที่ให้ความหมายของความลื่นไหลว่า เป็นสภาวะของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เกิดความสนุกสนาน โดยประสบการณ์ที่กล่าวไปเป็นประสบการณ์ที่เหมาะสม (Optimal Experience) และเป็นความเบิกบานใจ (Enjoyment) (Csikszentmihalyi, 1997; VandenBos, 2007) เป็นผลมาจากแรงจูงใจภายในที่อยากจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งภายใต้ความสอดคล้องระหว่างลักษณะของบุคคลและกิจกรรมที่เกิดขึ้น (Chen, 2006) แต่เมื่อภาวะลื่นไหลถูกขัดจังหวะก็อาจส่งผลให้ประสิทธิภาพและผลิตภาพลดลงได้ โดย Jackson and Csikszentmihalyi (1999) อธิบายว่า ความลื่นไหล หมายถึง การดูดซึมเข้าสู่กิจกรรมทั้งหมดของบุคคล อาจจะเป็นประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจสูงสุดก็ไม่จำเป็นต้องเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในทุกครั้ง ในความลื่นไหลถือเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่ได้เกิดบ่อยนัก อาจเกิดจากความบังเอิญสำหรับนักกีฬาส่วนใหญ่ด้วย (Jackson & Csikszentmihalyi, 1999) สอดคล้องกับสุพัทธ แสนแจ่มใส (2562) ได้กล่าวว่าประสบการณ์ความเพลินในการเรียน คือ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนที่ผู้เรียนเกิดความสบายใจ พอใจ ความสนุกสนาน ภายใต้บรรยากาศที่ไม่กดดัน มีอิสระทางความคิดและมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เป็นสภาวะที่ผู้เรียนมีสมาธิ จดจ่อ ไม่สนใจต่อสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง มีความซึมซับหรือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับการเรียน มีความสนใจ มีเป้าหมาย และพร้อมทุ่มเทไปกับการเรียนได้อย่างต่อเนื่องนานจนไม่ได้นึกถึงเวลาที่ผ่านไป ทั้งนี้ผู้เรียนได้รับรู้ว่าตนเองมีศักยภาพจากเนื้อหาที่เรียนที่ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป มองเห็นคุณค่าผลลัพธ์ทางบวกที่ได้จากการเรียนจนอยากจะเรียนซ้ำ ๆ

สำหรับบริบทของความลื่นไหลในการเรียนรู้ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ได้แก่ Landhäußer and Keller (2012) กล่าวว่า ความลื่นไหลในการเรียนรู้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

หมายถึง ความเข้มข้นของนักเรียนในระดับสูงเมื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยในการศึกษาวิจัย พบว่า ความลื่นไหลระดับที่สูงขึ้นส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ Peng (2019) และ Shernoff (2014) กล่าวว่า ความลื่นไหลในการเรียนรู้เป็นสภาวะเฉพาะของการมีส่วนร่วมด้วยสมาธิ ความสนใจ และความเพลิดเพลิน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น ความลื่นไหลในการเรียนรู้ หมายถึง สภาวะของประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของการเรียนรู้ ซึ่งประสบการณ์การเรียนรู้ดังกล่าวเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความสบายใจ เบิกบานใจ เป็นสภาวะที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความสนใจจดจ่อกับการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องจนลืมเวลาที่ผ่านไป

แนวคิดความลื่นไหลในการเรียนรู้

ในทางจิตวิทยา แนวคิดของภาวะลื่นไหล หมายถึง การรู้สึกแห่งการดำดิ่งและจดจ่ออยู่กับสิ่งที่คุณกำลังทำอยู่ และแนวคิดของความลื่นไหลมาจากจิตวิทยาเชิงบวกซึ่งเป็นการศึกษาสิ่งต่าง ๆ ที่ช่วยให้มนุษย์เจริญเติบโต โดยทฤษฎีความลื่นไหล (Flow theory) เริ่มในปี 1975 โดย Mihály Csíkszentmihályi กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความท้าทายของสิ่งที่ทำกับความสามารถที่มากพอที่จะทำสิ่งนั้นได้ ซึ่งหากทั้งสองปัจจัยนี้เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมก็จะก่อให้เกิดภาวะลื่นไหล (Flow) ซึ่งเป็นภาวะที่คนจะทำอะไรได้ผลมาก และมีความสุขมากกับสิ่งที่ทำ ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา Csikszentmihalyi (1990) ใช้จิตวิทยาในการหาคำตอบเกี่ยวกับความสุข สิ่งที่ค้นพบนั้น คือ ความสุขไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้น ไม่ใช่ผลของความบังเอิญหรือโชคชะตา ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ภายนอก แต่ขึ้นอยู่ว่าได้ให้ความหมายต่อเหตุการณ์เหล่านั้นอย่างไร จากงานวิจัยของ Csikzenmihalyi ทำให้เชื่อว่ายังมีวิธีที่เป็นเส้นทางอ้อมที่เริ่มต้นด้วยความสามารถในการควบคุมเนื้อหาในจิตใจของตนเอง ซึ่งเกิดจากการรับรู้เกี่ยวกับชีวิตว่าเป็นผลมาจากพลังที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ พลังแต่ละส่วนนั้น ย่อมมีผลกระทบต่อความรู้สึกของบุคคล และบางครั้งก็จะมีพลังบางอย่างที่ทำให้รู้สึกว่าเป็นผู้ควบคุมการกระทำของตนเองรู้สึกถึงความเบิกบานใจ ความเพลิดเพลินอย่างลึกซึ้ง จึงให้คำนิยามของประสบการณ์นี้ว่าประสบการณ์ที่ดีที่สุด (Optimal Experience)

สรุป ความลื่นไหลเป็นแนวคิดที่หลายคนสามารถทำได้ เข้าใจ และรับรู้ได้ง่ายว่ามีประสบการณ์ Csikszentmihalyi (1990) แนะนำสถานะของความลื่นไหลเป็นความรู้สึกของประสบการณ์ที่ดีที่สุด เมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในความลื่นไหล มีเป้าหมายที่จะไปถึงและมุ่งเน้นไปใน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สิ่งที่ทำอย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกตนเอง และเป็นการทำกิจกรรมที่เป็นภายในความพึงพอใจต่อความรู้สึกตนเอง ประสบการณ์นี้สามารถมีอยู่ได้เกือบทุกประเภทบุคคลและสามารถศึกษาในเชิงวิชาการได้

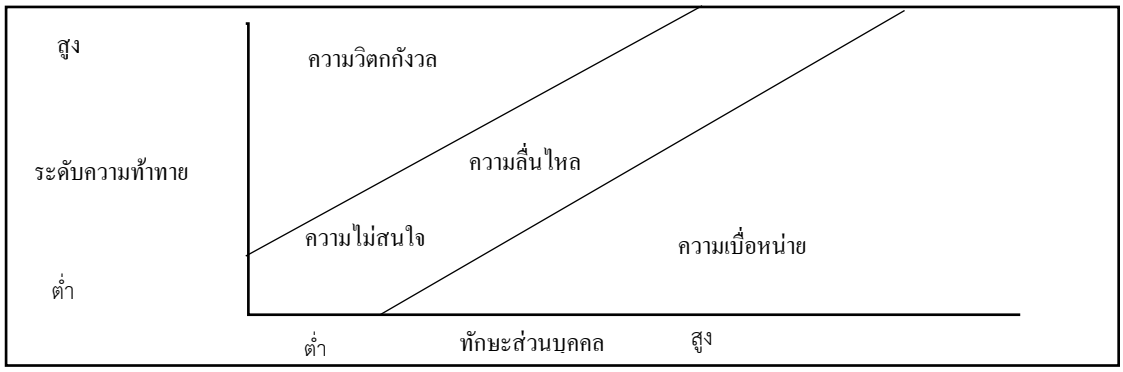

ภาพประกอบ 1 กราฟแสดงความสมดุลของทักษะความท้าทาย
ที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุความลื่นไหล

ที่มา: Csikszentmihalyi (1990)

จากภาพประกอบ 1 ข้อควรพิจารณาเหล่านี้ เกี่ยวข้องกับความลื่นไหล เนื่องจากคนที่สามารถกำหนดคุณภาพชีวิตได้ดีขึ้นคือ ผู้ที่ควบคุมประสบการณ์ของตนเองและมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับความท้าทาย แม้ว่าจะไม่เกินความสามารถของพวกเขา หากข้อกำหนดในการบรรลุผลสำเร็จของกิจกรรมนั้นสูงเกินไปเมื่อเทียบกับทักษะส่วนบุคคลที่มีประสบการณ์จะเป็นความวิตกกังวล ในทางตรงกันข้ามหากงานนั้นง่ายเกินไปที่จะเสร็จสมบูรณ์ บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะประสบกับความเบื่อหน่าย แต่ความไม่สนใจเป็นไปได้มากที่สุดเมื่อทั้งระดับความท้าทายและทักษะส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำ

ตามที่ระบุไว้โดย Csikszentmihalyi (1990) ความลื่นไหลเป็นสภาพจิตใจที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลอยู่ในกิจกรรมอย่างเต็มที่ด้วยการมีส่วนร่วมทั้งหมด มุ่งเน้นไปที่เป้าหมาย แรงจูงใจภายในการมองโลกในแง่ดี และความพึงพอใจในขณะที่ทำกิจกรรม ประสบการณ์ที่รู้สึกเมื่ออยู่ในสถานะความลื่นไหลถูกอธิบายว่าเป็นประสบการณ์ที่ดีที่สุด ซึ่งประสิทธิภาพอยู่ที่จุดสูงสุดและสภาพจิตใจเป็นบวก เมื่อความท้าทายและทักษะทั้งสองสูงกว่าค่าเฉลี่ยพร้อมกัน ประสบการณ์ที่ดีที่สุดจะแสดงออกมา ความลื่นไหลได้ค่อย ๆ แพร่กระจายโดยเริ่มต้นจากกีฬา แล้วขยายไปยังบริบทอื่น ๆ เช่น ดนตรี (Bakker, 2005) ปฏิสัมพันธ์ทางคอมพิวเตอร์ (Ghani & Deshpande, 1994) และการ

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ทำงาน (Csikszentmihalyi & LeFevre, 1989; Salanova et al., 2006) และการฝึกสอน (Wesson & Boniwell, 2007)

คุณลักษณะที่โดดเด่นของแบบจำลองความลื่นไหลในช่วงต้น คือการเน้นความสมดุล (การแลกเปลี่ยน) ระหว่างความท้าทายที่รับรู้ของงานในมือและความสามารถส่วนบุคคลและทักษะในการรับมือกับสถานการณ์ (Csikszentmihalyi, 1975, 1990, 1997)

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

องค์ประกอบของความลื่นไหล

Csikszentmihalyi ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของความลื่นไหลแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบที่นำไปสู่การเกิดความลื่นไหลและ 6 องค์ประกอบที่เป็นคุณลักษณะของความลื่นไหล (Cohen & Bodner, 2019; Csikszentmihalyi, 1990, 1997) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

องค์ประกอบที่นำไปสู่การเกิดความลื่นไหล 3 ประการ ได้แก่

1. ความสมดุลระหว่างทักษะของตนเองกับความท้าทายเกี่ยวกับความยากง่ายของงาน (challenge-skill balance) เป็นการรับรู้และประเมินความสามารถของตนเองกับกิจกรรมที่ทำจนเกิดเป็นความท้าทายในระดับที่เหมาะสมที่สุด (optimal challenge) โดยส่วนใหญ่ประสบการณ์ที่ดีที่สุดมักจะเกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรมที่มีเป้าหมายที่แน่นอน และไม่สามารถทำได้หากไม่มีทักษะที่เหมาะสม กล่าวคือ เมื่อบุคคลรับรู้ว่าทักษะของตนเองและความท้าทายของงานมีอยู่ในระดับที่เท่าเทียมกัน จะทำให้เกิดความลื่นไหลนำไปสู่การมีประสบการณ์ที่ดี แต่เมื่อใดก็ตามหากบุคคลรับรู้ว่าตนเองมีทักษะที่น้อยกว่า ก็จะทำให้เกิดภาวะวิตกกังวล ในขณะที่เมื่อบุคคลรับรู้ว่าตนเองมีทักษะที่ดีกว่าก็ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

2. เป้าหมายที่ชัดเจน (clear goals) เป็นการรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์และมีความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ของกิจกรรมอย่างชัดเจน เพราะการมีเป้าหมายที่ชัดเจนระหว่างทำกิจกรรมจะช่วยให้บุคคลสามารถเชื่อมต่อกับกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และสามารถประเมินทักษะของตนเองกับความท้าทายหรือความยากง่ายของกิจกรรมได้ นำไปสู่การเกิดความลื่นไหลในระหว่างทำกิจกรรม

3. การสะท้อนที่ชัดเจน (unambiguous feedback) เป็นการรับรู้อย่างชัดเจนว่าตนเองทำได้ดีเพียงใดในขณะทำกิจกรรมโดยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการมีเป้าหมายที่ชัดเจน

คุณลักษณะของความลื่นไหล 6 ประการ ได้แก่

1. การจดจ่อกับกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง (concentration on the task at hand) เมื่อบุคคลกำลังทำกิจกรรมใดอยู่บุคคลจะลืมแง่มุมที่ไม่น่าพึงพอใจของชีวิตและจะมีสมาธิจดจ่อไปกับกิจกรรมที่อยู่ตรงหน้าอย่างเต็มที่จนไม่เหลือพื้นที่ในจิตใจให้กับกิจกรรมหรือข้อมูลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

2. ความรู้สึกของการควบคุม (sense of control) การทำกิจกรรมด้วยความรู้สึกเพลินเพลิน สบายใจ และไม่รู้สึกถึงความกังวลใจ

3. การสูญเสียการรับรู้ (loss of self-consciousness) บุคคลจะมีความหลงใหลไปกับกิจกรรมที่ทำจนไม่มีความสนใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ในอนาคต หรือ สิ่งกระตุ้นอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม

4. การกลมกลืนของการกระทำกับการรับรู้ (action-awareness merging) สภาวะที่บุคคลให้ความสนใจของเขาอยู่ที่กิจกรรมที่ทำนั้นทั้งหมด พวกเขาจะไม่รับรู้ว่าตัวตนนั้นแยกออกจากการกระทำซึ่งเป็นการหลอมรวมกันของกิจกรรมที่ทำอย่างเป็นธรรมชาติ

5. การเปลี่ยนแปลงของเวลา (transformation of time) การรับรู้เวลาที่ต่างจากที่ควรจะเป็น ซึ่งอาจจะรู้สึกว่าเวลาผ่านรวดเร็วเกินไปหรือค่อย ๆ เดินช้ากว่าปกติที่ควรจะเป็น

6. ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ (a feeling of autonomy/ autotelic experience) ภาวะที่บุคคลได้รับรู้ว่ากิจกรรมที่ทำนั้นเป็นประสบการณ์ที่มีจุดมุ่งหมายในตัวเอง บุคคลให้ความสนใจกิจกรรมนั้น โดยไม่ได้คาดหวังผลประโยชน์ในอนาคต แต่อยากทำเพราะกิจกรรมนั้นให้ความสนุกสนานด้วยตัวของมันเอง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความลื่นไหลในการเรียนรู้ จึงอาจจะมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันไป โดยผู้วิจัยได้ศึกษาความลื่นไหลในการเรียนรู้ในบริบทของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ด้วยการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพในการค้นหานิยามความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะมีองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากองค์ประกอบของความลื่นไหลตามแนวคิดของ Csikszentmihalyi (1990)

การวัดความลื่นไหล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การวัดความลื่นไหลเริ่มต้นจากการศึกษาของ Csikszentmihalyi ที่วัดความลื่นไหลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์และการให้ความหมายที่สมบูรณ์ของความลื่นไหลในสถานการณ์จริงโดยวิธีการศึกษาที่เรียกว่า The Experience Sampling Method (ESM) โดยผู้ได้รับการสัมภาษณ์จะต้องบันทึกและตอบคำถามตามการสุ่มที่ถูกตั้งค่าไว้ในระหว่างทำกิจกรรม เมื่อมีการแจ้งเตือนจะต้องบันทึกและตอบคำถามในทันที

ต่อมา Jackson and Marsh (1996) ได้พัฒนาการวัดความลื่นไหลที่เรียกว่า “Flow State Scale (FSS)” ประเมินความลื่นไหลโดยการรายงานด้วยตนเองในบริบทของนักกีฬา จำนวน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

394 คน ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ ครอบคลุมทั้ง 9 องค์ประกอบของความลื่นไหล มีค่าความเชื่อมั่นของแต่ละองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .80-.86 โดย FSS ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในบริบทของกิจกรรมอื่น ๆ รวมทั้งการแสดงดนตรีบนเวทีด้วย โดยเป็นลักษณะแบบวัดมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่จริงที่สุด (1) ไม่จริง (2) ไม่แน่ใจ (3) จริง (4) และจริงที่สุด (5) นอกจากนี้ยังมีแบบวัดคู่ขนานที่เรียกว่า “Dispositional Flow Scale (DFS)” ที่ใช้การวัดเพื่อประเมินความถี่ของความลื่นไหลในระหว่างทำกิจกรรม (Jackson & Eklund, 2002) แบบวัดนี้พัฒนามาจากองค์ประกอบของความลื่นไหลตามแนวคิดของ Csikszentmihalyi (1990) ครอบคลุมทั้ง 9 องค์ประกอบเช่นกัน

หลังจากนั้น Jackson and Eklund (2002) ได้พัฒนาและปรับปรุงมาเป็นแบบวัด Flow State Scale 2 (FSS-2) และ Dispositional Flow State 2 (DFS-2) ในกลุ่มตัวอย่างอายุ 16- 82 ปี พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด FSS-2 อยู่ระหว่าง .80-.90 ส่วนแบบวัด DFS-2 อยู่ระหว่าง .81-.90 ด้าน Wrigley and Emmerson (2013) ได้ตรวจสอบคุณสมบัติของ FSS-2 ในตัวอย่างของนักดนตรีชาวออสเตรเลีย พบว่า ค่าความสอดคล้องภายในอยู่ระหว่าง .81 ถึง .92 ต่อมา Jackson et al. (2008) ได้พัฒนาแบบวัด FSS-2 และ แบบวัด DFS-2 ให้กระชับและง่ายสำหรับผู้ตอบแบบวัดมากขึ้น เรียกว่า Short Flow State Scale 2 (SFSS-2) และ Short Dispositional Flow Scale (SDFS-2) โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 9 ข้อที่ยังครอบคลุมทั้ง 9 องค์ประกอบของความลื่นไหลไว้เช่นเดิม ซึ่งได้ถูกนำมาใช้อย่างหลากหลายในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการแสดงดนตรีด้วย (Moral-Bofill et al., 2020)

นอกจากนี้ ยังพบแบบวัดความลื่นไหลในบริบทของประเทศไทยของสุพัทธ แสนแจ่มใส (2562) พัฒนาแบบวัดประสบการณ์ความเพลินมาจากแนวคิดทฤษฎี งานวิจัย และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เพื่อสำรวจองค์ประกอบของประสบการณ์ความเพลินในบริบทการเรียนทั้ง 9 องค์ประกอบ จำนวนทั้งหมด 45 ข้อ ก่อนทำแบบวัดจะให้ผู้ตอบได้นึกถึงความคิด ความรู้สึก หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนในรายวิชาที่ทำให้รู้สึกเพลิดเพลินหรือสนุกกับการเรียน โดยเป็นการประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด (5) เห็นด้วยมาก (4) เห็นด้วยปานกลาง (3) เห็นด้วยน้อย (2) และเห็นด้วยน้อยที่สุด (1) โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .864 จากผลการวิจัยนี้พบว่า องค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนมีความสอดคล้องตามแนวคิดของ Csikszentmihalyi ทั้ง 9 องค์ประกอบ โดยมีค่า chi-square = 75.27, df = 22, CMIND/df = 3.21, GFI = .96, AGFI = .92, and RMSE = .07 และการวิจัยของอาภัสสร ผาติตานนท์ (2564) ได้พัฒนาและปรับปรุงแบบ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

วัดความเพลินในการแสดงละครเวทีของนักแสดงละครเวทีมาจากแบบวัด Short Dispositional Flow Scale: S DFS-2 ของ Jackson et al. (2010) โดยมีการวัดที่ครอบคลุมทั้ง 9 องค์ประกอบ จำนวนทั้งหมด 9 ข้อ ให้ผู้ตอบแบบวัดนึกถึงประสบการณ์ที่ผ่านมา โดยให้ผู้ตอบรายงานตนเองแบบประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่เคยเกิดขึ้นเลย (1) เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง (2) เกิดขึ้นบางครั้ง (3) เกิดขึ้นบ่อย (4) และเกิดขึ้นตลอดเวลา (5) เมื่อตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Cronbach's alpha) พบว่า มีค่าเท่ากับ .79

จากการวัดที่เกี่ยวข้องกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่าแบบวัดที่เกี่ยวข้องกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ไม่ได้ศึกษาเฉพาะเจาะจงในบริบทของการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลจิตเวช ซึ่งอาจจะมีบริบทการเรียนรู้เพื่อการประกอบอาชีพในเชิงวิชาชีพ ดังนั้น แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้จึงจะพัฒนาขึ้นมาจากค้นหาความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ที่ได้มาจากการวิจัยระยะที่ 1

งานวิจัยเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Kim and Park (2014) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เพื่อระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 283 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ คือ การเป็นผู้นำในตนเองและการรับรู้ความสามารถตนเองทางวิชาการ ปัจจัยเหล่านี้อธิบาย ความแปรปรวนความลื่นไหลในการเรียนรู้ได้ ร้อยละ 58.2 ดังนั้น เพื่อเพิ่มความสามารถในความลื่นไหลการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์จำเป็นต้องพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมและสภาพแวดล้อมทางวิชาการ เพื่อเพิ่มความเป็นผู้นำในตนเองและการรับรู้ความสามารถตนเองทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Park and Seo (2022) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19: การวิจัยแบบผสานวิธี กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 245 คน และมี 20 คน เข้าร่วมการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเรียนรู้แบบควบคุมตนเองได้ (β=.24, p=.001) แรงจูงใจในการเรียนรู้ (β =.23,p =.001) การรับรู้ความสามารถตนเองในการปฏิบัติงานทางคลินิก (β =.14,p =.014) และประเภทการบรรยาย หรือการผสมผสานของการบรรยายแบบวิดีโอที่บันทึกไว้และเรียลไทม์ (β =.13, p =.022) มีผลต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ และจากผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า การขาดการเตรียมตัวในการเริ่มชั้นเรียนเสมือนจริง การปรับตัวและการเติบโตในสภาพแวดล้อมการ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เรียนรู้ใหม่ การเสริมสร้างความรู้และทักษะทางการพยาบาลผ่านการฝึกอบรมทางคลินิกเสมือนจริง ปัญหาในการควบคุมตนเองเมื่อเรียนคนเดียว เนื่องจากการรักษาระยะห่างทางสังคมความยากลำบากในการมีสมาธิเมื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ข้อเสียของการเรียนรู้เสมือนจริง ความกังวลเกี่ยวกับผลการเรียน และการขาดโอกาสในการสนุกกับชีวิตในมหาวิทยาลัย สิ่งเหล่านี้มีผลต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ โดยสรุป นักศึกษาพยาบาลศาสตร์พยายามที่จะค้นพบความเชี่ยวชาญในการเรียนรู้ของตนเองผ่านการเรียนรู้เสมือนจริงในขณะที่กังวลว่าจะไม่สามารถสร้างความสามารถในการทำงานเป็นพยาบาลในโรงพยาบาลได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากขาดการปฏิบัติงานทางคลินิกในสถาพแวดล้อมการเรียนรู้ การสนับสนุนและกลยุทธ์อย่างเป็นระบบมีความจำเป็นเพื่อเพิ่มความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

นอกจากนี้ Kim (2016) ศึกษาเรื่องผลการไกล่เกลี่ยของทุนจิตวิทยาเชิงบวกระหว่างการเป็นผู้นำตนเอง และความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 218 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ คือ การเป็นผู้นำตนเอง ซึ่งอธิบายความแปรปรวนความลื่นไหลในการเรียนรู้ได้ ร้อยละ 44.1 นอกจากนี้องค์ประกอบทั้ง 4 ประการ ของจิตวิทยาเชิงบวก ได้แก่ การรับรู้ความสามารถในตนเอง ความหวังมีผลเป็นตัวแปรคั่นกลางบางส่วนระหว่างการเป็นผู้นำตนเองและความลื่นไหลในการเรียนรู้ ดังนั้น เพื่อเพิ่มความสามารถความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์จำเป็นต้องพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความเป็นผู้นำในตนเองและทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก และงานวิจัยของ Kim (2021) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความลื่นไหลในการเรียนรู้และความเหนื่อยหน่ายในการเรียนรู้ในชั้นเรียนออนไลน์ของวิทยาลัยกับนักศึกษา จำนวน 149 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมที่มีความลื่นไหลในการเรียนรู้สูงจะมีอาการเหนื่อยหน่ายในการเรียนรู้น้อยลง นอกจากนี้การรับรู้ประสิทธิผลของการเรียนรู้ออนไลน์ยังเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างความลื่นไหลในการเรียนรู้ทางปัญญา และความเหนื่อยหน่ายในการเรียนรู้บางส่วน แต่ไม่ได้เป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างความลื่นไหลในการเรียนรู้ที่กำหนดกับความเหนื่อยหน่ายในการเรียนรู้ เนื่องจากนักศึกษาที่มีความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านความรู้ความเข้าใจสูงจะยอมรับว่าการเรียนรู้ออนไลน์มีประสิทธิภาพมากกว่า จึงจำเป็นต้องค้นหาวิธีสร้างความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเพื่อลดความเหนื่อยหน่ายในการเรียนรู้ สรุปว่ามหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนด้านการบริหารแก่นักศึกษาและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ที่เหมาะสม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ทำให้ผู้วิจัยนำผลการวิจัยต่าง ๆ ไปใช้เป็นประเด็นของการสร้างคำถาม หรืออาจนำมาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมฯ ทั้งในเรื่องของการ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เป็นผู้นำตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง รวมทั้งการสร้างความรู้ เจตคติ และทักษะให้เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้ทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

3. โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้

โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ของ Kolb (1984) ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคล์ป (Kolb's experiential learning theory) โดยให้ความหมายของการเรียนรู้ในฐานะกระบวนการที่ความรู้ถูกสร้างขึ้นจากการเปลี่ยนผ่านของประสบการณ์ (Transformation of experience) และการเรียนรู้สามารถอธิบายด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ 1) การเรียนรู้ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete experience-CE) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมให้ผู้เรียน 2) การสังเกตอย่างใคร่ครวญ (reflection observation-RO) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ใคร่ครวญหรือสะท้อนความคิดและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ การเรียนรู้นั้น 3) สร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรม (Abstract conceptualization-AC) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการสร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรมที่เกิดจากการบูรณาการจากข้อสังเกตต่าง ๆ จนกลายเป็นความคิดรวบยอด หลักการ และสมมติฐานจากประสบการณ์ที่ได้รับ และ 4) ประยุกต์หลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Active experimentation-AE) ผู้เรียนมีการนำความคิดรวบยอด หลักการ และสมมติฐานไปปฏิบัติจริง หรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่จนเกิดประสบการณ์ในเชิงรูปธรรมที่วนกลับมาวงจรเดิมร่วมกับผลจากการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 1 คือ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ 2) ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม 3) ด้านประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และ 4) ด้านการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม ร่วมกับการสร้างสัมพันธภาพ เทคนิคการสนทนาบำบัด และกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสี ในการจัดกิจกรรม

3.1 การจัดการเรียนรู้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง (Simulation-Based Learning)

การจัดการเรียนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงเป็นการเน้นให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ประเมินสภาพ และ สถานการณ์ของผู้ป่วย ปฏิบัติการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยตามสถานการณ์นั้น ๆ รวมทั้งประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรมเป็นวิธีสอนโดยใช้

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สถานการณ์จำลอง เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่น ที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในลักษณะ เดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง (ทิศนา แขมมณี, 2557)

การเรียนการสอนแบบสถานการณ์จำลองเสมือนจริงเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีองค์ประกอบคือ สถานการณ์จำลอง และอุปกรณ์เครื่องมืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สถานการณ์จำลองเกิดความเสมือนจริงมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ฝึกประสบการณ์การวิเคราะห์สถานการณ์ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะหน้า (จารุวรรณ สนองญาติ et al., 2565) และการจัดการเรียนการสอนแบบสถานการณ์จำลองเสมือนจริงไม่เพียงแต่จะใช้หุ่นจำลองเสมือนจริงเท่านั้น แต่การที่จะกระตุ้นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้เกิดกระบวนการคิดโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงมีหลากหลายระดับด้วยกัน ซึ่งอาจจะใช้หุ่น SIM หรือใช้ผู้ป่วยสมมติ แล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละลักษณะรายวิชา หรืออาจใช้แบบ Single task trainer ในรายวิชาการพยาบาลฝึกปฏิบัติจิตเวช (ชุติกาญจน์ ฉัตรรุ่ง, 2564)

ความหมายของการจัดการเรียนรู้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ ได้แก่ ทิศนา แขมมณี (2555) กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริง ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง ในขณะที่เสริมศรี ลักษณศิริ (2540) อธิบายว่า การใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีสอนที่อาจารย์ผู้สอนสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เพื่อฝึกให้ผู้เรียนตัดสินในแก้ปัญหาโดยใช้ความคิดอย่างอิสระ และมีส่วนร่วมหรือบทบาทในสถานการณ์นั้น ๆ ราวกับเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเขาเอง ซึ่งนับว่าเป็นวิธีสอนที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก และไสว ฟักขาว (2544) กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นการจัดการเรียน การสอนที่พยายามให้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ที่มีความใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด โดยการสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นในห้องเรียนแล้วให้ผู้เรียนแสดงบทบาทของตนเองตามสถานการณ์นั้น ๆ

จากความหมายของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองทั้งหมดที่นักวิชาการได้กล่าวมา สรุปได้ว่าการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึงกระบวนการที่อาจารย์ผู้สอนนามาใช้สอนแล้วช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยอาจารย์ผู้สอนจัดสถานการณ์ขึ้นเลียนแบบของจริง โดยกระตุ้นให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เรียนรู้โดยการแก้ปัญหา ได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดและการตัดสินใจจากสถานการณ์นั้น ๆ โดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีส่วนร่วมในบทบาทหรือในสถานการณ์นั้น ๆ ให้มากที่สุด

ชนิดของการเรียนรู้แบบใช้สถานการณ์เสมือนจริง

การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลและทักษะที่ไม่ใช่ปฏิบัติการพยาบาลโดยตรงของผู้เรียน ผู้สอนสามารถเลือกชนิดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาการสอน ลักษณะผู้เรียน ความถนัดของผู้สอน และนโยบายการสนับสนุน ทรัพยากรการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษาพยาบาล ดังนี้

1) เล่าให้ฟังถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

2) ให้ดูวีดีโอหรือภาพยนตร์เกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

3) ให้ดูภาพซึ่งลำดับตามเหตุการณ์หรือดูภาพแล้วเล่าประกอบ

4) ให้ดูจากสถานที่ที่ตกแต่งให้เหมือนสถานที่จริงและมีผู้แสดงบทบาทด้วย

5) ให้ดูจากเกมจำลองสถานการณ์ หรือให้ดูจากการแสดงบทบาทสมมุติหรือจากการแสดง

6) แบบจำลองทางกายภาพ (Physical or Iconic Models) เป็นแบบจำลองที่มีลักษณะเหมือนระบบงานจริง

7) แบบจำลองอนาล็อก (Analog Models) คือ แบบจำลองที่มีพฤติกรรมเหมือนระบบงานจริง

8) เกมการบริหาร (Management Games) คือ แบบจำลองการตัดสินใจ (Decision Models) ในงานกิจการต่าง ๆ เช่น การลงทุน สงคราม เป็นต้น

9) แบบจำลองทางคอมพิวเตอร์ (Computer Simulation Models) คือ แบบจำลองที่อยู่ในรูปแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์

10) แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Models) คือแบบจำลองที่ใช้การทำงานและ สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์แทนองค์ประกอบในระบบจริง

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ในปัจจุบันการจำลองสถานการณ์เป็นที่นิยมอย่างมาก เนื่องจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้มีการพัฒนา อย่างต่อเนื่องจึงทำให้การจำลองสถานการณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับการอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมในโรงงาน การขนส่ง การกระจายสินค้าหรือแม้กระทั่งการบริการทางธุรกิจต่าง ๆ

นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบสถานการณ์เสมือนจริงยังมีรูปแบบที่หลากหลาย แบ่งเป็น 8 ชนิด ดังนี้

1) Paper Based scenario เป็นการเรียนโดยประยุกต์ใช้บทเรียนที่มีปัญหาเป็นหลัก

2) Role Play เป็นการแสดงบทบาทสมมุติ

3) Single Task Trainer เป็นวิธีการสอนที่ผู้สอนจะต้องปูพื้นฐานความรู้ให้ผู้เรียนในด้านความรู้พร้อมทั้งมีการสาธิตให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนแล้วให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สาธิตย้อนกลับ การสอนแบบสถานการณ์เสมือนจริงจึงเหมาะสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล

4) Desk/Tabletop Exercises เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ฝึกการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์

5) Mannequin Based Around Tasks การเรียนแบบใช้หุ่นมนุษย์จำลองโดยมีสถานการณ์เสมือนจริง

6) Mannequin Based Total Immersion เป็นการใช้หุ่นมนุษย์จำลองแบบครบรูปแบบและสมบูรณ์ที่สุดทางการแพทย์ เช่น ใช้สถานการณ์ในผู้ป่วยที่มีสภาวะช็อกต่าง ๆ เป็นต้น

7) Environmentally Based Simulation เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้สถานการณ์เสมือนจริง เช่น การจำลองสิ่งแวดล้อมในหอผู้ป่วยให้เสมือนจริงที่ประกอบด้วยผู้ป่วยที่หลายหลายโรคและหลาดหลายเชื้อชาติ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ฝึกการแก้ไขปัญหาในหอผู้ป่วยอย่างมีระบบ

8) Computer Generated Virtual Reality การใช้ระบบเสมือนจริง เป็นการใช้สื่อผสมเพื่อให้ผู้เรียนให้ได้ศึกษาเรียนรู้สถานการณ์จำลองด้วยตนเองหรือสามารถเรียนรู้ได้เป็นกลุ่ม

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ได้มีการใช้การเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวชแล้ว แต่มีเวลาน้อยในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช บางปีการศึกษาก็จะเปิดให้ดูวีดีโอเท่านั้นแต่นักศึกษาไม่ได้มีการซ้อมทำการปฏิบัติร่วมด้วย และการเรียนแบบสถานการณ์เสมือนจริงมีหลายรูปแบบ แต่อาจยังไม่ทราบว่าวิธีการต่าง ๆ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เหล่านี้ซึ่งเป็นการเรียนการสอนแบบสถานการณ์เสมือนจริง เช่น แสดงบทบาทสมมติ การฝึกการปฏิบัติการพยาบาลอย่างเป็นขั้นตอนในรายวิชาการหลักการและเทคนิคการพยาบาล ซึ่งถือเป็นการเรียนแบบสถานการณ์เสมือนจริงแบบ Single Task Trainer เป็นต้น อาจารย์ผู้สอนบางคนอาจมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบสถานการณ์เสมือนจริงว่าจะต้องเป็นในรูปแบบ Mannequin Based (หุ่นมนุษย์จำลอง) เท่านั้น

วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองเสมือนจริง (Simulation)

1. สถานการณ์จำลองเสมือนจริง (Simulation) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยสร้างสถานการณ์ที่เลียนแบบสถานการณ์จริงในคลินิกบางส่วนหรือเกือบทั้งหมดที่มีความเสมือนจริงแตกต่างกันไป ตั้งแต่ระดับต่ำปานกลาง และสูง เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ไม่มีอันตรายหรือความเสี่ยงต่อผู้ป่วยโดยตรง ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนให้ได้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ซึ่ง มี 3 ระดับ ดังนี้

1.1 สถานการณ์เสมือนจริงระดับต่ำ (Low-fidelity simulation) เป็นการจัดสถานการณ์จำลองที่เสมือนจริงน้อยในการฝึกปฏิบัติการพยาบาล หุ่นจำลองที่นำมาใช้จะเป็นหุ่นที่ไม่มีปฏิกิริยาตอบสนองของร่างกายไม่สามารถเคลื่อนไหวได้เหมือนจริงนำมาใช้สำหรับการฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลพื้นฐานที่ไม่มีความซับซ้อน เช่น การใช้หุ่นจำลองแขนในการฝึกการฉีดยา และให้สารน้ำทางหลอดเลือด

1.2 สถานการณ์เสมือนจริงระดับปานกลาง (Medium-fidelity simulation) เป็นสถานการณ์จำลองที่ค่อนข้างเสมือนจริง สถานการณ์จำลองชนิดนี้คือหุ่นจำลองมีชีพจรเสียงหัวใจและปอด แต่ไม่มีการเคลื่อนไหวของทรวงอก และการเคลื่อนไหวของตาหุ่นจำลองชนิดนี้จึงนำมาใช้ในการฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาลที่ซับซ้อนขึ้น เช่น การประเมินสภาพผู้ป่วย และการช่วยพื้นคืนชีพ

1.3 สถานการณ์เสมือนจริงระดับสูง (high-fidelity simulation) เป็นสถานการณ์ที่มีการจำลอง เหตุการณ์ที่เสมือนจริงมาก มีการนำหุ่นจำลองที่ใช้เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์มาจำลองปฏิกิริยาของร่างกายเหมือนร่างกายมนุษย์จริง โดยเชื่อมต่อกับชุดคำสั่งที่สามารถประเมินการทำงานต่าง ๆ ของร่างกายได้ เช่น ชีพจร เสียงหัวใจ และปอด การเคลื่อนไหวของทรวงอกและการเคลื่อนไหวของตาพร้อมเสียงพูด อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีส่วนร่วมในสถานการณ์ โดยมีบทบาทต่าง ๆ ได้แก่ บทบาทผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย บทบาท พยาบาลและแพทย์

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สถานการณ์จำลองชนิดนี้นำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การทำงานเป็นทีมและการปฏิบัติการพยาบาลในภาวะวิกฤต

2. กระบวนการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงเป็นการจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ดังนั้น การออกแบบสถานการณ์และการสรุปผลการเรียนรู้จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ผู้สอนต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี ซึ่งกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง ประกอบด้วย การเตรียมสถานการณ์เสมือนจริง และขั้นตอนการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การเตรียมสถานการณ์เสมือนจริง การเตรียมสถานการณ์เสมือนจริงที่ดีจะส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คาดหวัง Groom et al. (2014) ได้อธิบายการออกแบบสถานการณ์เสมือนจริงตามกรอบแนวคิดการศึกษาพยาบาลด้วยสถานการณ์เสมือนจริง (Nursing Education Simulation Framework) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์ ความเสมือนจริง ความซับซ้อน ข้อมูลชี้แนะ และการสรุปผลการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเตรียมสถานการณ์ดังต่อไปนี้

2.1.1 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เป็นแนวทางให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้ และอาจารย์ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และวัตถุประสงค์ควรจะสัมพันธ์กับระดับความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์และครอบคลุมองค์ประกอบทั้งด้านพุทธพิสัยทักษะพิสัย และจิตพิสัย ตัวอย่างการเขียนวัตถุประสงค์ได้แก่ความสามารถในการประเมินสภาพผู้ป่วยการระบุปัญหาจากข้อมูลที่ประเมินการรายงานแพทย์โดยใช้เทคนิคการกำหนดกรอบการสนทนาเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ป่วยที่กระชับ รวดเร็ว และครอบคลุมสิ่งที่จำเป็น

2.1.2 ออกแบบสถานการณ์ ซึ่งสถานการณ์ต้องเหมือนจริงมากที่สุดทั้งอุปกรณ์ สิ่งแวดล้อมและผู้ป่วยจิตเวชจะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แสดงเป็นผู้ป่วยจิตเวชและพยาบาลจิตเวชมาแสดงหัวข้อหลัก ได้แก่

- การสื่อสารเพื่อการบำบัด (Therapeutic communication) ในการสนทนาบำบัดประกอบด้วยหัวข้อเรื่องที่จะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แสดงเกี่ยวกับปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียด และการศึกษาประวัติการเจ็บป่วยทางจิตเวชของผู้ป่วยจิตเวช ประกอบด้วย อาการสำคัญ ประวัติการเจ็บป่วยในอดีตและปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตเวชในครอบครัว และการรักษาทางจิตเวชในปัจจุบัน มีการ จัดสถานที่ของสถานการณ์ผู้เรียนที่สงบ และการจัดท่านั่งของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่แสดงเป็นผู้ป่วยจิตเวชและพยาบาลจิตเวช โดยมี 4 ระยะ ได้แก่

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

(1) ระยะก่อนการมีปฏิสัมพันธ์ (Pre-interaction) กล่าวถึง (1.1) การสำรวจตนเอง (1.2) การเตรียมความรู้และทักษะ (1.3) การศึกษาข้อมูลผู้รับบริการ และ (1.4) วางแผนเกี่ยวกับการวันเวลาที่จะนัดพบผู้รับบริการ

(2) ระยะเริ่มต้นการสร้างสัมพันธภาพ (Orientation Phase) กล่าวถึง (2.1) สร้างสัมพันธภาพเพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความไว้วางใจ (2.2) กำหนดข้อตกลงร่วมกันของสัมพันธภาพ (2.3) กำหนดเป้าหมายร่วมกับผู้รับบริการ (2.4) สำรวจปัญหา (2.5) สังเกตปฏิกิริยาการโต้ตอบของผู้รับบริการ (2.6) ประเมินความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้รับบริการ (2.7) แสดงบทบาทให้เห็นว่าพยาบาลเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความชำนาญ และ (2.8) สร้างแรงจูงใจให้ผู้รับบริการเข้ารับการรักษา

(3) ระยะดำเนินการแก้ปัญหา (Working Phase) กล่าวถึง (3.1) การคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดี และ (3.2) การช่วยผู้ให้รับบริการได้แก้ปัญหาของตนเอง

(4) ระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ (Termination Phase) กล่าวถึง (4.1) สำรวจความรู้สึกของผู้รับบริการ (4.2) ประเมินผลความก้าวหน้าและความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และ (4.3) สรุปผลของสัมพันธภาพ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนสามารถกำหนดได้จากฉากแต่ละฉากของสถานการณ์ โดยมีข้อมูลชี้แนะ (Cues) ที่ช่วยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในการประเมินสภาพผู้ป่วยจิตเวชและแก้ปัญหาจากสถานการณ์ข้อมูลชี้แนะประกอบด้วยข้อมูลที่ผู้ป่วยบอก การสังเกต และปฏิกิริยาการตอบสนองของผู้ป่วย

- กลุ่มศิลปะบำบัด (Art therapy) คือ การบำบัดรักษาทางจิตเวชรูปแบบหนึ่งที่ประยุกต์ใช้กิจกรรมทางศิลปะเพื่อค้นหาข้อบกพร่องความผิดปกติบางประการของกระบวนการทางจิตใจโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินทางจิตวิทยาเพื่อเปิดประตูเข้าสู่จิตใจในระดับจิตไร้สำนึก และเลือกใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสม ช่วยในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดีขึ้นจากแนวคิดที่ว่า ศิลปะ คือ หนทางแห่งการปลดปล่อย อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ตามความต้องการของแต่ละคนศิลปะบำบัด ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้งภายในส่วนลึกของจิตใจ ช่วยให้มีระดับอารมณ์คงที่ดีขึ้นไม่ฉุนเฉียวหรือโศกเศร้ามากสามารถเข้าใจและจัดการกับอารมณ์ได้ดีขึ้นเมื่อมีสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ เข้ามากระทบ การนำศิลปะ บำบัดมาใช้ในการ เยียวยาจิตใจ จะช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์และจิตใจ ได้ระบายอารมณ์ ความคับข้องใจ ความรู้สึกที่ ซ่อนเร้นภายในใจ ผ่านออกมาทางงานศิลปะ ระบายอารมณ์ออกมาในหนทางที่สร้างสรรค์ผ่านการวาดรูประบายสี การปั้น และกระบวนการอื่น ๆ ทางศิลปะ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย ลดความขุ่นมัวในจิตใจ เข้าใจและ รับรู้อารมณ์ต่าง ๆ ของตนเองที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในจิตใจ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สามารถยับยั้งและควบคุมได้ดีขึ้น มีสมาธิ ลดความตึง เครียดและความวิตกกังวลลงได้ในที่สุด (คู่มือกลุ่มจิตบำบัดสำหรับนักสุขภาพจิต, 2539; ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2550) โดยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม(Leader) กระตุ้นให้ผู้ป่วยสนใจที่จะหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์ในสังคมและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในกลุ่มพร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.1.3 กำหนดบทบาทของผู้อยู่ในสถานการณ์ ได้แก่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แสดงเป็นผู้ป่วยจิตเวชและพยาบาลจิตเวชจะให้ประสบการณ์ที่ละเอียดอ่อนกับผู้เรียนถึงความเศร้าโศก เสียใจ และความวิตกกังวลของผู้ป่วยจิตเวช

2.1.4 กำหนดรายการอุปกรณ์ที่ใช้ในแต่ละสถานการณ์ผู้สอนต้องกำหนด และจัดเตรียมให้ครบ ถ้วน เช่น ผลการตรวจสภาพจิตและบันทึกรายงานต่าง ๆ ในแฟ้มประวัติผู้ป่วยจิตเวช

2.2 ขั้นตอนดำเนินการสอนสถานการณ์เสมือนจริง 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.2.1 ขั้นการนำ (Pre-Brief) จะใช้เวลาประมาณ 20 นาที ผู้สอนนำเสนอสถานการณ์จำลอง บทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่น เนื่องจากสถานการณ์จำลองส่วนใหญ่จะมีความซับซ้อนพอสมควรไปถึงระดับมาก การนำเสนอสถานการณ์ บทบาท และกติกา จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการอย่างดี อาจารย์ผู้สอนควรนำเสนออย่างเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ไม่สับสน และควรจัดข้อมูลทุกอย่างไว้ให้พร้อมในการนำเสนอ อาจารย์ผู้สอนควรเริ่มด้วยการบอกเหตุผลและวัตถุประสงค์กว้าง ๆ แก่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ว่าการแสดงในสถานการณ์จำลองนี้จะให้อะไรและเหตุใดจึงมาแสดงกัน ต่อไปจึงให้ภาพรวมของสถานการณ์จำลองทั้งหมด แล้วจึงให้รายละเอียดที่จำเป็น เช่น กติกา บทบาท เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทุกคนเข้าใจพอสมควรแล้วจึงให้แสดงตามที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้รับมอบหมาย โดยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เลือกบทบาทที่จะแสดงหรืออาจารย์ผู้สอนกำหนดบทบาทให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าใจภาพรวมและกติกาแล้ว จึงให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำการแสดงตามบทบาทซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการหรือความจำเป็นของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์คนนั้น

2.2.2 การปฏิบัติตามสถานการณ์ (play scenario) ใช้เวลาประมาณ 30 นาที โดยแบ่งนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10 คน นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แสดงตามกติกาที่กำหนด ในขณะที่ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์กำลังแสดงในสถานการณ์จำลองนั้น อาจารย์ผู้สอนควรติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อสังเกตพฤติกรรมการแสดงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

จดบันทึกข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ไว้ นอกจากนั้นต้องคอยดูแลให้การแสดงให้ดำเนินไปอย่างไม่ติดขัด ให้คำปรึกษาตามความจำเป็น รวมทั้งช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น หากพบนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติในเวลาที่กำหนด อาจารย์ผู้สอนจะให้หยุดการแสดงและถามคำถาม ยกตัวอย่างเช่น “ในการสนทนาบำบัดควรใช้เทคนิคการสนทนาอะไรที่แสดงถึงการเสนอตัวให้ความช่วยเหลือ?” หากนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ไม่สามารถบอกได้อาจารย์ผู้สอนต้องเสริมความรู้ให้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์หรือให้ไปหาความรู้มาตอบ และที่สำคัญไม่ควรให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์รู้สึกผิดหลังจากที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้รับข้อมูลก็ให้เริ่มแสดงตามบทบาทและให้การช่วยเหลือผู้ป่วยต่อไป การสังเกตอาการผู้ป่วย ส่วนในการทำกลุ่มศิลปะบำบัดการให้การช่วยเหลือร่วมกับทีมจะมีการแบ่งหน้าที่มีผู้นำกลุ่ม (Leadership) ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่ม (Co-lead) และผู้สังเกตการณ์ (Observer) เหมือนกับได้ทำกลุ่มศิลปะบำบัดบนหอผู้ป่วยจริง ตั้งแต่พบผู้ป่วยครั้งแรกจนถึงการสนทนาบำบัดกับผู้ป่วยอย่างมั่นใจ และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะต้องประเมินผู้ป่วยว่าเกิดความผิดปกติอย่างไรได้ด้วย

2.2.3 ขั้นสรุปและประเมินการเรียนรู้ (Debrief) ใช้เวลาประมาณ 20 นาที เป็นกิจกรรมที่มีความ สำคัญที่สุดของการเรียนรู้วิธีนี้ อาจารย์ผู้สอนจัดให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์กลุ่มที่ปฏิบัติในสถานการณ์เสมือนจริง และกลุ่มสังเกต การณ์ร่วม การสรุปผลการปฏิบัติด้วยวิธีการสะท้อนคิด แนวทางการสะท้อนคิดประกอบด้วย การสะท้อนคิดอย่างปลอดภัย (debriefing safe) อาจารย์ผู้สอนใช้วิธีสุนทรียสนทนาอย่างมีความหมาย (meaningful dialogue) สร้างบรรยากาศการสะท้อนคิดที่ให้ความรู้สึกปลอดภัยและส่งเสริมการเรียนรู้ การเน้นให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์วิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติแทนการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของบุคคลจะช่วยสร้างความรู้สึกความไว้วางใจ และ สนับสนุนให้กำลังใจร่วมกัน การสะท้อนคิดที่มุ่งเป้าหมาย (debriefing strict) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์วิเคราะห์ตนเองถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยยึดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้เป็นหลัก อาจารย์ผู้สอนให้คำแนะนำที่ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าใจโจทย์ สถานการณ์อย่างชัดเจน ได้รับทราบประเด็นที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจอย่างถูกต้อง ทักษะที่ต้องปรับปรุงให้ถูกต้องคล่องแคล่วขึ้นและการสะท้อนคิดเพื่อการพัฒนา (debriefing last) อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้วิเคราะห์ลักษณะการปฏิบัติทั้งที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อนของตนเองอย่างรอบคอบ อาจารย์ผู้สอนจะให้ข้อมูลความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของการทำการสื่อสารเพื่อการบำบัด (Therapeutic communication) และการทำกลุ่มศิลปะบำบัด (Art Therapy Groups) ตามหลักของโรงพยาบาล

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้พัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติให้มีลักษณะเชิงวิชาชีพยิ่งขึ้น ตลอดจนการประยุกต์ใช้ประสบการณ์ที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เรียนรู้จากโจทย์สถานการณ์ครั้งนี้ไปใช้กับในสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีความแตกต่างและซับซ้อนมากขึ้นได้ ในขั้นประเมินผลกลุ่มศิลปะบำบัดตอนนี้เป็นการประเมินผลนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงมีเป้าหมายเพื่อนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงวิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

องค์ประกอบสำคัญของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

ทิศนา แขมมณี (2555) กล่าวถึงการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง มีองค์ประกอบ ที่สำคัญ ดังนี้

1) มีผู้สอนและผู้เรียน

2) มีสถานการณ์ ข้อมูล บทบาทและกติกา ที่สะท้อนความเป็นจริง

3) ผู้เล่นในสถานการณ์มีปฏิสัมพันธ์กันหรือมีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ในสถานการณ์นั้น

4) ผู้เล่นหรือผู้สวมบทบาทมีการใช้ข้อมูลที่ให้ในการตัดสินใจ

5) การตัดสินใจส่งผลต่อผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

6) มีการอภิปรายเรื่องสถานการณ์ ข้อมูล และกติกาของสถานการณ์ วิธีการเล่น พฤติกรรม การเล่น และผลการเล่น เพื่อการเรียนรู้

7) มีผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

จากที่นักวิชาการได้กำหนดขั้นตอนของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง สรุปได้ว่า มีขั้นตอนที่สำคัญ คือ ขั้นเตรียมการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดสถานการณ์ เตรียมอุปกรณ์ไว้ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ รวมถึงการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาให้พร้อม ขั้นดำเนินการสอนเป็นขั้นที่อาจารย์ผู้สอนเริ่มเสนอสถานการณ์ให้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องให้คำแนะนำแก่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้เข้าใจถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ได้มากที่สุดส่วนขั้นอภิปรายและสรุปผลจะให้ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์และอาจารย์ผู้สอนร่วมกันสรุป อภิปรายบทเรียนหลังจากจบการจำลองสถาน การณ์ พร้อมทั้งให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ถามคำถาม

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

รูปแบบการจัดการเรียนรู้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation-Based Learning models)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้สถานการณ์เสมือนจริง เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชจึงเป็นการสร้างรูปแบบของการเรียนรู้ที่มีการทดลองปฏิบัติทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชอย่างเป็นระบบ และเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชที่มีประสิทธิผลโดยเมื่อใช้รูปแบบการจำลองแบบเฉพาะเจาะจง (Specific simulation models) เนื่องจากสามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในการคิดตัดสินใจ ได้แก่ กรณีศึกษาทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชทางคลินิกด้วยเหตุผลที่ว่าเปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ทดลองปฏิบัติในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่จำลองขึ้น ทำให้ได้สัมผัสจริงกับสิ่งที่เป็นนามธรรมและเกิดความเข้าใจมากขึ้น จัดเป็นการเรียนรู้ทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการสร้างสรรค์ขึ้นมาจากกรณีศึกษาทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชทางคลินิกทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีโอกาสเรียนรู้เชิงลึก (Deep learning) เนื่องจากได้ใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการค้นพบ (Discovery learning) ซึ่งมักจะให้ข้อมูลเชิงลึกทำให้การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้นั้นทำให้เป็นที่น่าสนใจ

จากการวิจัยของ วินัย รอบคอบ et al. (2565) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ผู้ป่วยมาตรฐานในสถานการณ์เสมือนจริงต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สถานการณ์เสมือนจริงและศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สถานการณ์เสมือนจริงในรายวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบจัดการเรียนรู้โดยใช้ผู้ป่วยมาตรฐานในสถานการณ์เสมือนจริงมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ การเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และการสะท้อนคิดอย่างใคร่ครวญ รวมทั้งกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมการประเมินผลเพื่อพัฒนาใช้กระบวนการ Feed-up-back-forward และการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดสอดคล้องกับ Donovan and Mullen (2019) ศึกษาเรื่องการขยายโปรแกรมจำลองการพยาบาลด้วยเกณฑ์วิธีการสื่อสารการรักษาที่เป็นมาตรฐานของผู้ป่วย โปรแกรมการพยาบาลใช้การจำลองความถี่มากขึ้นเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดแนะนำให้เรียนรู้อย่างกระตือรือร้นด้วยการเพิ่มผู้ป่วยที่ได้มาตรฐานเพื่อให้นักศึกษาพยาบาล

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ศาสตร์มีส่วนร่วมในสถานการณ์ ที่เหมือนจริง จุดมุ่งหมายคือ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในห้องเรียนประเมินตนเองได้เรียนรู้ทักษะการสื่อสารผ่านการประยุกต์ทางปฏิบัติในสถานการณ์จำลองผู้ป่วยสุขภาพจิตที่มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลก่อนและหลังเสนอแนะประสบการณ์จำลองที่เป็นมาตรฐาน เพิ่มความมั่นใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์รู้สึกว่าเตรียมพร้อมสำหรับทางคลินิก และโดยรวมพอใจกับกระบวนการจำลอง การเพิ่มผู้ป่วยที่ได้มาตรฐานในประสบการณ์จำลองสุขภาพจิตส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก สภาพแวดล้อมที่เน้นความมั่นใจเป็นรายบุคคลในทักษะการสื่อสารในการรักษาผ่านกระบวนการสมัครที่สมจริง

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

3.2 การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคล์ป (Kolb's experiential learning theory)

ความหมายของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ Kolb (1984) กล่าวว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สร้างความรู้ผ่านการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์" และ Kolb and Kolb (2005) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการสร้างความรู้โดยการปรับเปลี่ยนประสบการณ์อย่างต่อเนื่องจากการสังเกต การสะท้อนความคิด การสรุปความคิดรวบยอดนำไปสู่การนำไปปฏิบัติ สอดคล้องกับ Craig (1987) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์ หมายถึงความรู้ทักษะ หรือความสามารถที่ได้รับจากการสังเกต การได้รับการกระตุ้นหรือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยเข้าไปร่วมด้วยความสมัครใจ ร่วมปฏิบัติ วิเคราะห์ ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ และนำไปประยุกต์ใช้เป็นการแสวงหาคำตอบและตอบคำถามได้ด้วยตนเอง และ Evan (1994) กล่าวถึง การเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าเป็นความรู้และทักษะที่ได้รับจากประสบการณ์การทำงาน การปฏิบัติ และการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้จากหนังสือ จากการบรรยาย การทดลอง การเรียนรู้จากประสบการณ์จึงเป็นวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

จากความหมายของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของนักวิชาการต่าง ๆ มีส่วนร่วมที่เหมือนกันเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์เดิม เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะและเจตคติ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ ส่วนที่แตกต่างกันคือ กระบวนการในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่

ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคล์ป โดยให้ความหมายของการเรียนรู้ในฐานะกระบวนการที่ความรู้ถูกสร้างขึ้นจากการเปลี่ยนผ่านของประสบการณ์ และการเรียนรู้สามารถอธิบายด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ 1) การเรียนรู้ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete experience) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม

ให้ผู้เรียน 2) การสังเกตอย่างใคร่ครวญ (Reflection observation) ผู้เรียนใคร่ครวญหรือสะท้อนความคิด และอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานการณ์การเรียนรู้นั้น 3) สร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรม (Abstract conceptualization) ผู้เรียนมีการสร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรมที่เกิดจากการบูรณาการจากข้อสังเกตต่าง ๆ จนกลายเป็นความคิดรวบยอด หลักการและสมมติฐานจากประสบการณ์ที่ได้รับ และ 4) ประยุกต์หลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Active experimentation) ผู้เรียนมีการนำความคิดรวบยอด หลักการ และสมมติฐานไปปฏิบัติจริง หรือประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่จนเกิดประสบการณ์ในเชิงรูปธรรมที่วนกลับมาวงจรเดิมแต่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังภาพประกอบ 2

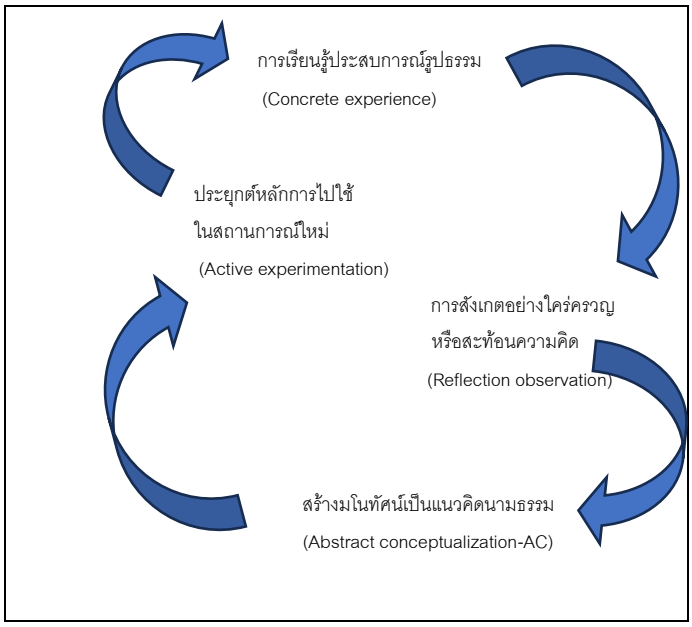

ภาพประกอบ 2 ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb

ที่มา: Kolb (1984)

ทฤษฎีวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Cycle Theory) Kolb (1984) ได้อธิบายว่าผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างเป็นกระบวนการที่ดำเนินกันไปเป็นวงจร ซึ่งแต่ละขั้นของการเรียนรู้ การลองผิดลองถูก การให้ข้อมูลย้อนกลับหรือการสันนิษฐานเกี่ยวกับภาษา และทบทวนข้อสรุปเพื่อที่จะได้ฝึกฝน ให้ใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วจากกิจกรรมการเรียนที่ส่งเสริมการใช้ภาษา เช่น การเล่นบทบาทสมมติ หรือสถานการณ์เสมือนจริง เกมส์การใช้ภาษา การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าอาจารย์ผู้สอนไม่เพียงแต่มีหน้าที่ที่จะบอกผู้เรียน

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ว่าภาษามีหน้าที่อย่างไร แต่ยังให้โอกาสผู้เรียนในการใช้ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการที่ผู้เรียนต้องจัดการกับปัญหา ขณะเดียวกันก็ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรม ดังภาพ 2

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการและองค์ประกอบของการเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นกระบวนการหาเหตุผลและบูรณาการระหว่างประสบการณ์กับความคิดรวบยอด การสังเกตและการปฏิบัติก่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป มีกระบวนการคือ การร่วมปฏิบัติจริง การใคร่ครวญไตร่ตรอง ส่งผลให้เกิดความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ แนวคิดประสบการณ์นำไปสู่การเรียนรู้ที่มากขึ้น มีมุมมองเกี่ยวกับประสบการณ์ที่สำคัญ 2 ประการคือ การเรียนรู้เป็นรูปธรรมของการนำประสบการณ์ที่เป็นนามธรรมมาใช้ ประสบการณ์ของคนเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายเพื่อนำไปสู่ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม และประการต่อมา คือ การเรียนรู้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการและการทดลองเป็นกระบวนการสะท้อนกลับของพฤติกรรม และแนวคิดของ Kolb (2005) มีกระบวนการ คือ ขั้นสร้างประสบการณ์ ขั้นสังเกตปฏิกิริยาตอบสนอง ขั้นมโนทัศน์เชิงนามธรรม และขั้นทดลอง

เมื่อพิจารณาทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์กับการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงจะเห็นว่าขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ประสบการณ์รูปธรรม เป็นระยะที่ผู้เรียนปฏิบัติในสถานการณ์เสมือนจริงตามฉากที่กำหนด ขั้นตอนที่ 2 และ 3 การสังเกตอย่างใคร่ครวญ และสร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรมจะตรงกับระยะสรุกปผลการเรียนรู้ (debriefing) เป็นระยะที่ผู้เรียนสะท้อนความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติจากประสบการณ์ มีการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนที่มีการเชื่อมโยงทฤษฎีกับประสบการณ์จนได้หลักการ แนวคิดและในขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์หลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่เป็นระยะที่ผู้เรียนนำหลักการแนวคิดจากสถานการณ์ไปปฏิบัติ หรือประยุกต์ในสถานการณ์ใหม่ต่อ ๆ ไป

งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Doherty (2023) ศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb และวิธีการสอนที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนตลอดชีวิต มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงการประเมินผลการทดสอบและการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิธีการสอน การสัมภาษณ์และการอภิปรายกลุ่มสนทนายังดำเนินการกับอาจารย์และผู้เรียนตลอดชีวิตเพื่อกระตุ้นมุมมองของพวกเขาเกี่ยวกับผลกระทบของวิธีการสอนที่หลากหลายและรูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb ผลการวิจัยพบว่าการจับคู่วิธีการสอนกับรูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb มีผลเพียงเล็กน้อยต่อประสิทธิภาพการทดสอบ โดยความแตกต่างมีน้อยและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ การวิเคราะห์คะแนนของผู้เรียนเกี่ยวกับวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพไม่พบ

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ความสัมพันธ์กับรูปแบบการเรียนรู้ของพวกเขา ผลการวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าการใช้รูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb อาจไม่ส่งผลดีต่อผู้เรียนตลอดชีวิต ส่วนที่สองของการวิจัยสำรวจมุมมองของผู้เรียนตลอดชีวิตและอาจารย์เกี่ยวกับวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ Kolb และรูปแบบการเรียนรู้ Kolb สิ่งนี้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายรองของวิทยานิพนธ์ ซึ่งก็คือการได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดที่จะใช้กับผู้เรียนประเภทนี้ ผลการวิจัยระบุว่าผู้เรียนตลอดชีวิตให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงานมากที่สุด ตลอดจนวิธีการเรียนรู้ เช่น การสาธิต กรณีศึกษา การอภิปราย และตัวอย่างในชีวิตจริง อาจารย์สนับสนุนวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb เนื่องจากทำให้ประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ พวกเขายังสนับสนุนรูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb เป็นส่วนใหญ่ในฐานะเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนไตร่ตรองถึงวิธีการเรียนรู้และเพื่อทำความเข้าใจความหลากหลายของผู้เรียนในห้องเรียน อาจารย์ระบุว่าพวกเขามีแนวโน้มที่จะใช้วิธีการสอนที่หลากหลายกว่าที่ควรจะเป็นเพราะว่ารูปแบบการเรียนรู้มีความสำคัญข้อมูลเชิงลึกจากการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลและปรับปรุงการศึกษาของนักการศึกษาเมื่อสอนผู้เรียนตลอดชีวิต หลักฐานแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb สร้างความแตกต่างเพียงเล็กน้อยให้กับผู้เรียนตลอดชีวิต อย่างไรก็ตามพวกเขาให้คะแนนวิธีการสอนเช่นตัวอย่างและเรื่องราวในชีวิตจริง ข้อเสนอแนะ การสาธิต กรณีศึกษา การอภิปราย และการฝึกปฏิบัติเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ Hanneke ter Beest (2561) ศึกษาเรื่องนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในฐานะผู้ป่วย: การเรียนรู้จากประสบการณ์ในการจำลองโรงพยาบาลเพื่อปรับปรุงความเห็นอกเห็นใจของนักศึกษาพยาบาล พบว่าความเห็นอกเห็นใจเป็นปัจจัยสำคัญในการพยาบาลและผู้ป่วยสัมพันธ์ การพัฒนาความเห็นอกเห็นใจในนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ระดับปริญญาตรีถือเป็นความท้าทายในการศึกษาพยาบาล มีวิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์เล็ก ๆ น้อย ๆ หลายวิธีที่พัฒนาความเห็นอกเห็นใจในนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ แม้ว่าจะไม่ได้อยู่ในสถาน การณ์จำลองในโรงพยาบาลก็ตาม เมื่อได้สัมผัสบทบาทของผู้ป่วย นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะได้เรียนรู้แง่มุมที่สำคัญของการเอาใจใส่ จุดมุ่งหมายงานวิจัยนี้จะสำรวจสิ่งที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เรียนรู้เกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจในความสัมพันธ์พยาบาลกับผู้ป่วย ในขณะที่พวกเขานอนอยู่บนเตียงในฐานะผู้ป่วยที่มองพยาบาลจากอีกมุมมองหนึ่งวิธีการศึกษาเชิงพรรณนาเชิงคุณภาพเรื่องภาพสะท้อนของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 75 คน ผลลัพธ์นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ประสบกับความต้องการความเห็นอกเห็นใจและต้องเผชิญกับโลกแห่งประสบการณ์ของผู้ป่วย การพึ่งพาอาศัยกัน การอดทนต่อชีวิตในโรงพยาบาล และต้องการการดูแลเอาใจใส่จากพยาบาล

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สรุปการเปลี่ยนแปลงมุมมองในการจำลองโรงพยาบาลทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้รับข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าเกี่ยวกับความสำคัญของการเอาใจใส่ในความสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยและพยาบาล มีการระบุประเด็นสำคัญสี่ประการ: ความอดทน เสียงกรีดร้องเงียบ ๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจ การพึ่งพาที่น่ากลัว และการเผชิญหน้ากับบทบาทของผู้ป่วย นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นไปได้และความยากลำบากของการเอาใจใส่ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการจำลอง การจำลองโรงพยาบาลเป็นวิธีการที่มีประโยชน์และใช้ได้จริงในการสอนนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เห็นอกเห็นใจจากมุมมองของผู้ป่วย โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องมีการเตรียมการที่มั่นคงสำหรับการเรียนรู้จากประสบการณ์

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ทำให้ผู้วิจัยนำผลการวิจัยต่าง ๆ ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์โดยผสานกับแนวคิดของความลื่นไหลนการเรียนรู้รวมทั้งการสร้างความรู้ เจตคติ และทักษะให้เกิดขึ้นเพื่อที่จะได้ทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

3.3 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง เพื่อส่งเสริมผลของการเรียนรู้ในรายวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ในการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงทำให้เรียนรู้ทักษะการปฏิบัติพยาบาลในสถานการณ์ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้อภิปรายประเด็นที่พบจากประสบการณ์ในการเรียนรู้ (Rattanawimol et al., 2015) โดยการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์เสมือนจริง ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์การเรียนรู้ที่ปลอดภัยให้พัฒนานักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ โดยผ่านกระบวนการใคร่ครวญเกี่ยวกับตนเอง การสนทนาเชิงวิพากษ์ และการสะท้อนคิดอย่างลึกซึ้ง (Karen, 2017) เพื่อการเปลี่ยนแปลงมุมมองและความคิดใหม่ ๆ สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการดูแลสุขภาพ และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องนำไปสู่การพัฒนานักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้มีทักษะจำเป็นในการประกอบวิชาชีพพยาบาลและทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงต่อไป

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยการจำลองสถานการณ์ในการปฏิบัติงานจริงมาให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เรียนรู้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เรียนรู้และเผชิญกับปัญหาในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริง ผลลัพธ์จากการเรียนรู้ (Outcomes) ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง ประกอบด้วย 1) ความรู้ (Knowledge) ความรู้ที่เกิดขึ้นจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียน 2) ความพึงพอใจของผู้เรียน (Learner Satisfaction) เป็นการตอบสนองของผู้เรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ และ 3) ความมั่นใจในตนเอง (Self-Confidence) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจทางคลินิกและจำเป็นสำหรับการปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นในเรื่องการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการแก้ปัญหา ระดับความมั่นใจในตนเองนี้จะมีผลต่อความสามารถในการแสดงทักษะที่ถูกต้องของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจัดโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อให้มีการแสดงโดยใช้การสาธิต การปฏิบัติ การตัดสินใจ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งเป็นประสบการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการสื่อสารกันทำให้ได้เรียนรู้ว่าจะใช้กลยุทธ์อย่างไรในสถานการณ์การเรียนรู้ และจากการแสดงทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้โดยมีความเข้าใจและประสิทธิภาพในด้านของการทำกิจกรรมทางสังคม การที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีโอกาสทำความเข้าใจเนื้อหาในบริบทของสถานการณ์และได้มีการคิดทบทวน ในขณะที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงบทบาทก็จะสามารถสังเกตเห็นภาพ และเข้าใจปัญหาในสถานการณ์ที่แสดงบทบาท โดยเฉพาะเมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงเป็นผู้ป่วยจะมีการสำรวจทัศนคติและความรู้สึกจากบทที่ได้รับ ช่วยให้เกิดความเห็นอกเห็นใจ ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญเชิงวิชาชีพ

3.4 แนวทางการพัฒนาโปรแกรม

Tan and Sin (2020) เสนอวิธีการที่จะช่วยให้เกิดความลื่นไหลในห้องเรียน ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การพิจารณาความสมดุลของทักษะและความท้าทายที่เกิดขึ้น (Consider challenge–skill balance) กล่าวคือการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชจะต้องท้าทายมากพอที่จะ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ดึงดูดความสนใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ แต่จะต้องไม่ท้าทายจนไม่สามารถทำได้ เพราะเมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์รับรู้ความท้าทายสูงเกินไปจะทำให้เกิดความวิตกกังวล และหากนักศึกษาพยาบาลศาสตร์รับรู้ความท้าทายต่ำเกินไปจะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายเกิดขึ้นได้ ดังนั้น ควรมีแผนการสอนหรือการฝึกซ้อมที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากทักษะของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

2. การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน (Set clear goals) กล่าวคือ จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์รู้ว่าจะต้องทำอะไรไม่ว่าจะเป็นห้องเรียนในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช หรือการแสดง โดยสามารถกำหนดได้ทั้งเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงสำหรับกิจกรรมทางการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชหรือเป้าหมายในระยะยาวตลอดการศึกษา

3. การปลูกฝังความเพียรพยายาม (Cultivate grit) ผู้ที่เพียรพยายามต่อการฝึกฝนมีแนวโน้มที่จะมีความลื่นไหลในขณะฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช เมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น เช่น การประเมินตนเอง และการสะท้อนตัวเอง พบว่า ความเพียรพยายามเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด เป็นผลมาจากความเพียรพยายามของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำให้ฝึกฝนมากขึ้นนำไปสู่ทักษะที่สูงขึ้นและสามารถตอบสนองความท้าทายของการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชได้ดีขึ้น เกิดเป็นความสมดุลระหว่างความท้าทาย ดังนั้น การผลักดันและส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความเพียรพยายามรักในสิ่งที่ทำ และจดจ่อกับเป้าหมายระยะยาวเมื่อเกิดความท้าทาย เช่น การพูดว่า “Don't give up!” หรือ “มาทำกันใหม่!” อาจผลักดันให้นักศึกษาเกิดความเพียรพยายามและความลื่นไหลในการเรียนรู้ได้

4. การหล่อเลี้ยงทัศนคติการสะท้อน (Nurture reflection) โดยผู้ที่มีแนวโน้มการสะท้อน (reflect) มากขึ้นในขณะที่ฝึกซ้อมก็มีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์ความลื่นไหลมากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะกำกับตนเองได้ ในขณะที่การกำกับตนเอง ยังพบในการทำนายความสมดุลระหว่างทักษะกับความยากง่ายของงานอีกด้วย ดังนั้น การหล่อเลี้ยงทัศนคติการสะท้อนตนเองอย่างสม่ำเสมอ เช่น การไตร่ตรองว่าวิธีที่ใช้มีประโยชน์ต่อเป้าหมายหรือไม่ อาจนำไปสู่การพบกับประสบการณ์ความลื่นไหลได้

5. การเสริมพลังนักศึกษา (Empower students) ความลื่นไหลถูกขัดขวางเมื่อครูเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเลือกวิธีเผชิญปัญหาในชั้นเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ความมีอิสระในการเลือกวิธีการเผชิญปัญหาในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชเป็นสิ่งสำคัญในการจูงใจนักศึกษาฝึกฝนและสัมผัสความสุขในขณะฝึกปฏิบัติ ดังนั้น ในการเลือกวิธีเผชิญปัญหาในชั้นเรียน และ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เป้าหมายในการซ้อมฝึกปฏิบัติควรให้อิสระกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เพื่อเสริมพลังให้เขามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์

6. การส่งเสริมเป้าหมายแนวทางการเรียนรู้ (Promote mastery-approach goals) กล่าวคือ ทฤษฎีเป้าหมายความสำเร็จ มีแนวทางเป้าหมายที่สร้างแรงบันดาลใจที่แตกต่างกัน 4 ประการ ดังนี้ 1) แนวทางการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้เพื่อประโยชน์ของตนเอง 2) การหลีกเลี่ยงความเชี่ยวชาญ เช่น การเรียนรู้เพื่อหลีกเลี่ยงไม่เรียนรู้ 3) แนวทางการปฏิบัติงาน เช่น การเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่าตนเองทำได้ดีกว่าผู้อื่น และ 4) การเรียนรู้ที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำที่แย่กว่าคนอื่น โดยนักศึกษาที่มีเป้าหมายแนวทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้นมีความลื่นไหลที่สูงขึ้นในระหว่างซ้อมฝึกปฏิบัติ ดังนั้น ควรส่งเสริมเป้าหมายแนวทางการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือ ห้องฝึกปฏิบัติการพยาบาลและกระตุ้นให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เรียนรู้เพื่อการเรียนรู้มากกว่าจะเรียนทฤษฎีได้ดีกว่าผู้อื่น

7. การคิดในเชิงบวก (Stay positive) โดยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีแนวโน้มที่จะรู้สึกอารมณ์เชิงลบ เช่น โกรธ เศร้า วิตกกังวล กลัว มีโอกาสที่จะเกิดความสมดุลระหว่างทักษะกับความท้าทายน้อยกว่านักศึกษาที่มีอารมณ์เชิงบวก ดังนั้น ในห้องเรียนหรือห้องฝึกปฏิบัติการพยาบาลจะต้องสร้างแรงบันดาลใจให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความมั่นใจความภาคภูมิใจในการเรียนรู้ ความเพลิดเพลิน และความสนุกสนานไปกับการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาล และในงานวิจัยยังแนะนำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์หยุดตัดสินตนเองไม่เปรียบเทียบตนเองกับเพื่อนและลดความคาดหวังที่ไม่สมจริงที่อาจนำไปสู่ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

8. การเชื่อมต่อทางอารมณ์ (Connect emotionally) กล่าวคือ ความเชื่อมโยงทางอารมณ์กับการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสบการณ์ความลื่นไหลในระหว่างการแสดง ดังนั้น การเพิ่มความเชื่อมโยงทางอารมณ์จึงอาจใช้ภาพการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชหรือสร้างเรื่องราวการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชที่เข้ากับสถานการณ์ปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อทางอารมณ์ระหว่างการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชกับตัวของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เอง

9. การมีประสบการณ์ความลื่นไหลกับผู้อื่นนั้นสนุกกว่าการมีประสบการณ์ความลื่นไหลตามลำพัง (Flow together) โดยผู้ที่ฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชเป็นกลุ่มเป็นเรื่องสนุก ดังนั้นจึงควรสร้างโอกาสให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้สร้างสรรค์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ร่วมกันซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้พบประสบการณ์ความลื่นไหลไปด้วยกันและสัมผัสกับความสุขในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชร่วมกับกลุ่มเป็นการทำงานเป็นทีม

10. การหยุดบ่อย ๆ ระหว่างการซ้อมจะขัดขวางประสบการณ์ความลื่นไหล (Play through from time-to-time) กล่าวคือ แต่ควรพิจารณาความถี่ของการหยุด ควรหลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์ด้านเทคนิคของการการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชที่มากเกินไป และควรให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ทำการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยไม่มีการรบกวนใด ๆ เพื่อส่งเสริมการซึมซับในกระบวนการสร้างสรรค์การฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชและจะทำให้เกิดความลื่นไหลอย่างเป็นธรรมชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง ได้แก่ งานวิจัยของปนิดา พุ่มพุทธ and ขวัญตา ภูริวิทยาธีระ (2565) ศึกษาเรื่องผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติและความพึงพอใจของนักศึกษากับการเข้าร่วมสถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 95 คน ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาพยาบาลทุกคนผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ นักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการสนทนากลุ่ม พบว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความรู้สึกมั่นใจและความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชและปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดี ต่อผู้ป่วยจิตเวชเป็นทัศนคติที่ดีขึ้น โดยการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อม นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติสามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะมีความมั่นใจในการฝึกปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงได้มากขึ้น สอดคล้องกับ บุปผา ใจมั่น และคณะ (2567) ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองต่อการรับรู้ความสามารถการใช้เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่ม

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เดียววัดก่อนและหลังการทดลอง เก็บข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 52 ราย ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง นักศึกษามีการรับรู้ความสามารถในการใช้เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดสูงกว่าคะแนนก่อนการเตรียมความพร้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยสนับสนุนให้ผู้สอนนำการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองมาใช้เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถในการใช้เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพ เพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลจะนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ สุนทรี ขะชาตย์ et al. (2565) ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองด้วยผู้ป่วยมาตรฐานเพื่อส่งเสริมความรู้ความมั่นใจในความสามารถของตนเองและทักษะการสื่อสารเพื่อการบำบัด โดยดำเนินการเป็น 4 ขั้น ดังนี้ 1)การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ และ 4) การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 75 คน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองด้วยผู้ป่วยมาตรฐานของนักศึกษาพยาบาลมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ครอบคลุมความรู้ความมั่นใจและทักษะการสื่อสารเพื่อการบำบัดของผู้เรียน 2) เนื้อหาเน้นสาระสำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการบำบัดที่มีความเฉพาะเจาะจงในแต่ละสถานการณ์ 3) โจทย์สถานการณ์มีความหลากหลายในผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตแต่ละพฤติกรรม 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองครบทุกระยะ 5) มีแนวทางการสะท้อนคิดและเสริมสร้างพลังให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เห็นศักยภาพของตนเอง และ 6) ประเมินผลเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสามารถที่เปลี่ยนไปอย่างเป็นรูปธรรม และพบว่าความมั่นใจในความสามารถของตนเองและทักษะการสื่อสารเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Kim et al. (2024) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการจำลองการพยาบาลสุขภาพจิตเสมือนจริงต่อความสามารถของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เพื่อศึกษาผลกระทบของการจำลองการปฏิบัติการพยาบาลด้านสุขภาพจิต ที่ใช้ความเป็นจริงเสมือน ต่อความสามารถของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในการดูแลบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต โดยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มักเผชิญกับความกลัวความวิตกกังวลและทำอะไรไม่ถูกในระหว่างการหมุนเวียนด้านสุขภาพจิต ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในการปฏิบัติการพยาบาล ใช้วิธีการออกแบบการทดลองวัดซ้ำก่อนหลังการทดสอบกลุ่มเดียวของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ 50 คนที่โดยการจำลอง VR ประกอบด้วย 6 โมดูลที่ครอบคลุมอาการหลงผิด อาการประสาทหลอน ความคลุ้มคลั่งอาการ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ซึมเศร้าในผู้สูงอายุ อาการซึมเศร้าในวัยรุ่นที่มีความคิดฆ่าตัวตาย และโรคย้ำคิดย้ำทำ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ทางการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางจิต การรับรู้ความสามารถของตนเองในการสื่อสาร ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความมั่นใจทางคลินิกของการพยาบาล เจตคติต่อความเจ็บป่วยทางจิตดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหลังฝึก ในขณะที่กระบวนการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นใน 6 สัปดาห์ต่อมา ผลการวิจัยยืนยันประสิทธิผลของการจำลองในการเสริมสร้างความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล โดยไม่กระทบต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยในการจำลองเข้าร่วมกับการฝึกปฏิบัติการพยาบาล ช่วยลดช่องว่างระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติทางคลินิกยกระดับคุณภาพการดูแล และปลูกฝังความมั่นใจให้กับนักศึกษาพยาบาลที่อาจมีอคติในการเลือกวิชาในการศึกษา แต่ผลกระทบที่ครอบคลุมของโปรแกรมต่อความรู้ทักษะและทัศนคติชี้ให้เห็นถึงโอกาสในการขยายขีดความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชผ่านการศึกษาครั้งต่อไป การตีความผลลัพธ์ต้องใช้ความระมัดระวังแต่โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นได้วางรากฐานสำหรับการพัฒนาขีดความสามารถของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

เช่นเดียวกับ Rolfe et al. (2022) ศึกษาเรื่องการใช้การจำลองแบบออนไลน์เพื่อเตรียมนักศึกษาพยาบาลสุขภาพจิตให้พร้อมสำหรับการฝึกฝน พบว่าความต้องการเจ้าหน้าที่พยาบาลด้านสุขภาพจิตเพิ่มขึ้น โดยมีจำนวนพนักงานลดลง ร้อยละ 8 ในช่วง 10 ปีที่ผ่าน เป้าหมายของโครงการนี้คือการประเมินว่าโปรแกรมการเรียนรู้จำลองออนไลน์ช่วยให้นักเรียนรู้สึกเตรียมพร้อมมากขึ้น เน้นไปที่การสนทนาที่ยากลำบากและสถานการณ์การสื่อสารที่ซับซ้อน โดยร่วมมือกับองค์กรภายนอก มุ่งเน้นไปที่การแนะนำบริบทที่ตรงตามความต้องการเพื่อพัฒนาทักษะความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทางคลินิก เสริมโอกาสในการจัดตำแหน่งทางคลินิกที่หลากหลายตามที่กำหนดโดยหลักสูตรการฝึกอบรมพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าร่วมแสดงความมั่นใจเพิ่มขึ้น 7% ผู้เข้าร่วมร้อยละ 100 จะแนะนำหลักสูตรนี้ให้กับผู้อื่น ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมได้รับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงความมั่นใจที่เพิ่มขึ้นตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมทักษะการทำงานในทีมสหสาขาวิชาชีพ

สรุป โปรแกรมที่ทำในอดีตมีช่องว่างคือ มีช่องว่างระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติทางคลินิกในการปรับปรุงยกระดับคุณภาพการดูแลผู้ป่วยให้ดีขึ้น โปรแกรมที่ผ่านมามีจุดอ่อนคือการศึกษาส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารเพื่อการบำบัดของผู้เรียนและวัดผลเกี่ยวกับความมั่นใจในความสามารถของตนเองทางคลินิกของการพยาบาล ได้แก่ งานวิจัยของปนิดา พุ่มพุทธ และขวัญตา ภูริวิทยาธีระ (2022) บุปผา ใจมั่น และคณะ (2567) สุนทรี ขะชาตย์ และคณะ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

(2565) Kim et al. (2024) และ Rolfe et al. (2022) ซึ่งควรมีการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลที่เกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มบำบัดร่วมด้วย เพราะเป็นกิจกรรมหลักของการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชในหอผู้ป่วยจิตเวช

4. นิยามเชิงปฏิบัติการ

1. **ความลื่นไหลในการเรียนรู้** หมายถึง ความสามารถที่ทำบางสิ่งได้อย่างเพลิดเพลิน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ มีสมาธิในการกระทำ ความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถเชื่อมโยงระหว่างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมต่อสิ่งที่จะต้องกระทำ

ในการวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์สร้างและพัฒนาจากนิยามเชิงปฏิบัติการของความลื่นไหล โดยผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาและนิยามเชิงปฏิบัติการของความลื่นไหลในการเรียนรู้ มีข้อคำถาม 20 ข้อ ซึ่งแบบวัดมีลักษณะแบบวัดมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ ไม่จริงที่สุด (1) ถึงจริงที่สุด (5) โดยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ได้คะแนนสูงกว่า เป็นผู้ที่มีความลื่นไหลในการเรียนรู้มากกว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ได้คะแนนต่ำกว่า

2. **โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้** หมายถึง กระบวนการดำเนินการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ตามขั้นตอนในโปรแกรมที่ผู้วิจัยจะออกแบบตามแนวคิด ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง (SBL) และการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ ดำเนินการกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ทั้งหมด 5 ครั้งละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยในครั้งนี้ เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยที่ประกอบด้วยการศึกษา 2 ระยะ เริ่มต้นจากการวิจัยระยะที่ 1 เป็นการค้นหาความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของ Csikszentmihalyi (1990) และแนวทางจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชจากการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับอาจารย์พยาบาล 3 ท่าน แล้วจึงนำข้อมูลเหล่านี้ไปสร้าง พัฒนาและ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตรวจสอบเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ แล้วจึงนำสิ่งเหล่านี้มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างและออกแบบโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ดังแสดงตามภาพประกอบ 3

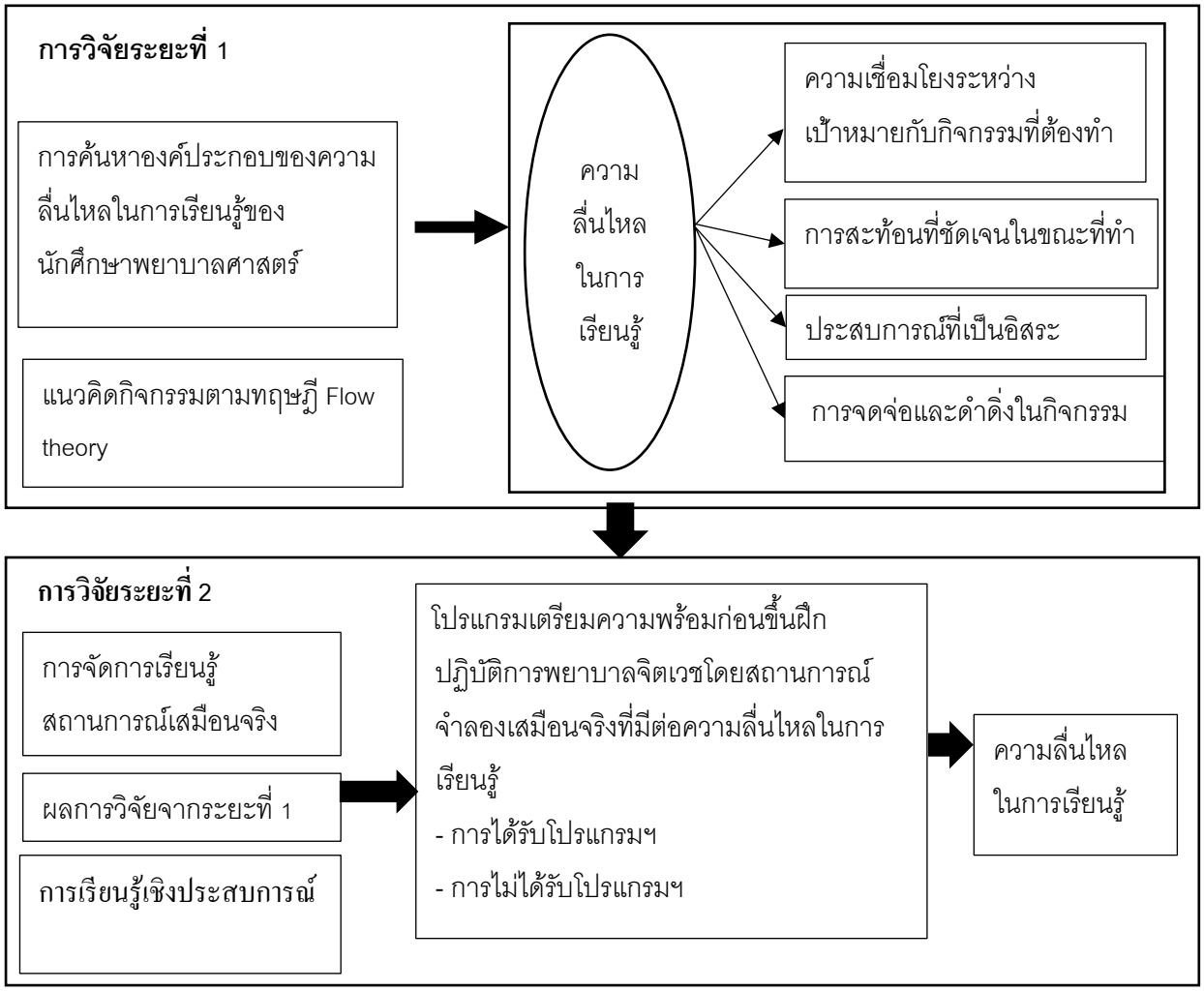

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. สมมติฐานการวิจัย

1. โมเดลการวัดองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

2. นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง มีความลื่นไหลในการเรียนรู้มากกว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ไม่ได้รับโปรแกรม ฯ ทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

3. นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ได้รับโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง ทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล มีความลื่นไหลในการเรียนรู้ มากกว่าในระยะก่อนการทดลอง

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสานวิธี (Mixed Methods Research) ที่ใช้แบบแผนขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory sequential research design) (Creswell & Clark, 2017) โดยเริ่มต้นจากการวิจัยเชิงคุณภาพในการค้นหาความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช นำผลที่ได้มาพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ และได้นำเครื่องมือวัดมาใช้ในการวิจัยกึ่งทดลองดำเนินการตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การพัฒนาเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้

สำหรับการวิจัยระยะที่ 1 สามารถแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน นั่นคือ ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อค้นหาความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช โดยนำผลที่ได้ไปสู่ขั้นตอนที่ 2 คือ การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อค้นหาความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยมุ่งค้นหาความหมาย องค์ประกอบและแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและตรวจสอบแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผู้ให้ข้อมูล (key informants) ผู้วิจัยทำการคัดผู้ให้ข้อมูลที่เป็นตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 3 คน อย่างไรก็ตาม ขนาดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความอิ่มตัวของข้อมูล (Data Saturation) หากพบว่าข้อมูลที่ได้รับมีความซับซ้อนและไม่มีข้อคิดเห็นที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจะพิจารณายุติการเก็บข้อมูลเมื่อครบจำนวน 3 คน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ได้ ซึ่งเป็นแนวทางการกำหนดขนาดตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพของ Miles and Huberman (1994) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ ความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

เกณฑ์การคัดเข้ากลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล

1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์นิเทศการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชอย่างน้อย 2 ปี

2) เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความลื่นไหลในการเรียนรู้การสอนในวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชในระดับสูง

3) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท/เอกสาขาการพยาบาลจิตเวช หรือหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ณ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา/โรง พยาบาลศรีธัญญา

เกณฑ์การคัดออกของผู้ให้ข้อมูล (Exclusion Criteria)

1) มีเหตุทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยได้

2) ไม่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

3) แจ้งความจำนงขอออกจากการวิจัย

4) ไม่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท/เอกสาขาการพยาบาลจิตเวช หรือหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ณ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา/โรง พยาบาลศรีธัญญา

5) ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานทางด้านการนิเทศการพยาบาลจิตเวชอย่างน้อย 2 ปี

เหตุผลในการคัดเลือกอาจารย์พยาบาลจิตเวชทั้ง 3 คน เนื่องจากเป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและนิเทศฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชมายาวนาน (13–27 ปี) ทำให้มีโอกาสสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง อาจารย์จึงสามารถทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนเชิงประสบการณ์ ที่สะท้อนถึงความลื่นไหลในการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งช่วยเสริมมุมมองและความหมายที่ได้จากนักศึกษาซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลหลัก ข้อมูลจากอาจารย์ทั้ง 3 คนจึงมีคุณค่าในการช่วยอธิบาย ตีความ และตรวจสอบความสมบูรณ์ขององค์ประกอบเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้มีความชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

1) ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ เพื่อนำความหมาย องค์ประกอบและแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ที่ได้มาเป็นแนวทางในการกำหนดข้อคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

2) สังเคราะห์ความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความหมาย องค์ประกอบและแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

3) กำหนดข้อคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยแบบสัมภาษณ์ จะเป็นลักษณะแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interviews) มีลักษณะเป็นประเด็นกว้าง ๆ เพื่อให้ครอบ คลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงนั้นจะมีการปรับเปลี่ยนและสร้างคำถามประเด็นใหม่ตามความเหมาะสม เพื่อให้มีความยืดหยุ่นขึ้นอยู่กับสถานการณ์

4) นำแบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการพิจารณา และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์และการใช้ภาษา

5) ปรับแก้แบบสัมภาษณ์ให้เหมาะสมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 ท่าน โดยมีแนวคำถามสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

1)" ความลื่นไหล" ตามความหมายของอาจารย์คืออะไร ช่วยอธิบายว่าเป็นอย่างไร

(1) ในฐานะของอาจารย์ ช่วยบอกความแตกต่างของนักศึกษาพยาบาลที่มีและไม่มี" ความลื่นไหล" ว่าแตกต่างกันอย่างไร

(2) หากกล่าวถึงแนวคิด"ความลื่นไหล"ที่มีองค์ประกอบ1-9คือ

2) ในขณะที่ท่านเป็นอาจารย์พยาบาล ขอให้ท่านเล่าเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้เริ่มต้นทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภายหลังจากได้รับการรับรองโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์จากคณะกรรมการบริหารจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

2. ผู้วิจัยได้ทำเรื่องถึงบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษา ความชัดเจนของถ้อยคำ รวมถึงประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจว่าแบบสัมภาษณ์มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3) ผู้วิจัยได้ประสานงานกับหัวหน้าภาควิชาของผู้ให้ข้อมูลที่แสดงความยินยอมเข้าร่วมวิจัย จากนั้นนัดหมายผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลจิตเวชเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก เมื่อได้ครบจำนวน 3 คน จึงเข้าสู่กระบวนการวิจัย โดยมอบหมายให้ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดการวิจัยและค่าตอบแทน รวมทั้งดำเนินการขอความยินยอมโดยให้ผู้ให้ข้อมูลลงนามในเอกสารยินยอมเข้าร่วมวิจัย หลังจากนั้นจึงนัดหมายวันและเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวกสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ซึ่งจะดำเนินการจนกว่าข้อมูลที่ได้จะอิ่มตัวและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดระเบียบทั้งข้อมูลที่ทำการจดบันทึกด้วยลายมือและการบันทึกเสียงจากนั้นจึงทำการถอดเทปบันทึกเสียงสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่พร้อมสำหรับการอ่านตีความหลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยได้อ้างคำพูด (Quotation) ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการนำเสนอข้อมูล โดยการใช้ถ้อยคำของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมากที่สุดและทำการลงรหัส(Coding) เพื่อให้มีความเชื่อมโยงกับข้อความนั้น เมื่อได้ข้อมูลจากการลงรหัสแล้วจึงนำไปจัดกลุ่มเพื่อแบ่งหมวดหมู่พฤติกรรมตามรูปแบบ (Theme) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างเป็นองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ รวมทั้งแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช และนำไปสร้างเป็นข้อคำถามที่ใช้ในเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนที่ 2: การพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้

การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ โดยการนำความหมาย องค์ประกอบและแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชมาดำเนินการสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการของความลื่นไหลในการเรียนรู้แล้วจึงดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด เพื่อให้ได้เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีคุณภาพที่จะนำมาใช้ในการวิจัย

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่สร้างขึ้น คือ แบบวัดเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดนิยามปฏิบัติการและสร้างข้อคำถาม จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพในขั้นตอนที่ 1 ของการค้นหาความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และสร้างข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่สร้างขึ้น

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนคือ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือวัดโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา ด้านพฤติกรรมศาสตร์ และด้านเครื่องมือวัด จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหา (Index of the Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งได้กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นในการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นในการวัด

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับประเด็นในการวัด

เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามและให้ข้อแนะนำแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของข้อ ความตรงตามเนื้อหา โดยคัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหามาก กว่าหรือเท่ากับ 0.50 (Rovinelli & Hambleton, 1976) พร้อมทั้งปรับปรุงข้อคำถามตามข้อแนะนำของผู้ เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้วยผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อ คำถามทั้งฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ซึ่งถือว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาในระดับที่ยอมรับได้

3. นำข้อคำถามไปทดลองใช้ โดยเริ่มต้นด้วยการนำข้อคำถามไปถามนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 5 คน โดยสัมภาษณ์กระบวนการคิดในการตอบแบบสอบถาม (cognitive interview) เพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อสะท้อนถึงสิ่งที่ต้องการจะวัดหรือไม่ ถามความชัดเจนของข้อคำถามแต่ละข้อ วิเคราะห์ว่ามีข้อใดที่ยากที่จะตอบได้ รวมทั้งตัวเลือกการตอบเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ หรือข้อคำถามแต่ละข้อมีการเรียงลำดับของข้อคำถามที่เหมาะสมหรือไม่ (Tourangeau, 2003)

4. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด โดยนำแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้วิชากายวิภาคศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ไปเก็บข้อมูลจากนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยการหาค่าสหสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Corrected

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

item-total correlation: CITC) โดยต้องมีค่า CITC มากกว่า 0.30 (Boateng et al., 2018) ข้อที่มีค่าน้อยกว่า 0.30 แสดงว่า จำแนกได้ไม่ดี จึงพิจารณาตัดข้อคำถามทิ้ง และทำการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาความเชื่อมั่นแบบสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ของแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

เนื่องจากข้อคำถามที่สร้างขึ้นมาจากความหมายและองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้จากมุมมองของอาจารย์ผู้สอนพยาบาลจิตเวช ดังนั้น จึงจำเป็นต้องนำข้อคำถามความลื่นไหลในการเรียนรู้มาตรวจสอบองค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและเชิงยืนยัน เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันว่า ข้อคำถามความลื่นไหลในการเรียนรู้มุมมองของอาจารย์ผู้สอนมีความสอดคล้องกับมุมมองของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของภาครัฐจำนวน 6,979 คน ประกอบด้วย ในเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑล ได้แก่ 1) สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข 2) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 3) สังกัดกระทรวงกลาโหม และ 4) สังกัดกรุงเทพมหานคร (สภาการพยาบาล, 2567) แสดงดังตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงรายชื่อคณะพยาบาลศาสตร์ของภาครัฐในเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑล

สังกัด	**จำนวน (คน)**
สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข	
1) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีกรุงเทพ	588
2) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีจักรีรัช	704
3) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีจังหวัดนนทบุรี	720
4) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีราชบุรี	856
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	
5) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา	400
6) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล	360
7) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	135
8) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	480

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 1 (ต่อ)

สังกัด	จำนวน (คน)
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	
9) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	500
10) วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	480
สังกัดกระทรวงกลาโหม	
11) วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก	320
12) วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ	256
13) วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ	240
สังกัดกรุงเทพมหานคร	
14) คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช	940
รวม	6,979

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 เนื่องจากใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและเชิงยืนยัน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Comrey (1988) กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบที่เหมาะสม ควรมีกลุ่มตัวอย่างประมาณ 200-300 คน ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้เก็บข้อมูลจำนวน 400 คน โดยเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ 200 คน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน (Two-stage random sampling) โดยสุ่มนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข สังกัดกระทรวงกลาโหม และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑลจากมหาวิทยาลัยที่จับสลากได้ 4 มหาวิทยาลัย ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ในสัดส่วนที่เท่ากัน จำนวนมหาวิทยาลัยละ 100 คน ใช้การเก็บแบบคละชั้นปีกัน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 2 แสดงรายชื่อคณะพยาบาลศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สังกัดสถาบัน	จำนวน(คน)
1) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีจังหวัดนนทบุรี	100
2) คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช	100
3) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	100
4) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	100
รวม	**400**

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

แต่เนื่องจากเป็นช่วงปิดเทอมของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ทำให้บางสถาบันไม่สามารถเก็บได้และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 บางสถาบันขึ้นฝึกปฏิบัติบนตึกผู้ป่วยทำให้บางสถาบันไม่สามารถเก็บได้ แต่บางสถาบันมีจำนวนนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และ 2 ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเกินจำนวนสัดส่วนที่ตั้งไว้เมื่อนำมาคละรวมกันจึงทำให้ได้จำนวนเกิน 400 คน สรุปรวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 431 คน ในการศึกษาวิจัยนี้จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจไว้ที่ 235 คนและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันไว้ที่ 236 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน (Two-stage random sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทนและกระจายตัวครอบคลุมประชากรที่ต้องการศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มวิทยาลัยพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑล ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) แบบแบ่งชั้นภูมิ โดยแบ่งวิทยาลัยพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑล เพื่อให้ได้ตัวแทนที่เป็นวิทยาลัยพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาครอบคลุมทุกขนาด จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเพื่อเลือกวิทยาลัยพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑลจากแต่ละชั้นภูมิ ได้วิทยาลัยพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑลที่เป็นตัวแทนจำนวน 4 แห่ง

2. สุ่มนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของวิทยาลัยพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑลที่ถูกเลือก ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)โดยกำหนดจำนวนตัวอย่างที่ต้องการเก็บข้อมูลเท่า ๆ กันในแต่ละวิทยาลัยพยาบาล ๆ แห่งละ 100 คน รวมขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน โดยคละชั้นปีตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 ของวิทยาลัยพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษา ภาครัฐเขตกรุงเทพและเขตปริมณฑลที่ถูกสุ่มไว้การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลศาสตร์นั้น ผู้วิจัยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในวิทยาลัยพยาบาล เช่น รองคณบดีฝ่ายวิจัย ฝ่ายกิจการนักศึกษาในการประชาสัมพันธ์และอาจารย์ประจำชั้นนักศึกษพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 เชิญชวนนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทั้ง 4 ชั้นปีเข้าร่วมการวิจัยตามความสมัครใจของผู้ที่สนใจเข้าร่วมวิจัย ทั้งนี้ หากมีผู้สนใจเข้าร่วมวิจัยไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด ผู้วิจัยจะให้ผู้ที่เข้าร่วมวิจัยแล้วช่วยแนะนำหรือประสานไปยังนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีอื่นตามที่กำหนดไว้ต่อไป

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามออนไลน์ด้วย Google Form ผ่านการตรวจสอบจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์แต่ละวิทยาลัยพยาบาลก่อนให้เจ้าหน้าที่ส่งถึงนักศึกษพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 ตามที่สมัครใจ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการปิดภาคเรียนแต่ละชั้นปีไม่ตรงกันและแต่ละชั้นปีมีการเรียนที่ต้องแบ่งเป็น 2 ส่วน (section) ไม่สามารถนัดพบพร้อมกัน ดังนั้น การใช้แบบสอบถามออนไลน์ จะช่วยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยสะดวกและมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้นพร้อมทั้งมีข้อความชี้แจงว่า “หากท่านรู้สึกอึดอัดใจ หรือไม่สบายใจกับบางคำถาม นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนของนักศึกษาพยาบาล และขอขอบพระคุณอย่างสูงสำหรับความร่วมมือตอบแบบสอบถามในการยินยอมเข้าร่วมครั้งนี้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) ร่วมกับการหมุนแกนแบบแวริแมกซ์ (Varimax Rotation) เพื่อลดจำนวนตัวแปรและระบุโครงสร้างขององค์ประกอบที่ชัดเจน โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบจากค่า Eigenvalue > 1 และ factor loading ≥ 0.50

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37
1903931501

ทำการหาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) ข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบอื่น ๆ ควรมีความแตกต่างกันเกิน 0.20 ถ้าต่ำกว่า 0.20 เนื่องจากเกิดปัญหา Cross-loading (Howard, 2016)

3. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรม LISREL

การวิจัยระยะที่ 2 การตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่ได้ในระยะที่ 1 มาใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 โดยนำองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชรวมถึงเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ และได้นำแนวคิดสถานการณ์จำลองเสมือนจริงกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ตามแนวคิด Kolb (1984) มาใช้ในการสร้างโปรแกรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ประจำปีการศึกษา 2567 ซึ่งเป็นชั้นปีที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช รวมทั้งสิ้น 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ประจำปีการศึกษา 2567 ซึ่งเป็นชั้นปีที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช รวมทั้งสิ้น 40 คน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยพิจารณาจากลำดับคะแนนผลการเรียน เรียงจากน้อยไปมาก แล้วแบ่งออกเป็นสองกลุ่มเท่า ๆ กัน กลุ่มละ 20 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยกำหนดให้นักศึกษาที่อยู่ในลำดับเลขคี่เข้ากลุ่มทดลองจำนวน 20 คน และผู้ที่อยู่ในลำดับเลขคู่เข้ากลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน ซึ่งถือเป็นจำนวนที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของโปรแกรมฯ (Myers &

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

Hansen, 2012) ทั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้กำหนดเงื่อนไขหรือปัจจัยเฉพาะใด ๆ ของผู้เข้าร่วม เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอยู่แล้ว เช่น ภูมิลำเนามาจากต่างจังหวัดและมีระดับผลการเรียนที่หลากหลาย

เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมการวิจัย (Inclusion criteria) คือ

1) เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3

2) อายุ 18 ปีขึ้นไป

3) นักศึกษาพยาบาลยังไม่ผ่านการเรียนภาคการปฏิบัติจิตเวชและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง

4) ไม่มีการเจ็บป่วยทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ

5) ให้ความร่วมมือในการวิจัย

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างออกจากกลุ่ม (Exclusion Criteria)

1) ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีเหตุทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมการวิจัยได้

2) ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

3) ผู้เข้าร่วมการวิจัยแจ้งความจำนงขอออกจากการวิจัย

4) ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่สามารถอยู่จนครบทุกครั้งในการฝึกตามโปรแกรมฯ

5) ผู้เข้าร่วมการวิจัย ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงเวลาที่กำหนด

เกณฑ์การถอนผู้เข้าร่วมการวิจัยหรือยุติการเข้าร่วมการวิจัย

1) ผู้เข้าร่วมการวิจัยขาดการเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป

2) ผู้เข้าร่วมการวิจัยแจ้งความจำนงขอถอนหรือหรือยุติการเข้าร่วมการวิจัย

แบบแผนการทดลอง

ผู้วิจัยกำหนดแบบแผนที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ pretest – posttest control group design ที่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกำลังศึกษาภายในคณะพยาบาลศาสตร์เดียวกันคือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ปีการศึกษา 2567 เพื่อควบคุมสภาพแวดล้อมให้มีความเหมือนกันทั้งสองกลุ่ม และสามารถที่จะทำกิจกรรมการพัฒนาในช่วงเวลาเดียวกันได้ โดยการกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างมาจากสถาบันเดียวกันนี้ ช่วยให้สามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนากลุ่มตัวอย่างได้ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน และทำการติดตามผล

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

(Follow-up) หลังเสร็จสิ้นการทดลอง เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ เพื่อศึกษาความคงทนของผลที่ได้จากโปรแกรมฯ ของการการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่พัฒนาจากงานวิจัยระยะ 1

2. โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง โดยนำเป็นผลการวิจัยระยะที่ 1 เกี่ยวกับองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ศึกษาร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)(Kolb,1984) เพื่อนำมาเป็นแนวทางพัฒนากิจกรรมของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

การสร้างโปรแกรม มี 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีความลื่นไหล (Flow theory) (Cohen & Bodner, 2019; Csikszentmihalyi, 1990, 1997) และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Kolb,1984) มาเป็นแนวทางในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 กิจกรรม

ผู้วิจัยเริ่มด้วยกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ ผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชกับ ความลื่นไหลของข้อมูล (Information Flow) (Chafe, 1976) เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับนักศึกษาพยาบาลและระหว่างนักศึก ษาพยาบาลช่วยให้นักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมกล้าแสดงออกและช่วยให้แต่ละคนจำชื่อกันได้ รวมทั้งทำให้นักศึกษาพยาบาลทราบถึงหลักการ วัตถุประสงค์และแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

โปรแกรมที่ 1 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทฤษฎีหลักการเรียนรู้ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ขั้นการให้ความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (Kolb, 2005)

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1) เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกขั้นตอนแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

2) เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อน และการอภิปรายแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

3) เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจและความคิดรวบยอดของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3 ระยะ

4) เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกความรู้หรือเทคนิคการสนทนาบำบัดมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพแต่ละระยะ เพื่อนำไปสู่การสาธิต

โปรแกรมที่ 2 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดหัวข้อคือกลุ่มวาดภาพระบายสี ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทฤษฎีหลักการเรียนรู้ประยุกต์ใช้ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ขั้นการทบทวนการให้ความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดหัวข้อคือกลุ่มวาดภาพระบายสี (Kolb, 2005)

1) เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกขั้นตอนแต่ละระยะของการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี

2) เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อน และการอภิปรายแต่ละระยะของการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี

3) เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอดของการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี

4) เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกความรู้และการประยุกต์ใช้แต่ละระยะการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี เพื่อนำไปสู่การสาธิตย้อนกลับ

โปรแกรมที่ 3 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรมด้านการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม และด้านประสบการณ์ที่เป็นอิสระ ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทฤษฎีหลักการเรียนรู้ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ขั้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์การฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

การบำบัด (Kolb,2005) ความลื่นไหล ในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด(Csikszentmihalyi,1975, 1990, 1993)

1) เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

2) เพื่อให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดเพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

โปรแกรมที่ 4 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรมด้านการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม และด้านประสบการณ์ที่เป็นอิสระ ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทฤษฎีหลักการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ขั้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์การฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี (Kolb,2005) ความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (Csikszentmihalyi, 1975, 1990,1993)

1) เพื่อให้สามารถมีทักษะในการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด คือกลุ่มวาดภาพระบายสี

2) เพื่อให้เกิดความลื่นไหลในการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มกิจกรรมบำบัดคือ กลุ่มวาดภาพระบายสี เพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

3) เพื่อให้สมาชิกสามารถแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดอย่างสร้างสรรค์

โปรแกรมที่ 5 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรมออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการทฤษฎีหลักการเรียนรู้ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ขั้นการเรียนรู้การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรมด้วยแบบวัดปรนัยนิยม (Objectivism) วิธีการเชิงระบบ (Systematic Approach) (Stufflebeam,1983) ได้แก่ แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์และใบงานกิจกรรมใบงานสรุปการเรียนรู้

1) เพื่อทราบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

2) เพื่อทราบความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 นำโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความตรงตามเนื้อหา (IOC) ของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จากนั้นจึงทำการปรับปรุงกิจกรรมตามคำแนะนำแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดประเด็นสำคัญในการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ ระยะเวลาที่ใช้ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุป และการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 นำโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับลำดับขั้นตอน ระยะเวลา เนื้อหาตลอดจน ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลอง จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการทดลองและการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามแบบแผนการวิจัยที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูลหลังจากการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมในการวิจัยมนุษย์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยประสานงานกับผู้เข้าร่วมโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เพื่อกำหนดวันและเวลาในการดำเนินโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และชี้แจงรายละเอียดของโปรแกรมแก่นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองในการวิจัยครั้งนี้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ก่อนเริ่มต้นจัดโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองทำแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยมีการแนบเอกสารพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมวิจัยทาง Google form เพื่อชี้แจงรายละเอียดและสิทธิของผู้เข้าร่วมโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ก่อนการตอบแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้รับทราบข้อมูลอย่างครบถ้วนและ สามารถตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยได้อย่างสมัครใจ

ระยะที่ 2 หลังการทดลอง

ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบวัดหลังจากสิ้นสุดโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และติดตาม การตอบกลับของกลุ่มตัวอย่าง หากพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังไม่ได้รับการตอบกลับ ผู้วิจัยอาจส่งไลน์กลุ่มหรือสอบถามผ่านเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัยที่ประสานงานของคณะพยาบาลศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ เพื่อให้ตอบแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทาง Qr code จนครบทุกคน เมื่อได้รับครบถ้วนจากกลุ่มทดลองแล้ว ผู้วิจัยตรวจ สอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบวัดก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ตามวิธีการทางสถิติที่เหมาะสม สำหรับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทาง Qr code ชุดเดียวกันในช่วงเวลาเดียวกับกลุ่มทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้น หลังจากได้ข้อมูลจากแบบวัดหลังการทดลองของ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องของการลงข้อมูล และเตรียมชุดข้อมูลให้พร้อมสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยและ ประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้นต่อไป

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ระยะที่ 3 ติดตามผลการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะติดตามผลการทดลอง (Follow-up) ในกระบวนการประเมินความคงทนของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการติดตามผลหลังจบโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์จากกลุ่มทดลองไว้ที่ 2 สัปดาห์ โดยดำเนินการจัดส่งแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทาง Qr code จนครบทุกคนทางไลน์ไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พร้อมทั้งให้คำอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลอีกครั้งในระยะติดตามผล และขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลอีกครั้ง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติโดยใช้ Chi-square test สำหรับข้อมูลแบบแบ่งกลุ่ม ได้แก่ เพศ และที่พักอาศัย และใช้ Independent samples t-test สำหรับข้อมูลต่อเนื่อง ได้แก่ อายุ และเกรดเฉลี่ยสะสม จากการพบความแตกต่างของเพศระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเหมาะสมที่จะนำตัวแปรเพศมาเป็นตัวแปรร่วม (Covariate)

3. วิเคราะห์ข้อมูลด้วย One-way Repeated MANCOVA และ One-way MANCOVA ในการตรวจสอบสมมติฐานของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ภายหลังการอนุมัติหัวข้อเค้าโครงปริญญานิพนธ์และก่อนเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยทำหนังสือถึงประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ในการขออนุมัติเอกสารรับรองว่างานวิจัยนี้ผ่านการรับรองด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รหัสโครงการวิจัยเลขที่ SWUEC 672345 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

2567 เพื่อเป็นการการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย จากนั้นจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยการขอความยินยอมเพื่อเข้าร่วมในกระบวนการวิจัย ซึ่งได้แนบในใบแบบฟอร์มลงนามความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Informed Consent) ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกคน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บทที่ 4
ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเครื่องมือวัดและประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์” ในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ตอนที่ 1 ความหมาย องค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

ตอนที่ 2 เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ตอนที่ 3 ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

M	ค่าเฉลี่ย
SD	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Sk	ค่าความเบ้
Ku	ค่าความโด่ง
df	ระดับองศาความเป็นอิสระ
p	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
SE	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
R^2	สัมประสิทธิ์พยากรณ์
t	สถิติที
AVE	ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้
CR	ความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

LF	ความลื่นไหลในการเรียนรู้
GA	องค์ประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ
RC	องค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม
AU	องค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ
CI	องค์ประกอบที่ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตอนที่ 1 ความหมาย องค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ อาจารย์พยาบาลสาขาการพยาบาลจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ จำนวน 1 คน และอาจารย์พยาบาลสาขาการพยาบาลจิตเวช คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2 ท่าน รวมทั้งหมด 3 ท่าน โดยแสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	ระดับการศึกษา	ประสบการณ์ในการสอน/นิเทศการฝึกปฏิบัติ	สถาบันที่ทำการสอน
ครู 1	- ปริญญาเอกจิตวิทยาประยุกต์ สาขาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ - หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา	13 ปี	วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
ครู 2	- ปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ - หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา - APN ทางการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิตของสภาการพยาบาล	17 ปี	สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา
ครู 3	- ปริญญาเอก สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต - ปริญญาโท สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชจากศิริราช - หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางการพยาบาลสุขถาพจิตและจิตเวช สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา	27 ปี	สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1. ความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อค้นหาความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยความหมายของความลื่นไหลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า

"เราสามารถทำบางอย่าง อย่างเพลิดเพลิน อย่างเหมือนกับมีความตั้งอกตั้งใจ แล้วก็ทำให้มันสำเร็จไปอย่างนี้.... ความตั้งใจ ความมุ่งมั่น มันก็จะต้องมีสมาธิที่จะทำ แล้วก็รู้สึกเหมือนกับมีความสุข" (ครู 1)

"ความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงระหว่างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม ที่มีต่อเรื่องของงานหรือว่ามีสมาธิจดจ่อกับเรื่องของสิ่งที่จะต้องกระทำ" (ครู 2)

ดังนั้น ความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จึงหมายความว่า ความสามารถที่ทำบางสิ่งได้อย่างเพลิดเพลิน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ มีสมาธิในการกระทำความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถเชื่อมโยงระหว่างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมต่อสิ่งที่จะต้องกระทำ

ต่อมาในเรื่องขององค์ประกอบของความลื่นไหล ตามทฤษฎีของ Csikszentmihalyi ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของความลื่นไหลสามารถแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ เพื่อที่จะนำไปสู่การเกิดความลื่นไหล และ 6 องค์ประกอบเพื่อเป็นคุณลักษณะของความลื่นไหล รวมเป็น 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความสมดุลระหว่างทักษะของตนเองกับความท้าทายเกี่ยวกับความยากง่ายของงาน 2) เป้าหมายที่ชัดเจนที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ของกิจกรรมอย่างชัดเจน 3) การสะท้อนที่ชัดเจน ในขณะที่ทำกิจกรรม 4) การจดจ่อกับกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อบุคคลกำลังทำกิจกรรม 5) ความรู้สึกของการควบคุม ในการทำกิจกรรมด้วยความรู้สึกเพลิดเพลิน สบายใจและไม่รู้สึกถึงความกังวลใจ 6) การสูญเสียการรับรู้ จนไม่มีความสนใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตในอนาคตหรือสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม 7) การกลมกลืนของการกระทำกับการรับรู้ 8) การเปลี่ยนแปลงของเวลา และ 9) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของอาจารย์พยาบาลจิตเวชทั้ง 3 ท่าน พบว่า มี 4 องค์ประกอบหลักที่เป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษาเรื่อง ความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ 2) การสะท้อนที่ชัดเจน ในขณะที่

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37
1903931501

ทำกิจกรรม 3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และ 4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม แสดงดังภาพประกอบ 4 ดังนี้

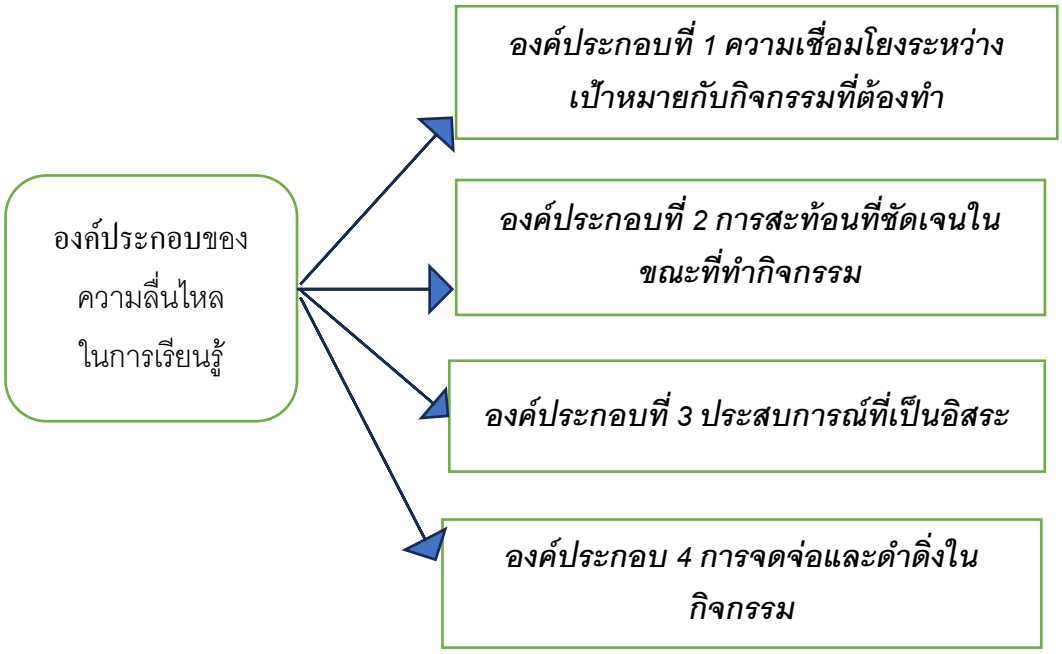

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายขององค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 ท่าน ที่สามารถนำไปพัฒนาความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีรายละเอียดคือ

องค์ประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ หมายถึง การมีเป้าหมายที่ชัดเจนระหว่างทำกิจกรรมจะช่วยให้บุคคลสามารถเชื่อมต่อกับกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และสามารถประเมินทักษะของตนเองกับความท้าทายหรือความยากง่ายของกิจกรรมได้ นำไปสู่การเกิดความลื่นไหลในระหว่างทำกิจกรรม

“ถ้าเราจะทำอะไรแล้วเรารู้ว่าผลลัพธ์หรือเป้าหมายที่เราจะเดินมันคืออะไร สิ่งนั้นนะคะว่าจะเป็นแรงว่าจะดึงให้เราจะเดินไปไหม.... ถ้าเขารู้ว่าสิ่งที่เขาทำมันจะเกิดอะไรขึ้น....คิดว่าการรู้เป้าหมาย แปลว่าเราจะรู้หนทางเดิน และถ้าหากว่าเรารู้หนทางเดิน เขาก็จะเกินได้อย่างมั่นใจ” (ครู 1)

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

"ต้องลงมือทำ...และที่สำคัญ therapeutic self คือเรื่องทักษะในเรื่องของการสร้างสัมพันธภาพ
เพื่อการบำบัดต้องเป็นอันแรกที่จะเปิดประตูคนไข้" (ครู 3)

องค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม หมายถึง การรับรู้อย่างชัดเจนว่าตนเองทำได้ดีเพียงใดในขณะทำกิจกรรมโดยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการมีเป้าหมายที่ชัดเจน

"ถ้าหากว่าเราได้มีการ Feedback เขา มีการให้ข้อมูลย้อนกลับกับเขาอย่างชัดเจน ในประเด็นเหล่านี้ มันจะทำให้เขาเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และมันจะทำให้เขาเริ่มสนุกยิ่งขึ้นอย่างนี้ค่ะ Flow ไปได้กับการเรียนรู้นั้น ๆ .... ถ้าทำได้ขนาดนั้นแล้วมีเวลา อันนั้นจะแบบดีที่สุด.... ถ้าเกิดเขาทดลองทำใหม่ได้หรือเขาตอบกลับมาโดยปรับเป็นความรู้ ความเข้าใจของเขาได้ การ Feedback นั้นจะมีประโยชน์มาก" (ครู 1)

"คงจะต้อง Learning by doing หมายความว่า เรียนไปด้วยแล้วฝึกไปด้วยนะคะ .... แล้วมันจะต้องเกิดการ Feedback หรือว่าการสะท้อนกลับทันทีค่ะ....ถ้าเราได้ Feedback อย่างดี มันจะรู้เลยว่า ถ้าเพิ่มเติมประเด็นไหนมันถึงจะดี" (ครู 2)

"บางทีเวลามันน้อยแล้วเราก็ต้อง Feedback หรือการรักษาด้วยกัน ช่วยกัน Feedback อะไรหลาย ๆ มุมมอง ก็จะได้ให้เกิดการเรียนรู้" (ครู 3)

องค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ หมายถึง ภาวะที่บุคคลได้รับรู้ว่ากิจกรรมที่ทำนั้นเป็นประสบการณ์ที่มีจุดมุ่งหมายในตัวเอง บุคคลให้ความสนใจในกิจกรรม โดยไม่คาดหวังผลประโยชน์ในอนาคต

"ทำอย่างแบบรู้สึกเป็นอิสระ ไม่ได้ถูกกด...เราจะรู้สึก Freedom ในตอนที่เราทำแล้วรู้สึกแบบ อ่อ โอเค ฉันแบบทำโดยทำได้เต็มที่อะไรอย่างนี้" (ครู 1)

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

"ประสบการณ์ตรงค่ะ คือ เด็กต้องได้เจอเคส ได้สัมผัสเคส แต่ก่อนที่จะมาเจอ เด็กอาจจะต้องมี demonstrate เป็นเซนส์ เป็นสถานการณ์.... แต่ว่าต้องมีในเรื่องของการสะท้อน เพราะว่าเจอประสบการณ์ตรงแล้วไม่ได้มี ก็ไม่เกิดการเรียนรู้" (ครู 2)

องค์ประกอบ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม หมายถึง ภาวะที่บุคคลจดจ่อใส่ใจทำกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ ท่าที สายตา ด้วยความมุ่งมั่นให้สำเร็จโดยไม่สนใจเวลาที่ผ่านไป

"เขาก็จะตั้งใจทำในกิจกรรมนั้น ๆ ที่เขาได้รับมอบหมาย.... เวลาที่เขาทำอะไรกับคนไข้ เขาก็จะทำด้วยความรู้ความสามารถที่เขามี แล้วก็ด้วยความมุ่งมั่นทำให้มันสำเร็จ...เวลาที่เขาลื่นไหล เขาจะตั้งใจที่จะทำงานสิ่งนั้น สิ่งที่ได้รับมอบหมายทำแบบแทบจะลืมเวลาไปเลยอย่างนี้ค่ะ" (ครู 1)

"บุคลิกภาพ ท่าที สายตา พร้อมที่จะตั้งใจทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่ มุ่งมั่น ทำงานหรือจดจ่อกับสิ่งนั้น จนไม่สนใจเรื่องเวลาเลยค่ะ" (ครู 3)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของอาจารย์พยาบาลจิตเวชทั้ง 3 ท่าน พบว่า มี 4 องค์ประกอบหลักที่เป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษาเรื่อง ความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ได้แก่ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ 2) การสะท้อนที่ชัดเจน ในขณะที่ทำกิจกรรม 3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และ 4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม

2. แนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวช

แนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก สามารถสรุปได้ดังตาราง 4

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 4 คำพูดจากบทสัมภาษณ์ตามแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวช

แนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวช	**คำพูดจากบทสัมภาษณ์**
การทบทวนความรู้ที่จำเป็น	*"ต้องมีการทบทวนความรู้ให้เขาก่อน เตรียมความพร้อมนี่ละ... ทบทวนความรู้ เราอาจจะเป็นแบบ เราก็จะจัดกิจกรรมมาค่ะ อย่างเช่น interaction แล้วก็ therapeutic communication แล้วก็มีเรื่องของ Group therapy...เราก็จะให้เขาทำเป็น mind map ไว้ หรือ Concept mapping ไว้อยู่แล้วให้เขาไปทบทวนความรู้ไว้แล้ว พอเขาได้ทบทวน...เราก็จะให้ทำ pre-test ประเมินเขาหน่อย ว่าพร้อมไม่พร้อมตรงไหน...เราก็จะมี Feedback มี post conference"*
การเชื่อมโยงความรู้กับผลลัพธ์ที่คาดหวัง	*"ต้องเตรียมความรู้เขาก่อนค่ะ...ให้เขาได้รู้เสร็จก็อาจจะต้องเอามาเกี่ยวข้องกันตามองค์ประกอบ เมื่อเขารู้แล้ว เราก็ต้องให้เขาเห็นว่างานที่เขาจะทำ ผลลัพธ์ที่มันจะเกิดคืออะไร...ควรจะเตรียมความพร้อมให้นักศึกษา มีความพร้อม ความมั่นใจ" (ครู 1)*
การจัดการเวลาและการดูแลนักศึกษาเป็นรายบุคคล	*"ต้องจัดการเวลาได้...คอยคุย คอยถามไถ่ ดูแลลูกศิษย์เราด้วยว่าลูกศิษย์เรา เขารู้สึกอะไร ยังไงบ้างรึเปล่า" (ครู 1)*
การเข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะอาจารย์	*"อาจารย์จะบ่มเพาะในเรื่องของประเด็นใดบ้าง ถ้า role อาจารย์ไม่ชัดเจน อาจารย์ก็จะบ่มเพาะได้บางส่วน อันนี้คือสิ่งที่อาจารย์ทุกคนต้อง aware ด้วย เพราะบางทีเด็กเขาก็ดูเรา" (ครู 2)*
การวิเคราะห์และเลือกเครื่องมือการเรียนการสอนที่เหมาะสม	*"อาจารย์ต้องมีความรู้ ความพร้อม...อาจารย์ต้องวิเคราะห์ก่อนว่าควรเอา sim ไหนที่มันแบบเด็กเกิดความรู้มากที่สุด...Feedback หลาย ๆ มุมจะได้เกิดการเรียนรู้" (ครู 3)*
การตั้งเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้	*"ต้องกระตุ้นให้มีเป้าหมาย ทำให้เกิดการเรียนรู้ แล้วก็ challenge ที่นักศึกษาพร้อมที่จะรับ..." (ครู 2)*

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 4 (ต่อ)

แนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวช	คำพูดจากบทสัมภาษณ์
การส่งเสริมเจตคติเชิงบวกต่อผู้ป่วยจิตเวช	*"ให้นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อคนไข้ทางด้านสุขภาพจิตและจิตเวช" (ครู 2)*
การพัฒนาทักษะพื้นฐานในการมีปฏิสัมพันธ์	*"ต้องมีความรู้...ฝึกในเรื่องของการ interaction รวมถึงการฟัง ท่าทีการแต่งกาย การพูด การนั่ง การมี eye contact มันเป็นพื้นฐาน" (ครู 3)*
การฝึกบทบาทที่หลากหลายเพื่อสร้างความมั่นใจและความคุ้นชินในการปฏิบัติงานพยาบาลจิตเวช	*"ต้องฝึกให้นักศึกษาเป็น Leader เป็น Co-Leader เป็น member สลับกันไปเพื่อการลงปฏิบัติหน้าที่จะได้มีความคุ้นชินไม่เกิดอาการเขินอาย" (ครู 1)*
การเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีกับการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง	*"ต้องเชื่อมระหว่างความรู้ในตำราให้ลงสู่หน้างานมากที่สุด และสามารถ clarify ได้ว่าอันนี้มันคือ อาการอะไร...อันนี้มันบ่งบอกอะไรได้บ้าง แสดงให้เห็นว่าคนไข้ลักษณะแบบนี้มันเป็น hallucination หรือ perception...ฝึกการสังเกต ส่วนไหนจุดอ่อนจุดแข็ง หรือจุดเสียอะไร" (ครู 2)*
การพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลในบริบทที่หลากหลายและการทำงานร่วมกันในทีม	*"เราต้องฝึกการพัฒนาเรื่อง ความหลากหลายของผู้ป่วย พร้อมถึงการดูแลผู้ป่วยในจำนวนมากขึ้น...นอกจากการเรียนรู้เชิงทฤษฎี เรายังต้องฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ...พัฒนาทักษะ ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานกับเพื่อนในทีม และสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน" (ครู 3)*
การประเมินตนเองและการพัฒนาผ่าน Feedback อย่างต่อเนื่อง	*"เราต้องรู้จักประเมินการทำงานทุกวัน เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาด และพัฒนาให้ดีขึ้น วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็ง พร้อมตั้งเป้าหมายในการพัฒนา...ต้องเปิดในรับฟัง Feedback นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงในการทำงาน" (ครู 1)*

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

จากตาราง 4 พบแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทั้งหมด 12 แนวทาง ได้แก่ 1) การทบทวนความรู้ที่จำเป็น 2) การเชื่อมโยงความรู้กับผลลัพธ์ที่คาดหวัง 3) การจัดการเวลาและการดูแลนักศึกษาเป็นรายบุคคล 4) การเข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะอาจารย์ 5) การวิเคราะห์และเลือกเครื่องมือการเรียนการสอนที่เหมาะสม 6) การตั้งเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ 7) การส่งเสริมเจตคติเชิงบวกต่อผู้ป่วยจิตเวช 8) การพัฒนาทักษะพื้นฐานในการมีปฏิสัมพันธ์ 9) การฝึกบทบาทที่หลากหลายเพื่อสร้างความมั่นใจและความคุ้นชินในการปฏิบัติงานพยาบาลจิตเวช 10) การเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีกับการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง 11) การพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลในบริบทที่หลากหลายและการทำงานร่วมกันในทีม และ 12) การประเมินตนเองและการพัฒนาผ่าน Feedback อย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 2 เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

2.1 กระบวนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

จากผลการวิเคราะห์ในตอนที่ 1 การสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ (Learning Flow) ทั้งในแง่ของความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในบริบทการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล จากการวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) สามารถสรุปองค์ประกอบหลักของความลื่นไหลในการเรียนรู้ออกเป็นหลายมิติ ได้แก่ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ 2) การสะท้อนที่ชัดเจน ในขณะที่ทำกิจกรรม 3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และ 4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม

เมื่อได้องค์ประกอบเชิงเนื้อหาและนิยามเชิงปฏิบัติของแต่ละมิติแล้ว จึงนำข้อมูลเหล่านี้ไปสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง จำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ โดยพัฒนาเป็นข้อคำถามในรูปแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ “เห็นด้วยมากที่สุด” ถึง “เห็นด้วยน้อยที่สุด” โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือวัด จิตวิทยา และการศึกษาพยาบาล จำนวน 3 ท่าน พิจารณาในแต่ละข้อคำถาม โดยได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตรงตามวัตถุประสงค์ (IOC) พบว่า มีจำนวน 9 ข้อ ที่มีค่า IOC ไม่ถึง 0.50 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงพิจารณาตัดข้อคำถาม รวมทั้งยังได้นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเนื้อหาของข้อคำถามให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทำให้เหลือข้อคำถามจำนวน 31 ข้อ

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างนำร่องที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์คุณภาพรายข้อของเครื่องมือด้วยการคำนวณค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlation) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.50-0.83 พร้อมทั้งคำนวณค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยมีค่าเท่ากับ 0.96 ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นในระดับสูง จึงนำไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาล

ตามคำแนะนำของ Comrey and Lee (1992) ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คนถือว่าอยู่ในระดับพอใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความแปรปรวนจากวิธีการวัดร่วม (Common Method Variance) จึงควรใช้กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) (Jordan & Troth, 2020) ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และกลุ่มที่สองใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ขั้นต่ำกลุ่มละ 200 คน รวมทั้งสิ้นมีกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ขั้นต่ำ จำนวน 400 คน

2.2 คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีจำนวนทั้งสิ้น 471 คน สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ตาราง 5 คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (n = 235)

คุณลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	22	9.4
หญิง	208	88.5
LGBTQ+	5	2.1
สถาบันที่ศึกษา		
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	36	15.3
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	30	12.8

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 5 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช	90	38.3
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี	79	33.6
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	84	35.7
ชั้นปีที่ 2	42	17.9
ชั้นปีที่ 3	108	46.0
ชั้นปีที่ 4	1	0.4
ที่พักอาศัย		
หอพักในมหาวิทยาลัย	177	75.3
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	46	19.6
บ้านพ่อแม่	12	5.1
อายุ	M = 20.34	SD = 1.34
เกรดเฉลี่ยสะสม	M = 3.16	SD = 0.39

จากตาราง 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทั้งสิ้น 235 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน (ร้อยละ 88.5) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 22 คน (ร้อยละ 9.4) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช จำนวน 90 คน (ร้อยละ 38.8) รองลงมาคือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 79 คน (ร้อยละ 33.6) ส่วนใหญ่ศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 108 คน (ร้อยละ 46.0) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 84 คน (ร้อยละ 35.7) และส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่หอพักในมหาวิทยาลัย จำนวน 177 คน (ร้อยละ 75.3) รองลงมาคือ หอพักนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 46 คน (ร้อยละ 19.6) และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีอายุเฉลี่ย 20.34 ปี (SD = 1.34) และมีเกรดเฉลี่ยสะสม เท่ากับ 3.16 (SD = 0.39)

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ตาราง 6 คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (n = 236)

คุณลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	15	6.4
หญิง	215	91.1
LGBTQ+	6	2.5
สถาบันที่ศึกษา		
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	34	14.4
คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช	77	32.6
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี	125	53.0
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	137	58.1
ชั้นปีที่ 2	60	25.5
ชั้นปีที่ 3	38	16.2
ที่พักอาศัย		
หอพักในมหาวิทยาลัย	149	63.1
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	72	30.5
บ้านพ่อแม่	15	6.4
อายุ	M = 19.81	SD = 1.33
เกรดเฉลี่ยสะสม	M = 3.14	SD = 0.39

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทั้งสิ้น 236 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 215 คน (ร้อยละ 91.1) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 15 คน (ร้อยละ 6.4) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 125 คน (ร้อยละ 53.0) รองลงมาคือ คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช จำนวน 77 คน (ร้อยละ 32.6) ส่วนใหญ่ศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 137 คน (ร้อยละ 58.1) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 60 คน (ร้อยละ 25.5) และส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่หอพักในมหาวิทยาลัย จำนวน 149 คน (ร้อยละ 63.1) รองลงมาคือ หอพักนอกมหาวิทยาลัย

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

จำนวน 72 คน (ร้อยละ 30.5) และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีอายุเฉลี่ย 19.81 ปี (SD = 1.33) และมีเกรดเฉลี่ยสะสม เท่ากับ 3.14 (SD = 0.39)

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าการแจกแจงปกติ (normality) ของข้อมูล พบว่า ค่าความเบ้ (Skewness) อยู่ระหว่าง -1.109 ถึง -0.285 และค่าความโด่ง (Kurtosis) อยู่ระหว่าง -0.817 ถึง 2.063 แสดงว่า ข้อมูลมีการแจกแจงปกติ เนื่องจากค่าความเบ้ต้องมีค่าอยู่ระหว่าง -2 ถึง +2 และค่าความโด่งต้องมีค่าอยู่ระหว่าง -7 ถึง +7 (West et al., 1995)

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลด้วยการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity และค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) เพื่อประเมินความเพียงพอของขนาดตัวอย่างและความเหมาะสมในการวิเคราะห์ปัจจัย พบว่า

- ค่า KMO = 0.941 แสดงว่าข้อมูลมีความเพียงพอในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

- ค่า Bartlett's Test of Sphericity มีค่า χ^2 = 5704.52, df = 465, p < .001 แสดงว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเหมาะสมต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) ร่วมกับการหมุนแกนแบบแวริแมกซ์ (Varimax Rotation) เพื่อลดจำนวนตัวแปรและระบุโครงสร้างขององค์ประกอบที่ชัดเจน โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบจากค่า Eigenvalue > 1 และ factor loading ≥ 0.50 ผลการวิเคราะห์พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ที่มีค่า Eigenvalue เกิน 1 โดยอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 65.68

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) พบว่า ข้อคำถามส่วนใหญ่มีค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบมากกว่า .50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อย่างไรก็ตาม มีข้อคำถาม 6 ข้อที่พบว่าเกิดปัญหาเกี่ยวกับข้อคำถาม (items) ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) สูงในมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบ หรือเรียกว่า Cross-loading ซึ่งอาจส่งผลต่อความชัดเจนของการตีความโครงสร้างเครื่องมือ และควรจัดการอย่างรอบคอบ โดย Howard (2016) กล่าวว่า ข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบอื่น ๆ ควรมีความแตกต่างกันเกิน 0.20 ถ้าต่ำกว่า 0.20 ให้พิจารณาตัดทิ้ง เนื่องจากเกิดปัญหา Cross-loading ได้แก่

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

- ข้อที่ 11 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.52 ในองค์ประกอบที่ 2 และ 0.44 ในองค์ประกอบที่ 4

- ข้อที่ 13 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.54 ในองค์ประกอบที่ 1 และ 0.35 ในองค์ประกอบที่ 3

- ข้อที่ 16 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.56 ในองค์ประกอบที่ 2 และ 0.56 ในองค์ประกอบที่ 3

- ข้อที่ 19 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.44 ในองค์ประกอบที่ 1 และ 0.53 ในองค์ประกอบที่ 3

- ข้อที่ 25 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.59 ในองค์ประกอบที่ 1 และ 0.41 ในองค์ประกอบที่ 2

- ข้อที่ 29 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.65 ในองค์ประกอบที่ 1 และ 0.50 ในองค์ประกอบที่ 2

โดยข้อดังกล่าวทั้ง 6 ข้อ มีความแตกต่างของค่าน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบน้อยกว่า 0.20 ดังนั้น ข้อคำถามทั้ง 6 ข้อ จึงพิจารณาตัดข้อคำถามทิ้ง เนื่องจากไม่ชัดเจนว่าอยู่ในองค์ประกอบใด เมื่อพิจารณาจากข้อคำถามที่ตัดทิ้งเป็นจำนวนมาก จึงได้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจอีกครั้ง ผลการวิเคราะห์พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ที่มีค่า Eigenvalue เกิน 1 โดยอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 67.13 โดยแต่ละองค์ประกอบ สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ (Goal-Activity Alignment)

องค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม (Real-Time Reflection Clarity)

องค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ (Autonomous Experience)

องค์ประกอบที่ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม (Deep Concentration and Immersion)

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ทำให้ได้เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 4 องค์ประกอบ รวมทั้งสิ้น 25 ข้อคำถาม ได้แก่ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ จำนวน 6 ข้อคำถาม 2) การสะท้อนที่ชัดเจน

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37
1903931501

ในขณะที่ทำกิจกรรม จำนวน 5 ข้อคำถาม 3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ จำนวน 6 ข้อคำถาม และ 4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม จำนวน 8 ข้อคำถาม มีรายละเอียดดังนี้ แสดงดังตาราง 7

องค์ประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ ประกอบด้วย 6 ข้อคำถาม คือ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง 0.64–0.76 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 20.18

องค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม ประกอบด้วย 5 ข้อคำถาม คือ ข้อ 7, 8, 9, 10 และ 12 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง 0.70–0.79 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 16.01

องค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ ประกอบด้วย 6 ข้อคำถาม คือ ข้อ 14, 15, 17, 18, 20 และ 21 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง 0.58–0.71 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 15.83

องค์ประกอบที่ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม ประกอบด้วย 8 ข้อคำถาม คือ ข้อ 22, 23, 24, 26, 27, 28, 30 และ 31 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง 0.61–0.79 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 15.12

ตาราง 7ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้

ที่	ข้อคำถาม	F1	F2	F3	F4
องค์ประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ					
1	เมื่อทำกิจกรรมใด ๆ ฉันมีเป้าหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการบรรลุ	0.66			
2	ฉันสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ฉันทำในกิจกรรมกับเป้าหมายระยะยาวของฉันได้	0.76			
3	ฉันสามารถประเมินได้ว่าทักษะของฉันเหมาะสมกับความท้าทายของกิจกรรมหรือไม่	0.68			
4	เมื่อฉันมีเป้าหมายชัดเจนฉันรู้ว่าต้องทำอะไรต่อไป	0.64			
5	ฉันสามารถปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้	0.69			
6	ฉันรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่าฉันทำได้ดีเพียงใดขณะทำกิจกรรม	0.66			

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 7 (ต่อ)

ที่	ข้อคำถาม	F1	F2	F3	F4
องค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม					
7	การได้รับข้อเสนอแนะที่ชัดเจนช่วยให้ฉันรู้ว่าต้องพัฒนาอะไร		0.78		
8	ข้อมูลสะท้อนคิดช่วยพัฒนาทักษะของฉัน		0.70		
9	ข้อเสนอแนะจากอาจารย์หรือเพื่อนช่วยให้ฉันนำไปปรับใช้กับการเรียนรู้ของฉันได้ดีขึ้น		0.79		
10	ฉันมีแรงจูงใจมากขึ้นเมื่อได้รับเสียงสะท้อนที่ช่วยให้เห็นจุดที่ต้องปรับปรุง		0.75		
12	ฉันยอมรับข้อเสนอแนะที่ตรงไปตรงมาเพราะช่วยให้ฉันพัฒนาตนเองได้		0.71		
องค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ					
14	ฉันสนุกกับกิจกรรมที่ทำโดยไม่หวังผลตอบแทนในอนาคต			0.58	
15	ฉันรู้สึกว่ากิจกรรมที่ทำมีคุณค่าในตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการยอมรับจากผู้อื่น			0.64	
17	ฉันตัดสินใจแนวทางการทำกิจกรรมได้เองโดยไม่ต้องมีคนคอยกำกับ			0.71	
18	ฉันชอบทำกิจกรรมที่ให้โอกาสฉันได้คิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง			0.71	
20	ฉันสามารถปรับตัวและเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จริง			0.64	
21	ฉันรู้ว่าสิ่งที่ทำอยู่เป็นสิ่งที่ฉันเลือกเองและมีความหมายสำหรับฉัน			0.68	
องค์ประกอบที่ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม					
22	ฉันจดจ่อกับกิจกรรมที่สำคัญได้เต็มที่โดยไม่วอกแวก				0.74
23	ฉันสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่รู้สึกถึงเวลาที่ผ่านไป				0.74
24	ฉันดำดิ่งอยู่กับกิจกรรมที่ทำจนไม่สนใจสิ่งรอบข้าง				0.61
26	ฉันมีสมาธิและความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่เมื่อทำงานหรือฝึกปฏิบัติ				0.72

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 7 (ต่อ)

ที่	ข้อคำถาม	F1	F2	F3	F4
27	ความตั้งใจและสมาธิช่วยให้ฉันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ			0.66	
28	ฉันสังเกตได้ว่าตัวเองจดจ่ออยู่กับกิจกรรมที่ทำ			0.75	
30	ฉันรับมือกับความท้าทายระหว่างทำกิจกรรมได้โดยไม่เสียสมาธิ				0.71
31	ฉันจดจ่อกับงานหรือกิจกรรมได้นานโดยไม่รู้สึกเบื่อ				0.79

หมายเหตุ: F1 = ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ; F2 = การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม; F3 = ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ; F4 = การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม

จากตาราง 7 พบว่าเมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) พบว่า ข้อคำถามส่วนใหญ่มีค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบมากกว่า .50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาแล้ว ไม่พบปัญหา Cross-loading ดังนั้น จึงทำให้เหลือข้อคำถาม 25 ข้อ

2.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าการแจกแจงปกติ (normality) ของข้อมูล พบว่า ค่าความเบ้ (Skewness) อยู่ระหว่าง -1.203 ถึง -0.312 และค่าความโด่ง (Kurtosis) อยู่ระหว่าง -0.679 ถึง 2.653 แสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติ เนื่องจากค่าความเบ้ต้องมีค่าอยู่ระหว่าง -2 ถึง +2 และค่าความโด่งต้องมีค่าอยู่ระหว่าง -7 ถึง +7 (West et al., 1996)

จากการตรวจสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต ว่าเกิดปัญหาภาวะพหุร่วมเส้นตรง (Multicollinearity) โดยต้องมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ไม่เกิด 0.85 (Kline, 2011) พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอยู่ในช่วง 0.149-0.693 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่มีปัญหา multicollinearity ที่จะส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second-order confirmatory factor analysis) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง แสดงดังตาราง 8

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 8 ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลเครื่องมือวัด

ค่าดัชนีความสอดคล้อง	เกณฑ์พิจารณา	ก่อนปรับโมเดล	หลังปรับโมเดล
χ^2	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	มีนัยสำคัญทางสถิติ	มีนัยสำคัญทางสถิติ
χ^2/df	น้อยกว่า 3	2.63	1.83
CFI	มากกว่า 0.90	0.97	0.99
TLI	มากกว่า 0.90	0.97	0.98
RMSEA	น้อยกว่า 0.06	0.083	0.059
SRMR	น้อยกว่า 0.06	0.055	0.041

จากตาราง 8 พบว่า แบบจำลองตามสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2 = 713.62, df = 271, p = 0.000, χ^2/df = 2.63, CFI = 0.97, TLI = 0.97, RMSEA = 0.083, SRMR = 0.055) จึงทำการปรับแบบจำลองโดยพิจารณาจากดัชนีการปรับ (Modification Index) ร่วมกับการพิจารณาแนวคิดทฤษฎีและความเหมาะสมของข้อคำถาม รวมทั้งได้ตัดข้อคำถามข้อที่ 6, 14, 15, 22, 24 และ 31 เนื่องจากมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยกว่า 0.70 (Hair, 2009)และได้ทำการตรวจสอบความกลมกลืนของแบบจำลองที่ปรับใหม่ ผลจากการปรับทำให้ได้เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งมีดัชนีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (χ^2 = 292.56, df = 160, p = 0.000, χ^2/df = 1.83, CFI = 0.99, TLI = 0.98, RMSEA = 0.059, SRMR = 0.041)

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ มีข้อคำถามเหลือจำนวน 20 ข้อ สามารถแสดงดังภาพประกอบ 5

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

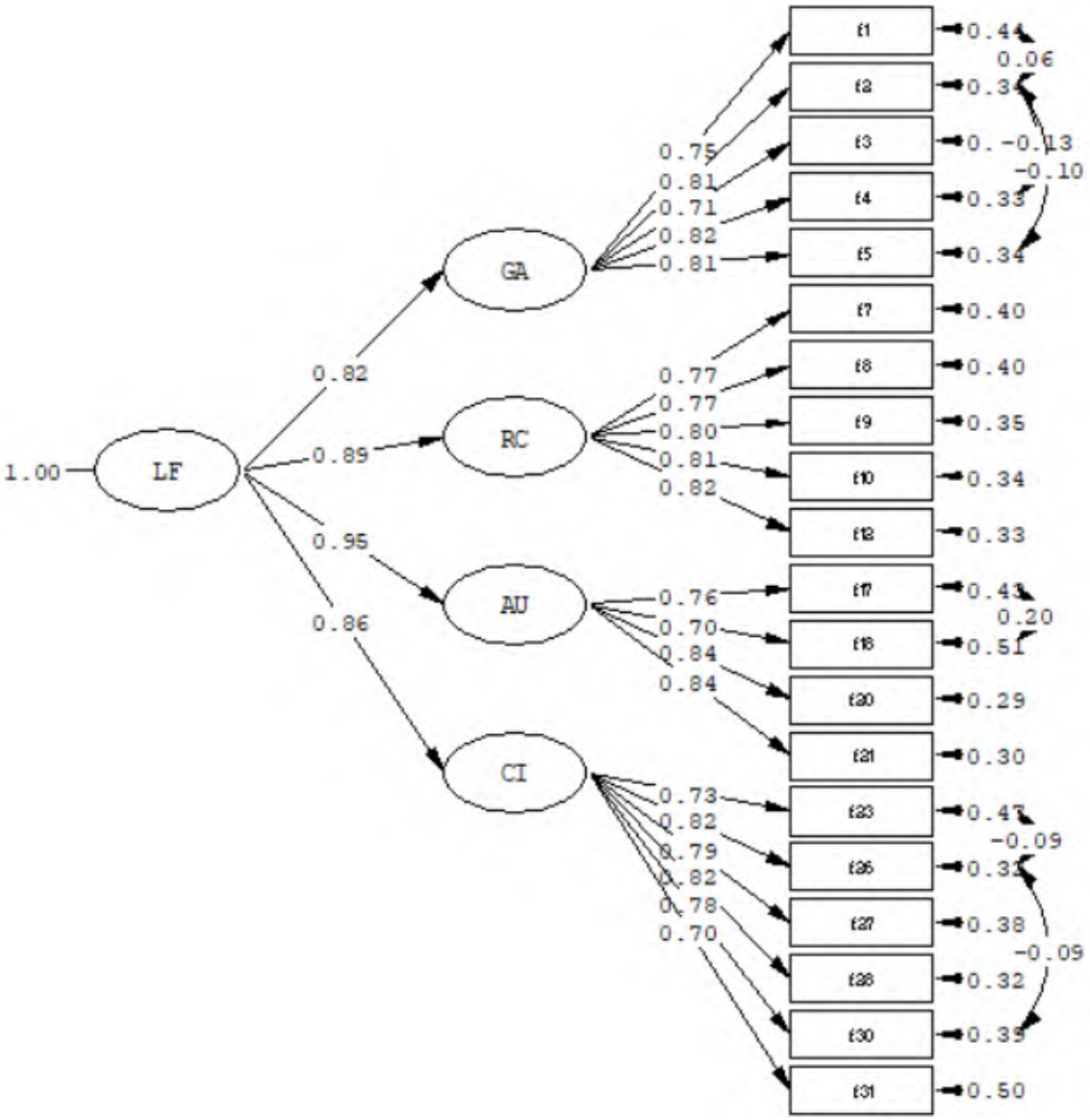

ภาพประกอบ 5 โมเดลเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 9 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติที และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของเครื่องมือความลื่นไหลในการเรียนรู้

ข้อคำถาม	Factor Loading	SE	t	R^2	AVE	CR
ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	**0.82**	-	-	**0.68**	**0.61**	**0.89**
ข้อ 1	0.75	-	-	0.56		
ข้อ 2	0.81	0.09	12.79*	0.66		
ข้อ 3	0.71	0.10	10.75*	0.51		
ข้อ 4	0.82	0.08	12.19*	0.67		
ข้อ 5	0.81	0.10	12.10*	0.66		
การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	**0.89**	**0.12**	**9.37***	**0.79**	**0.63**	**0.90**
ข้อ 7	0.77	-	-	0.60		
ข้อ 8	0.77	0.08	12.43*	0.60		
ข้อ 9	0.80	0.08	13.07*	0.65		
ข้อ 10	0.81	0.09	13.16*	0.66		
ข้อ 12	0.82	0.08	13.34*	0.67		
ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	**0.95**	**0.13**	**9.50***	**0.90**	**0.62**	**0.87**
ข้อ 17	0.76	-	-	0.57		
ข้อ 18	0.70	0.07	14.47*	0.49		
ข้อ 20	0.84	0.08	13.21*	0.71		
ข้อ 21	0.84	0.08	13.14*	0.70		
การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม	**0.86**	**0.13**	**8.83***	**0.75**	**0.60**	**0.90**
ข้อ 23	0.73	-	-	0.53		
ข้อ 26	0.82	0.09	11.12*	0.68		
ข้อ 27	0.79	0.08	11.72*	0.62		
ข้อ 28	0.82	0.08	12.25*	0.68		
ข้อ 30	0.78	0.10	11.52*	0.61		
ข้อ 31	0.70	0.10	10.50*	0.50		
ความลื่นไหลในการเรียนรู้					**0.93**	**0.78**

*$p < 0.05$

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

จากตาราง 9 พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอันดับที่ 2 ของเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.82-0.95 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.68-0.90

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานขององค์ประกอบย่อย พบว่า

1) ข้อคำถามขององค์ประกอบความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ จำนวน 5 ข้อคำถาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.71-0.82 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.51-0.67

2) ข้อคำถามขององค์ประกอบการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม จำนวน 5 ข้อคำถาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.77-0.82 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-0.67

3) ข้อคำถามขององค์ประกอบประสบการณ์ที่เป็นอิสระ จำนวน 4 ข้อคำถาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.70-0.84 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.49-0.70

4) ข้อคำถามขององค์ประกอบการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม จำนวน 6 ข้อคำถาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.70-0.82 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.50-0.68

สำหรับค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง (Construct reliability: CR) โดยพิจารณาจากค่าที่ได้ต้องมากกว่า 0.70 ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกว่ามีความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ (Hair et al., 2009) พบว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีค่า CR เท่ากับ 0.93 และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า มีค่า CR อยู่ระหว่าง 0.87-0.93 ดังนี้

1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ มีค่า CR เท่ากับ 0.89

2) การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม มีค่า CR เท่ากับ 0.90

3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ มีค่า CR เท่ากับ 0.87

4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม มีค่า CR เท่ากับ 0.90

สำหรับความเที่ยงตรงเชิงลู่เข้า (Convergent Validity) สามารถพิจารณาได้จากค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) พบว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีค่า AVE เท่ากับ 0.78 และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า มีค่า AVE อยู่ระหว่าง 0.60-0.63 ดังนี้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ มีค่า AVE เท่ากับ 0.61

2) การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม มีค่า AVE เท่ากับ 0.63

3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ มีค่า AVE เท่ากับ 0.62

4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม มีค่า AVE เท่ากับ 0.60

โดยตามเกณฑ์ของ Fornell and Larcker (1981) ค่า AVE ควรมีค่ามากกว่า 0.50 และเมื่อพิจารณาร่วมกับค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มากกว่า 0.50 และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Cheung et al., 2024) จึงเป็นหลักฐานที่สำคัญที่แสดงถึงว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความเที่ยงตรงเชิงลู่เข้า (Convergent Validity)

สำหรับความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) สามารถพิจารณาได้จากค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (AVE) ต้องมีค่ามากกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ยกกำลังสอง (Fornell & Larcker, 1981) พบว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีค่า AVE ของตัวแปรแฝง 4 องค์ประกอบ เท่ากับ 0.78 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่มีค่ามากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.75 โดยเมื่อยกกำลังสองแล้ว มีค่าเท่ากับ 0.56 และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อย พบว่า แต่ละองค์ประกอบ มีค่า AVE อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 0.63 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่มีค่ามากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.73 โดยเมื่อยกกำลังสองแล้ว มีค่าเท่ากับ 0.53 จึงเป็นหลักฐานที่สำคัญที่แสดงถึงว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity)

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้ประเมินในแง่ของความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ของเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 20 ข้อ เท่ากับ 0.95 แสดงถึงระดับความเชื่อมั่นภายในที่ยอดเยี่ยม เมื่อพิจารณาแยกตามแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นขององค์ประกอบความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ เท่ากับ 0.88 องค์ประกอบการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม เท่ากับ 0.90 องค์ประกอบประสบการณ์ที่เป็นอิสระ เท่ากับ 0.88 และองค์ประกอบการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม เท่ากับ 0.89

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตอนที่ 3 ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

3.1 คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีจำนวนทั้งสิ้น 40 คน แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ได้ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนเท่า ๆ กัน คือ กลุ่มละ 20 คน ดังนี้

ตาราง 10 การเปรียบเทียบคุณลักษณะทั่วไประหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (n = 40)

คุณลักษณะทั่วไป	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		χ^2 หรือ t
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เพศ					8.53**
ชาย	1	5.0	9	45.0	
หญิง	19	95.0	11	55.0	
ที่พักอาศัย					3.24
หอพักในมหาวิทยาลัย	17	85.0	20	100.0	
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	2	10.0	0	0.0	
บ้านพ่อแม่	1	5.0	0	0.0	
อายุ	M = 21.15	SD = 1.09	M = 21.10	SD = 0.55	0.18
เกรดเฉลี่ยสะสม	M = 3.47	SD = 0.20	M = 3.43	SD = 0.23	0.54

หมายเหตุ: กรณี ตัวแปรแบบแบ่งกลุ่ม ใช้สถิติไคสแควร์ ส่วนตัวแปรแบบต่อเนื่อง ใช้สถิติที; ** p < .01

จากตาราง 10 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะทั่วไประหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติโดยใช้ Chi-square test สำหรับข้อมูลแบบแบ่งกลุ่ม ได้แก่ เพศ และที่พักอาศัย และใช้ Independent samples t-test สำหรับข้อมูลต่อเนื่อง ได้แก่ อายุ และเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่าการเปรียบเทียบคุณลักษณะทั่วไประหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีรายละเอียด คือ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

- **เพศ** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (χ^2 = 8.53, p < .01). กลุ่มทดลองมีสัดส่วนเพศหญิง (ร้อยละ 95.0) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 5.0) ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีสัดส่วนเพศหญิง (ร้อยละ 55.5) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 45.0)

- **ที่พักอาศัย** แม้จะมีความแตกต่างในรูปแบบที่พักระหว่างกลุ่ม (หอพักในมหาวิทยาลัย หอพักนอกมหาวิทยาลัย และบ้านพ่อแม่) แต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (χ^2 = 3.24, p > .05) ส่วนใหญ่ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพักอาศัยในหอพักในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 85.0 และ 100.0 ตามลำดับ)

- **อายุ** กลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 21.15 ปี (SD = 1.09) และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยอายุ 21.10 ปี (SD = 0.55) ผลการทดสอบไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ (t = 0.18, p > .05)

- **เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)** กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย GPA เท่ากับ 3.47 (SD = 0.20) ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย GPA เท่ากับ 3.43 (SD = 0.23) ผลการทดสอบไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ (t = 0.54, p > .05)

จากผลการเปรียบเทียบความแตกต่างดังกล่าว พบความแตกต่างของเพศระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเหมาะสมที่จะนำตัวแปรเพศมาเป็นตัวแปรร่วม (Covariate) ดังนั้น จึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย MANCOVA โดยมีกลุ่มการทดลอง (กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม) เป็นตัวแปรอิสระระหว่างกลุ่ม (between-subjects factor) และเวลาการทดลอง (ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล) เป็นตัวแปรอิสระภายในกลุ่ม (within-subjects factor) พร้อมควบคุมอิทธิพลของเพศเป็นตัวแปรร่วม (covariate) เพื่อควบคุมผลของความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

3.2 คุณลักษณะทั่วไปของตัวแปรความลื่นไหลในการเรียนรู้

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรความลื่นไหลในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ความลื่นไหลในการเรียนรู้	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	M	SD	M	SD
ระยะก่อนการทดลอง				
1. ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	4.07	0.46	4.27	0.49
2. การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	4.44	0.59	4.35	0.61
3. ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	4.29	0.57	4.19	0.64
4. การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม	3.86	0.61	3.89	0.60
ความลื่นไหลในการเรียนรู้โดยรวม	**4.14**	**0.44**	**4.16**	**0.48**
ระยะหลังการทดลอง				
1. ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	4.50	0.60	4.33	0.50
2. การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	4.69	0.40	4.41	0.56
3. ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	4.68	0.41	4.30	0.55
4. การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม	4.46	0.61	4.22	0.51
ความลื่นไหลในการเรียนรู้โดยรวม	**4.57**	**0.47**	**4.31**	**0.50**
ระยะติดตามผล				
1. ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	4.68	0.41	4.43	0.48
2. การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	4.76	0.39	4.42	0.53
3. ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	4.70	0.50	4.39	0.50
4. การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม	4.60	0.61	4.38	0.53
ความลื่นไหลในการเรียนรู้โดยรวม	**4.68**	**0.43**	**4.40**	**0.48**

จากตาราง 11 การวัดคะแนนความลื่นไหลในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดำเนินการใน 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล โดยแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ (2) การ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สะท้อนที่ชัดเจนในขณะทำกิจกรรม (3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และ (4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม รวมทั้งรายงานคะแนนเฉลี่ยรวมในแต่ละระยะ พบว่า

ในช่วงก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับค่อนข้างสูงใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของความลื่นไหลในการเรียนรู้ (M = 4.14, SD = 0.44) น้อยกว่ากลุ่มควบคุม (M = 4.16, SD = 0.48) แสดงให้เห็นว่าทั้งสองกลุ่มมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ในระดับที่ใกล้เคียงกันก่อนเริ่มให้โปรแกรม

ในช่วงหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของความลื่นไหลในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน (M = 4.57, SD = 0.47) ขณะที่กลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (M = 4.31, SD = 0.50) โดยเฉพาะในมิติของ “ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ” และ “การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม” ซึ่งกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่าอย่างเด่นชัด

ในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองยังคงรักษาระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ได้ในระดับสูงต่อเนื่อง (M = 4.68, SD = 0.43) ขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (M = 4.40, SD = 0.48) สะท้อนให้เห็นถึงความยั่งยืนของผลลัพธ์จากการให้โปรแกรม ซึ่งกลุ่มทดลองยังคงมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ากลุ่มทดลองมีพัฒนาการของความลื่นไหลในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่หลังการทดลองและคงระดับได้ในช่วงติดตามผล ขณะที่กลุ่มควบคุมมีการเปลี่ยนแปลงในระดับที่น้อยกว่า ซึ่งบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของโปรแกรมที่ใช้ในการส่งเสริมความลื่นไหลในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง

3.3 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น

ก่อนการวิเคราะห์ ได้มีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย one-way MANCOVA และ one-way repeated MANCOVA ดังนี้

3.3.1 การแจกแจงปกติของข้อมูล (Normality) พบว่า ค่าความเบ้ (Skewness) อยู่ระหว่าง -1.839 ถึง 0.048 และค่าความโด่ง (Kurtosis) อยู่ระหว่าง -1.484 ถึง 4.499 แสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงปกติ เนื่องจากค่าความเบ้ต้องมีค่าอยู่ระหว่าง -2 ถึง +2 และค่าความโด่งต้องมีค่าอยู่ระหว่าง -7 ถึง +7 (West et al., 1996)

3.2.2 การตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม โดยใช้การทดสอบ Bartlett’s Test of Sphericity พบว่า มีค่าไคสแควร์ เท่ากับ 460.357, p = .000 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ MANOVA ได้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

3.2.3 การตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความชันถดถอย (Homogeneity of regression slopes) เป็นการตรวจสอบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ (covariate) กับตัวแปรตามทั้ง 4 ด้านของความลื่นไหลในการเรียนรู้ มีลักษณะสอดคล้องกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยตรวจสอบจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ กับตัวแปรกลุ่มการทดลอง ดังตาราง 12

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 12 ผลการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความชันถดถอยของเพศกับกลุ่มทดลองตามตัวแปรความลื่นไหลในการเรียนรู้

ความลื่นไหลในการเรียนรู้	F **(กลุ่มการทดลอง X เพศ)**	p
1. ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	0.263	0.770
2. การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	2.241	0.121
3. ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	1.872	0.168
4. การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม	0.483	0.621

จากตาราง 12 ผลการตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความชันถดถอยของเพศกับกลุ่มทดลองตามตัวแปรความลื่นไหลในการเรียนรู้พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการทดลองและเพศไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกตัวแปรตาม ($p > .05$) จึงสามารถสรุปได้ว่า ข้อตกลงเบื้องต้นของความเป็นเอกพันธ์ของความชันถดถอย (Homogeneity of regression slopes) ไม่ถูกละเมิด ส่งผลให้สามารถดำเนินการวิเคราะห์ MANCOVA ได้อย่างเหมาะสม

จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทั้งหมดข้างต้น พบว่า ข้อมูลไม่ละเมิดข้อตกลงที่สำคัญ ของการวิเคราะห์ MANCOVA จึงสามารถดำเนินการวิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม เพื่อทดสอบผลของการทดลองในระยะเวลาต่าง ๆ รวมทั้งผลของการทดลองในกลุ่มการทดลองต่าง ๆ โดยควบคุมอิทธิพลของเพศในฐานะตัวแปรร่วม (Covariate)

3.4 การทดสอบสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANCOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิต

เวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ (2) การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม (3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และ (4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม ทั้งนี้ มีการใช้ตัวแปรเพศเป็นตัวแปรร่วม (covariate) เนื่องจากพบความแตกต่างของเพศระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษากลุ่มทดลองจะมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังทดลองและติดตามผล

สมมติฐานที่ 1.1 นักศึกษากลุ่มทดลองจะมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังทดลอง

ผลการวิเคราะห์ One-way MANCOVA โดยตัวแปรอิสระเป็นกลุ่มการทดลอง ส่วนตัวแปรตามเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยความลื่นไหลในการเรียนรู้ทั้ง 4 องค์ประกอบในระยะหลังการทดลอง

เมื่อตรวจสอบความเท่ากันของเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม (Homogeneity of Covariance Matrices) โดยใช้ Box's M test ผลการทดสอบ พบว่า Box's M เท่ากับ 25.840, F = 2.288, p = .011แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) ดังนั้น จึงละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นดังกล่าว แต่เมื่อพิจารณาจาก Levene's Test สำหรับแต่ละตัวแปรตาม พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ในความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความแปรปรวนภายในแต่ละตัวแปรยังมีความเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่ม จึงสามารถดำเนินการวิเคราะห์ MANOVA ได้โดยใช้ Pillai's Trace ที่มีความทนทานต่อการละเมิดมากกว่า (Ateş et al., 2019)

พบว่า เมื่อควบคุมอิทธิพลของเพศแล้ว ความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Pillai's Trace = 0.26, $F(4, 34) = 2.99$, $p = .032$) แสดงว่า ในระยะหลังการทดลอง มีความลื่นไหลในการเรียนรู้อย่างน้อย 1 องค์ประกอบ ที่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทำการเปรียบเทียบองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อดูความแตกต่างของคะแนนความลื่นไหลในการเรียนรู้แต่ละองค์ประกอบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแสดงดังตาราง 13

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 13 การเปรียบเทียบองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ความลื่นไหลในการเรียนรู้	F	p
1. ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	0.579	0.452
2. การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	2.106	0.155
3. ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	6.216	0.017
4. การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม	2.243	0.143

จากตาราง 13 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความลื่นไหลในการเรียนรู้ องค์ประกอบประสบการณ์ที่เป็นอิสระแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 6.216$, $p < .05$) ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แล้ว พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนประสบการณ์ที่เป็นอิสระสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($MD = 0.434$, $p = .017$)

ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานที่ 1.1 เป็นบางส่วนว่านักศึกษากลุ่มทดลองมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ องค์ประกอบประสบการณ์ที่เป็นอิสระสูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังทดลอง

สมมติฐานที่ 1.2 นักศึกษากลุ่มทดลองจะมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะติดตามผล

ผลการวิเคราะห์ One-way MANCOVA โดยตัวแปรอิสระเป็นกลุ่มการทดลอง ส่วนตัวแปรตามเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยความลื่นไหลในการเรียนรู้ทั้ง 4 องค์ประกอบในระยะติดตามผล

เมื่อตรวจสอบความเท่ากันของเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม (Homogeneity of Covariance Matrices) โดยใช้ Box's M test ผลการทดสอบ พบว่า Box's M เท่ากับ 26.044, $F = 2.306$, $p = .011$แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) ดังนั้น จึงละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นดังกล่าว แต่เมื่อพิจารณาจาก Levene's Test สำหรับแต่ละตัวแปรตาม พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ในความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความแปรปรวนภายในแต่ละตัวแปรยังมีความเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่ม จึงสามารถ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ดำเนินการวิเคราะห์ MANOVA ได้โดยใช้ Pillai's Trace ที่มีความทนทานต่อการละเมิดมากกว่า (Ate**Ş** et al., 2019)

พบว่า เมื่อควบคุมอิทธิพลของเพศแล้ว ความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Pillai's Trace = 0.10, F(4, 34) = 0.89, p = .478) แสดงว่า ในระยะติดตามผล มีความลื่นไหลในการเรียนรู้ ที่ไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลดังกล่าวปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.2 ว่านักศึกษากลุ่มทดลองมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ในระยะติดตามผล

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษากลุ่มทดลองจะมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบตามช่วงเวลาก่อนหลังการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล

ผลการวิเคราะห์ One-way Repeated MANCOVA โดยให้ตัวแปรอิสระเป็นช่วงเวลาการทดลอง ส่วนตัวแปรตามเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของความลื่นไหลในการเรียนรู้ทั้ง 4 องค์ประกอบในระยะหลังการทดลอง

เมื่อตรวจสอบความเท่ากันของเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วม (Homogeneity of Covariance Matrices) พบว่า ไม่สามารถพิจารณาได้เนื่องจากใช้กลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว โดยเมื่อควบคุมอิทธิพลของเพศแล้ว ความแตกต่างระหว่างช่วงเวลาการทดลองมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Wilks's Lambda = 0.26, F(8, 11) = 3.83, p = .022) แสดงว่า มีความลื่นไหลในการเรียนรู้อย่างน้อย 1 องค์ประกอบ ที่มีความแตกต่างกันระหว่างช่วงเวลาการทดลอง

เมื่อพิจารณาข้อตกลงเบื้องต้นของการวัดซ้ำ นั่นคือ Mauchly's test of sphericity พบว่ามีเพียงองค์ประกอบความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งละเมิดข้อตกลงเบื้องต้น จึงให้ใช้การปรับค่า Huynh-Feldt แทน เนื่องจากมีค่า Epsilon เกิน 0.75 (Field, 2009) ส่วนอีก 3 องค์ประกอบไม่ละเมิดข้อตกลงเบื้องต้น จึงให้ใช้ Sphericity Assumed

ตาราง 14 การเปรียบเทียบองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ตามช่วงเวลาการทดลอง

ความลื่นไหลในการเรียนรู้	F	p
1. ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	5.274	0.017
2. การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	10.361	0.000
3. ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	7.590	0.002
4. การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม	7.563	0.002

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

จากตาราง 14 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความลื่นไหลในการเรียนรู้ ทั้ง 4 องค์ประกอบแตกต่างไปตามช่วงเวลาการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แล้ว พบว่า

- ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 0.430, p = .015 และ MD = 0.610, p = .015 ตามลำดับ)
- ในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 0.320, p = .026)
- ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนประสบการณ์ที่เป็นอิสระ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 0.387, p = .012 และ MD = 0.412, p = .010 ตามลำดับ)
- ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 0.600, p = .000 และ MD = 0.742, p = .000 ตามลำดับ)

ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 เป็นบางส่วนว่า ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล นักศึกษากลุ่มทดลองมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ องค์ประกอบความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม สูงกว่าก่อนการทดลอง ในขณะที่ ในระยะติดตามผล นักศึกษากลุ่มทดลองมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ องค์ประกอบการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม สูงกว่าก่อนการทดลอง

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ตามจุดประสงค์ของการวิจัย คือ การวิจัยระยะที่ 1 เพื่อทำความเข้าใจความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช และเพื่อพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และการวิจัยระยะที่ 2 เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสานวิธี (Mixed Methods Research) (Creswell & Plano Clark, 2018) เป็นแบบแผนขั้นตอนเชิงสำรวจ (Exploratory Sequential Design) กระบวนการวิจัยประกอบด้วย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการพัฒนาเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ เริ่มต้นด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช นำผลที่ได้ไปพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จากนั้นจึงดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดต่อไปด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) และนำเครื่องมือวัดที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

สรุปผลการวิจัยระยะที่ 1

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้ให้ข้อมูล (key informants) เป็นอาจารย์พยาบาลจิตเวชสอนที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีความยินยอมให้ข้อมูลจำนวน 2 คน และเป็นอาจารย์พยาบาลจิตเวชสอนที่

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจมีความยินยอมให้ข้อมูลจำนวน 1 คน ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้เวลาถามตอบแบบสัมภาษณ์คนละ 30 นาที รวมทั้งหมด 3 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ คือ อาจารย์พยาบาลจิตเวชที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์เข้าร่วมทั้งหมด 3 ท่าน โดยมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีผู้เชี่ยวชาญจบปริญญาเอก 2 ท่าน ปริญญาโท 1 ท่าน และมีความชำนาญการด้านการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช การพยาบาลเฉพาะทางการพยาบาลสุขถาพจิตและจิตเวช และ APN ทางด้านการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิตของสภาการพยาบาล เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทั้งหมด 12 แนวทาง ได้แก่ 1) การทบทวนความรู้ที่จำเป็น 2) การเชื่อมโยงความรู้กับผลลัพธ์ที่คาดหวัง 3) การจัดการเวลาและการดูแลนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เป็นรายบุคคล 4) การเข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะอาจารย์ 5) การวิเคราะห์และเลือกเครื่องมือการเรียนการสอนที่เหมาะสม 6) การตั้งเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ 7) การส่งเสริมเจตคติเชิงบวกต่อผู้ป่วยจิตเวช 8) การพัฒนาทักษะพื้นฐานในการมีปฏิสัมพันธ์ 9) การฝึกบทบาทที่หลากหลายเพื่อสร้างความมั่นใจและความคุ้นชินในการปฏิบัติงานพยาบาลจิตเวช 10) การเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีกับการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง 11) การพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลในบริบทที่หลากหลายและการทำงานร่วมกันในทีม และ 12) การประเมินตนเองและการพัฒนาผ่าน Feedback อย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 3 ท่าน เพื่อการค้นหาความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยความหมายของความลื่นไหลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก หมายถึง ความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จึงหมายความว่า ความสามารถที่ทำบางสิ่งได้อย่างเพลิดเพลิน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ มีสมาธิในการกระทำ ความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถเชื่อมโยงระหว่างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมต่อสิ่งที่จะต้องกระทำ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของอาจารย์พยาบาลจิตเวชทั้ง 3 ท่าน พบว่า มี 4 องค์ประกอบหลักที่เป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษาความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ศาสตร์ ได้แก่ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ 2) การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม 3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และ 4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ของตัวแปรความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทำให้ได้เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 4 องค์ประกอบ รวมทั้งสิ้น 25 ข้อคำถาม ได้แก่ 1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ จำนวน 6 ข้อคำถาม 2) การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม จำนวน 5 ข้อคำถาม 3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ จำนวน 6 ข้อคำถาม และ 4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม จำนวน 8 ข้อคำถาม

แล้วจึงนำแบบวัดที่พัฒนาแล้วใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ของภาครัฐ 4 สถาบัน อีกครั้ง เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second-order confirmatory factor analysis) พบว่า แบบจำลองตามสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (χ^2 = 713.62, df = 271, p = 0.000, χ^2/df = 2.63, CFI = 0.97, TLI = 0.97, RMSEA = 0.083, SRMR = 0.055) จึงทำการปรับแบบจำลองโดยพิจารณาจากดัชนีการปรับ (Modification Index) ร่วมกับการพิจารณาแนวคิดทฤษฎีและความเหมาะสมของข้อคำถาม รวมทั้งได้ตัดข้อคำถามข้อที่ 6, 14, 15, 22, 24 และ 31 เนื่องจากมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบน้อยกว่า 0.70 (Hair et al., 2009) และได้ทำการตรวจสอบความกลมกลืนของแบบจำลองที่ปรับใหม่ ผลจากการปรับทำให้ได้เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งมีดัชนีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (χ^2 = 292.56, df = 160, p = 0.000, χ^2/df = 1.83, CFI = 0.99, TLI = 0.98, RMSEA = 0.059, SRMR = 0.041) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ มีข้อคำถามเหลือจำนวน 20 ข้อ

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอันดับที่ 2 ของเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 4 องค์ประกอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.82-0.95 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.68-0.90

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานขององค์ประกอบย่อย พบว่า

1) ข้อคำถามขององค์ประกอบความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ จำนวน 5 ข้อคำถาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.71-0.82 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.51-0.67

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

2) ข้อคำถามขององค์ประกอบการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม จำนวน 5 ข้อคำถาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.77-0.82 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-0.67

3) ข้อคำถามขององค์ประกอบประสบการณ์ที่เป็นอิสระ จำนวน 4 ข้อคำถาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.70-0.84 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.49-0.70

4) ข้อคำถามขององค์ประกอบการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม จำนวน 6 ข้อคำถาม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.70-0.82 และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวแปรสังเกตมีค่าอยู่ระหว่าง 0.50-0.68

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้ประเมินในแง่ของความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) ของเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 20 ข้อ เท่ากับ 0.95 แสดงถึงระดับความเชื่อมั่นภายในที่ยอดเยี่ยม

สำหรับค่าความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรแฝง (Construct reliability: CR) โดยพิจารณาจากค่าที่ได้ต้องมากกว่า 0.70 ซึ่งเป็นค่าที่บ่งบอกว่ามีความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ (Hair, 2009)พบว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีค่า CR เท่ากับ 0.93 และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า มีค่า CR อยู่ระหว่าง 0.87-0.93

สำหรับความเที่ยงตรงเชิงลู่เข้า (Convergent Validity) สามารถพิจารณาได้จากค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) พบว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีค่า AVE เท่ากับ 0.78 และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า มีค่า AVE อยู่ระหว่าง 0.60-0.63

โดยตามเกณฑ์ของ (Fornell & Larcker, 1981) ค่า AVE ควรมีค่ามากกว่า 0.50 และเมื่อพิจารณาร่วมกับค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มากกว่า 0.50 และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Cheung et al., 2024) จึงเป็นหลักฐานที่สำคัญที่แสดงถึงว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความเที่ยงตรงเชิงลู่เข้า (Convergent Validity)

สำหรับความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) พบว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีค่า AVE ของตัวแปรแฝง 4 องค์ประกอบ เท่ากับ 0.78 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่มีค่ามากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.75 โดยเมื่อยกกำลังสองแล้ว มีค่าเท่ากับ 0.56 และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อย พบว่า

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

แต่ละองค์ประกอบ มีค่า AVE อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 0.63 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่มีค่ามากที่สุด มีค่าเท่ากับ 0.73 โดยเมื่อยกกำลังสองแล้ว มีค่าเท่ากับ 0.53 จึงเป็นหลักฐานที่สำคัญที่แสดงถึงว่า เครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity)

สรุปผลการวิจัยระยะที่ 2

ในการวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยกึ่งทดลอง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ พัฒนาขึ้นจากการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ได้แก่ ทฤษฎีความลื่นไหล (Csikszentmihalyi, 1990) ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Kolb, 1984) และ กิจกรรมสร้างสัมพันธภาพ (Information Flow) (Chafe, 1976).

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีจำนวนทั้งสิ้น 40 คน แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ได้ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนเท่า ๆ กัน คือ กลุ่มละ 20 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน พบว่า ด้านเพศ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (χ^2 = 8.53, p < .01). กลุ่มทดลองมีสัดส่วนเพศหญิง (ร้อยละ 95.0) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 5.0) ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีสัดส่วนเพศหญิง (ร้อยละ 55.5) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 45.0) ด้านที่พักอาศัย แม้จะมีความแตกต่างในรูปแบบที่พักระหว่างกลุ่ม (หอพักในมหาวิทยาลัย หอพักนอกมหาวิทยาลัย และบ้านพ่อแม่) แต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (χ^2 = 3.24, p > .05) ส่วนใหญ่ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพักอาศัยในหอพักในมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 85.0 และ 100.0 ตามลำดับ) และด้านอายุ กลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 21.15 ปี (SD = 1.09) และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยอายุ 21.10 ปี (SD = 0.55) ผลการทดสอบไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ (t = 0.18, p > .05) และด้านเกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย GPA เท่ากับ 3.47 (SD = 0.20) ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย GPA เท่ากับ 3.43 (SD = 0.23) ผลการทดสอบไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ (t = 0.54, p > .05)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANCOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิต

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ (2) การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม (3) ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และ (4) การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม ทั้งนี้ มีการใช้ตัวแปรเพศเป็นตัวแปรร่วม (covariate) เนื่องจากพบความแตกต่างของเพศระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษากลุ่มทดลองจะมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังทดลองและติดตามผล

สมมติฐานที่ 1.1 นักศึกษากลุ่มทดลองจะมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังทดลอง

พบว่า เมื่อควบคุมอิทธิพลของเพศแล้ว ความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Pillai's Trace = 0.26, F(4, 34) = 2.99, p = .032) แสดงว่า ในระยะหลังการทดลอง มีความลื่นไหลในการเรียนรู้อย่างน้อย 1 องค์ประกอบที่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความลื่นไหลในการเรียนรู้ องค์ประกอบประสบการณ์ที่เป็นอิสระแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แล้ว พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนประสบการณ์ที่เป็นอิสระ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 0.434, p = .017)

ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานที่ 1.1 เป็นบางส่วนว่านักศึกษากลุ่มทดลองมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ องค์ประกอบประสบการณ์ที่เป็นอิสระสูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังทดลอง

สมมติฐานที่ 1.2 นักศึกษากลุ่มทดลองจะมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะติดตามผล

พบว่า เมื่อควบคุมอิทธิพลของเพศแล้ว ความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Pillai's Trace = 0.10, F(4, 34) = 0.89, p = .478) แสดงว่า ในระยะติดตามผล มีความลื่นไหลในการเรียนรู้ ที่ไม่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลดังกล่าวปฏิเสธสมมติฐานที่ 1.2 ว่านักศึกษากลุ่มทดลองมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ในระยะติดตามผล

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษากลุ่มทดลองจะมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบตามช่วงเวลาก่อนหลังการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล

เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความลื่นไหลในการเรียนรู้ ทั้ง 4 องค์ประกอบแตกต่างไปตามช่วงเวลาการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แล้ว พบว่า

- ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 0.430, p = .015 และ MD = 0.610, p = .015 ตามลำดับ)
- ในระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 0.320, p = .026)
- ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนประสบการณ์ที่เป็นอิสระ สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 0.387, p = .012 และ MD = 0.412, p = .010 ตามลำดับ)
- ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล กลุ่มทดลองมีคะแนนการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (MD = 0.600, p = .000 และ MD = 0.742, p = .000 ตามลำดับ)

ผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 เป็นบางส่วนว่า ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล นักศึกษาพยาบาลศาสตร์กลุ่มทดลองมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ องค์ประกอบความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม สูงกว่าก่อนการทดลอง ในขณะที่ในระยะติดตามผล นักศึกษาพยาบาลศาสตร์กลุ่มทดลองมีระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ องค์ประกอบการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม สูงกว่าก่อนการทดลอง

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อค้นหาความหมาย องค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช 2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และ 3) เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่น

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ได้นำ 4 องค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มาอภิปรายตามงานวิจัยใน 2 ระยะ ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อการค้นหาความหมายองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และแนวทางการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช

จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพในครั้งนี้ ที่มีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์พยาบาลจิตเวชทั้ง 3 ท่าน พบองค์ประกอบหลักสำคัญที่สามารถนำไปพัฒนาความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ หมายถึง การมีเป้าหมายที่ชัดเจนระหว่างทำกิจกรรมจะช่วยให้บุคคลสามารถเชื่อมต่อกับกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และสามารถประเมินทักษะของตนเองกับความท้าทายหรือความยากง่ายของกิจกรรมได้นำไปสู่การเกิดความลื่นไหลในระหว่างทำกิจกรรม ในองค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม หมายถึง การรับรู้อย่างชัดเจนว่าตนเองทำได้ดีเพียงใดในขณะทำกิจกรรมโดยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการมีเป้าหมายที่ชัดเจนในองค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ หมายถึง ภาวะที่บุคคลได้รับรู้ว่ากิจกรรมที่ทำนั้นเป็นประสบการณ์ที่มีจุดมุ่งหมายในตัวเอง บุคคลให้ความสนใจในกิจกรรม โดยไม่คาดหวังผลประโยชน์ในอนาคต และในองค์ประกอบ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม หมายถึง ภาวะที่บุคคลจดจ่อใส่ใจทำกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ ท่าที สายตา ด้วยความมุ่งมั่นให้สำเร็จโดยไม่สนใจเวลาที่ผ่านไป

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) และองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ พบว่า ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ องค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านประสบการณ์ที่เป็นอิสระ องค์ประกอบด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม องค์ประกอบด้านการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรมและองค์ประกอบด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ

จากการพิจารณาเปรียบเทียบความหมายและองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ได้จากงานวิจัยนี้กับการศึกษาต่าง ๆ พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดเดิมของ Csikszentmihalyi (1990, 1997) 4 องค์ประกอบ จาก 9 องค์ประกอบ คือ ความ

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37
1903931501

เชื่อมโยงระหว่างเป้า หมายกับกิจกรรมที่ต้องทำการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม นอกจากนี้ได้พบการศึกษาของนักวิจัยและนักวิชาการท่านอื่นก็มีการศึกษาองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้วย (Heutte et al., 2021; Jackson & Csikszentmihalyi, 1999; Landhäußer & Keller, 2012; Park & Seo, 2022; VandenBos, 2007; สุพัทธ แสนแจ่มใส, 2562) โดยองค์ประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ หมายถึง การมีเป้าหมายที่ชัดเจนระหว่างทำกิจกรรมจะช่วยให้บุคคลสามารถเชื่อมต่อกับกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และสามารถประเมินทักษะของตนเองกับความท้าทายหรือความยากง่ายของกิจกรรมได้ นำไปสู่การเกิดความลื่นไหลในระหว่างทำกิจกรรม สอดคล้องตามแนวคิดและการศึกษาของ Csikszentmihalyi (2000), Csikszentmihalyi and Larson (2014) และ Heutte et al. (2021) เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่ใช้ผู้ป่วยเป็นมาตรฐาน นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะได้เผชิญประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง มีการทบทวนและสะท้อนต่อประสบการณ์ จากนั้นจึงนำสิ่งที่ได้รับเข้ามาเป็นประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น จากนั้นจึงได้สะท้อนการปฏิบัติหลังจากที่ได้ใช้สถานการณ์จำลอง จะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มองเห็นความสำคัญของความรู้และทักษะการพยาบาลจิตเวชที่ได้รับ (Karlsaune et al., 2023) ส่วนองค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรมคือ การรับรู้อย่างชัดเจนว่าตนเองทำได้ดีเพียงใดในขณะทำกิจกรรม โดยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการมีเป้าหมายที่ชัดเจนจะสอดคล้องกับแนวคิดซึ่งทำให้บุคคลได้รับรู้ความสามารถของตนเองของ (Seligman, 2002) และสอดคล้องตามแนวคิดของ Karlsaune et al.,(2023) พบว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ได้เผชิญประสบการณ์จากสถานการณ์จำลอง มีการทบทวนและสะท้อนต่อประสบการณ์ จากนั้นจึงนำสิ่งที่ได้รับเข้ามาเป็นประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นและได้สะท้อนการปฏิบัติหลังจากที่ได้ใช้สถานการณ์จำลอง จะช่วยให้ได้มองเห็นความสำคัญของความรู้และทักษะการพยาบาลจิตเวชที่ได้รับ ส่วนองค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระคือ ภาวะที่บุคคลได้รับรู้ว่ากิจกรรมที่ทำนั้นเป็นประสบการณ์ที่มีจุดมุ่งหมายในตัวเอง บุคคลให้ความสนใจในกิจกรรมโดยไม่คาดหวังผลประโยชน์ว่าจะได้ผลตอบแทนอะไรนอกจากความสุขความเพลิดเพลินและความสำเร็จในอนาคตซึ่งเป็นผลมาจากแรงจูงใจภายในที่อยากจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งภายใต้ความสอดคล้องระหว่างลักษณะของบุคคลและกิจกรรมที่เกิดขึ้นหากนักศึกษาพยาบาลมีความลื่นไหล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความลื่นไหลในการเรียนรู้ (Chen, 2006) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Peng (2019) และ Shernoff et al. (2014) กล่าวว่าความลื่นไหลในการเรียนรู้เป็นสภาวะเฉพาะของการมีส่วนร่วมด้วยสมาธิ ความสนใจ และความ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เพลิดเพลิน โดยความลื่นไหลในการเรียนรู้จะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีสภาวะต่อประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ มองเห็นว่ากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า เกิดความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ดังกล่าว อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วยจิตเวชด้วยความเบิกบานใจ มีความเพลิดเพลินและองค์ประกอบ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม หมายถึง ภาวะที่บุคคลจดจ่อใส่ใจทำกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ ท่าที สายตา ด้วยความมุ่งมั่นให้สำเร็จโดยไม่สนใจเวลาที่ผ่านไปสอดคล้องกับแนวคิดของ Heutte et al. (2021) และสุพัทธ แสนแจ่มใส (2562)

จากงานวิจัยที่อ้างอิงมาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในงานศึกษาก่อนหน้านี้ส่วนใหญ่ไม่ใช่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทำให้ลักษณะการเรียนการสอนและบริบทที่ศึกษาแตกต่างออกไป อีกทั้งยังมุ่งเน้นเพียงการวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะลื่นไหล โดยไม่ได้เชื่อมโยงกับกระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน ส่งผลให้ไม่สามารถสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้เฉพาะทางด้านการพยาบาลจิตเวชได้อย่างครบถ้วน งานวิจัยครั้งนี้จึงมีความโดดเด่นตรงที่ได้ออกแบบและศึกษาความหมาย รวมทั้งองค์ประกอบของภาวะลื่นไหลควบคู่กับการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งมีบริบทเฉพาะที่ต้องใช้ทั้งความรู้และทักษะในการเผชิญสถานการณ์จริงด้านการดูแลผู้ป่วยจิตเวช เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบริบทดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติ โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงเป็นสื่อกลาง ตัวอย่างกิจกรรมที่นำมาใช้ ได้แก่ การสนทนาบำบัดสามระยะที่ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ฝึกการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพเชิงบำบัดกับผู้ป่วย และการทำกลุ่มศิลปะบำบัดผ่านการวาดภาพที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ คลายความตึงเครียด และเกิดการสะท้อนภายใน การจัดกิจกรรมเช่นนี้ไม่เพียงตอบโจทย์เชิงวิชาการเท่านั้น แต่ยังเชื่อมโยงกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงความหมายของการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชได้อย่างแท้จริง ผลการวิจัยพบว่า มีการสังเคราะห์องค์ประกอบใหม่ของภาวะลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรม การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะทำกิจกรรม ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และการจดจ่อดำดิ่งในกิจกรรม องค์ประกอบเหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ก่อนเข้าสู่การฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยแก้ปัญหาเวลาการสอนที่จำกัด เสริมสร้างความเชื่อมั่น ลดความกลัวและความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการทบทวนความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การสะท้อนผลจากอาจารย์ผู้สอนหลังการปฏิบัติใน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สถานการณ์จำลอง ยังทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ได้รับมุมมองที่ลึกซึ้งมากขึ้น ตระหนักถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา ตลอดจนมองเห็นคุณค่าขององค์ความรู้และทักษะการพยาบาลจิตเวชที่ได้รับอย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายใน เพลิดเพลินกับกระบวนการเรียนรู้ และมีความพร้อมในการก้าวเข้าสู่การฝึกปฏิบัติจริงในคลินิกหรืองานบริการสุขภาพจิตอย่างมั่นใจ สอดคล้องกับแนวคิดภาวะลื่นไหล (flow) ที่ชี้ให้เห็นว่า เมื่อพยาบาลศาสตร์สามารถเชื่อมโยงเป้าหมายกับความสามารถของตนเองได้อย่างเหมาะสม ก็จะเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาและตรวจสอบแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

การพัฒนาแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในครั้งนี้ สอดคล้องกับการพัฒนาเครื่องมือวัดความลื่นไหลที่มีมาก่อนหน้า เช่น Flow State Scale (FSS) ของ Jackson & Marsh (1996) และ DFS/DFS-2 (Jackson & Eklund, 2002) ซึ่งครอบคลุม 9 องค์ประกอบตามแนวคิดของ Csikszentmihalyi (1990) และมีค่าความเชื่อมั่นสูง (.80-.90) การปรับปรุงต่อมาเป็น FSS-2, DFS-2 และฉบับสั้น (SFSS-2, SDFS-2) ซึ่งยังคงรักษาองค์ประกอบครบถ้วนแต่กระชับขึ้น (Jackson et al., 2008; Moral-Bofill et al., 2020) ในบริบทไทย เช่น สุพัทธ แสนแจ่มใส (2562) และอาภัสสร ผาติตานนท์ (2563) ก็ได้พัฒนาแบบวัดความเพลินหรือความลื่นไหลที่ครอบคลุม 9 องค์ประกอบ โดยได้ค่าความเชื่อมั่นในระดับดี (.79–.86) และมีความสอดคล้องตามโมเดลทฤษฎี

แบบวัดครั้งนี้แตกต่างจากงานวิจัยเดิมตรงที่พัฒนาให้เฉพาะเจาะจงกับบริบทของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยเน้นการเรียนการสอนภาคปฏิบัติด้านพยาบาลจิตเวช ซึ่งผู้เรียนมีข้อจำกัดด้านเวลาและไม่สามารถเลือกเรียนตามความสนใจได้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า โมเดลการวัดที่ปรับปรุงแล้ว (20 ข้อ 4 องค์ประกอบ) มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอยู่ในเกณฑ์ดี (CFI = 0.99, TLI = 0.98, RMSEA = 0.059, SRMR = 0.041) และมีค่าความเชื่อมั่นขององค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับสูง (factor loading = .70–.84, R^2 = .49–.70)

จากรายละเอียดของผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสนับสนุนโมเดลการวัดที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำในองค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม องค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และในองค์ ประกอบ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม ซึ่งมีความ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

คล้ายคลึงกับองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้โดยเป็นการศึกษาของ Peng (2019) และ Shernoff et al. (2014) กล่าวว่า ความลื่นไหลในการเรียนรู้เป็นสภาวะเฉพาะของการมีส่วนร่วมด้วยสมาธิ ความสนใจ และความเพลิดเพลิน โดยความลื่นไหลในการเรียนรู้จะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญให้นักศึกษาพยาบาลมีสภาวะต่อประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ มองเห็นว่ากิจกรรมการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า เกิดความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ ดังกล่าวอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลกับผู้ป่วยจิตเวชด้วยความเบิกบานใจ ดังนั้นการมีทักษะความลื่นไหลในการเรียนรู้เป็นสภาวะเฉพาะของการมีส่วนร่วมด้วยสมาธิ ความสนใจ และความเพลิดเพลินโดยการมีความรู้ ด้วยสมาธิ ความสนใจ และความเพลิดเพลิน จะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญและอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ข้อดีของการศึกษาครั้งนี้ คือ การพัฒนาแบบวัดที่มีความจำเพาะเจาะจงสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ซึ่งไม่ได้มีโอกาสในการเลือกเรียนได้อย่างอิสระตามความสนใจเพราะต้องเรียนไปตามระบบหลักสูตรการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชที่อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่จัดการเรียนการสอนได้วางเอาไว้ พบว่า นักศึกษาพยาบาลขาดการเตรียมความพร้อมในการเริ่มชั้นเรียนเสมือนจริง (Park & Seo, 2022) ผลการวิจัยที่ได้จึงมีความสำคัญในแง่ของการได้มาซึ่งเครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพมีความเที่ยงตรง และมีค่าความเชื่อมั่นของแต่ละองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบทำให้นำไปสู่การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมความลื่นไหลในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

กล่าวโดยสรุป แบบวัดที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในเชิงวิจัยและเชิงปฏิบัติ โดยเฉพาะในการประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช อันจะช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและส่งเสริมศักยภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้ก้าวสู่การเป็นวิชาชีพที่มั่นคงและมีความพร้อมในการดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ส่งผลให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์กลุ่มทดลองมีระดับ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ความลื่นไหลในการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ทั้งในระยะหลังการทดลองและยังคงรักษาระดับไว้ได้ในระยะติดตามผล ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและยั่งยืนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ผลลัพธ์ที่ได้สอดคล้องกับแนวคิด Flow Theory ของ Csikszentmihalyi (1990) ซึ่งอธิบายว่าความลื่นไหลในการเรียนรู้ (Learning flow) เกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน ได้รับการสะท้อนผลการกระทำทันที และเผชิญกับความท้าทายที่เหมาะสมกับทักษะของตนเอง โดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีลักษณะของการออกแบบกิจกรรมที่มีความสม จริง ท้าทาย และเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริงทางการพยาบาลจิตเวช จึงทำให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ ความจดจ่อ และการดำดิ่งอยู่กับกิจกรรม ส่งผลให้เกิดภาวะการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูงกว่าเดิมอีกทั้งการที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์กลุ่มทดลองยังคงรักษาระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ได้ต่อเนื่องในระยะติดตามผล สะท้อนถึงความยั่งยืนของการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Experiential Learning Theory ของ Kolb (1984) ที่ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการผสมผสานระหว่างประสบการณ์ตรง (Concrete Experience) การสะท้อนคิด (Reflective Observation) การสร้างความเข้าใจเชิงทฤษฎี (Abstract Conceptualization) และการทดลองปฏิบัติจริง (Active Experimentation) โดยการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จำลองเสมือนจริงเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และสะท้อนผลการกระทำในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงความเป็นจริง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึกที่สามารถคงอยู่ได้ในระยะยาวผลการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Cant and Cooper (2010) ศึกษาเรื่องการเรียนรู้ตามการจำลองในการศึกษาสาขาการพยาบาล: การทบทวนอย่างเป็นระบบ พบว่าการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมและสมาธิของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Najjar et al. (2015) ศึกษาเรื่องประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์กับการจำลองความเที่ยงตรงสูงพบว่า ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (SLM-SE) ได้รับการพัฒนาเพื่อแสดงให้เห็นถึงประสบการณ์การเรียนรู้หลายมิติของ ผ่านการจำลองที่มีความเที่ยงตรงสูง ผลการวิจัยจากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความพร้อมมากขึ้นในการเรียนรู้และเพิ่มความมั่นใจจากประสบ การณ์การไตร่ตรองการกระทำอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับประภัสสร เสงี่ยมกุลถาวร และคณะ (2025) ศึกษาเรื่องผลของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อทักษะการเรียนรู้ด้านสถานการณ์จำลองเสมือนจริงและทักษะการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ผลการวิจัยพบว่าภายหลัง

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

กลุ่มตัวอย่างได้รับโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ทำให้มีคะแนนทักษะการเรียนรู้ด้านสถานการณ์จำลองเสมือนจริงสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะการใช้กระบวนการพยาบาลสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ไม่เพียงแต่ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ฝึกทักษะวิชาชีพในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและใกล้เคียงจริง แต่ยังสามารถส่งเสริมภาวะการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในลักษณะของความลื่นไหล (Learning flow) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์อย่างเต็มที่และต่อเนื่อง

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในการพัฒนาความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทั้ง 4 องค์ประกอบคือ ด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรมด้านประสบการณ์ที่เป็นอิสระ และด้านการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Norsworthy et al. (2023) พบว่าได้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความลื่นไหล โดยศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมด้านการศึกษาที่มีต่อความลื่นไหล พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความลื่นไหล ผลการปฏิบัติงาน สมรรถนะ สุขภาวะ แรงจูงใจภายใน ความสนใจการเลือก และความสามารถในการจัดการกับความเครียดเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งมีความเครียดและความวิตกกังวลลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ Norkaeo (2015) และ Riley (2016) พบว่าการจัดการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จำลองเป็นวิธีการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง และทำให้ได้เรียนรู้ทักษะการปฏิบัติพยาบาลในสถานการณ์ที่ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ในสภาพแวด ล้อมที่จัดขึ้นเสมือนอยู่ในสถานการณ์จริงรวมทั้งสร้างโอกาสให้ เกิดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์สถานการณ์ และการตัดสินใจแก้ปัญหาให้กับผู้ป่วยเสมือนจริงให้ได้มากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีความปลอดภัย ส่งเสริมให้เกิดการสร้างความคิดแบบรวบยอดจากประสบการณ์ที่ได้รับ และสามารถนำไปต่อยอดในการดูแลผู้ป่วยจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจมีความแตกต่างซับซ้อนทางคลินิก รวมทั้งการสรุปหลักการหรือแนวคิดที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning outcome) ความสำเร็จของโปรแกรมโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการ

6303931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

พยาบาลจิตเวชโดยสถาน การณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์นี้อาจเป็นผลจากการบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการออกแบบที่นำทฤษฎี 2 ทฤษฎีมาผสมผสานกัน โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จากการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง โดย Kolb (1984) กล่าวว่า “การเรียนรู้มีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ที่เป็นกระบวนการที่สร้างความรู้ผ่านการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์” นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะมีการสังเกต สะท้อนและพยายามที่จะปฏิบัติทำให้ได้รับประสบการณ์ใหม่เกิดขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นกระบวน การหรือวงจรที่ต่อเนื่องของการเรียนรู้ตามแนวความคิดของ Kolb ดังนั้น เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่ใช้ผู้ป่วยเป็นมาตรฐานก็จะได้ระบุประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จำลอง มีการทบทวนและสะท้อนต่อประสบการณ์ จากนั้นจึงนำสิ่งที่ได้รับเข้ามาเป็นประสบการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้น ต่อมาจึงได้สะท้อนการปฏิบัติหลังจากที่ได้ใช้สถานการณ์จำลองจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มองเห็นความสำคัญของความรู้และทักษะการพยาบาลจิตเวชที่ได้รับ (Karlsaune et al., 2023)

งานวิจัยของ Kim and Lee (2021) พบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีความลื่นไหลในการเรียนรู้สูงจะมีอาการเหนื่อยหน่ายในการเรียนรู้น้อยลง นอกจากนี้ การรับรู้ประสิทธิผลของการเรียนรู้ออนไลน์ยังเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างความลื่นไหลในการเรียนรู้ทางปัญญาและความเหนื่อยหน่ายในการเรียนรู้บางส่วน แต่ไม่ได้เป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างความลื่นไหลในการเรียนรู้ที่กำหนดกับความเหนื่อยหน่ายในการเรียนรู้และ Kim (2016) พบว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ คือ การเป็นผู้นำตนเอง ซึ่งอธิบายความแปรปรวนความลื่นไหลในการเรียนรู้นอกจากนี้องค์ประกอบทั้ง 4ประการของจิตวิทยาเชิงบวกได้แก่การรับรู้ความสามารถในตนเอง ความหวังมีผลเป็นตัวแปรคั่นกลางบางส่วนระหว่างการเป็นผู้นำตนเองและความลื่นไหลในการเรียนรู้ ดังนั้นเพื่อเพิ่มความสามารถความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จึงจำเป็นต้องพัฒนาโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนัก ศึกษาพยาบาลศาสตร์ส่งผลให้มีความเชื่อมั่นและทักษะการเผชิญปัญหาเมื่อฝึกปฏิบัติจริงบนตึกผู้ป่วย

การบูรณาการแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคล์ป (Kolb’s experiential learning theory) ผู้วิจัยได้นำมาปรับใช้ในการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือทำกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Doherty and Rachel (2023) พบว่า คะแนนวิธีการสอนจากรูปแบบการเรียนรู้ของ Kolb เช่นตัวอย่างและเรื่องราวในชีวิตจริง ข้อเสนอแนะ การสาธิต กรณีศึกษา การอภิปราย และการฝึกปฏิบัติเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบอื่น ๆ มาผสมผสานในการออกแบบโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เช่น จากการค้นหาองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้ของ Csikszentmihalyi (1990) และแนวทางจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ใช้เทคนิคของ Tan and Sin (2020) เสนอวิธีการที่จะช่วยให้เกิดความลื่นไหลในห้องเรียน10ประการ แนวคิดของKolb (1984) เรื่องการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning)เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Jeffrey et al. (2014) ได้อธิบายการออกแบบสถานการณ์เสมือนจริง ตามกรอบแนวคิดการศึกษาทางการพยาบาลด้วยสถานการณ์เสมือนจริง (Nursing Education Simulation Framework) ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์ (Objectives) ความเสมือนจริง (Fidelity) ความซับซ้อน (Complexity) ข้อมูลชี้แนะ (Cues) และการสรุปผลการเรียนรู้ (Debriefing) ซึ่งผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเตรียมสถานการณ์จากการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง (SBL) ต้องใช้ในการออกแบบสถานการณ์ ซึ่งสถานการณ์ต้องเหมือนจริงมากที่สุดทั้งอุปกรณ์ สิ่งแวดล้อมและผู้ป่วยจิตเวชจะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แสดงเป็นผู้ป่วยจิตเวชและพยาบาลจิตเวชมาแสดงหัวข้อหลัก โดยการดำเนินการแต่ละครั้งจะช่วยเสริมสร้างความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยผู้สอนจัดสถานการณ์ขึ้นเลียนแบบของจริงจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในการแก้ปัญหาและได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดการตัดสินใจจากสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งพบว่ากิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัดโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงในวิจัยครั้งนี้ได้แก่ 1) การสื่อสารเพื่อการบำบัด (Therapeutic communication) ในการสนทนาบำบัดประกอบด้วยหัวข้อเรื่องที่จะให้นักศึกษาพยาบาลแสดงเกี่ยวกับปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียด และการศึกษาประวัติการเจ็บป่วยทางจิตเวชของผู้ป่วยจิตเวช ประกอบด้วย อาการสำคัญ ประวัติการเจ็บป่วยในอดีตและปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยทางจิตเวชในครอบครัว และการรักษาทางจิตเวชในปัจจุบัน มีการจัดสถานที่ของสถานการณ์ผู้เรียนที่สงบ และการจัดท่านั่งของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่แสดงเป็นผู้ป่วยจิตเวชและพยาบาลจิตเวช 2) การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด (Activity Therapy

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

Groups) ได้แก่การทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด (Activity Therapy Groups) ได้แก่ กลุ่มการงาน (Task group) เป็นกลุ่มที่สมาชิกได้ ร่วมมือกันทำงานชิ้นใดชิ้นหนึ่งให้สำเร็จ โดยสมาชิกทุกคน ในกลุ่มมีเป้าหมายเดียวกันที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย เช่น กลุ่มทำอาหาร กลุ่มศิลปะบำบัด กลุ่มอาชีวบำบัด กลุ่มอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น แล้วเก็บรายละเอียดมาเล่าและวิจารณ์กันในกลุ่ม ด้านผู้สอนต้องให้คำแนะนำที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโจทย์ สถานการณ์อย่างชัดเจน ได้รับทราบประเด็นที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจอย่างถูกต้อง ทักษะที่ต้องปรับปรุงให้ถูกต้องคล่องแคล่วขึ้น และการสะท้อนคิดเพื่อการพัฒนา (debriefing last) ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ลักษณะการปฏิบัติทั้งที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อนของตนเองอย่างรอบคอบ ผู้สอนจะให้ข้อมูลความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของการทำการสื่อสารเพื่อการบำบัด (Therapeutic communication) และการทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด (Activity Therapy Groups) ตามหลักของโรงพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้พัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติให้มีลักษณะเชิงวิชาชีพยิ่งขึ้น ตลอดจนการประยุกต์ใช้ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากโจทย์สถานการณ์ครั้งนี้ไปใช้กับในสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีความแตกต่างและซับซ้อนมากขึ้นได้ เพื่อส่งเสริมสมาธิและทักษะการฟัง ฝึกให้รู้จักคิดและแสดงความคิดเห็นโดยอิสระด้านนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ต้องกระตุ้นให้ผู้ป่วยสนใจที่จะหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์ในสังคม ดังนั้นครูผู้สอนต้องกระตุ้นให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่เข้าร่วมโปรแกรมฯมีส่วนร่วมในบทบาทหรือในสถานการณ์นั้น ๆ ให้มากที่สุดเพื่อเสริมสร้างพลังความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการจัดโปรแกรมฯ เป็นหัวใจหลักที่สำคัญในการช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ข้าร่วมโปรแกรมฯได้เสริมเพิ่มพลังความลื่นไหลในการเรียนรู้ในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาหลักการสำคัญของทฤษฎีของ Csikszentmihalyi (1990) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคล์ป (Kolb's experiential learning theory) เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการและการทดลองเป็นกระบวนการสะท้อนกลับของพฤติกรรม (Kolb, 2005) ในองค์ประกอบด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำคือการมีเป้าหมายที่ชัดเจนระหว่างทำกิจกรรมจะช่วยให้บุคคลสามารถเชื่อมต่อกับกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และสามารถประเมินทักษะของตนเองกับความท้าทายหรือความยากง่ายของกิจกรรมได้ นำไปสู่การเกิดความลื่นไหลในระหว่างทำกิจกรรมสอดคล้องกับ Craig and Bittel (1987) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์คือความรู้ ทักษะ หรือความสามารถที่ได้รับจากการสังเกต การได้รับการกระตุ้นหรือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยเข้าไปร่วมด้วยความสมัครใจ ร่วม

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ปฏิบัติ วิเคราะห์ ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ และนำไปประยุกต์ใช้เป็นการแสวงหาคำตอบและตอบคำถามได้ด้วยตนเอง และ Evan (1994) กล่าวถึง การเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าเป็นความรู้และทักษะที่ได้รับจากประสบการณ์การทำงาน จากการปฏิบัติ และจากการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้จากหนังสือ จากการบรรยาย การทดลอง การเรียนรู้จากประสบการณ์จึงเป็นวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Kolb, 2005) ผู้วิจัยจึงนำมาปรับใช้ในการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือทำกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มาปรับใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้ได้รับประสบการณ์ตรง คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ต้องได้เจอเคส(case)ได้สัมผัสเคส(case)แต่ก่อนที่จะมาเจอนักศึกษาพยาบาลศาสตร์อาจจะต้องมีการสาธิต (demonstrate) เป็นเซนส์(scene) เป็นสถานการณ์เป็นต้น แต่ว่าต้องมีในเรื่องของการสะท้อน เพราะว่าเจอประสบการณ์ตรงแล้วไม่ได้มีการสะท้อนก็ไม่เกิดการเรียนรู้ และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำอย่างแบบรู้สึกเป็นอิสระ ไม่ได้ถูกกดทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะรู้สึก Freedom(เป็นอิสระ) ในตอนที่นักศึกษาพยาบาลทำแล้วรู้สึกแบบว่าทำได้เต็มที่ เพื่อช่วยส่งเสริมเพิ่มพลังความลื่นไหลในการเรียนรู้

จากการวิจัยครั้งนี้พบแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ทั้งหมด 12 แนวทาง ได้แก่ 1) การทบทวนความรู้ที่จำเป็น 2) การเชื่อมโยงความรู้กับผลลัพธ์ที่คาดหวัง 3) การจัดการเวลาและการดูแลนักศึกษาเป็นรายบุคคล 4) การเข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะอาจารย์ 5) การวิเคราะห์และเลือกเครื่องมือการเรียนการสอนที่เหมาะสม 6) การตั้งเป้าหมายและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ 7) การส่งเสริมเจตคติเชิงบวกต่อผู้ป่วยจิตเวช 8) การพัฒนาทักษะพื้นฐานในการมีปฏิสัมพันธ์ 9) การฝึกบทบาทที่หลากหลายเพื่อสร้างความมั่นใจและความคุ้นชินในการปฏิบัติงานพยาบาลจิตเวช 10) การเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีกับการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง 11) การพัฒนาทักษะปฏิบัติการพยาบาลในบริบทที่หลากหลายและการทำงานร่วมกันในทีม และ 12) การประเมินตนเองและการพัฒนาผ่าน Feedback อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย รอบคอบ และคณะ (2565) พบว่า รูปแบบจัดการเรียนรู้โดยใช้ผู้ป่วยมาตรฐานในสถานการณ์เสมือนจริงมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมการเรียนรู้ผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ การเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และการสะท้อนคิดอย่างใคร่ครวญ รวมทั้งกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครอบคลุมการประเมินผลเพื่อพัฒนาใช้กระบวนการ Feed-up-back-forward และการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด และ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สอดคล้องกับ Donovan and Mullen (2019) พบว่า ผลก่อนและหลังเสนอแนะประสบการณ์จำลองที่เป็นมาตรฐานเพิ่มความมั่นใจของนักศึกษาพยาบาล ทำให้นักศึกษาพยาบาลรู้สึกว่าเตรียมพร้อมสำหรับทางคลินิก และโดยรวมพอใจกับกระบวนการจำลอง การเพิ่มผู้ป่วยที่ได้มาตรฐานในประสบการณ์จำลองสุขภาพจิตส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก สภาพแวดล้อมที่เน้นความมั่นใจเป็นรายบุคคลในทักษะการสื่อสารในการรักษาผ่านกระบวนการสมัครที่สมจริง

ผลการศึกษาครั้งนี้ได้พบความสำคัญของการนำทฤษฎีจิตวิทยามาประยุกต์ใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีการเรียนการสอนที่ต้องมีความตระหนักรู้ต่อชีวิตผู้ป่วยตลอดเวลาที่ให้การดูแลแบบองค์รวม ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จึงได้สร้างผ่านการบูรณาการแนวคิดและหลักการทั้งทฤษฎีการเรียนรู้ของ Csikszentmihalyi (1990) และการ เรียนรู้จากประสบการณ์ของโคล์ป (Kolb,2005) และเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพบำบัด และเทคนิคการจัดกลุ่มศิลปะบำบัดทำให้โปรแกรม เตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มาตรฐานทางหลักสูตรมากขึ้น จึงควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชอย่างจริงจังในวิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ ในประเทศไทย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งพัฒนาโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และบรรลุตามวัตถุประสงค์จนสำเร็จเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของปนิดา พุ่มพุทธและขวัญตา ภูริวิทยาธีระ (2022) พบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทุกคนผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกภาคปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการสนทนากลุ่ม พบว่า นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความรู้สึกมั่นใจและความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติรายวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชและปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ป่วยจิตเวชเป็นทัศนคติที่ดีขึ้น สอดคล้องกับบุปผา ใจมั่น และคณะ (2567) พบว่า ภายหลังการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการรับรู้ความสามารถในการใช้เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดสูงกว่าคะแนนก่อนการเตรียมความพร้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยสนับสนุนให้ผู้สอนนำการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองมาใช้เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถในการใช้เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาลที่

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุนทรี ขะชาตย์และคณะ (2565) พบว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองด้วยผู้ป่วยมาตรฐานของนักศึกษาพยาบาลมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ครอบคลุมความรู้ความมั่นใจและทักษะการสื่อสารเพื่อการบำบัดของผู้เรียน 2) เนื้อหาเน้นสาระสำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อการบำบัดที่มีความเฉพาะเจาะจงในแต่ละสถานการณ์ 3) โจทย์สถานการณ์มีความหลากหลายในผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตแต่ละพฤติกรรม 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองครบทุกระยะ 5) มีแนวทางการสะท้อนคิดและเสริมสร้างพลังให้นักศึกษาเห็นศักยภาพของตนเอง และ 6) ประเมินผลเป็นรายบุคคลให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสามารถที่เปลี่ยนไปอย่างเป็นรูปธรรม และพบว่าความมั่นใจในความสามารถของตนเองและทักษะการสื่อสารเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ Kim et al. (2024) ผลการวิจัยยืนยันประสิทธิผลของการจำลองในการเสริมสร้างความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาล โดยไม่กระทบต่อความปลอดภัยของผู้ป่วยในการจำลองเข้าร่วมกับ การฝึกปฏิบัติการพยาบาล ช่วยลดช่องว่างระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติทางคลินิกยกระดับคุณภาพการดูแล และปลูกฝังความมั่นใจให้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่อาจมีอคติในการเลือกวิชาในการศึกษา

สรุป ความสำเร็จของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์อาจเป็นผลจากการบูรณาการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการออกแบบเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Csikszentmihalyi (1990) และการเรียนรู้จากประสบการณ์ของโคล์ป (Kolb,2005) และเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพบำบัด และการจัดกลุ่มศิลปะบำบัดคือการวาดภาพระบายสีทำให้โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มาประยุกต์ในการสร้างกิจกรรมของโปรแกรม ทำให้โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถเพิ่มพลังความลื่นไหลในการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมการทดลองครั้งนี้ได้มากขึ้นและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้ออย่างชัดเจน และโปรแกรมการจัดกิจกรรมที่ เสริม

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

พลังความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ปฏิบัติจริงในการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)ขั้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์การฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (Kolb ,2005) ความลื่นไหล และในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (Csikszentmihalyi,1975, 1990, 1993) ทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่เข้าร่วมวิจัยกลุ่มทดลองสามารถทปฏิบัติสาธิตย้อนกลับได้อย่างถูกต้อง โดยการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Kolb (2005) ได้ให้กระบวนการที่ความรู้ถูกสร้างขึ้นจากการเปลี่ยนผ่านของประสบการณ์ (Transformation of experience) และการเรียนรู้ ทำให้พัฒนา 4 องค์ประกอบได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

ผลการวิจัยครั้งนี้จึงส่งเสริมพลังการนำแนวคิดทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และทำให้เห็นมุมมองอย่างมีวิสัยทัศน์และทัศนคติเชิงบวกในการที่จะออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความลื่นไหลในการเรียนรู้ให้เพิ่มมากขึ้นในกลุ่มนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทุกวิทยาลัยพยาบาลและนักศึกษาทุกสาขาที่นำ4องค์ประกอบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้นำไปประยุกต์องค์ความรู้ตามแนวคิดทางจิตวิทยาการเรียนรู้ให้เข้ากับโปรแกรม เตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ที่จัดเพิ่มพลังความลื่นไหลในการเรียนรู้จะพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงวิธีการสอนของผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและนำไปสู่การพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีทักษะในการประกอบวิชาชีพพยาบาลและทักษะทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการพัฒนาเครื่องมือวัดและประสิทธิผลโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Recommendations)

จากผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และสามารถคงผลลัพธ์ได้อย่างต่อเนื่อง จึงควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับหลักสูตรและสถาบัน ดังนี้

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1. **ระดับหลักสูตร** (Curriculum Level)

(1) ควรบรรจุการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง (Virtual Simulation) เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาพยาบาลจิตเวช และรายวิชาอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อนสูง เช่น การพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต เพื่อช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและปลอดภัย ก่อนเข้าสู่การปฏิบัติจริง

(2) คณะพยาบาลศาสตร์ควรกำหนดแนวปฏิบัติ (guideline) ในการออกแบบและใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีมาตรฐานเดียวกันและสามารถประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ

2. **ระดับสถาบันการศึกษา** (Institution Level)

(1) สถาบันควรลงทุนและสนับสนุนทรัพยากร เช่น ห้องปฏิบัติการเสมือนจริง (Virtual Lab), โปรแกรม simulation ที่ทันสมัย และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีเสถียรภาพ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

(2) ควรมีการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ผู้สอน ให้มีความรู้และทักษะในการออกแบบและดำเนินการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) สถาบันควรส่งเสริมการทำวิจัยเชิงประเมิน (evaluation research) เพื่อติดตามผล ลัพธ์ของการใช้สถานการณ์จำลองในระยะยาว ทั้งด้านผลการเรียนรู้และผลต่อการปฏิบัติการพยาบาลจริง

3. **ระดับวิชาชีพและนโยบายสุขภาพ** (Professional & Health Policy Level)

(1) สภาการพยาบาลควรพิจารณาสนับสนุนและบรรจุการใช้ simulation-based learning เป็นแนวทางการเรียนการสอนมาตรฐานสำหรับการผลิตพยาบาลในประเทศไทย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

(2) ควรมีการกำหนดนโยบายสนับสนุนงบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนด้วยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

(3) ในระดับระบบสุขภาพ การพัฒนานักศึกษาพยาบาลที่มีความมั่นใจและพร้อมต่อการปฏิบัติงานจริง จะช่วยให้สถานบริการสุขภาพได้รับบุคลากรที่มีคุณภาพ ลดความเสี่ยงจากความผิดพลาดทางการพยาบาล และเพิ่มคุณภาพการดูแลผู้ป่วยจิตเวช

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ (Implications for Nursing Education)

จากผลการวิจัยที่พบว่า โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงสามารถเพิ่มระดับความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษา

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

พยาบาลศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความจดจ่อ การสะท้อนคิด และการรักษาระดับการเรียนรู้ในระยะยาว จึงสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังนี้

1. **การเรียนการสอนทางการพยาบาล** ควรมีการบูรณาการสถานการณ์จำลองเสมือนจริงเข้าไว้ในราย วิชาพยาบาลจิตเวช เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์และการตัดสินใจในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงโดยมีความปลอดภัยต่อนักศึกษพยาบาลศาสตร์และผู้ป่วย การออกแบบสถานการณ์ควรมีความท้าทายที่เหมาะสมกับระดับความรู้และประสบ การณ์ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์รวมทั้งมุ่งเน้นการสะท้อนคิดและการให้ข้อเสนอแนะอย่างเป็นระบบ เพื่อเอื้อต่อการเข้าสู่ภาวะ การเรียนรู้ที่มีคุณภาพและต่อเนื่อง คือ

(1) ผู้สอนควรนำสถานการณ์จำลองเสมือนจริงมาบูรณาการในรายวิชาพยาบาลจิตเวช เพื่อช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดการเรียนรู้เชิงลึก และมีความพร้อมก่อนลงฝึกปฏิบัติจริง

(2) ควรออกแบบสถานการณ์จำลองให้มีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงที่นักศึกษาพยา บาลศาสตร์จะพบในคลินิก โดยเน้นความท้าทายที่เหมาะสมกับทักษะ เพื่อเอื้อต่อการเข้าสู่ภาวะความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

(3) สถาบันการศึกษาควรสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากร เช่น ห้องปฏิบัติการเสมือนจริง (Virtual Lab) และซอฟต์แวร์ที่ทันสมัย เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ในระยะยาว

2. **นักศึกษาพยาบาล** การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จำลองเสมือนจริงสามารถช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ ความเพลิดเพลิน และแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะทาง การพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชที่มักมีความซับซ้อนและท้าทาย นอกจากนี้ การได้ฝึกปฏิบัติในสภาพแวดล้อมที่ปราศจากความเสี่ยงยังช่วยลดความวิตกกังวลเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์จริง ทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติเชิงบวกในการปฏิบัติงาน การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์จำลองเสมือนจริงช่วยเสริมความมั่นใจ ความเพลิดเพลิน และแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะการดูแลผู้ป่วยจิตเวช คือ

(1) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถใช้การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสภาวะความลื่นไหลในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการปฏิบัติงานจริง

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

(2) การได้ฝึกซ้อมในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจะช่วยลดความวิตกกังวลและความกลัวเมื่อต้องเผชิญกับผู้ป่วยจิตเวชจริง

3. ต่อการดูแลผู้ป่วยและวิชาชีพการพยาบาล

(1) ผู้ป่วยจิตเวชจะได้รับการดูแลที่มีคุณภาพมากขึ้น จากนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีความมั่นใจและพร้อมทางวิชาชีพ

(2) การฝึกปฏิบัติผ่านสถานการณ์จำลองช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความเข้าใจและทักษะในการสร้างสัมพันธภาพเชิงบำบัด การรับฟังอย่างตั้งใจ และการใช้กระบวนการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม

(3) ในภาพรวม จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาพยาบาลและมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยจิตเวชในอนาคต

(4) คณะพยาบาลศาสตร์ของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดของสถาบันพระบรมราชชนก และวิทยาลัยพยาบาลอื่น ๆ ในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษานักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ควรนำโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ไปปรับใช้เพื่อสร้างเสริมพลังความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ

(5) ควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดจิตวิทยาการเรียนรู้ และแนวคิดจิตวิทยาการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา ครูแนะแนว และผู้ปกครอง เพื่อร่วมมือประสานกันสร้างเสริมความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้มีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อจำกัดในงานวิจัยและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาความหมายและองค์ประกอบของความลื่นไหลในการเรียนรู้จากมุมมองของอาจารย์พยาบาลจิตเวชเป็นหลัก แม้ว่าอาจารย์จะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับการจัดการเรียนการสอนและการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ แต่ข้อมูลที่ได้ยังสะท้อนจากการมองของผู้สอนมากกว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ข้อจำกัดนี้อาจทำให้บางมิติของประสบการณ์ความลื่นไหลที่เกิดขึ้นจริงในตัวนักศึกษาไม่ได้ถูกสะท้อนออกมาอย่างครบถ้วน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเก็บข้อมูลจากมุมมองของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์โดยตรง ไม่ว่าจะผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม หรือการประเมินด้วยตนเอง (self-report) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและสะท้อนประสบการณ์ที่แท้จริงมากขึ้น และอาจใช้วิธีการ

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เก็บข้อมูลแบบพหุมิติ (multi-perspective) โดยรวบรวมทั้งจากอาจารย์ เพื่อนร่วมกลุ่ม และนักศึกษานักศึกษาพยาบาลศาสตร์เอง เพื่อสร้างความเข้าใจที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้

2. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพทำกับอาจารย์พยาบาลจิตเวชเพียง 3 ท่าน และการทดลองโปรแกรมทำกับนักศึกษาพยาบาลจากสถาบันเดียว จึงอาจยังไม่ครอบคลุมบริบทที่หลากหลาย ไม่สามารถสรุปผลทั่วไปกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทุกสถาบันได้ จึงควรเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากทั้งอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์โดยตรง รวมถึงการทดลองโปรแกรมกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์หลายสถาบันที่มีความหลากหลายทางด้านพื้นที่และบริบทการเรียนรู้ เพื่อยืนยันความถูกต้องและเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

3. การจัดโปรแกรมจำลองเสมือนจริงมีข้อจำกัดด้านเวลาในการเตรียมความพร้อม เนื่องจากตารางเรียนและตารางฝึกของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ค่อนข้างตึงตัว การใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการจำลองยังมีข้อจำกัดด้านความทันสมัยและความสมจริง จึงควรมีการบูรณาการเทคโนโลยีเสมือนจริงที่สมจริงยิ่งขึ้น เช่น Virtual Reality (VR) หรือ Simulation-based learning ที่ใช้ผู้ป่วยจำลอง (standardized patients) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโปรแกรม และลดข้อจำกัดด้านเวลาในการจัดการเรียนการสอน

4. เน้นเฉพาะรายวิชาพยาบาลจิตเวช ไม่ได้ศึกษากับวิชาฝึกปฏิบัติอื่น ๆ ที่อาจมีปัจจัยด้านความเครียดและความท้าทายแตกต่างกัน ผลลัพธ์อาจขึ้นกับความร่วมมือและประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนและอาสาสมัครที่ช่วยจัดกิจกรรม ควรขยายการศึกษาไปยังรายวิชาฝึกปฏิบัติอื่น ๆ เช่น พยาบาลอายุรกรรม พยาบาลศัลยกรรม หรือพยาบาลชุมชน ที่มีปัจจัยความเครียดและความท้าทายแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ และสร้างแบบแผนการพัฒนาความลื่นไหลในการเรียนรู้ที่ครอบคลุมมากขึ้น นอกจากนี้ควรศึกษาบทบาทของอาจารย์ผู้สอนและอาสาสมัครในมิติที่หลากหลายเพื่อหาปัจจัยสนับสนุนการจัดโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บรรณานุกรม

กรมสุขภาพจิต. (2539). คู่มือกลุ่มจิตบำบัดสำหรับนักสุขภาพจิต. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

กระทรวงมหาดไทย กองฝึกอบรม กรมที่ดิน.(2561). การให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback). กรุงเทพฯ.

กาญจนา คงมั่น.(2566). การพัฒนาและผลของรูปแบบการปรึกษากลุ่มแนวพุทธเพื่อเสริมสร้าง การพัฒนาและผลของรูปแบบการปรึกษากลุ่มแนวพุทธ เพื่อเสริมสร้างอิทธิบาท 4 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ตำรวจ

กิ่งแก้ว อารีรักษณ์ และคณะ. (2549). การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย: องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพฯ: เกรทเอ็ดดูเคชั่น จำกัด

กิตติยา วงษ์ขันธ์. (2560). รูปแบบการวิจัยเชิงนวัตกรรม (R&D, D&D, AR, R2R) โครงการฝึกอบรม “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่” (ลูกไก่) รุ่นที่ 5. [ออนไลน์], สืบค้นจาก: จาก: https://www.ubu.ac.th/ web/file_ up/ 08f2017060214303228.pdf

จารุวรรณ สนองญาติ, ยุคนธ์ เมืองช้าง, & ลักขณา ศิรถิรกุล. (2565). ผลของการใช้หุ่นจำลองเสมือนจริงในการตรวจร่างกายระบบทางเดินหายใจในเด็ก ต่อความสามารถ และความมั่นใจในการตรวจร่างกาย ระบบทางเดินหายใจในเด็กของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลศาสตร์พระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี*, *5*(3), 205-217. https://he01.tci-thaijo.org/index. php/pck/ article/view/259010.

จิราวัลณ์ วินาลัยวนากุล. (2558). รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ยุทธวิธีอภิปัญญาที่ส่งเสริมความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ และการแก้ปัญหาทางการพยาบาลศาสตร์ของนิสิตพยาบาลศาสตร์. วารสารการพยาบาลศาสตร์และ การศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 (2015): JULY-SEPTEMBER

ฉวีวรรณ สัตยธรรมและคณะ. (2557). การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต (ฉบับปรับปรุง).เล่มที่1. บริษัทธนาเพรส จำกัด.

ชุติกาญจน์ ฉัตรรุ่ง, เรวดี โพธิ์รัง,สุพรรณี เปี้ยวนาลาว. (2564). ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี. *วารสารพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 9*(2), 207-219.

ทิศนา แขมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บุปผา ใจมั่น และคณะ. (2567). ผลของโปรแกรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองต่อการรับรู้ความสามารถการใช้เทคนิคการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดของนักศึกษาพยาบาล. สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย, 13(1).

ปนิดา พุ่มพุทธ และ ขวัญตา ภูริวิทยาธีระ. (2565). ผลของการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาพยาบาลก่อนการฝึกภาคปฏิบัติ รายวิชาปฏิบัติการพยายาบาลบุคคลที่มีปัญหาทางจิต. วารสารการพยาบาล สุขภาพ และการศึกษา, 5(3).

วินัย รอบคอบ, ศรีประไพ อินทร์ชัยเทพ, & วรภรณ์ ทินวัง. (2565). การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ผู้ป่วยมาตรฐานในสถานการณ์เสมือนจริงต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช. วารสารวิชาการสุขภาพภาคเหนือ, 9(1), 228-252. https://doi.org/

สุนทรี ขะชาตย์, สุพัตรา จันทร์สุวรรณ, ปวิดา โพธิ์ทอง, & เสาวลักษณ์ ศรีโพธิ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองด้วยผู้ป่วยมาตรฐานเพื่อส่งเสริมความรู้ ความมั่นใจในความสามารถของตนเองและทักษะการสอสารเพื่อการบำบัด. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพรมราชชนี สุพรรณบุรี, 5(2), 47-60.

สุพัทธ แสนแจ่มใส. (2562). ประสบการณ์ความเพลินในการเรียนของกลุ่มนิสิตมหาวิทยาลัย. วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย, 11(2), 131-145.

สุพรรณี เปี้ยวนาลาว,. (2564). ผลการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี. วารสารพัฒนาสุขภาพชุมชนมหาวิทยาลัยขอนแก่น, 9(2), 207-219

เสริมศรี ลักษณศิริ. (2540). หลักการสอน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.

ไสว ฟักขาว. (2544). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอมพันธ์.

เสงี่ยมกุลถาวร ป.และคณะ.(2025). ผลของโปรแกรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงต่อทักษะการเรียนรู้ด้านสถานการณ์จำลองเสมือนจริงและทักษะการใช้กระบวนการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 33(2), 39–51. สืบค้นจาก https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Nubuu/article/view/273249

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เอกพล เคราเซ.(2561).ความหมายและองค์ประกอบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: การวิจัยผสานวิธีเพื่อสร้างโปรแกรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงใอายุที่เหมาะสำหรับชุมชนวัดบางปรง จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปริญญานิพนธ์ ปร.ด (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อินทิรา บุณยาทร (2542).หลักก่รสอน.กรุงเท พฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

อาภัสสร ผาติตานนท์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบวิตกกังวล ประเมินการถูกประเมินในห้องโถงเพลินและถ่ายทอดการแสดงละครเวทีในนักแสดงละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. กรุงเทพ. https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/4208

อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย (2553). การให้คำปรึกษาทางสุขภาพ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์

Ate**Ş**, C., Kaymaz, Ö., Kale, H. E., & Tekindal, M. A. (2019). Comparison of test statistics of nonnormal and unbalanced samples for multivariate analysis of variance in terms of type**-**I error rates. *Computational and mathematical methods in medicine*, 2019(1), 2173638. https://doi.org/https://doi.org/10.1155/2019/2173638

Bakker, A. B. (2005). Flow among music teachers and their students: The crossover of peak experiences. *Journal of vocational behavior*, 66(1), 26-44.

Boateng, G. O., Neilands, T. B., Frongillo, E. A., Melgar-Quiñonez, H. R., & Young, S. L. (2018). Best practices for developing and validating scales for health, social, and behavioral research: a primer. *Frontiers in public health*, 6, 149.

Cant, R. P., & Cooper, S. J. (2010). Simulation-Based Learning in Nurse Education: Systematic Review. Journal of Advanced Nursing, 66(1), 3-15.

Cohen, S., & Bodner, E. (2019). The relationship between flow and music performance anxiety amongst professional classical orchestral musicians. *Psychology of Music*, 47(3), 420-435. https://doi.org/doi.org/10.1177/0305735618754689

Comrey, A. L. (1988). Factor-analytic methods of scale development in personality and clinical psychology. *Journal of consulting and clinical psychology*, 56(5), 754. https://doi.org/doi.org/10.1037/0022-006X.56.5.754

Craig, R. L., & Bittel, L. R. (1987). Training and development handbook.

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2017). *Designing and conducting mixed methods research*. Sage publications.

Csikszentmihalyi, M. (1975). *Beyond boredom and anxiety*. Jossey-Bass.

Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: The psychology of optimal experience* (Vol. 1990). Harper & Row New York.

Csikszentmihalyi, M. (1997). Finding flow: The psychology of engagement with everyday life. *Basic Book*.

Csikszentmihalyi, M., & LeFevre, J. (1989). Optimal experience in work and leisure. *Journal of personality and social psychology*, 56(5), 815. https://doi.org/doi: 10.1037/0022-3514.56.5.815

Doherty, R. E. (2023). *Kolb Learning Styles and the best Teaching Methods for Lifelong Learners. A study of professionals undertaking tertiary education* University of Leicester].

Donovan, L. M., & Mullen, L. K. (2019). Expanding nursing simulation programs with a standardized patient protocol on therapeutic communication. *Nurse education in practice*, 38, 126-131. https://doi.org/doi.org/10.1016/j.nepr.2019.05.015

Evan, N. (1994). *Experiential Learning for All*. Cassell.

Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of marketing research*, 18(1), 39-50. https://doi.org/https://doi.org/10.2307/3151312

Ganzer, C. A., & Zauderer, C. (2013). Structured learning and self-reflection: Strategies to decrease anxiety in the psychiatric mental health clinical nursing experience. *Nursing education perspectives*, 34(4), 244-247.

Ghani, J. A., & Deshpande, S. P. (1994). Task characteristics and the experience of optimal flow in human—computer interaction. *The Journal of psychology*, 128(4), 381-391. https://doi.org/doi.org/10.1080/00223980.1994.9712742

Groom, J. A., Henderson, D., & Sittner, B. J. (2014). NLN/Jeffries simulation framework state of the science project: Simulation design characteristics. *Clinical Simulation in Nursing*, 10(7), 337-344.

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2009). *Multivariate data analysis*. Prentice-Hall.

Heutte, J., Fenouillet, F., Martin-Krumm, C., Gute, G., Raes, A., Gute, D., Bachelet, R., & Csikszentmihalyi, M. (2021). Optimal experience in adult learning: Conception and validation of the flow in education scale (EduFlow-2). *Frontiers in psychology*, 12, 828027. https://doi.org/doi.org/10.3389/fpsyg.2021.828027

Howard, M. C. (2016). A review of exploratory factor analysis decisions and overview of current practices: What we are doing and how can we improve? *International journal of human-computer interaction*, 32(1), 51-62. https://doi.org/https://doi.org/10.1080/10447318.2015.1087664

Jackson, R. J., Hellen, C. U., & Pestova, T. V. (2010). The mechanism of eukaryotic translation initiation and principles of its regulation. *Nature reviews Molecular cell biology*, 11(2), 113-127.

Jackson, S. A., & Csikszentmihalyi, M. (1999). *Flow in sports*. Human Kinetics.

Jackson, S. A., & Eklund, R. C. (2002). Assessing flow in physical activity: The flow state scale–2 and dispositional flow scale–2. *Journal of sport and exercise psychology*, 24(2), 133-150. https://doi.org/doi: 10.1123/jsep.24.2.133

Jackson, S. A., & Marsh, H. W. (1996). Development and validation of a scale to measure optimal experience: The Flow State Scale. *Journal of sport and exercise psychology*, 18(1), 17-35. https://doi.org/doi.org/10.1123/jsep.18.1.17

Jordan, P. J., & Troth, A. C. (2020). Common method bias in applied settings: The dilemma of researching in organizations. *Australian Journal of management*, 45(1), 3-14. https://doi.org/https://doi.org/10.1177/0312896219871976

Karen, H. (2017). Simulation-Based Learning in Australian Undergraduate Mental Health Nursing Curricula: A Literature Review. *Journal of Clinical Simulation in Nursing* 13(8), 380-389

Karlsaune, H., Antonsen, T., & Haugan, G. (2023). Simulation: a historical and pedagogical perspective. *How can we use simulation to improve competencies in nursing*, 1-11. https://doi.org/doi.org/10.1007/978-3-031-10399-5_1

1903931501 SWU iThesis gs63115011 2 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

Kim, G. M., Lim, J. Y., Kim, E. J., & Yeom, M. (2024). Impact of virtual reality mental health nursing simulation on nursing students' competence. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*, 191-202. https://doi.org/10.2147/JMDH.S435986

Kim, S., Park, J. and Lee, H. (2021). Augmented Reality for Data Visualization in Urban Planning: Challenges and Opportunities. . *Computers, Environment and Urban Systems*, 88.

Kim, Y.-M. (2016). Mediation effect of positive psychological capital between self-leadership and learning flow of nursing students. *Journal of the Korea academia-industrial cooperation society*, 17(7), 112-122. https://doi.org/doi.org/10.5762/kais.2016.17.7.112

Kolb, A. Y., & Kolb, D. A. (2005). Learning styles and learning spaces: Enhancing experiential learning in higher education. *Academy of management learning & education*, 4(2), 193-212. https://doi.org/doi.org/10.5465/AMLE.2005.17268566

Kolb, D. A. (1984). *Experience learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice-Hall.

Landhäußer, A., & Keller, J. (2012). Flow and its affective, cognitive, and performance-related consequences. *Advances in flow research*, 65-85.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. sage.

Moral-Bofill, L., Llave, A. L. d. l., & Pérez-Llantada, M. C. (2020). Relationships between high ability (gifted) and flow in music performers: pilot study results. *Sustainability*, 12(10), 4289. https://doi.org/https://doi.org/10.3390/su12104289

Najjar, R. H., Lyman, B., & Miehl, N. (2015). Nursing students' experiences with high-fidelity simulation. International journal of nursing education scholarship, 12, /j/ijnes.2015. 12.issue-1/ijnes-2015-0010/ijnes-2015-0010.xml. https://doi.org/10.1515/ijnes-2015-0010

Norkaeo, D. (2015). Simulation based learning for nursing education. *Journal of Boromarajonani College of Nursing, Bangkok*, 31(3), 112-122.

1903931501 SWU iThesis gs63115011 2 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

Norsworthy, C., Dimmock, J. A., Nicholas, J., Krause, A., & Jackson, B. (2023). Psychological flow training: feasibility and preliminary efficacy of an educational intervention on flow. *International Journal of Applied Positive Psychology*, 8(3), 531-554.

Park, J., & Seo, M. (2022). Influencing factors on nursing students' learning flow during the COVID-19 pandemic: A mixed method research. *Asian Nursing Research*, 16(1), 35-44. https://doi.org/doi.org/10.1016/j.anr.2021.12.006

Peng, Y. (2019). *Research on Head Detection Algorithm for Indoor Scene* [M.D. Thesis, Harbin Institute of Technology].

Rattanawimol, C., Kaewurai, W., & Hingkanont, P. (2015). The instructional model development focusing on standardized patient with circle of trust to enhance learning happiness for nursing student. *Journal of Nursing and Health*, 9(3), 179-192.

Riley, R. H. (2016). *Manual of simulation in healthcare*. Oxford University Press, USA.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1976). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity.

Salanova, M., Bakker, A. B., & Llorens, S. (2006). Flow at work: Evidence for an upward spiral of personal and organizational resources. *Journal of Happiness studies*, 7(1), 1-22. https://doi.org/doi.org/10.1007/s10902-005-8854-8

Seligman, M. E. P. (2002). *Authentic happiness: Using the new positive psychology to realize your potential for lasting fulfillment*. Free Press.

Shaygan, M., Jaberi, A., Hosseini, F. A., & Fereidooni Moghadam, M. (2023). How to prepare nursing students for mental health clinical engagement: a qualitative study. *BMC medical education*, 23(1), 672. https://doi.org/doi.org/10.1186/s12909-023-04657-8

Shernoff, D., Hamari, J. & Rowe, E. (2014). Measuring Flow in Educational Games and Gamified Learning Environments. In J. V. M. Leikomaa (Ed.), ***Proceedings of EdMedia*** 2014--***World Conference on Educational Media and Technology*** (pp.

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

2276-2281). Finland: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). https://www.learntechlib.org/primary/p/148041/

Tan, L., & Sin, H. X. (2020). Optimizing optimal experiences: Practical strategies to facilitate flow for 21st-Century music educators. *Music Educators Journal*, 107(2), 35-41. https://doi.org/doi.org/10.1177/0027432120949922

Tourangeau, R. (2003). Cognitive aspects of survey measurement and mismeasurement. *International Journal of Public Opinion Research*, 15(1), 3-7.

VandenBos, G. R. (2007). *APA dictionary of psychology*. American Psychological Association.

Wesson, K., & Boniwell, I. (2007). Flow theory–its application to coaching psychology. *International coaching psychology review*, 2(1), 33-43.

West, S. G., Finch, J. F., & Curran, P. J. (1995). Structural equation models with nonnormal variables: Problems and remedies.

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ภาคผนวก

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ภาคผนวก ก
เอกสารรับรองโครงการวิจัย
จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

AF20-03-03.0
May, 2023

Certificate of Ethical Committee Approval

This is to certify that:

Protocol Title: THE EFFECT OF THE PSYCHIATRIC NURSE PRACTICUM PREPARATION PROGRAM WITH SIMULATION-BASED LEARNING ON LEARNING FLOW AMONG NURSING STUDENTS: MIXED METHOD STUDY.

Principal investigator: Ms.wachiraporn chotipanut

Institution: Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University

Protocol code: SWUEC-672345

Documents approved:

1.	Submission form	version no. 3 date 10 September 2024
2.	Full research proposal	version no. 3 date 1 September 2024
3.	Participant information sheet and consent form	version no. 3 date 4 September 2024
4.	Questionnaire/data collection form	version no. 2 date 5 September 2024
5.	Investigator's biography	

have been reviewed and approved by the Human Research Ethics Committee of Srinakharinwirot University based on Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research, along with laws and regulations of Thailand. Thus, the approval for conducting the study is granted.

Date of approval: 14/10/2024

Date of expiration: 13/10/2025

(Associate Professor Sittipong Wattananonsakul, Ph.D.)

Chairman, Social Science and Behavioral Science Research Sub-Committee

of Srinakharinwirot University (Panel 2)

Ethics and Research Standards Devision
Innovation Building Prof. Dr. Saroch Buasri, Floor 17
Srinakhanarinwirot University, 10110 Thailand
Tel.: +66-26-495000, 17503 Fax (02) 2042590

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

AF19-03-03.1
August, 2023

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชื่อโครงการวิจัย : ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่น ไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์:การวิจัยผสานวิธี

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาววิรพร โชติพานัส

หน่วยงานต้นสังกัด : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเลขรับรองโครงการวิจัย : SWUEC-672345

รายการเอกสารที่รับรอง :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณา	ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 10 กันยายน 2567
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 1 กันยายน 2567
3. เอกสารข้อมูลและขอความยินยอมสำหรับอาสาสมัคร	ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 4 กันยายน 2567
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 5 กันยายน 2567
5. ประวัติผู้วิจัย	

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยยึดหลักเกณฑ์ตาม Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ได้

วันที่รับรอง : 14 ตุลาคม 2567
วันที่หมดอายุ : 13 ตุลาคม 2568

(ลงชื่อ).....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)
ประธานคณะอนุกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
ชุดสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (ชุดที่ 2)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยจริยธรรมและมาตรฐานการวิจัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาคารนวัตกรรม ศ.ดร.สาโรช บัวศรี ชั้น 17
โทร. (02) 6495000 ต่อ 17503, 17506 โทรสาร (02) 2042590

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ที่ อว 8724.1/279.2

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

28 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ด้วย นางสาววชิรพร โชติพานัส นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" โดยมี อาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาววชิรพร โชติพานัส เข้าเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured interview)ในการเก็บข้อมูลแบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา สุทธิเนียม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ชลพร กองคำ ในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม 2567 ณ คณบดีคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ทั้งนี้ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ได้ที่ อีเมล wachiraporn.chotipanut@g.swu.ac.th หรือ โทร. 092 521 9000

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

สำนักงานผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
โทร. 02 649 5000 ต่อ 17600
โทรสาร 02 258 4482

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ที่ อว 8724.1/250

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

15 พฤศจิกายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

ด้วย นางสาววชิรพร โชติพานัส นิสิตระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" โดยมี อาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาววชิรพร โชติพานัส เข้าเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ กับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง ดร.กาญจนา คงมั่น ตำแหน่งทางวิชาการ (สบ 4) อาจารย์สาขาการพยาบาลจิตเวช ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2567 ณ ห้องให้คำปรึกษา วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ทั้งนี้ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ได้ที่ อีเมล wachiraporn.chotipanut@g.swu.ac.th หรือ โทร. 092 521 9000

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

สำนักงานผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
โทร. 02 649 5000 ต่อ 17600
โทรสาร 02 258 4482

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ที่ อว 8718/603

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

24 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราคำแหง

เนื่องด้วย นางสาววชิรพร โชติพานัส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" โดยมี อาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมาภรณ์ สุขารมณ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในหัวข้อ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาววชิรพร โชติพานัส และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 521 9000

ที่ อว 8718/459

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

1 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

เนื่องด้วย นางสาววชิรพร โชติพานัส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" โดยมี อาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC- 672345

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 -3 ผ่าน QR Code เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ในเดือนเมษายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 521 9000

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ที่ อว 8718/459

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

1 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

เนื่องด้วย นางสาววชิรพร โชติพานัส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" โดยมี อาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC- 672345

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 -3 ผ่าน QR Code เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ในเดือนเมษายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 521 9000

ที่ อว 8718/459

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

1 เมษายน 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีจังหวัดนนทบุรี

เนื่องด้วย นางสาววชิรพร โชติพานัส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" โดยมี อาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC- 672345

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ กับ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 -3 ผ่าน QR Code เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ในเดือนเมษายน 2568 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 521 9000

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เลขที่รับ 64 (นอก)
วันที่รับ 11 มีนาคม 2568
รับเวลา

ที่ นมร.๐๔/๐๗๓๓

คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์
มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
๑๓๑/๕ ถนนขาว แขวงวชิรพยาบาล
เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๖ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ยินดีตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อ้างถึง หนังสือที่ อว ๘๗๑๘/๒๑๑ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง เนื่องด้วย นางสาววชิรพร โชติพานัส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" จึงขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารยา เขียงของ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลและโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พิจารณาแล้ว ยินดีให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารยา เขียงของ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ อัครวงศ์วิศิษฎ์)
รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
ปฏิบัติการแทนคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์
มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ตามที่ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารยา เขียงของ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลและโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พิจารณาแล้ว ยินดีให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารยา เขียงของ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดดังกล่าว
จึงเรียนมาเพื่อทราบ และพิจารณามอบคุณศิริศศิเกษมดำเนินการต่อไป
สุกฤษฎิ์ (11 มีนาคม 2568)

ทราบและดำเนินการตามเสนอ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ฝ่ายส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ
โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๖๕๐๐-๙ ต่อ ๓๑๐๒

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ที่ อว 8718/211

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

18 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

เนื่องด้วย นางสาววชิรพร โชติพานัส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" โดยมี อาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารยา เชียงของ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลและโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในหัวข้อ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาววชิรพร โชติพานัส และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 092 521 9000

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 12412

ที่ อว 8718.1/273 **วันที่** 18 กุมภาพันธ์ 2568

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววชิรพร โชติพานัส นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" โดยมี อาจารย์ ดร.ชาริน สุวรรณวงศ์ และอาจารย์ ดร.นฤมล พระใหญ่ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชชาดา ประสิทธิโชค เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลและโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในหัวข้อ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูล เพิ่มเติมได้ที่ โทร. 092 521 9000

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นางสาววชิรพร โชติพานัส และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เลขที่รับ 75 (นอก)
วันที่รับ 24 มีนาคม 2568
รับเวลา

ที่ ตช ๐๐๓๖.๒๑/๒๙๗

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
๔๙๒/๑ ถนนอังรีดูนังต์
แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๓๐

๗ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง อนุญาตให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อ้างถึง หนังสือ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ อว ๘๗๑๘/๒๑๑ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง เรียนเชิญ พันตำรวจเอกหญิง กาญจนา คงมั่น ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (สบ ๔) กลุ่มงานอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในหัวข้อ เรื่อง "ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความเลื่อนไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์: การวิจัยผสานวิธี" ของนางสาววชิรพร โชติพานัส ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ อนุญาตให้ พันตำรวจเอกหญิง กาญจนา คงมั่น เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก
(วราวุธ เจียมสุข)
รองผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
ปฏิบัติราชการแทนผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
โรงพยาบาลตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ตามที่ บัณฑิตวิทยาลัย ได้เชิญ พันตำรวจเอกหญิง กาญจนา คงมั่น กลุ่มงานอาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ ของนักศึกษาพยาบาล นางสาววชิรพร โชติพานัส วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ อนุญาตให้ พันตำรวจเอกหญิง กาญจนา คงมั่น เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ดังกล่าว
จึงเรียนมาเพื่อทราบ และพิจารณามอบคุณศิริศศิเกษมดำเนินการต่อไป
สุกฤษฎิ์ (24 มีนาคม 2568)

ทราบ/ดำเนินการตามเสนอ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วิยานนท์)
รองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีดิจิทัล รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
24 มี.ค. 68

ฝ่ายอำนวยการ
โทร. ๐ ๒๒๐๗ ๖๐๘๕
โทรสาร ๐ ๒๒๐๗ ๖๐๘๖

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ภาคผนวก ค
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจตรวจคุณภาพของคำถามสัมภาษณ์

ผศ.ดร.ปิยวรรณ ทัศนาญชลี	มหาวิทยาลัยชินวัตร
ผศ.ดร.ปารัณกุล ตั้งสุขฤทัย	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผศ.ดร. สาทร ใจตรง	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ผศ.ดร.พิชชาดา ประสิทธิโชค	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ต.อ.หญิง ดร.กาญจนา คงมั่น	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลศาสตร์ตำรวจ0
ผศ.ดร.อารยา เชียงของ	คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ผศ.ดร.พิชชาดา ประสิทธิโชค	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผศ.ดร.อุมาภรณ์ สุขารมณ์	ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ต.อ.หญิง ดร.กาญจนา คงมั่น	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลศาสตร์ตำรวจ

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ผศ.ดร.ชลพร กองคำ	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผศ.ดร.กาญจนา สุทธิเนียม	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ต.อ.หญิง ดร.กาญจนา คงมั่น	คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลศาสตร์ตำรวจ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ภาคผนวก ง

การวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC และค่าความเชื่อมั่น

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ

(Index of Item Objective Congruence: IOC)

การวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC **และค่าความเชื่อมั่น**

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ

(Index of Item Objective Congruence: IOC)

เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดและประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร

ผู้วิจัย วชิรพร โชติพานัส

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยาประยุกต์ (จิตวิทยาการเรียนรู้)

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

องค์ประกอบที่	**หัวข้อ**	**ค่าIOC**	**แปลผล**
1.ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	1.เมื่อทำกิจกรรมใด ๆ ฉันมีเป้าหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการบรรลุ	1	ใช้ได้
	2.ฉันสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ทำในกิจกรรมกับเป้าหมายของฉันได้	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	3.ฉันสามารถประเมินได้ว่าทักษะของฉันเหมาะสมกับความท้าทายของกิจกรรมหรือไม่	1	ใช้ได้
	4.เมื่อฉันมีเป้าหมายชัดเจนฉันรู้ว่าต้องทำอะไรต่อไป	1	ใช้ได้
	5.ฉันสามารถปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้	1	ใช้ได้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตอนที่ 1 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์**(ต่อ)**

องค์ประกอบที่	**หัวข้อ**	**ค่าIOC**	**แปลผล**
2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	6.ฉันรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่าฉันทำได้ดีเพียงใดขณะทำกิจกรรม	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	7. การได้รับข้อเสนอแนะที่ชัดเจนช่วยให้ฉันรู้ว่าต้องพัฒนาอะไร	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	8. ข้อมูลสะท้อนคิดช่วยพัฒนาทักษะของฉัน	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	9. ข้อเสนอแนะจากอาจารย์หรือเพื่อนช่วยให้ฉันนำไปปรับใช้กับการเรียนรู้ของฉันได้ดีขึ้น	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	10. ฉันรู้สึกมีแรงจูงใจมากขึ้นเมื่อได้รับเสียงสะท้อนที่ช่วยให้เห็นจุดที่ต้องปรับปรุง	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	11. ฉันชอบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้สะท้อนการเรียนรู้ของตนเองระหว่างทำกิจกรรม	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	12. ฉันยอมรับข้อเสนอแนะที่ตรงไปตรงมาเพราะช่วยให้ฉันพัฒนาตนเองได้	0.7 (0.67)	ใช้ได้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตอนที่ 1 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์(**ต่อ**)

องค์ประกอบที่	**หัวข้อ**	**ค่าIOC**	**แปลผล**
3. ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	13.ฉันรู้สึกอิสระในการทำกิจกรรมโดยไม่ถูกกดดันจากสิ่งภายนอก	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	14. ฉันสนุกกับกิจกรรมที่ทำโดยไม่หวังผลตอบแทนในอนาคต	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	15.ฉันรู้สึกว่ากิจกรรมที่ทำมีคุณค่าในตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการยอมรับจากผู้อื่น	1	ใช้ได้
	16.เมื่อได้ทำกิจกรรมที่ฉันสนใจ ฉันจดจ่อได้อย่างเต็มที่โดยไม่รู้สึกถูกบังคับ	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	17.ฉันตัดสินใจแนวทางการทำกิจกรรมได้เองโดยไม่ต้องมีคนคอยกำกับ	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	18.ฉันชอบทำกิจกรรมที่ให้โอกาสฉันได้คิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	19.ฉันกล้าลองทำสิ่งใหม่ ๆ โดยไม่กลัวความผิดพลาด	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	20.ฉันสามารถปรับตัวและเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จริง	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	21.ฉันรู้ว่าสิ่งที่ทำอยู่เป็นสิ่งที่ฉันเลือกเองและมีความหมายสำหรับฉัน	1	ใช้ได้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตอนที่ 1 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

องค์ประกอบที่	**หัวข้อ**	**ค่าIOC**	**แปลผล**
4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม	22.ฉันจดจ่อกับกิจกรรมที่สำคัญได้เต็มที่โดยไม่วอกแวก	1	ใช้ได้
	23.ฉันสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่รู้สึกถึงเวลาที่ผ่านไป	1	ใช้ได้
	24.ฉันดำดิ่งอยู่กับกิจกรรมที่ทำจนไม่สนใจสิ่งรอบข้าง	1	ใช้ได้
	25.ฉันใช้ความรู้และความสามารถที่มีอยู่ทำกิจกรรมได้อย่างเต็มศักยภาพ	0.7 (0.67)	ใช้ได้
	26.ฉันมีสมาธิและความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่เมื่อทำงานหรือฝึกปฏิบัติ	1	ใช้ได้
	27.ความตั้งใจและสมาธิช่วยให้ฉันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	ใช้ได้
	28.ฉันสังเกตได้ว่าตัวเองจดจ่ออยู่กับกิจกรรมที่ทำ	1	ใช้ได้
	29.ฉันให้ความสนใจเต็มที่เมื่อทำงานหรือฝึกปฏิบัติ	1	ใช้ได้
	30.ฉันรับมือกับความท้าทายระหว่างทำกิจกรรมได้โดยไม่เสียสมาธิ	1	ใช้ได้
	31.ฉันจดจ่อกับงานหรือกิจกรรมได้นานโดยไม่รู้สึกเบื่อ	0.7 (0.67)	ใช้ได้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

การวิเคราะห์การหาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานค่าสถิติที และค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของเครื่องมือ จำนวน 20 ข้อ

เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดและประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ผู้วิจัย วชิรพร โชติพานัส
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยาประยุกต์ (จิตวิทยาการเรียนรู้)
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อคำถาม	Factor Loading	SE	t	R^2	AVE	CR
ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	**0.82**	-	-	**0.68**	**0.61**	**0.89**
ข้อ 1	0.75	-	-	0.56		
ข้อ 2	0.81	0.09	12.79*	0.66		
ข้อ 3	0.71	0.10	10.75*	0.51		
ข้อ 4	0.82	0.08	12.19*	0.67		
ข้อ 5	0.81	0.10	12.10*	0.66		
การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	**0.89**	**0.12**	**9.37***	**0.79**	**0.63**	**0.90**
ข้อ 7	0.77	-	-	0.60		
ข้อ 8	0.77	0.08	12.43*	0.60		
ข้อ 9	0.80	0.08	13.07*	0.65		
ข้อ 10	0.81	0.09	13.16*	0.66		
ข้อ 12	0.82	0.08	13.34*	0.67		
ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	**0.95**	**0.13**	**9.50***	**0.90**	**0.62**	**0.87**
ข้อ 17	0.76	-	-	0.57		
ข้อ 18	0.70	0.07	14.47*	0.49		

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ข้อคำถาม	Factor Loading	SE	t	R^2	AVE	CR
ข้อ 20	0.84	0.08	13.21*	0.71		
ข้อ 21	0.84	0.08	13.14*	0.70		
การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม	**0.86**	**0.13**	**8.83***	**0.75**	**0.60**	**0.90**
ข้อ 23	0.73	-	-	0.53		
ข้อ 26	0.82	0.09	11.12*	0.68		
ข้อ 27	0.79	0.08	11.72*	0.62		
ข้อ 28	0.82	0.08	12.25*	0.68		
ข้อ 30	0.78	0.10	11.52*	0.61		
ข้อ 31	0.70	0.10	10.50*	0.50		
ความลื่นไหลในการเรียนรู้					0.93	0.78

*p < 0.05

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 15 แสดงกิจกรรมข้อคำถาม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และผลการคัดเลือกโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

กิจกรรม	ข้อคำถาม	LOC	ผลการคัดเลือก
กิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ 1) รู้จักตัวตนกันด้วยเกมทายชื่อ 2) ทำแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ (Pretest)	1.แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	1.00	ผ่าน
	2.วัตถุประสงค์	1.00	ผ่าน
	3.สื่อและอุปกรณ์	1.00	ผ่าน
	4.ระยะเวลา	1.00	ผ่าน
	5.ขั้นนำ	1.00	ผ่าน
	6.ขั้นดำเนินกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	7.ขั้นสรุปกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	8.การประเมินผล	1.00	ผ่าน
	9.ใบงานกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	10.ภาพรวมกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ	1.00	ผ่าน
โปรแกรมที่ 1 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	1.แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	1.00	ผ่าน
	2.วัตถุประสงค์	1.00	ผ่าน
	3.สื่อและอุปกรณ์	1.00	ผ่าน
	4.ระยะเวลา	1.00	ผ่าน
	5.ขั้นนำ	1.00	ผ่าน
	6.ขั้นดำเนินกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	7.ขั้นสรุปกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	8.การประเมินผล	1.00	ผ่าน
	9.ใบงานกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	10.ภาพรวมกิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้	1.00	ผ่าน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรม	ข้อคำถาม	LOC	ผลการคัดเลือก
โปรแกรมที่ 2 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	1.แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	1.00	ผ่าน
	2.วัตถุประสงค์	1.00	ผ่าน
	3.สื่อและอุปกรณ์	1.00	ผ่าน
	4.ระยะเวลา	1.00	ผ่าน
	5.ขั้นนำ	1.00	ผ่าน
	6.ขั้นดำเนินกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	7.ขั้นสรุปกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	8.การประเมินผล	1.00	ผ่าน
	9.ใบงานกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	10.ภาพรวมกิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้	1.00	ผ่าน
โปรแกรมที่ 3 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม ด้านการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม และด้านประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	1.แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	1.00	ผ่าน
	2.วัตถุประสงค์	1.00	ผ่าน
	3.สื่อและอุปกรณ์	1.00	ผ่าน
	4.ระยะเวลา	1.00	ผ่าน
	5.ขั้นนำ	1.00	ผ่าน
	6.ขั้นดำเนินกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	7.ขั้นสรุปกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	8.การประเมินผล	1.00	ผ่าน
	9.ใบงานกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	10.ภาพรวมกิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้	1.00	ผ่าน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรม	ข้อคำถาม	LOC	ผลการคัดเลือก
โปรแกรมที่ 4 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม ด้านการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม และด้านประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	1.แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	1.00	ผ่าน
	2.วัตถุประสงค์	1.00	ผ่าน
	3.สื่อและอุปกรณ์	1.00	ผ่าน
	4.ระยะเวลา	1.00	ผ่าน
	5.ขั้นนำ	1.00	ผ่าน
	6.ขั้นดำเนินกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	7.ขั้นสรุปกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	8.การประเมินผล	1.00	ผ่าน
	9.ใบงานกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	10.ภาพรวมกิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้	1.00	ผ่าน
โปรแกรมที่ 5 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	1.แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	1.00	ผ่าน
	2.วัตถุประสงค์	1.00	ผ่าน
	3.สื่อและอุปกรณ์	1.00	ผ่าน
	4.ระยะเวลา	1.00	ผ่าน
	5.ขั้นนำ	1.00	ผ่าน
	6.ขั้นดำเนินกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	7.ขั้นสรุปกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	8.การประเมินผล	1.00	ผ่าน
	9.ใบงานกิจกรรม	1.00	ผ่าน
	10.ภาพรวมกิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้	1.00	ผ่าน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ภาคผนวก จ

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

โปรแกรม	วัน/เวลา	วัตถุประสงค์	แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้	อุปกรณ์ที่ใช้	ตัวแปรที่พัฒนา
กิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ 1) รู้จักตัวตนกันด้วยเกมทายชื่อ 2) แลกเปลี่ยนข้อมูลผลัดกันเล่าประสบการณ์ในชีวิตที่ประทับใจที่สุด 3)ให้ทำแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์	วันที่ 8 พ.ค.68 เวลา 10.00 - 12.00 น. (120 นาที)	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับนักศึกษาพยาบาล และระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ด้วยกัน 2.เพื่อช่วยให้นักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมกล้าแสดงออก 3. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลทราบถึงหลักการ วัตถุประสงค์ และแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4.เพื่อทราบความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ (Pretest)	Information Flow (Chafe, Wallace ,1976).	-ใบกิจกรรม -แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล	
กิจกรรมครั้งที่ 1 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	วันที่ 9 พ.ค.68 เวลา 10.00 - 12.00 น. (120 นาที)	1. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกขั้นตอนแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 2. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกการพิจารณา หรือไตร่ตรองถึงประสบ การณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อนและการอภิปรายแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธ ภาพเพื่อการบำบัด 3. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจและความคิดรวบยอดของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3ระยะ 4.เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกความรู้หรือเทคนิคการสนทนาบำบัดมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสัมพันธ ภาพแต่ละระยะ เพื่อนำไปสู่การสาธิตย้อนกลับ	การให้ความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (Kolb ,2005)	ใบงานกิจกรรม Power point เทคนิคการสื่อสารเพื่อการบำบัด ดูclipเรื่องการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในแต่ละระยะ	ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

โปรแกรม	วัน/เวลา	วัตถุประสงค์	แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้	อุปกรณ์ที่ใช้	ตัวแปรที่พัฒนา
กิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ 1) รู้จักตัวตนกันด้วยเกมทายชื่อ 2) แลกเปลี่ยนข้อมูลผลัดกันเล่าประสบการณ์ในชีวิตที่ประทับใจที่สุด 3)ให้ทำแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์	วันที่ 8 พ.ค.68 เวลา 10.00 - 12.00 น. (120 นาที)	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับนักศึกษาพยาบาล และระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับนักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ด้วยกัน 2.เพื่อช่วยให้นักศึกษาพยาบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมกล้าแสดงออก 3. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลทราบถึงหลักการ วัตถุประสงค์ และแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4.เพื่อทราบความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ (Pretest)	Information Flow (Chafe, Wallace ,1976).	-ใบกิจกรรม -แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล	
กิจกรรมครั้งที่ 1 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	วันที่ 9 พ.ค.68 เวลา 10.00 - 12.00 น. (120 นาที)	1. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกขั้นตอนแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 2. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกการพิจารณา หรือไตร่ตรองถึงประสบ การณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อนและการอภิปรายแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธ ภาพเพื่อการบำบัด 3. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจและความคิดรวบยอดของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3ระยะ 4.เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกความรู้หรือเทคนิคการสนทนาบำบัดมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสัมพันธ ภาพแต่ละระยะ เพื่อนำไปสู่การสาธิตย้อนกลับ	การให้ความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (Kolb ,2005)	ใบงานกิจกรรม Power point เทคนิคการสื่อสารเพื่อการบำบัด ดูclipเรื่องการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในแต่ละระยะ	ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37
1903931501

โปรแกรม	วัน/เวลา	วัตถุประสงค์	แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้	อุปกรณ์ที่ใช้	ตัวแปรที่พัฒนา
กิจกรรมครั้งที่ 2 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ	วันที่ 10 พ.ค.68 เวลา 10.00 - 12.00 น. (120 นาที)	1. เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ ความรู้เรื่องการทำกลุ่มศิลปะบำบัด คือ กลุ่มวาดภาพระบายสี 2. เพื่อให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์	ขั้นการให้ความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดหัวข้อคือกลุ่มวาดภาพระบายสี (Kolb ,2005)	1.ใบงานกิจกรรม 2. Powerpoint ความรู้เรื่องการทำกลุ่มศิลปะบำบัดหัวข้อคือกลุ่มวาดภาพระบายสี 3. clip เรื่องการทำกลุ่มศิลปะบำบัดหัวข้อคือกลุ่มวาดภาพระบายสี	ความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายกับกิจกรรมที่ต้องทำ
กิจกรรมครั้งที่ 3 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรมด้านการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม และด้านประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	วันที่ 12 พ.ค. 68 เวลา 10.00 - 12.00 น. (120 นาที)	1. เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 2. เพื่อให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด เพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์	-ขั้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์การฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (Kolb ,2005) ความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (Csikszentmihalyi,1975, 1990, 1993)	-ใบงานกิจกรรม 2.ห้องฝึกปฏิบัติการสนทนาบำบัดในการสร้างสมพันธภาพบำบัดที่มีความสงบ 3. โต๊ะเก้าอี้ที่จัดเป็นคู่ใช้ฝึกปฏิบัติการสนทนาบำบัด 10 คู่	-การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม -การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม -ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

โปรแกรม	วัน/เวลา	วัตถุประสงค์	แนวคิดทฤษฎีที่ใช้	อุปกรณ์ที่ใช้	ตัวแปรที่พัฒนา
กิจกรรมครั้งที่ 4 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม ด้านการจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม และด้านประสบการณ์ที่เป็นอิสระ	วันที่ 12 พ.ค.68 เวลา 13.00 - 15.00 น. (120 นาที)	1. เพื่อให้สามารถมีทักษะในการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มกิจกรรมบำบัด คือกลุ่มวาดภาพระบายสี 2. เพื่อให้เกิดความลื่นไหลในการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มกิจกรรมบำบัดคือ กลุ่มวาดภาพระบายสี เพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ 3. เพื่อให้สมาชิกสามารถแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดอย่างสร้างสรรค์	-ขั้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์การฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี (Kolb , 2005)ความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด (Csikszentmihalyi,1975, 1990, 1993)	1.ใบงานกิจกรรม 2. สีไม้ สีเทียน3. กระดาษสำหรับวาดรูป	-การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม -การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม -ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ
กิจกรรมครั้งที่ 5 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม	วันที่ 12 พ.ค.68 เวลา 15.00-16.00 น. (120 นาที)	1.เพื่อทราบประสิทธิผลของโปรแกรมฯ 2.เพื่อทราบความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ หลังจบการทำโปรแกรมฯ (Posttest)	ปรนัยนิยม (Objectivism) วิธีการเชิงระบบ (Systematic Approach) (Stufflebeam , 1983)	ใบงานกิจกรรม, ใบงานสรุปการเรียนรู้แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์	การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

โปรแกรม	วัน/เวลา	วัตถุประสงค์	แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้	อุปกรณ์ที่ใช้	ตัวแปรที่พัฒนา
ติดตามผล 2 สัปดาห์	วันที่ 28 พ.ค.68 เวลา 10.00- 12.00 น. (60 นาที)	เพื่อติดตามผลการเปลี่ยนแปลงความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ไป แล้ว 2สัปดาห์โดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่เป็นกลุ่มทดลองทำแบบวัดแบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้			
รวม	600 นาที (10 ชม)				

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

รายละเอียดโปรแกรมการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

กิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ

สาระสำคัญ

การสร้างสัมพันธภาพดีเกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและมีความหมายกับผู้อื่น โดยอาศัยความเคารพความไว้วางใจ และความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีเริ่มต้นจากการเปิดใจรับคนอื่นมีการยิ้มแย้มเป็นกันเองและพูดคุยอย่างเปิดกว้าง นอกจากนี้การเป็นผู้ฟังที่ดีการหาความสนใจร่วมกัน การให้ความสำคัญกับผู้ที่พูดคุยด้วยและการแสดงความชื่นชมอีกฝ่ายก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยBurns, D. (2008)กล่าวว่าแนวทางการสื่อสารเพื่อการสร้างสัมพันธภาพที่ดี 3 ข้อ ดังนี้1)ตั้งใจฟังคู่สนทนาของเราฟังอย่างมีทักษะ เพื่อเข้าใจว่าผู้พูดต้องการจะบอกอะไรนอกเหนือจากคำพูดที่ผู้พูดกล่าวออกมาวิธีนี้จะทำให้เข้าใจความต้องการ ความรู้สึกของผู้พูดได้อย่างแท้จริง 2) การร่วมรู้สึก (empathy) เมื่อเข้าใจผู้ร่วมสนทนาอย่างแท้จริงก็จะสามารถแสดงความเข้าใจร่วมรู้สึกเห็นอกเห็นใจต่อคู่สนทนาได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้คู่สนทนาเปิดใจรับมากขึ้น สัมพันธภาพระหว่างกันก็จะพัฒนามากขึ้น 3)การแสดงความห่วงหาอาทรแสดงความเข้าใจ และมีเจตคติหรือทัศนคติที่ดีกับผู้อื่น ดังนั้นการมีแนวทางในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีก็จะสามารถแบ่งปันหรือแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันมากขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์และระหว่างนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกันซึ่งจะช่วยให้แต่ละคนจำชื่อกันได้

2.เพื่อช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่เข้าร่วมกิจกรรมกล้าแสดงออก และกล้าที่จะพูดคุยเปิดเผยข้อมูลของตนเองตามความเป็นจริงได้ ทั้งในเรื่องความคิด ความรู้สึก

3. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทราบถึงหลักการ วัตถุประสงค์ และแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

4.เพื่อทราบความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ (Pretest)

สื่อ / วัสดุ และอุปกรณ์

1. ใบกิจกรรม
2. ใบงานสรุปการเรียนรู้

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

3. ภาพ Qr code ใช้ในการตอบแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทาง Google form (Pretest)

เวลาที่ใช้ 120 นาที

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทาย แนะนำตนเองให้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ทุกคนรู้จัก

1.2 ผู้วิจัยชี้แจงหลักการ วัตถุประสงค์ และแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมภายใต้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์รับทราบ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

เกมรู้จักตัวตนกันด้วยการทายชื่อ

2.1ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จับคู่กับเพื่อนที่สนิทกันเอง10คู่ เพื่อเล่นเกมรู้จักตัวตนกันด้วยการทายชื่อ

2.2 ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคนเล่าให้เพื่อนที่จับคู่ฟังเกี่ยวกับ 1) เอกลักษณ์ประจำตัวของฉันคือ? 2) .ลักษณะเด่นของฉันที่ใครเห็นแล้วต้องจำได้อย่างแม่นยำคือ? 3) ฉายาของฉันที่เพื่อนตั้งให้คือ? 4)อาหารที่ฉันชอบรับประทานคือ? 5)สถานที่ฉันชอบไปพักผ่อนในวันหยุดคือ? 6) สไตล์เพลงของฉันที่ชอบฟังคือ? 7) แนวภาพยนตร์ของฉันที่ชอบดูคือ? โดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคู่แนะ นำตัวเองด้วยข้อมูลดังกล่าว คนละ2 นาที

2.3 ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จับคู่กับเพื่อนที่สนิทกันเอง10คู่

2.4ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคู่ออกมาเฉลยชื่อตัวเองหน้าห้องและบอกว่าเพื่อนทายถูกไหม เพื่อละลายพฤติกรรม สร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งรู้จักตัวตนกัน

3. ขั้นสรุปกิจกรรม

3.1 ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมลงใบงานกิจกรรมที่1

3.2ผู้วิจัยและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมลงในใบงานสรุปการเรียนรู้

3.3 ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทาง Google form ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ (Pretest)โดยการแสกน Qr code จากโทรศัพท์(Mobile phone) ของผู้วิจัยส่งให้เจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ก่อน แล้วส่งต่อเข้าในโทรศัพท์(Mobile phone) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

3.3 ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรม

1.1 ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แสดงความคิดเห็นความรู้สึกต่อกิจกรรม และสรุป สิ่งที่ได้เรียนรู้

1.2 การสังเกตการมีส่วนร่วมของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้และการร่วมทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจปฏิบัติ ได้แก่ การนำความคิดสร้างสรรค์มาใช้ร่วมกับในการเล่นเกมรู้จักตัวตนกันด้วยเกมรู้จักตัวตนกันด้วยการทายชื่ออย่างสนุกสนาน

2.แบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนเข้าโปรแกรม(Pretest)

เกมรู้จักตัวตนกันด้วยการทายชื่อ

คำชี้แจง: ขอให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้

คำใบ้บอกทักทาย	**คำตอบที่อยากรู้จัก**
1) เอกลักษณ์ประจำตัวของฉันคือ	.....
2) ลักษณะเด่นของฉันที่ใครเห็นแล้วต้องจำได้อย่างแม่นยำคือ	. .....
3) ฉายาของฉันที่เพื่อนตั้งให้คือ	. .....
4) อาหารที่ฉันชอบรับประทานคือ	.....
5) สถานที่ฉันชอบไปพักผ่อนในวันหยุดคือ	.....
6) สไตล์เพลงของฉันที่ชอบฟังคือ	.....
7) แนวภาพยนตร์ของฉันที่ชอบดูคือ	.....

เมื่อจบคำใบ้บอกทักทายตามเวลาที่กำหนดแล้วให้แต่ละคู่เฉลยคำตอบที่อยากรู้จักแล้วสลับกันใบ้บอกทักทายแต่ละคู่ ทั้ง 10 คู่

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ใบงานสรุปการเรียนรู้

ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ

.....

.....

.....

ความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ

.....

.....

.....

ความรู้สึกหลังเสร็จสิ้นจากการทำกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ

.....

.....

.....

จากการทำกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ ได้นำไปประยุกต์ใช้

.....

.....

.....

...จากการเข้าร่วมจากการทำกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ ส่งเสริมทำให้เกิดการเรียนรู้

1.....

2.....

3.....

4.....

ประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าร่วมการทำกิจกรรมการสร้างสัมพันธภาพ ครั้งนี้

.....

.....

.....

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

โปรแกรมที่ 1

กิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพบำบัดเพื่อการบำบัด

สาระสำคัญ

สัมพันธภาพระหว่างพยาบาลกับผู้ป่วยเพื่อการบำบัด (Therapeutic NursePatient Relationship) เป็นกระบวน การที่พยาบาลศาสตร์เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยร่วมกับการใช้เทคนิคการสื่อสารเพื่อการบำบัดในการช่วยเหลือผู้ป่วย ทำให้ผู้ป่วยได้ระบายความรู้สึกไม่สบายใจช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจปัญหาของตนเองซึ่งเป็นประเด็นหลักที่ทำให้ผู้ป่วยสามารถแก้ไขปัญหาของตนเองและช่วยให้พยาบาลศาสตร์สามารถประเมินและให้การช่วยเหลือปัญหาต่างๆ ของผู้ป่วยได้ ทำให้ผู้ป่วยมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในชีวิตประจำวันและสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกขั้นตอนแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

2. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อน และการอภิปรายแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

3. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอดของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3ระยะ

4.เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถบอกความรู้หรือเทคนิคการสนทนาบำบัดมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพแต่ละระยะ เพื่อนำไปสู่การสาธิตย้อนกลับ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ขั้นตอน	พฤติกรรมบ่งชี้
-ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete experience-CE)	สามารถบอกขั้นตอนแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด
ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตอย่างใคร่ครวญ (reflection observation-RO)	สามารถบอกการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อน และการอภิปรายแต่ละระยะของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด
ขั้นตอนที่ 3 สร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรม (Abstract conceptualization-AC)	สามารถบอกหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอดของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3ระยะ
ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์หลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Active experimentation-AE)	สามารถบอกความรู้หรือเทคนิคการสนทนาบำบัดมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสัมพันธภาพแต่ละระยะ เพื่อนำไปสู่การสาธิตย้อนกลับ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สื่อ/ วัสดุอุปกรณ์

1.ใบงานกิจกรรม

2. Power point เทคนิคการสื่อสารเพื่อการบำบัด

3. ดูclipเรื่อง การสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในแต่ละระยะ

4.ใบงานสรุปการเรียนรู้

เวลาที่ใช้ 120 นาที

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำกิจกรรม

1.ผู้วิจัยกล่าวทักทายเพื่อเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ก่อนนำเข้าสู่ขั้นดำเนินการ

2. ผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อของกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพบำบัดเพื่อการบำบัดให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์รับรู้ว่าจะมีผลอย่างไรเมื่อได้ปฏิบัติ แล้วผู้วิจัยจะนำข้าสู่หัวข้อการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ว่าจะเกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง

3. ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในแต่ละระยะอย่างเต็มที่

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1.ผู้วิจัยนำนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าสู่กิจกรรมโดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ยกตัวอย่างสถานการณ์ปัญหาให้ฟังเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิเคราะห์สำรวจปัญหา

2.ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ดูคลิปการสร้างสัมพันธภาพบำบัด 3 ระยะได้เข้าใจถึงวิธีการการสร้างสัมพันธภาพแต่ละระยะจนจบ

3.ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดกันภายในกลุ่มแต่ละระยะที่ได้รับมอบหมายและเทคนิคการสนทนาบำบัดที่ใช้ในแต่ละระยะ

4.นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมาหน้าห้องนำเสนอขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพแต่ละยะที่ได้รับมอบหมาย

5.ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอื่นในด้านแนวคิดที่แตกต่างกันในการนำเสนอ

ทบทวน การสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3 ระยะ
ระยะเริ่มต้นการสร้างสัมพันธภาพ
ระยะดำเนินการแก้ปัญหา
ระยะสิ้นสุดสัมพันธภาพ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการสร้างประสบการณ์ (Concrete Experience หรือ CE)ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพบำบัด ด้วย Power pointก่อนแล้วจึงให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ดูclipเรื่องการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในแต่ละระยะแล้วจึงให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีการทดลองตามแนวคิดที่ได้วางไว้ โดยเริ่มจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ดูคลิปการสร้างสัมพันธภาพบำบัด 3 ระยะได้เข้าใจถึงวิธีการการสร้างสัมพันธภาพแต่ละระยะจนจบก่อนแล้วจึงให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดกันภายในกลุ่มในเรื่องของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดว่าแต่ละระยะทำการสนทนาอย่างไร การที่ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ออกมาแลกเปลี่ยนความคิดกันเพื่อจะได้ทราบขั้นตอนแต่ละระยะของเพื่อนแต่ละกลุ่มว่าเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการสะท้อนการเรียนรู้ (Reflective Observation หรือ RO)นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อนและการอภิปราย (Reflection and Discussion) เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทราบถึงขั้นตอนการการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3 ระยะแล้วผู้วิจัยใช้คำถามคือ 1) จาก clip นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ต้องใช้เทคนิคอื่นเพิ่มบ้างในการสนทนา 2)จากการใช้ทคนิคการสนทนาทำให้ผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างไรบ้าง ดังนั้นในการสอนโดยใช้ clip เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในแต่ละระยะได้ง่ายขึ้น จะทำให้นักศึเมื่อมีการกษาพยาบาลศาสตร์ได้ทราบถึงเทคนิคการสนทนา3 ระยะจะทำให้เกิดความเข้าใจการสร้างสัมพันธภาพได้ง่ายขึ้นและสามารถสะท้อนการเรียนรู้ (Reflective Observation)ได้มากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการสรุปองค์ความรู้ (Abstract Conceptualization หรือ AC) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ใช้ความพยายามร่วมกันที่จะสรุปหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับการสร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอด (Understand or Concept) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์จะทำให้เห็นภาพรวมของการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3ระยะง่ายยิ่งขึ้น ทุกคนจะนำความรู้ที่ได้รับเหล่านั้นมาวิเคราะห์ร่วมกัน และเป็นความคิดที่ยอมรับร่วมกันว่าจะนำไปเป็นรูปแบบเมื่อแสดงสาธิตย้อนกลับในสถานการณ์จำลองนั้น

สิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน นั่นคือความเข้าใจ และความคิดรวบยอด เกิดแนวความคิดที่สร้างสรรค์ เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์วางแผนการการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดมาแล้วก็ให้ออกมานำเสนอร่วมกับเพื่อน ๆ แล้วจากนั้นก็สะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน โดยแต่ละคนมีปัญหาและกรณีศึกษาออกมาแตกต่างกันไปไม่ซ้ำกัน โดยผู้วิจัยมีหน้าที่คอยชี้แนะนักศึกษาพยาบาลศาสตร์และให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานเรียบร้อยแล้วก็ถึงเวลาที่จะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงความคิดเห็นกับคู่อื่นในด้านแนวคิดที่แตกต่างในการนำเสนอกรณีศึกษานั้น เพราะถ้าหากใช้การมองเพียงมุมมองของกลุ่มเดียวก็จะเป็นการมองเพียงด้านเดียว ถ้าให้กลุ่มอื่นเสนอแนะ หรือ ความคิดที่แปลกใหม่ และแตกต่างกันออกไป ทำให้ได้ทราบถึงเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพของแต่ละคนได้ด้วย

เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทราบถึงขั้นตอนการการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3 ระยะแล้วผู้วิจัยใช้คำถามคือ 1)ขุดประสงค์ในการสนทนาบำบัดมีเป้าหมายอย่างไร 2) การสนทนาบำบัดแบบวิชาชีพแตกต่างจากการสนทนาทั่วไปอย่างไร ดังนั้น

ขั้นตอนที่ 4การประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation หรือ AE) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการประยุกต์ความรู้หรือเทคนิคการสนทนาที่ได้รับเพื่อนำไปสู่การสาธิตย้อนกลับ โดยขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนในการนำเทคนิคการสนทนาบำบัด และการใช้สื่ออุปกรณ์เช่น เสียงเพลงที่มีเนื้อหาสอนคืณธรรม หรือ รูปภาพเกี่ยวกับการให้คำแนะนำการทำให้ร่างกายและจิตใจมีความผ่อนคลาย มาประยุกต์ใช้ ให้กับผู้ป่วยจำลองได้เห็นร่วมในการสร้างสัมพันธภาพแต่ละระยะ โดยที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะเห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ด้านประเมินผลการจัดการเรียนรู้เตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช โดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงเพื่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ผ่านการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมพันธภาพบำบัดในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประเมินผล การจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

ขั้นสรุปกิจกรรม

1.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในแต่ละระยะที่ได้รับมอบหมาย

2.ผู้วิจัยและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ร่วมกันอภิปรายถึงเทคนิคการสนทนาบำบัดที่ใช้ในแต่ละระยะเพราะจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถปฏิบัติขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพบำบัดได้อย่างลื่นไหลทั้ง 3 ระยะ

3.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอื่นในด้านแนวคิดที่แตกต่างในการนำเสนอกรณีศึกษานั้น เพราะถ้าหากใช้การมองเพียงมุมมองของคนเดียวก็จะเป็นการมองเพียงด้านเดียว ถ้าให้คนอื่นเสนอแนะหรือความคิดที่แปลกใหม่และแตกต่างกันออกไปทำให้ได้ทราบถึงเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพของแต่ละคนได้ด้วย

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ดังนั้นกระบวนการที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงร่วมกับการใช้เทคนิคการสื่อสารเพื่อการบำบัดในการช่วยเหลือผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วจะทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้จากประสบการณ์รูปธรรมได้เพิ่มขึ้นเพราะนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าใจถึงขั้นตอนการการสร้างสัมพันธภาพแต่ละระยะ

การวัดและประเมินผล

1.ใบงาน 2.ใบงานสรุปการเรียนรู้

ใบงาน

1.ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าเรื่องการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

1.1จากเอกสารประกอบการสอนภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลจิตเวชที่เคยเรียนมา

1.2.จากตำรา/ งานวิจัยทั้งวารสารในประเทศและต่างประเทศ

2.Powerpoint ใช้ประกอบการสอน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ใช้สอน มศว 68.pptx

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ใบงานสรุปการเรียนรู้

ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 1การทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพบำบัดเพื่อการบำบัด

.....

.....

ความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมการทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพบำบัดเพื่อการบำบัด

.....

.....

ความรู้สึกหลังเสร็จสิ้นจากการทำกิจกรรมการทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพบำบัดเพื่อการบำบัด

.....

.....

จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพบำบัดเพื่อการบำบัด ได้นำไปประยุกต์ใช้

.....

.....

จากการเข้าร่วมจากการทำทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพบำบัดเพื่อการบำบัด ส่งเสริมทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1.....

2.....

3.....

ประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าร่วมการทบทวนความรู้เรื่องการสร้างสัมพันธภาพบำบัดเพื่อการบำบัดครั้งนี้

.....

.....

.....

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

โปรแกรมที่ 2

กิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี

สาระสำคัญ

ศิลปะบำบัด (Art therapy) คือ การบำบัดรักษาทางจิตเวชรูปแบบหนึ่งที่ประยุกต์ใช้กิจกรรมทางศิลปะเพื่อค้นหาข้อ บกพร่องความผิดปกติบางประการของกระบวนการทางจิตใจโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินทางจิตวิทยาเพื่อเปิดประตูเข้าสู่จิตใจในระดับจิตไร้สำนึก และเลือกใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสม ช่วยในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดีขึ้นจากแนวคิดที่ว่า ศิลปะ คือ หนทางแห่งการปลดปล่อย อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ตามความต้องการของแต่ละคนศิลปะบำบัด ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้งภายในส่วนลึกของจิตใจ ช่วยให้มีระดับอารมณ์คงที่ดีขึ้นไม่ฉุนเฉียวหรือโศกเศร้ามากสามารถเข้าใจและจัดการกับอารมณ์ได้ดีขึ้นเมื่อมีสิ่งกระตุ้นต่างๆ เข้ามากระทบ การนำศิลปะ บำบัดมาใช้ในการ เยียวยาจิตใจ จะช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์และจิตใจ ได้ระบายอารมณ์ ความคับข้องใจความรู้สึกที่ ซ่อนเร้นภายในใจ ผ่านออกมาทางงานศิลปะ ระบายอารมณ์ออกมาในหนทางที่สร้างสรรค์ผ่านการวาดรูประบายสี การปั้น และกระบวนการอื่นๆ ทางศิลปะ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย ลดความขุ่นมัวในจิตใจ เข้าใจและ รับรู้อารมณ์ต่างๆ ของตนเองที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในจิตใจ สามารถยับยั้งและควบคุมได้ดีขึ้น มีสมาธิ ลดความตึง เครียดและความวิตกกังวลลงได้ในที่สุด(คู่มือกลุ่มจิตบำบัดสำหรับนักสุขภาพจิต,2539; ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2550).

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี

2. เพื่อให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ขั้นตอน	พฤติกรรมบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete experience-CE)	สามารถบอกขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัด คือ วาดภาพระบายสี
ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตอย่างใคร่ครวญ (reflection observation-RO)	สามารถบอก การพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติ การสะท้อน และการอภิปรายจากการทำกลุ่มศิลปะบำบัด คือวาดภาพระบายสี

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ขั้นตอนที่ 3 สร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรม (Abstract conceptualization-AC)	สามารถบอกหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอดของขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัด คือวาดภาพระบายสี
ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์หลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Active experimentation-AE)	สามารถบอกความรู้หรือ ขั้นตอนการทำศิลปะบำบัดมาประยุกต์ ใช้เพื่อนำไปสู่การสาธิตย้อนกลับในการทำกลุ่มฯ

สื่อ/ วัสดุอุปกรณ์

1.ใบงาน

2. Powerpointความรู้เรื่องการทำกลุ่มศิลปะบำบัดหัวข้อคือกลุ่มวาดภาพระบายสี

3. clip เรื่องการทำกลุ่มศิลปะบำบัดหัวข้อคือกลุ่มวาดภาพระบายสี

เวลาที่ใช้ 120 นาที

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำกิจกรรม

1ผู้วิจัยกล่าวทักทาย เพื่อเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯก่อนนำเข้าสู่ขั้นดำเนินการ

2. ผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี มีความหมาย รูปแบบอย่างไร แล้วผู้วิจัยจะนำเข้าสู่กลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีจะเกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง

3. ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อดังกล่าวอย่างเต็มที่

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1.ผู้วิจัยนำนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าสู่หัวข้อเกี่ยวกับกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีด้วย Powerpoint

2.ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่องขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีด้วย Powerpointก่อนแล้วจึงให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ดูclipเรื่องขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีให้เข้าใจจนจบ

3.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีในแต่ละระยะ

4.ผู้วิจัยและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ร่วมกันอภิปรายถึงเทคนิคการสนทนาบำบัดที่ใช้ในแต่ละระยะของการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสี

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

5.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคนออกมาแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีของเพื่อนคนอื่นในด้านแนวคิดที่แตกต่างกัน

ทบทวนขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือ -วาดภาพระบายสี

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการสร้างประสบการณ์ (Concrete Experience หรือ CE) ผู้วิจัยทบทวนความรู้เรื่องขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีด้วย Powerpointก่อนแล้วจึงให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ดูclipเรื่องขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีให้เข้าใจจนจบก่อนแล้วจึงให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดกันภายในกลุ่มในเรื่องของขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีทำอย่างไร และให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ออกมาแลกเปลี่ยนความคิดกันเพื่อจะได้ทราบขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีของเพื่อนแต่ละกลุ่มว่าเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการสะท้อนการเรียนรู้ (Reflective Observation หรือ RO) นักศึกษาพยาบาล ศาสตร์ได้มีการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อน และการอภิปราย (Reflection and Discussion) เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทราบถึง ขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีแล้วผู้วิจัยใช้คำถาม1) ผู้ป่วยจิตเวชโรคอะไรบ้างที่ควรทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี 2) การทำกลุ่มศิลปะบำบัดหัวข้อคือกลุ่มวาดภาพระบายสีมีประโยชน์กับผู้ป่วยจิตเวชอย่างไร เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีได้ง่ายขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการสรุปองค์ความรู้ (Abstract Conceptualization หรือ AC) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ใช้ความพยายามร่วมกันที่จะสรุปหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับการสร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอด (Understand or Concept) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์จะทำให้เห็นภาพรวมของขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีง่ายยิ่งขึ้น ทุกกลุ่มจะนำความรู้ที่ได้รับเหล่านั้นมาวิเคราะห์ร่วมกัน และเป็นความคิดของทุกคนภายในกลุ่มที่ยอมรับร่วมกันว่าจะนำไปเป็นรูปแบบเมื่อแสดงสาธิตย้อนกลับในสถานการณ์จริงนั้น

สิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน นั่นคือความเข้าใจ และความคิดรวบยอด เกิดแนวความคิดที่สร้างสรรค์ เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์วางแผนขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัด

คือวาดภาพระบายสีมาแล้วก็ให้ออกมานำเสนอร่วมกับเพื่อน ๆ แล้วจากนั้นก็สะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน โดยแต่ละกลุ่มมีขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีออกมาแตกต่างกันไปไม่ซ้ำกัน โดยผู้วิจัยมีหน้าที่คอยชี้แนะ และให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีเรียบร้อยแล้วก็ถึงเวลาที่จะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอื่นในด้านแนวคิดที่แตกต่าง เพราะถ้าหากใช้การมองเพียงมุมมองของกลุ่มเดียวก็จะเป็นการมองเพียงด้านเดียว แต่ถ้าให้กลุ่มอื่นเสนอแนะหรือแสดงความคิดที่แปลกใหม่ที่แตกต่างกันออกไปด้วยก็จะทำให้ได้ทราบถึงเทคนิคการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีเพิ่มขึ้น

เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทราบถึงขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีแล้วผู้วิจัยใช้คำถามคือ 1) ผู้ป่วยจิตเวชโรคอะไรบ้างที่ควรทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี 2) การทำกลุ่มศิลปะบำบัดหัวข้อคือกลุ่มวาดภาพระบายสีมีประโยชน์กับผู้ป่วยจิตเวชอย่างไร เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจขั้นตอนการศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีได้ง่ายขึ้นจะทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำการปฏิบัติกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีได้อย่างลื่นไหลจะทำให้เกิดความเข้าใจการปฏิบัติกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีได้ง่ายขึ้น

ขั้นตอนที่ 4การประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation หรือ AE)นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการประยุกต์ความรู้หรือขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีที่ได้รับเพื่อนำไปสู่การสาธิตย้อนกลับ โดยขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนในการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีและการใช้สื่ออุปกรณ์เช่น เสียงเพลงที่มีเนื้อหาที่ชอบหรือนำรูปภาพบ้านจากนิตยสารจากออนไลน์มาประกอบประยุกต์ใช้ให้กับผู้ป่วยเสมือนจริงได้เห็นขณะทำขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีจะช่วยทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เห็นการประยุกต์ใช้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ด้านประเมินผลการจัดการเรียนรู้เตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงเพื่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ผ่านการจัดการเรียนรู้เพื่อทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีจบแล้ว ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้การทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีได้อย่างเต็มที่

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ขั้นสรุปกิจกรรม

1.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสี ในแต่ละระยะที่ได้รับมอบหมาย

2.ผู้วิจัยและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ร่วมกันอภิปรายถึงนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสี เพราะจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถปฏิบัติขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีได้อย่างลื่นไหล

3.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอื่นในด้านแนวคิดที่แตกต่างในการนำเสนอกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีนั้น เพราะถ้าหากใช้การมองเพียงมุมมองของกลุ่มเดียวก็จะเป็นการมองเพียงด้านเดียว ถ้าให้กลุ่มอื่นเสนอแนะหรือแสดงความคิดที่แปลกใหม่ที่แตกต่างกันออกไป ก็จะทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ทราบถึงเทคนิคการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีของแต่คนอื่นเพิ่มขึ้น

ดังนั้นกระบวนการที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีกับผู้ป่วยเสมือนจริง ในการช่วยเหลือผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วจะทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้จากประสบการณ์รูปธรรมได้เพิ่มขึ้นเพราะนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าใจถึงขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีได้ง่าย

การวัดและประเมินผล

1. ใบงาน 2.

ใบงาน

1.ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าเรื่องการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสี 1.1จากเอกสารประกอบการสอนภาคทฤษฎีวิชาการพยาบาลจิตเวชที่เคยเรียนมา 1.2จากตำรา/ งานวิจัยทั้งวารสารในประเทศและต่างประเทศ

2.powerpoint ประกอบการสอนเรื่องการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสี

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ใช้สอน มศว 68.pptx

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ใบงานสรุปการเรียนรู้

ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 2 กิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี

.....

.....

ความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพ
ระบายสี

.....

.....

ความรู้สึกหลังเสร็จสิ้นจากการทำกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี

.....

.....

จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี ได้นำไปประยุกต์ใช้

.....

.....

จากการเข้าร่วมจากการทำทบทวนความรู้เรื่องกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี ส่งเสริมทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1.....

2.....

3.....

ประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าร่วมกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพระบายสี ครั้งนี้

.....

.....

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

โปรแกรมที่ 3

กิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

สาระสำคัญ

การสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดเป็นกระบวนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างพยาบาลจิตเวชและผู้ป่วย แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะเตรียมการสร้างสัมพันธภาพ ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ ระยะดำเนินงาน และระยะยุติสัมพันธภาพ คือ1)ระยะเตรียมการสร้างสัมพันธภาพ (Pre-interacting phase) เป็น ระยะก่อนที่พยาบาลศาสตร์จะไปพบผู้ป่วย 2)ระยะเริ่มต้นสัมพันธภาพ (Initial phase/introductory phase/orientation Phase)เป็นระยะที่พยาบาลศาสตร์และผู้ป่วยพบกันครั้งแรก เพื่อทำความรู้จักคุ้นเคยกัน ตกลงร่วมกันในจุดประสงค์และกำหนดการของการสนทนา3)ระยะดำเนินงาน (Working phase)เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหา และช่วยให้ผู้ป่วยมีการรับรู้และเข้าใจในปัญหากว้างขึ้น ช่วยพัฒนาความเข้าใจตนเองให้ผู้ป่วย และหาแนวทางในการ แก้ไขปัญหา วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ร่วมกับผู้ป่วย และกระตุ้นให้ผู้ป่วยร่วมมือในการแก้ไขปัญหา 3)ระยะยุติสัมพันธภาพเกิดขึ้นเมื่อปัญหาของผู้ป่วยได้คลี่คลายลง ผู้ป่วยมีความเข้าใจตนเองและปัญหาได้สามารถเผชิญปัญหาได้ด้วยตนเองหรือเมื่อผู้ป่วยได้กลับบ้าน ดังนั้นการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดเป็นการทำให้ผู้ป่วยนำคำแนะนำที่ถูกต้องไปเป็นแนวทางจัดการกับปัญหาของตนเองได้อย่างเหมาะสมและช่วยเหลือตนเองได้ โดยพยาบาลจิตเวชนำเทคนิคการสื่อสารเพื่อการบำบัดมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับผู้ป่วย รวมทั้งต้องมีความอดทน ความจริงใจ และความสม่ำเสมอตลอดระยะของการสร้างสัมพันธภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

2. เพื่อให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด เพื่อนำไปใช้ในการขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชจริงบนตึกผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ขั้นตอน	พฤติกรรมบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete experience-CE)	สามารถอธิบายขั้นตอนการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพทั้ง 3ระยะเพื่อการบำบัด
ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตอย่างใคร่ครวญ (reflection	สามารถบอก การพิจารณาหรือไตร่ตรองถึง

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

observation-RO)	ประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อน และการอภิปรายเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด
ขั้นตอนที่ 3 สร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรม (Abstract conceptualization-AC	สามารถบอกหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอดของขั้นตอนการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม(ต่อ)

ขั้นตอน	พฤติกรรมบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์หลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Active experimentation-AE)	สามารถประยุกต์ทักษะการฝึกปฏิบัติด้วยการใช้เทคนิคการสนทนาบำบัดร่วมด้วยในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดมาประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติสร้างสัมพันธภาพ 3 ระยะ

สื่อ/ วัสดุอุปกรณ์

1.ใบงานกิจกรรม

2.ห้องฝึกปฏิบัติการสนทนาบำบัดในการสร้างสัมพันธภาพบำบัดที่มีความสงบ

3.โต๊ะเก้าอี้ที่จัดเป็นคู่ใช้ฝึกปฏิบัติการสนทนาบำบัด 10คู่

เวลาที่ใช้ 120 นาที

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำกิจกรรม

1ผู้วิจัยกล่าวทักทายเพื่อเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนนำเข้าสู่ขั้นดำเนินการเรื่องทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

2. ผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับเกมการสื่อสาร เมื่อปฏิบัติแล้วผู้วิจัยจะนำเข้าสู่ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง

3. ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดได้อย่างเต็มที่

ขั้นดำเนินกิจกรรม

ผู้วิจัยนำนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าสู่กิจกรรมโดยเล่นเกมการสื่อสารก่อน

1.1ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เล่นเกมการสื่อสาร

จุดประสงค์: ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์รู้ว่าการฟังมีความสำคัญเพื่อจับใจความให้ถูกต้องก่อนที่จะทำการสื่อสารกับคนอื่น

กฎ/วิธีเล่นเกม:

1.1 แบ่งนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ออกเป็น 4 แถว แถวละ 5 คน โดยให้แต่ละคนนั่งห่างกัน 1 เมตร

นักศึกษาพยาบาลศาสตร์คนแรกของแต่ละแถวมารับกระดาษที่เขียนข้อความที่กำหนดให้จากผู้วิจัยไปท่องจำ โดยกำหนดเวลาให้ท่องจำ 1 นาที แล้วส่งกระดาษข้อความคืนผู้วิจัย

3. นักศึกษาพยาบาลศาสตร์คนแรกของแต่ละแถวกระซิบบอกข้อความคนที่ 2 คนที่ 2 กระซิบบอกต่อคนที่ 3 คนที่ 3 กระซิบบอกต่อคนที่ 4 และคนที่ 4 กระซิบบอกคนสุดท้าย

4.ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์คนสุดท้ายของแต่ละแถวเขียนข้อความลงในกระดาษนำส่งให้ผู้วิจัย

5. ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์คนแรกของแต่ละแถวออกมาอ่านกระดาษที่เขียนข้อความที่กำหนด ให้ และข้อความที่เขียนโดยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์คนสุดท้ายของแต่ละแถวให้เพื่อน ๆ ฟัง

6. ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่เข้าร่วมเล่นเกมตัดสินว่าแถวใดที่ข้อความของคนแรกและคนสุดท้ายเขียนข้อความได้ตรงกันหรือใกล้เคียงที่สุดซึ่งจะเป็นผู้ชนะ

ข้อความที่กำหนดให้คนแรกของแต่ละแถวอ่าน เพื่อกระซิบส่งสาร

แถวที่ 1 โรงเรียนของฉันอยู่บนดอยเต่า พวกเราช่วยกันเพาะเห็ด พอเห็ดออกดอกต้องรีบเก็บก่อนดอกเห็ดบาน

แถวที่ 2 หน่อยนัดแนะน้องนิดนำน้อยโหน่งไปเยี่ยมไข้หนุงหนิงนอนรักษาที่โรงพยาบาลศาสตร์

แถวที่ 3 พี่ฟรอยด์ฝากต้นเฟื่องฟ้าสีขาวให้ฟิล์มไปให้น้องฟิวแฟนฟีฟ่าปลูกที่สวนฟู่ฟ่า

แถวที่ 4 ผิงโดนผึ้งต่อยปล่อยเหล็กในฝังทั่วผิวหน้าจนบวมระบมพี่ผกาผ่านมาเจอเลยพาผิงไปหาหมอผดุงรักษาด่วน

2.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคู่เลือกกรณีศึกษาที่จัดให้ตามใบกิจกรรมหรือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะสร้างสถานการณ์เองแล้วปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้าง

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในแต่ละระยะทั้ง 3ระยะแล้วสลับกันในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาและผู้ป่วยเสมือนจริงในห้องฝึกปฏิบัติการฯ

2. ผู้วิจัยและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ร่วมกันอภิปรายถึงเทคนิคการสนทนาบำบัดที่ใช้ในการสนทนาบำบัดแต่ละระยะทั้ง 3ระยะ

3.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคู่ออกมาแสดงความคิดเห็นกับคู่อื่น ๆ ในด้านแนวคิดที่แตกต่างในการนำเสนอกรณีศึกษานั้น

ดำเนินกิจกรรม

1.ผู้วิจัยนำนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าสู่กิจกรรมโดยยกตัวอย่างสถานการณ์ปัญหาจำลองให้ฟัง เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์วิเคราะห์สำรวจปัญหา โดยการสนทนาบำบัด 3 ระยะดังนี้

1.1**ระยะเริ่มต้นการสร้างสัมพันธภาพ** (Initiation phase)

จุดมุ่งหมายการสนทนา

1) เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยเสมือนจริงในระยะดำเนินการสร้างสัมพันธภาพ
2) เพื่อประเมินการรับรู้สภาพจิต ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้ป่วยเสมือนจริง

เริ่มการสนทนาบำบัดระยะเริ่มต้นการสร้างสัมพันธภาพ (Initiation phase)

การเตรียมสถานที่และการจัดเก้าอี้เพื่อนั่งในการสนทนาบำบัด ทั้ง 3ระยะ

1)นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำการจัดเตรียมเก้าอี้ในห้องที่มีความสงบ การจัดท่านั่งในการสนทนาเพื่อการบำบัด ควรจัดท่านั่งที่สบาย ผ่อนคลาย สามารถได้ยินในระดับเสียงปกติและมีการสบตากันได้ โดยการจัดท่านั่งที่เหมาะสมในการ สนทนากับผู้ป่วย คือ ให้พยาบาลและผู้ป่วยนั่งเยื้องกันเล็กน้อยลักษณะเป็นมุมประมาณ 90-120 องศา ท่านี้จะทำให้ความตึงเครียดลดลง และเกิดความผ่อนคลาย สามารถสังเกตการแสดงออกทาง สีหน้า ท่าทาง และการเคลื่อนไหวของผู้ป่วยได้ชัดเจน ไม่ควรจัดที่นั่งชิดจนเกินไปเพราะอาจลุกล้ำ ขอบเขตส่วนบุคคลของทั้งพยาบาลและผู้ป่วย นอกจากนี้ควรหลีกเลี่ยงการนั่งเผชิญหน้ากับผู้ป่วย เพราะจะต้องระมัดระวังท่าทางจนเกินไป และทำให้รู้สึกอึดอัด รวมทั้งหลีกเลี่ยงการมีโต๊ะขวางกลาง ระหว่างพยาบาลและผู้ป่วยเพราะจะทำให้รู้สึกไม่อบอุ่น และดูห่างเหิน แสดงดังภาพ ประกอบ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

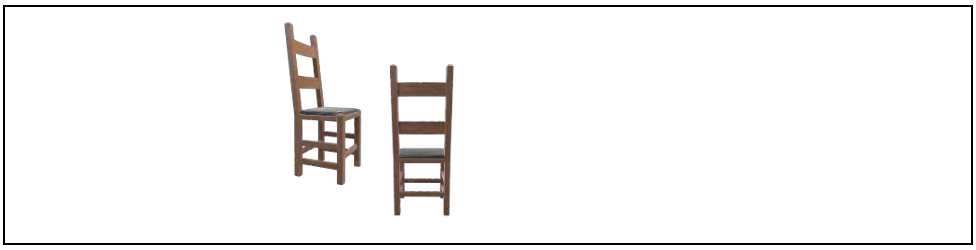

2)ระยะห่างระหว่างบุคคล (Zone of space): ระยะห่างส่วนตัว (personal space) อยู่ระหว่าง 18 นิ้ว ถึง 4 ฟุต

3) ระยะเวลาในการสนทนาเพื่อการบำบัด โดยทั่วไปจะใช้เวลาประมาณ 30-60 นาที ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของปัญหาของผู้ป่วยแต่ละคน แต่ระยะเวลาในการสนทนาจะต้องไม่สั้นจนเกินไปจนทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถปรับตัวได้ทัน หรือนานจนเกินไปจนทำให้ผู้ป่วย่สมือนจริงเบื่อหน่าย

4)เมื่อพร้อมจากการเตรียม สถานที่เก้าอี้ ห้องที่มีบรรยากาศสงบแล้วพยาบาล(psychtatricnurse)เสมือนจริงทำการแนะนำตัวกับผู้ป่วยเสมือนจริง

- เริ่มกล่าวทักทายผู้ป่วยเสมือนจริงโดยเรียกชื่อ(Giving Recognition))"คุณ....."จากนั้นเป็นการให้ข้อมูล(Giving Information)ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บอกชื่อนามสกุล เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่เท่าไร จากคณะพยาบาลศาสตร์ /วิทยาลัยพยาบาล/มหาวิทยาลัยอะไร

- ได้รับมอบหมายให้มาดูแลผู้ป่วยเสมือนจริงตั้งแต่วันที่เท่าไรถึงวันที่เท่าไร แล้วบอกต่อว่า"นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะมาพูดคุยสนทนาเพื่อการบำบัด เพื่อเป็นที่ปรึกษาและให้การช่วยเหลือ โดยเรื่องที่เล่าจะเก็บเป็นความลับ นอกจากเพื่อการรักษาบำบัดให้แพทย์และพยาบาลที่ดูแลนำไปเป็นนข้อมูลในการรักษา" แล้วใช้คำถามปลายเปิดว่า" "วันนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ"หรือถามถึงเรื่องทั่วไปในชีวิตประจำวันเช่น "เมื่อเช้ารับประทานอาหารอะไร รสชาติเป็นอย่างไร เพร้อมสังเกตุสีหน้าแดละพฤติกรรมที่ผู้ป่วยเสมือนจริงแสดงออก ถ้าผู้ป่วยเสมือนจริงไม่ตอบคำถามนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ต้องใช้เทคนิคการสนทนาบำบัดในการเสยอให้ความช่วยเหลือ เช่น "นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะนั่งเป็นเพื่อนคุณ"

ในกรณีเกิดปัญหาผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริงมีอาการผิดปกติ ไม่ให้ความร่วมมือ หรือต้องไปทำหัตถการนอกตึกหอผู้ป่วยจิตเวช และต้องพบแพทย์จิตเวชในเวลาเดียวกัน นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ต้องทำหน้าที่แจ้งหัวหน้าตึกหอผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริงให้รับทราบเพื่อขอหยุดการ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สนทนาจยกว่าอาการดีขึ้นพร้อมในการสนทนาบำบัดต่อ ถ้าอาการไม่ดีขึ้นภาบใน 3 วันก็สามารถเปลี่ยนผู้ป่วยเสมือนจริงเป็นcase study ใหม่ที่จะสนทนาบำบัดต่อ

5)ถ้าผู้ป่วยเสมือนจริงให้ความร่วมมือในการตอบคำถามนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยจะถามเพื่อทำการศึกษาด้วยการซักประวัติข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลครอบครัว โรคที่เป็นอยู่ ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต ประวัติครอบครัวและความสัมพันธ์ในครอบครัว เพื่อน/ญาติที่ใกล้ชิดสนิทสนม เท่าที่ผู้ป่วยเสมือนจริงจะยอมเปิดเผยให้ข้อมูล

6) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำความรู้จักกับผู้ป่วยเสมือนจริงแล้วจึงนัดพบต่อในวันเวลาเดียวกัน หรือตามที่ผู้ป่วยเสมือนจริงสะดวกมาพบ

7) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ต้องให้ผู้ป่วยเสมือนจริงสรุปทบทวน(summarizing) เรื่องที่ได้คุยกันในครั้งนี้ แล้วนักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะให้ข้อมูล (Information)ในการนัดวันเวลา สถานที่พบกับผู้ป่วยเสมือนจริงในระยะต่อไป

8)เมื่อจบการสนทนาบำบัดในระยะแรก จะมีการวิเคราะห์ความรู้สึกที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีต่อผู้ป่วยเสมือนจริงในขณะก่อนการสนทนาบำบัด ขณะสนทนาบำบัด และหลังจบการสนทนาบำบัด นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะมีการวางแผนการสนทนาบำบัดในครั้งต่อไปในระยะดำเนินการว่าจะพูดคุยกับผู้ป่วยเสมือนจริงค้นหาสาเหตุที่ทำให้อาการกำเริบเมื่ออยู่บ้าน แล้วให้ผู้ป่วยเสมือนจริงคิดหาวิธีจัดการกับปัญหาด้วยตนเองเมื่ออยู่บ้านจะเผชิญปัญหาอย่างไรเพื่อไม่ให้อาการกำเริบจะได้ไม่ต้องกลับมานอนรักษาที่โรงพยาบาลแห่งนี้อีก และไม่เกิดอันตรายต่อตนเองและคนอื่นที่อยู่ใกล้ชิดและคนอื่นในสังคม

1.2 **ระยะดำเนินการ** (Working phase)

จุดมุ่งหมายการสนทนา

1) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยระบายความรู้สึก

2) เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยค้นพบปัญหาที่แท้จริงและวางแผนแก้ปัญหา

3) เพื่อให้ผู้ป่วยเริ่มไว้วางใจนักศึกษาพยาบาลและบอกความรู้สึกที่แท้จริง

เริ่มการสนทนาบำบัดระยะดำเนินการ (Working phase)

1) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ไปพบผู้ป่วยเสมือนจริงตามนัดวันเวลาและสถานที่

2) เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์พบผู้ป่วยเสมือนจริงกล่าวทักทายถามว่า"จำได้ไหมว่าชื่ออะไรที่เคยแนะนำตัวไว้" "แล้วถามต่อว่าคราวที่แล้วได้คุยเรื่องอะไรกันบ้างถ้าจำได้สรุปทบทวนให้ฟังด้วย"เพื่อเป็นการปะเมินว่าผู้ป่วยเสมือนจริงมีความจำระยะสั้น ก็จะสามารถเล่าถึงเหตุการณ์หรือปัญหาที่ทำให้อาการทางจิตกำเริบได้ถ้าผู้ป่วยเสมือนจริงมีความไว้วางใจนักศึกษา

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

พยาบาลศาสตร์ “ก็จะถามต่อว่า”วันนี้ดูท่าทางสบายใจหน้าตาสดชื่น มีเรื่องที่ทำให้ไม่สบายใจเล่าให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ฟังไหมคะ” จะทำให้ผู้ป่วยเสมือนจริงรู้สึกว่านักศึกษาพยาบาลศาสตร์อยากให้ความช่วยเหลือ ผู้ป่วยเสมือนจริงกจะกล้าเล่าปัญหาที่ทำให้ต้องมารักษาตัวที่โรงพยาบาล เนื่องจากมีตัวกระคุ้นกระทบจิตใจจนควบคมอารมณ์ไม่ได้ หรือมีอาการทางจิตกำเบ หรือจากการไม่รับประทานยาอย่างต่อเนื่อง

3) เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์พบสาเหตุที่ทำให้ผู้ป่วยเสมือนจริงมีอาการทางจิตกำเริบต้องใช้เทคนิคการสนทนาบำบัดให้ผู้ป่วยเสมือนจริงรับผิดชอบต่อตนเองในการห่ทางแก้ไขปัญหาตัวเอง

โดยนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ใช้การสะท้อน(Reflecting) “คุณคิดว่าควรทำอย่างไร”

4) ผู้ป่วยเสมือนจริงอาจค้นพบการแก้ปัญหาด้วยตัวเองได้เมื่อมีคนยอมรับ (accept) “ใช่ฉันเข้าใจความคิดของคุณ”และให้แรงเสริมทางบวก(Positive Reinforce) “ขอชื่นชมกับการแก้ปัญหาจองคุณ”

5)เมื่อจบการสนทนาบำบัดในระยะดำเนินการ (Working phase)จะมีการวิเคราะห์ความรู้สึกที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีต่อผู้ป่วยเสมือนจริงในขณะก่อนการสนทนาบำบัด ขณะสนทนาบำบัด และหลังจบการสนทนาบำบัด จะมีการวางแผนการสนทนาบำบัดในครั้งต่อไปในระยะยุติสัมพันธภาพ(Termination phase)นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะประเมินผลถ้าผู้ป่วยเสมือนจริงมีอาการดีขุ้น ต้องให้ความเข้าใจในการดูแบบเอื้ออาทรส่งผลให้ผู้ป่วย้สมือนจริงสามารถช่วยเหลือตตัวเองได้เมื่อกลับบ้าน

1.3ระยะยุติสัมพันธภาพ(Termination phase)

จุดมุ่งหมายการสนทนา

1)เพื่อผู้ป่วยปรับตัวต่อการยุติสัมพันธภาพได้ดี

2)เพื่อสำรวจปฏิกิริยาโต้ตอบของผู้ป่วยต่อการยุติสัมพันธภาพ

3)ประเมินผลความก้าวหน้าและความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

4)เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยมองเห็นคุณค่าในตนเอง

เริ่มการสนทนาบำบัดระยะยุติสัมพันธภาพ(Termination phase)

1)ผู้ป่วยเสมือนจริงจะทักทายสวัสดีกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทักทาย(Giving Recognition))ผู้ป่วยเสมือนจริงพร้อมยิ้มด้วยใบหน้าและมีแววตาสดใส”ผมจำอะไรได้มากขึ้น ช่วยงานบ้านในตึกผู้ป่วยได้ บอกว่า “ เมื่อเช้าไปช่วยยกถาดอาหารมาที่ห้องอาหาร” “ผมดีใจที่มีความสามารรถจำวิธีการทำและทำจนสำเร็จไว้เป็นอาชีพเมื่อกลับบ

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

บ้านไปฝึกตอนบ่ายหมอให้ไปฝึกอาชีพทำพรมเช็ดเท้า" นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้แรงเสริมทางบวก(Positive Reinforce) " เก่งค่ะการสานพรมเช็ดเท้าทำยาก"ผู้ทำให้ป่วยมองเห็นคุณค่าในตนเองและดีใจ มาบอกกับ" นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ว่า" จะได้กลับบ้วนพรุ่งนี้ คงไม่ได้มาคุยด้วย" " นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้ข้อมูลเพื่อให้ผู้ป่วยเสมือนจริงนำไปปฏิบัติเพื่อที่จะไม่มีอาการกำเริบ "ต้องทานยาทางจิตเวชอย่างต่อเนื่องห้ามหยุดรับประ- ทานยาเอง ห้ามซื้อยาจาหร้านขายยามารับประทาน ถ้ามีอาการฉุกเฉินให้ญาติพาเข้ารับการรักษาโรง พยาบาลที่ใกล้บ้านก่อน เมื่อรับประทานยาที่รักษาอาการทางจิตเวชควรพักผ่อนไม่ควรขับรถยนต์อาจทำให้ง่วงซึมเกิดอันตรายจาหอุบัติเหตุ ข้อห้ามคือไม่ดื่มเหล้าหรือใช้สารเพติดบุหรีทุกแบบเพราะจะทำให้ยาหมดฤทธิ์เหมือนไม่ได้รับประทานยาทำให้อาการกำเริบ สิ่งที่ควรทำคือ รับประทานอาหารให้ครบ 5หมู่ 3 เวลา นอนพักผ่อนวันละ 8 ชม. ดื่มน้ำสะอาดวันละ 6+8แก้ว ร่วมงานเทศกาล เข้าวัดที่ใกล้บ้านมีญาติด้วย ดูรายการที่ไม่ทำให้เครียด ฟังวิทยุที่เป็นราบการเพลงที่ชอบ สอนสาธิตวิธีให้ผู้ป่วยเสมือนจริงจัดยารับปะทานเองในช่วงที่มีการรับรู้ดี

2) ประเมินความรู้สึกเมื่อต้องมีการแยกจาก(Separation)ว่ามีความโกรธ เศร้าเสียใจ กลัว เครียด ก่อนให้ญาติมารับถ้าไม่มีปัญหาก็ให้ญาติมารับกลับ และให้คำแนะนำญาติให้ดูแลการรับประททานที่รักษาอาการทางจิตเวช เพราะอาจนำยาไปทิ้ง จะทำให้อาการกำเริบ

ขั้นตอนการดำเนินการ

สถานการณ์จำลองใช้ในการฝึกปฏิบัติการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3 ระยะหรือนักศึกษาพยาบาลจะสร้างสถานการณ์เอง

กรณีศึกษา

ก่อนมาโรงพยาบาล 1 วัน นาย A อายุ 27ปี มีอาการซึมเศร้า ชอบอยู่คนเดียว บ่นอยากตาย ไม่ยอมทานอาหาร ไม่ไปทำงาน แม่นำส่งโรงพยาบาล

ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน 2 เดือนก่อนมาโรงพยาบาล นั่งเหม่อลอย นั่งร้องไห้คนเดียวในห้องที่บ้าน ไม่ไปทำงาน บอกเบื่อชีวิต ทำงานไม่ก้าวหน้า แม่นำส่งโรงพยาบาล

1เดือนก่อนมาโรงพยาบาล มีอาการซึมเศร้า บอกว่านายจ้างให้เปลี่ยนแผนกการทำงานใหม่ ไม่อยากทำ กลัวทำได้ไม่ดี นั่งร้องไห้ที่บ้านและขอออกจากที่ทำงาน

ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต 10 ปีก่อนมาครั้งแรกผู้ป่วยเรียนวิทยาลัยแห่งหนึ่งชั้นปีที่ 1 ด้วยอาการปวดศีรษะ ไม่มีสมาธิในการเรียน กังวลเกี่ยวกับผลการเรียนที่เกรดไม่ถึง 2.00 นั่งเหม่อลอยไม่ยอมไปเรียนหลายวัน ไม่ยอมทานอาหารจนน้ำหนักลดลง 10 กก. แม่นำส่งโรงพยาบาล

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการสร้างประสบการณ์ (Concrete Experience หรือ CE) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีการทดลองตามแนวคิดที่ได้วางไว้ โดยเริ่มจากการให้

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37
1903931501

นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ศึกษาข้อมูลกรณีศึกษาในสถานการณ์จำลองเสมือนจริงโดยให้เข้าใจถึงลักษณะทั่วไปและอาการของผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงก่อนแล้วจึงให้ผู้เรียนมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดกันภาย ในกลุ่มเรื่องของลักษณะทั่วไป และอาการของผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงว่าเป็นอย่างไร แล้วจึงให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ออกมานำเสนอ เพื่อจะได้ทราบรายละเอียดทั่วไปและอาการของผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงของเพื่อนกลุ่มอื่นว่ามีความต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการสะท้อนการเรียนรู้ (Reflective Observation หรือ RO) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบ การณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อนและการอภิปราย (Reflection and Discussion) เมื่อทราบถึงลักษณะทั่วไปและอาการของผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงว่าเป็นอย่างไรและต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเอย่างไร แล้วก็จะดำเนินต่อโดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงเพิ่มข้อมูล เพื่อที่จะให้ได้ทราบถึงลักษณะทั่วไปและอาการของผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงว่ามีปัญหาทางจิตเวชอย่างไร โดยได้มีการแบ่งนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ออกเป็น10 คู่ ทำการสัมภาษณ์ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริง (โดยในแต่ละคู่จะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สลับกันเป็นผู้สัมภาษณ์และเป็นผู้ป่วยจำลองเสมือนจริง) ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประวัติครอบครัว(Family tree) การรักษา อาการสำคัญก่อนมาโรงพยาบาลศาสตร์ ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน และประวัติการเจ็บป่วยในอดีต และการวินิจฉัยโรคของแพทย์เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหาการเจ็บป่วยทางจิต ทำให้เห็นมุมของปัญหาและวิธีการช่วยให้ผู้ป่วยได้ทำการแก้ปัญหาด้วยตนเองในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3 ระยะ ในแต่ละระยะได้ง่ายขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการสรุปองค์ความรู้ (Abstract Conceptualization หรือ AC) ผู้เรียนแต่ละคู่มีความพยายามร่วมกันที่จะสรุปหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับ สร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอด (Understand or Concept) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์จะทำให้เห็นภาพรวมของปัญหาของผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงว่าเป็นอย่างไร และสามารถทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีแนวทางการดำเนินการระยะแก้ปัญหาได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยการที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะทำวางแผนให้ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงสามารถเข้าถึงปัญ หาของตัวเองได้ง่ายยิ่งขึ้น เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำการปฏิบัติการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดทั้ง 3 ระยะกับผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคู่จะนำความรู้ที่ได้รับเหล่านั้นมาวิเคราะห์ร่วมกัน และเป็นความคิดของทุกคู่ที่ยอมรับร่วมกันว่าจะนำมา

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ทำให้ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงสามารถเข้าถึงปัญหาและเกิดการแก้ปัญหาของตนเองได้จากการสนทนาบำบัดทั้ง 3 ระยะ

สิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน นั่นคือความเข้าใจ และความคิดรวบยอด เกิดแนวความคิดที่สร้างสรรค์ เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์วางแผนให้ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงสามารถเข้าถึงปัญหาและเกิดการแก้ปัญหาของตนเองจากการสร้างสัมพันธภาพบำบัดทั้ง 3 ระยะแล้วให้แต่ละคู่ออกมาแสดงการประเมินผลทั้ง 3 ระยะ ร่วมกับเพื่อน ๆ จากนั้นก็สะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน โดยแต่ละคู่นำเสนอการวางแผนการสนทนาบำบัดทั้ง 3 ระยะออกมาที่แตกต่างกันไปไม่ซ้ำกัน โดยผู้วิจัยมีหน้าที่คอยชี้แนะนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคู่ได้ทดลองฝึกจากสานการณ์จำลองเสมือนจริงกับผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงแล้วจะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์นำเสนอผลสรุปการประเมินกรณีศึกษาในการสร้างสัมพันธภาพจากการฝึกทั้ง 3 ระยะด้วยวถานการณ์จำลองเสมือนจริง ก็ถึงเวลาที่จะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงความคิดเห็นกับเพื่อนคู่อื่นในด้านแนวคิดที่แตกต่างกันในการวางแผนการสร้างสัมพันธภาพบำบัดทั้ง 3ระยะนั้น เพราะถ้าหากมองเพียงมุมมองของคู่เราคู่เดียวก็จะเป็นการมองเพียงด้านเดียว คู่อื่นอาจจะมีข้อเสนอแนะหรือความคิดที่แปลกใหม่และแตกต่างกันออกไป ทำให้ได้ทราบถึงการวางแผนการสร้างสัมพันธภาพบำบัดทั้ง 3ระยะของแต่ละคนได้และนำมาปรับใช้ในกานฝึกปฏิบัติจริงได้ด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation หรือ AE) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการประยุกต์ความรู้หรือหลักการทีได้รับเพื่อนำไปสู่การทดลองใหม่ ๆ ขั้นการทดลอง โดยขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนในการนำความลื่นไหลในการเรียนรู้การสร้าง สัมพันธภาพเพื่อการบำบัดทั้ง 3 ระยะมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการสนทนาบำบัดทั้ง 3ระยะ โดยผู้วิจัยจะอธิบายองค์ประกอบของทฤษฎี Flowที่ได้จากการสรุปผลการวิจัยระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ให้กับผู้เรียน โดยที่จะทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ในการสร้าง มากขึ้นแล้วจึงนำมาลงโปรแกรมฯ

ด้านประเมินผลทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ที่ทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ผ่านความลื่นไหลในการเรียนรู้การสนทนาบำบัด 3 ระยะ เพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติ การพยาบาลศาสตร์จิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ประเมินผลความลื่นไหลในการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชอย่างเต็มที่

ขั้นสรุปกิจกรรม

1.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคนสร้างสถานการณ์เองโดยการนำปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียด ความไม่สบายใจมาผลัดกันเล่าโดยปฏิบัติตามขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัดในแต่ละระยะทั้ง 3ระยะแล้วสลับกันในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาและผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงในห้องฝึกปฏิบัติการฯ

2.เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์สลับกันทำการฝึกจนจบแล้วแต่ละคู่ ผู้วิจัยและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ร่วมกันอภิปรายถึงเทคนิคการสนทนาบำบัดที่ใช้ในการสนทนาบำบัดแต่ละระยะทั้ง 3ระยะ เพราะจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถปฏิบัติขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพบำบัดได้อย่างลื่นไหลทั้ง 3 ระยะ

3.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคู่ออกมาแสดงความคิดเห็นกับคู่อื่น ๆ ในด้านแนวคิดที่แตกต่างในการนำ เสนอกรณีศึกษานั้น เพราะถ้าหากใช้การมองเพียงมุมมองของกลุ่มเดียวก็จะเป็นการมองเพียงด้านเดียว ถ้าให้เพื่อนคนอื่นเสนอแนะ หรือ ความคิดที่แปลกใหม่ และแตกต่างกันออกไป ทำให้ได้ทราบถึงเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพของแต่ละคนได้ด้วย

ดังนั้นกระบวนการที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงร่วมกับการใช้เทคนิคการสื่อสารเพื่อการบำบัดในการช่วยเหลือผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วจะทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิด ความลื่นไหลในการเรียนรู้จากประสบการณ์รูปธรรมได้เพิ่มขึ้นเพราะนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าใจถึงขั้นตอนการการสร้างสัมพันธภาพแต่ละระยะทั้ง 3ระยะ

การวัดและประเมินผล

1.ใบงาน

2.ใบงานสรุปการเรียนรู้

ใบงาน

ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมการสนทนาบำบัด
1.จับคู่กับเพื่อน 10 คู่
2.ให้เลือกสถานการณ์ที่จะใช้ในการสนทนาบำบัดเป็นปบบไหน
สถานการณ์จำลองใช้ในการฝึกปฏิบัติการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด 3 ระยะ
หรือนักศึกษาพยาบาลจะสร้างสถานการณ์เอง
3.จัดเก้าอี้ที่ใช้นั่งสนทนาตามทฤษฎี

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ใบงานสรุปการเรียนรู้

ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 3 ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

.....

.....

ความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

.....

.....

ความรู้สึกหลังเสร็จสิ้นจากการทำกิจกรรมทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

.....

.....

จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมทบทวนความรู้เรื่อง ทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

ได้นำไปประยุกต์ใช้

.....

.....

จากการเข้าร่วมจากการทำกิจกรรมทักษะการฝึกปฏิบัติในการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด

ส่งเสริมทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1.....

2.....

3.....

ประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าร่วมกิจกรรมการทบทวนความรู้เรื่องกลุ่มศิลปะบำบัด ครั้งนี้

.....

.....

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

โปรแกรมที่ 4

กิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี

สาระสำคัญ

ศิลปะบำบัดประกอบด้วยขั้นตอน การสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้ผู้เข้ารับการบำบัดได้ใช้กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะ เป็นการสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่งด้วยการเตรียมสถานที่ที่สงบ มีพื้นที่ได้สร้างสรรค์อย่าง เหมาะสมกับผู้รับการบำบัด เตรียมอุปกรณ์และวัสดุที่เหมาะสมและพอเพียงต่อการใช้งานในแต่ละครั้ง มีการพูดคุยปฏิสัมพันธ์ก่อนแนะนำอุปกรณ์และโจทย์ที่จะให้ได้สร้างสรรค์ (ระหว่างการสร้างสรรค์ นักศิลปะบำบัดอาจจะให้โจทย์เพิ่มเมื่อเห็นว่าเป็นการช่วยนำพาสร้างสรรค์ได้) ขั้นตอนสุดท้ายคือการพูดคุยถึงความรู้สึก ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผลงานศิลปะ วัสดุอุปกรณ์ หรือพฤติกรรมขั้นตอนการสร้างสรรค์ศิลปะ ได้สะท้อนมุมมองให้ผู้รับการบำบัดตระหนักถึงความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรม โดยศิลปะจะช่วยสื่อสารความรู้สึกทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว (คู่มือศิลปะบำบัดสำหรับผู้ป่วยยาเสพติด , 2561) ระยะเวลาในแต่ละครั้งของการทำศิลปะบำบัดแบบเดี่ยวคือประมาณ 50-60 นาทีและแบบกลุ่มประมาณ 90-120 นาที และมีสมาชิก8-12 คน เป็นกลุ่มปิด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สามารถมีทักษะในการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี
2. เพื่อให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี
3. เพื่อให้สมาชิกสามารถแสดงออกทางความคิดและความรู้สึกเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดอย่างสร้างสรรค์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ขั้นตอน	พฤติกรรมบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete experience-CE)	สามารถบอกขั้นตอนเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี
ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตอย่างใคร่ครวญ (reflection observation-RO)	สามารถบอกการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติ การสะท้อน และการอภิปรายเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี
ขั้นตอนที่ 3 สร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรม (Abstract conceptualization-AC)	สามารถบอกหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความ เข้าใจ และความคิดรวบยอด

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

	ของขั้นตอนในการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี
ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์หลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Active experimentation-AE)	สามารถบอกความรู้หรือเทคนิคการสนทนาบำบัดและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสีตามยุคสมัย ใหม่และเหมาะสม

สื่อ/ วัสดุอุปกรณ์

1.ใบงานกิจกรรม

2. สีไม้ สีเทียน

3.กระดาษสำหรับวาดรูป

เวลาที่ใช้ 120 นาที

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำกิจกรรม

1ผู้วิจัยกล่าวทักทาย เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ก่อนนำเข้าสู่กิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี

2. ผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อของกิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี เมื่อปฏิบัติแล้วผู้วิจัยจะนำเข้าสู่ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบาย**สี**

จะเกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง

3. ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อดังกล่าวอย่างเต็มที่

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1.ผู้วิจัยให้ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงนำนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าสู่กิจกรรมโดยการทำหลับตานั่งสมาธิ 2นาทีเมื่อครบเวลา บอกให้ทุกคนค่อย ๆ ลืมตาช้า ๆ

2.ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่แสดงเป็นผู้นำกลุ่ม (Leader)และผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Lead)เสมือนจริง ทำหน้าที่ดังนี้

2.1 ประสานงานกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่แสดงเป็นหัวหน้าตึกหอผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริง หรือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่แสดงเป็นหัวหน้าทีมพยาบาลจิตเวชเวรเช้าเสมือนจริง หรือพยาบาลจิตเวชเสมือนจริงที่ขึ้นเวรให้ช่วยจัดผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริง ที่มีอาการสงบและสามารถเข้าร่วมกลุ่มได้ให้จดรายชื่อมาจำนวน 8-12 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือคนไข้เสมือนจริงที่จะเข้าร่วมดูแลกลุ่มในครั้งนี้ช่วยจัดผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริงให้ถูกคนและครบตามจำนวน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ในกรณีเกิดปัญหาผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริงมีอาการผิดปกติ ไม่ให้ความร่วมมือ หรือต้องไปทำหัตถการนอกตึกหอผู้ป่วยจิตเวช และต้องพบแพทย์จิตเวชในเวลาเดียวกัน โดยผู้นำกลุ่ม (Leader)และผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Leader) เสมือนจริงต้องทำหน้าที่แจ้งหัวหน้าตึกหอผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริง หรือหัวหน้าทีมพยาบาลจิตเวชเวรเช้าเสมือนจริง หรือพยาบาลจิตเวชเสมือนจริงที่ขึ้นเวรให้ช่วยจัดผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริงคนใหม่ที่มีอาการสงบและสามารถเข้าร่วมกลุ่มได้แทนจนครบอย่างน้อย 8 คน

2.2เมื่อเตรียมผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริงจนครบแล้วพร้อมเข้ากลุ่มผู้นำกลุ่ม (Leader)และผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Lead)เสมือนจริง ทำหน้าที่ดังนี้

2.2.1ผู้นำกลุ่ม (Leader)และผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Leader)เสมือนจริงเตรียมความพร้อมของตัวเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้มีความพร้อม มีความเชื่อมั่น ไม่มีความเครียดเพื่อผู้นำกลุ่ม (Leader)และผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Lead)เสมือนจริง จะมีสมาธิ และควบคุมอารมณ์มีความเชื่อมั่นในการทำกลุ่มให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ

2.2.3ศึกษาอาการของผู้ป่วยจิตเวชเสมือนจริงที่จะเข้ากลุ่มตามรายชื่อที่ได้รับมอบหมายให้เข้ากลุ่มจากแฟ้มผู้ป่วยจิตเวช(Chart)หรือจากการรับเวรจากการรส่งเวรของพยาบาลเวรดึก และการทำการประชุมสืปงานก่อนปฏิบัติ(pre-conference) ร่วมด้วย

2.3เตรียมตัวผู้ป่วยเสมือนจริงประเมินว่ามีความพร้อมก่อนเข้ากลุ่มหรือไม่อย่างไรพร้อมแจ้งว่าวันนี้จะมีการทำกลุ่มวาดภาพระบายสี

2.4บอกให้ผู้ป่วยเสมือนจริงตามรายชื่อที่ได้รับมอบหมายมาให้ไปเตรียมตัวก่อนเข้ากลุ่มได้แก่ การไปเข้าห้องนำ การดื่มน้ำ ให้เรียบร้อยเป็นต้น

2.5 ให้ผู้นำกลุ่มเสมือนจริง (Leader)และผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-leader)เสมือนจริง ช่วยกันจัดโต๊ะเก้าอี้ตามจำนวนผู้ป่วยเสมือนจริงและผู้นำกลุ่ม (Leader)กับผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Leader)เสมือนจริงก่อนทำกลุ่ม ในห้องทำกลุ่มที่มีความสงบ อากาศถ่ายเทดีหรือที่มีอากาศเย็นสบายและปลอดภัยพร้อมเชิญเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือคนไข้มาคอยดูแลในห้องทำกลุ่มด้วย ภาพประกอบที่....

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ภาพประกอบที่ .....แสดงภาพการจัดโต๊ะเก้าอี้นั่งทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือการวาดภาพระบายสี

ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงทำหน้าที่อธิบายวิธีการทำกิจกรรมให้กับผู้ป่วยเสมือนจริงในกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีมีขั้นตอนดังนี้

ระยะขั้นตอนก่อนการดำเนินการใช้เวลา 15 นาที

1) ผู้นำกลุ่ม(Leader) เสมือนจริงนั่งประจำที่ด้านตรงข้ามกับโดยกล่าวทักทายผู้ป่วยเสมือนจริงแล้วจึงเริ่มบอกให้ทุกคนแนะนำชื่อตัวเองโดยเริ่มจากผู้นำกลุ่ม (Leader)ก่อนบอกชื่อ - นามสกุลอะไรเป็นนักศึกษาพยาบาลศาตร์ชั้นปีที่เท่าไร มาจากคณะพยาบาลศาสตร์สถาบันอะไร และทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม (Leader)ในวันนี้ แล้วบอกให้ผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Leader) เสมือนจริงแนะนำตัวต่อ

2) ผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Leader)เสมือนจริงแนะนำตัวชื่อ นามสกุลอะไร เป็นนักศึกษาพยาบาลศาตร์ชั้นปีที่เท่าไร มาจาก คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอะไร จะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Leader)วันนี้ พร้อมบอกวา “ขออนุญาตเปิดกลุ่ม”

3) ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงดำเนินการต่อโดยบอกผู้ป่วยเสมือนจริงกล่าวแนะนำตัวชื่อ นามสกุลอะไร และมาจากจังหวัดอะไร ให้เริ่มจากผู้ป่วยเสมือนจริงที่อยู่ทางขวามือของผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงแนะนำตัวต่อจนถึงผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Leader)ให้ผ่านไปเป็นผู้ป่วยเสมือนจริงคนต่อไปที่อยู่ทางขวามือของผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Leader)เสมือนจริงถึงคนสุดท้ายแล้วจึงนำป้ายชื่อผู้ป่วยเสมือนจริงไปติดที่เสื้อบริเวณหน้าอกด้านซ้ายของผู้ป่วยเสมือนจริงทุกคน ในการป้องกันอันตรายจะทำป้ายชื่อด้วยกระดาษขนาด 3x3 นิ้วแล้วเขียนด้วยปากกาให้ตัวอักษรชื่อมีขนาดใหญ่ที่สามารถมองเห็นได้ทั้งกลุ่มและใช้เทปกระดาษกาว 2หน้าอย่างบางติดแปะกับป้ายชื่อผู้ป่วยเตรียมไว้ก่อนทำกลุ่ม (ห้ามใช้เชือกต่างๆ หรืออุปกรณ์ที่เป็นของแหลมคมอย่างเด็ดขาด)

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

4)ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงบอกชื่อทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสี

5)ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงจะถามผู้ป่วยเสมือนจริงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีว่ามีอะไรบ้าง ถ้าผู้ป่วยเสมือนจริงคนไหนตอบถูกจะให้ทุกคนในกลุ่มตบมือ กคนถามจนครบแล้วผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงจะสรุปวัตถุประสงค์ในการทำกลุ่มครั้งนี้อีกครัง

6)ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงจะถามผู้ป่วยเสมือนจริงเกี่ยวกับวัน เดือน ปี ที่ทำกลุ่มวันนี้เป็นวัน เดือน ปี อะไรถ้าผู้ป่วยเสมือนจริงคนไหนตอบถูกจะให้ทุกคนในกลุ่มตบมือ กรณีตอบผิดหมดผู้นำกลุ่ม (Leader) เสมือนจริงต้องสรุปข้อมูลที่ถูกต้องผู้อีกครั้ง

7) ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงจะถามผู้ป่วยเสมือนจริงเกี่ยวกับกฎและกติกาในการเข้าร่วมกลุ่มว่ามีอะไรบ้าง ถ้าผู้ป่วยเสมือนจริงคนไหนตอบถูกจะให้ทุกคนในกลุ่มตบมือ เมื่อผู้ป่วยเสมือนจริงตอบครบทุกคนแล้วจะให้ผู้ป่วยเสมือนจริงช่วยกันสรุปกฎในการเข้าร่วมกลุ่มอย่างคร่าว ๆ แล้วผู้นำกลุ่ม (Leader) เสมือนจริงต้องสรุปข้อมูลที่สำคัญโดยกฎ มีดังนี้ “ไม่นำข้อมูลที่พูดกันในวันนี้ไปเปิดเผยหรือล้อ เล่นนอกจากใช้ในการทำกิจกรรมครั้งนี้เท่านั้น” “ห้ามเปิดโทรศัพท์มือถือขณะทำกลุ่มฯ” “ทำธุระส่วนตัวให้เสร็จเรียบร้อยก่อนเข้ากลุ่มฯ “ “ เข้ากลุ่มก่อนเวลา” “ไม่นำอาหารเข้ามารับประทานในกลุ่ม” “ ยกมือขึ้นก่อนพูดทุกครั้ง” “ไม่พูดแซงกัน” “ไม่คุยกันสองต่อสอง” และ “ก่อนออกจากกลุ่มฯต้องขออนุญาตทุกครั้ง”

8))ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงจะนำเกมสันทนาการที่ช่วยดึงสมาธิของผู้ป่วยเสมือนจริงก่อนทำกลุ่มฯว่า”ก่อนทำกลุ่มฯมีเพลงที่ทำสมาธิ มาทำสมาธิกันจะใช้เวลา 3 นาทีค่ะ ด้วยเพลงดั่งดอกไม้บานโดยผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงจะเปิดเพลงประกอบจากโทรศัพท์มือถือหรือเครื่องเสียงที่มีและทำท่าประกอบให้ดูรอบแรกก่อนเมื่อจบเพลงแล้วจะบอกให้ผู้ป่วยเสมือนจริงทำตามพร้อมกันทุกคนอีก 2 รอบครบแล้วนำเข้าสู่ระยะต่อไป

ระยะดำเนินการ

หน้าที่ผู้นำกลุ่ม (Leader))เสมือนจริง

1)เริ่มดำเนินการโดยบอกว่า “วันนี้จะทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีพร้อมแสดงภาพวาดที่เตรียมมาจากการวางแผนมาในครั้งนี้ คือ “ภาพบ้านของฉัน” ให้ผู้ป่วยเสมือนจริงดูเป็นแนวทางอาจทำให้ผู้ป่วยเสมือนจริงบางคนระลึกภาพบ้านจริง ๆ ของตัวเองออกมาได้แล้วทำให้วาดภาพบ้านได้ดีขึ้น

2)อธิบายหลักการในการปฏิบัติให้ผู้ป่วยเสมือนจริงเข้าใจก่อนทำการวาดภาพระบายสีคือ

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37
1903931501

(1) จะ บอกการกำหนดเวลาว่า “จะใช้เวลานาน 60นาทีในการทำกิจกรรม”และ” เมื่อหมดเวลาจะบอกให้หยุดทำ ทุกคนต้องวางดินสอสีทุกคน “

(2)ก่อนเริ่มวาดภาพจะแจกกล่องสีและดินสอให้ระบายกับผู้ป่วยเสมือนจริงทุกคนและบอกว่า “ให้ใช้สี1กล่องต่อ1คน ซึ่งมีให้เลือก 2 แบบได้แก่ สีไม้กล่องละ18แท่งมี 8กล่องและสีเทียนกล่องละ12 แท่งมี8กล่องส่วนดินสอมี 8 แท่ง” และเปิดกล่องสีพร้อมนับให้ทุกคนดูว่าแต่ละกล่องสีมีสีครบตามจำนวน และมีดินสอ 8แท่งโดยการเหลาดินสอสีและดินสอสีต้องไม่เหลาให้แหลมมาก เมื่อหมดเวลาที่กำหนดจะต้องหยุดทำทุกคนแล้วให้เขียนชื่อที่ภาพวาดของตัวเอง ต่อจากนั้นจะบอกว่า”ผู้ป่วยเสมือนจริงคนที่ใช้สีกล่องไหนจะให้นับสีในกล่องนั้นพร้อมให้ทุกคนในกลุ่มดูก้นด้วย" ถ้าสีของใครไม่ครบมีการหายต้องหาให้เจอถ้าไม่เจอรวมทั้งดินสอก็ต้องแจ้งพยาบาลหัวหน้าเวรทราบทันทีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือคนไข้ทำการค้นในตัวผู้ป่วยเสมือนจริงที่สีไม่ครบทันทีเพราะอาจเกิดอันตรายหรือเกิดการทำร้ายตนเองขึ้นกับตัวผู้ป่วยเสมือนจริงที่หรือคนอื่นในตึกทุกคนได้

(3)บอกต่อว่า ”เมื่อทุกคนวาดภาพเสร็จแล้วให้นำเสนอเล่าเกี่ยวกับภาพที่วาดที่อยากเล่าให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง” “แล้วเพื่อนๆ ในกลุ่มอยากถามเกี่ยวกับภาพที่นำเสนอให้ถามได้” จนครบทุกคน

(4) บอกต่อว่า “เมื่อทุกคนนำเสนอครบแล้ว จะมีการโหวตตามความคิดว่าชอบภาพของเพื่อนคนไหนให้ยกมือเป็นการให้คะแนน” “ทุกคนสามารถยกมือซ้ำได้” “ภาพที่ได้คะแนนที่ 1จะนำไปติดไว้ทีบอร์ดผลงานผู้ป่วย 1สัปดาห์”

(4) ถามทุกคนว่ามีใครอยากฟังเพลงอะไรขณะวาดภาพ บอกมาคนละ 1 เพลง ควรเป็นเพลงที่เข้ากับบรรยากาศการวาดภาพเป็นเพลงที่สร้างสรรค์ และไม่มีความเศร้า ไม่มีความรุนแรงและก้าวร้าว

(5) บอกว่า “เริ่มวาดภาพบ้านของฉันได้”พร้อมให้ดูภาพบ้านที่เตรียมมาให้ดูเป็นแนวทาง บอกต่อว่า”ถ้าใครวาดไม่ได้มีปัญหาในการวาดภาพให้ยกมือขอความช่วยเหลือได้” “จะเปิดเพลงที่ขอไว้ในขณะที่ทุกคนวาดภาพนะคะ”บอกต่อว่า “ตอนนี้เป็นเวลา10.00น.จะหมดเวลา 10.30น.

(6)”หลังจากนั้นจะให้ทุกคนนำเสนอภาพของแต่ละคน แล้วแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อภาพของเพื่อนที่สนใจ” จนครบทุกคน ถ้าเกิดปัญหาสื่อสารไม่เข้าใจกัน เกิดปัญหามีความขัดแย้งขึ้นได้เนื่องจากผู้ป่วยจิตเวชอาจมีความหงุดหงิดที่ต้องมาร่วมกลุ่มหรือเป็นผู้ป่วยที่เพิ่งเข้ากลุ่มทำกิจกรรมครั้งแรกจะไม่เข้าใจกฆระเบียบ หรือผู้ป่วยที่ได้กลับบ้านจะมีความกังวลใจ

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ว่าญาติมารับตอนไหน ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงต้องมีความเข้าอกเข้าใจ(Empathy)ผู้ป่วยจิตเวชร่วมกับการใช้เทคนิคการสนทนาบำบัดมาประยุกต์ใช้จะช่วยในการจัดการปัญหาขณะทำกลุ่มได้

(7)“แล้วให้ผู้ป่วยเสมือนจริงโหวตให้คะแนนภาพที่ชอบของเพื่อน” ให้ทุกคนตบมือคนที่ได้คะแนนโหวตอันดับ 1

(8)ถามผู้ป่วยเสมือนจริงทุกคนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการเข้าร่วมกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีนี้ผู้นำกลุ่ม (Leader)เสมือนจริงสรุปว่าได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการเข้าร่วมกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสี

(9)ถามผู้ป่วยเสมือนจริงทุกคนสามารถนำข้อคิดจากกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง (ให้มีการแลกเปลี่ยนวิเคราะห์ ความคิดเห็นกันในกลุ่ม)

หน้าที่ผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม (Co-Leader)เสมือนจริง

1) จดบันทึกพฤติกรรมผู้ป่วยเสมือนจริงทุกคนที่แสดงออกรวมทั้งคำพูดโต้ตอบ การตอบคำถามมาขณะทำหลุ่มและการตอบคำถามเพื่อลงสมุดบันทึกการทำกลุ่ม

2)อ่านสรุปสาระสำคัญทั้งหมดจากสรุปที่ได้บันทึกจากการที่ผู้ป่วยเสมือนจริงทุกคนได้เสนอความคิดเห็นและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกลุ่มในครั้งนี้

3)เป็นผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม(Co-Leader)เสมือนจริงในการทำกลุ่ม ได้แก่ ช่วยเล่นเกมขณะทำกลุ่มถ้าผู้นำกลุ่ม(Leader)เสมือนจริงเกิดการติดขัดไม่สามารถแก้ปัญหาได้ผู้ช่วยผู้นำกลุ่ม(Leader)เสมือนจริงต้องช่วยแก้ปัญหาแทนได้ทันที ช่วยในการเตรียมเกม และช่วยประคับประคองลกลุ่มให้ทำผ่านอย่างราบรื่น

ระนะปิดกลุ่ม

ผู้นำกลุ่ม(Leader)เสมือนจริง กล่าวว่า “ในวันนี้ก็สมควรแก่เวลาแล้วนะ ต้องขอขอบคุณผู้ป่วยเสมือนจริงในกลุ่มทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่มศิลปะบำบัดคือวาดภาพระบายสีและขอนัดหมายกลุ่มครั้งต่อไปเป็นกลุ่มตรั้งต่อไป หากใครสนใจเข้ากลุ่มให้เตรียมตัวไว้ด้วย ขออนุญาตปิดกลุ่มค่ะ”(พร้อมปรบมือ)

ประเมินผลการจัดกลุ่ม โดยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตรที่ทำกลุ่มทุกคนช่วยกันสรุปข้อดีและข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขของผู้นำกลุ่ม (Leader)และอาจารย์สรุปผลการประเมินผลการจัดกลุ่มเพื่อปรับปรุงในการทำครั้งต่อไป

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการสร้างประสบการณ์ (Concrete Experience หรือ CE) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีการทดลองตามแนวคิดที่ได้วางไว้ โดยเริ่มจากการที่ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้เข้าใจถึงขั้นตอนการทำ และศึกษาปัญหาอาการของผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงก่อน โดยที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่แสดงในสถานการณ์เสมือนจริงทุกคน มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดกันภายในกลุ่มในเรื่องของขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดที่เลือกของตนเองว่าเป็นอย่างไร การที่ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ออกมาแลกเปลี่ยนความคิดกันเพื่อจะได้ทราบรายละเอียดของการทำกลุ่มศิลปะบำบัดของเพื่อนว่าเป็นอย่างไร จะได้นำมาปรับใช้ในการทำกลุ่มในสถานการณ์จริงให้ดีมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการสะท้อนการเรียนรู้ (Reflective Observation หรือ RO) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มี การพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อน และการอภิปราย (Reflection and Discussion) เมื่อทราบถึงขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัด และค้นหาความหมายการวินิจฉัยโรคของแพทย์ แล้วก็จะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้สัมภาษณ์ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริง เพื่อที่จะให้ได้ทราบถึงอาการและสภาพปัญหาของผู้ป่วยจำลองเสมือนจริง โดยได้มีการแบ่งนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงทั้ง 8 คน ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มกิจกรรมบำบัดแต่ละกลุ่มที่เลือกทำให้เห็นมุมของปัญหาในการทำกลุ่มศิลปะบำบัด และการใช้อุปกรณ์ในการจัดทำกลุ่มศิลปะบำบัดได้เหมาะสมและมีความสนุกมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการสรุปองค์ความรู้ (Abstract Conceptualization หรือ AC) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความพยายามร่วมกันที่จะสรุปหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอด (Understand or Concept) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์จะทำให้เห็นภาพรวมขั้นตอนของการทำกลุ่มศิลปะบำบัด และสามารถทำให้มีแนวทางการวางแผนออกแบบกิจกรรมการทำกลุ่มศิลปะบำบัดได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยการออกแบบจะต้องทำให้มีความลื่นไหลในการฝึกเตรียมความพร้อมและทันสมัยทำให้ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงทั้ง 8 คนสามารถเข้าทำกลุ่มศิลปะบำบัดได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยเริ่มกิจกรรมจากนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้สัมภาษณ์ผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงเรียบร้อยแล้วทุกคนจะนำความรู้ที่ได้รับเหล่านั้นมาวิเคราะห์ร่วมกัน และเป็นความคิดของทุกคนภายในกลุ่มที่ยอมรับร่วมกันว่าจะนำแนวทางการวางแผนออกแบบกิจกรรมการทำกลุ่มศิลปะบำบัดนั้นอย่างไรและเลือกคัดกรองผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงที่เหมาะสมในการเข้ากลุ่มศิลปะบำบัด

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

สิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน นั่นคือความเข้าใจ และความคิดรวบยอด เกิดแนวความคิดที่สร้างสรรค์ เมื่อนัก ศึกษาพยาบาลศาสตร์ ได้วางแผนการออกแบบกิจกรรมการทำกลุ่มศิลปะบำบัดแต่ละคนออกมาแล้ว ก็ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ออกมานำเสนอร่วมกับเพื่อน ๆ แล้วจากนั้นก็สะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน โดยแต่ละคนย่อมวางแผนการออกแบบกิจกรรมการทำกลุ่มออกมาแตกต่างกันไปไม่ซ้ำกัน โดยผู้วิจัยมีหน้าที่คอยชี้แนะนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานเรียบร้อยแล้วก็ถึงเวลาที่จะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอื่นด้านแนวคิดที่แตกต่างกันในการวางแผนการออกแบบกิจกรรมการทำกลุ่มศิลปะบำบัดแต่ละคนนั้น เพราะถ้าหากเรามองเพียงมุมมองของกลุ่มเดียวก็จะเป็นการมองเพียงด้านเดียว กลุ่มอื่นอาจจะมีข้อเสนอแนะหรือความคิดที่แปลกใหม่ และแตก ต่างกันออกไปทำให้ได้ทราบความลื่นไหลในแนวทางวางแผนการออกแบบกิจกรรมการทำกลุ่มกิจกรรมบำบัดเพิ่มขึ้นได้ด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation หรือ AE) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการประยุกต์ความรู้หรือหลักการที่ได้รับเพื่อนำไปสู่การทดลองใหม่ ๆ ขั้นการทดลอง โดยขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนในการนำสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมกลุ่มศิลปะบำบัดโดยจะให้มีการใช้เพลงขณะทำเกมและการวาดภาพระบายสี โดยที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์จะนำแบบร่างรูปภาพลงในกระดาษ และเปิดเพลงที่ทำให้เกิดความสงบมาประกอบขณะวาดภาพระบายสี

ด้านประเมินผลทักษะในการฝึกปฏิบัติในทำกลุ่มศิลปะบำบัดคือกลุ่มวาดภาพ ระบายสีที่ทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ผ่านการเรียนรู้กิจกรรมกลุ่มศิลปะบำบัดเพื่อการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการ พยาบาลศาสตร์จิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริง ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประเมินผลความลื่นไหลในการเรียนรู้ขากกิจกรรมกลุ่มศิลปะบำบัดเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชอย่างเต็มที่

ขั้นสรุปกิจกรรม

1.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคนออกมานำเสนอขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดในแต่ละระยะ จนครบ 3 ระยะ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

2.ผู้วิจัยและนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ร่วมกันอภิปรายถึงเทคนิคการสนทนาบำบัดที่ใช้ในแต่ละระยะของการทำทำกลุ่มศิลปะบำบัดเพราะจะช่วยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถปฏิบัติขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดในแต่ละระยะได้อย่างลื่นไหลทั้ง 3 ระยะ

3.ผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคนออกมาแสดงความคิดเห็นกับคนอื่นในด้านแนวคิดที่แตกต่างในการนำเสนอนั้นขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัด เพราะถ้าหากใช้การมองเพียงมุมมองของคนเดียวก็จะเป็นการมองเพียงด้านเดียว ถ้าให้กลุ่มอื่นเสนอแนะ หรือ ความคิดขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดที่แปลกใหม่ และแตกต่างกันออกไป ทำให้ได้ทราบถึงเทคนิคการขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัด ของแต่ละคนได้ด้วย

ดังนั้นกระบวนการที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงร่วมกับการใช้เทคนิคการสื่อสารเพื่อการบำบัดร่วมขณะทำกลุ่มศิลปะบำบัดกับผู้ป่วยจำลองเสมือนจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วจะทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้จากประสบการณ์รูปธรรมได้เพิ่มขึ้นเพราะนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าใจถึงขั้นตอนการทำกลุ่มศิลปะบำบัดในแต่ละระยะทั้ง 3 ระยะ

การวัดและประเมินผล

1.ใบงาน

2.ใบงานสรุปการเรียนรู้

ใบงาน

ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เตรียมการทำกลุ่มวาดภาพระบายสี 1.ให้ศึกษาฝึกการวาดภาพบ้านแบบต่าง ๆในนิตยสาร ในออนไลน์ 3.ศึกษาเทคนิคการวาดภาพบ้าน 4.เทคนิคการระบายสี

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ใบงานสรุปการเรียนรู้

ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 4 ความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี

.....

.....

ความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี

.....

.....

ความรู้สึกหลังเสร็จสิ้นจากการทำกิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี

.....

.....

จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี ได้นำไปประยุกต์ใช้

.....

.....

จากการเข้าร่วมจากการทำความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี ส่งเสริมทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1.....

2.....

3.....

ประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าร่วมการทบทวนความรู้เรื่องความลื่นไหลในการเรียนรู้ทักษะการฝึกปฏิบัติทำกลุ่มวาดภาพระบายสี ครั้งนี้

.....

.....

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

โปรแกรมที่ 5

กิจกรรมด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม

สาระสำคัญ

การสะท้อนคิด หมายถึง กระบวนการคิดไตร่ตรองทวนสอบ (Reflective Thinking) เป็นการพิจารณา สิ่งต่างๆอย่างรอบคอบโดยใช้สติและมีสมาธิ ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้ตัวเราได้ทบทวนและสะท้อนการกระทำของตน (Reflective Practice) โดยสามารถแสดงออกได้ทั้งการพูดและการเขียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิด การเรียนรู้จากประสบการณ์แสวงหาค าตอบโดยใช้เหตุผลแก้ไขปัญหานำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และ ปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Johns, 2000)การสะท้อนคิดเป็นรูปแบบการคิดที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะเกิดจากการรับรู้ ความคาดหวัง ความรู้สึกตนเอง เกี่ยวกับประสบการณ์ แล้วมีการวางแผน หาแนวทางแก้ไขในอนาคต โดยผ่านกระบวนการพูดหรือเขียน การสะท้อนคิดจึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพพยาบาล เป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีการเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้ รวมทั้งมีการตัดสินใจเชิงจริยธรรมที่เหมาะสมในการ ปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆได้ (อรพรรณ, 2553) โดยเฉพาะครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำที่ดีแก่ผู้เรียน เพราะการเรียนการสอนโดยใช้การสะท้อนคิด ไม่เพียงแต่เป็นการพัฒนากระบวนการคิด แต่ยังช่วยพัฒนาทักษะทางปัญญาของผู้เรียนด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความรู้ความเข้าใจการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมทำให้และสามารถประเมินตนเองได้อย่างครอบคลุม

2. เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถประเมินตนเองได้อย่างครอบคลุม

3.เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทราบถึงข้อดีที่ได้รับการชื่นชมเกิดความภาคภูมิใจทำให้มีความเชื่อมั่น และเกิดการสร้างเสริมความลื่นไหลในการเรียนรู้อย่างตระหนักถึงการที่จะปฏิบัติต่อผู้ป่วยจิตเวชและนำข้อบกพร่องไปปรับปรุงให้เหมาะสมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพพยาบาลก่อนนำไปปฏิบัติครั้งต่อไป

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ขั้นตอน	พฤติกรรมบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 1 การเรียนรู้ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete experience-CE)	สามารถบอกความรู้เกี่ยวกับด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง
ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตอย่างใคร่ครวญ (reflection observation-RO)	สามารถบอกการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติ การสะท้อน และการอภิปรายเกี่ยวกับการ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

	สะท้อนได้อย่างถูกต้อง
ขั้นตอนที่ 3 สร้างมโนทัศน์เป็นแนวคิดนามธรรม (Abstract conceptualization-AC)	สามารถบอกหลักการวิธีดำเนินการในด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม(ต่อ)

ขั้นตอน	พฤติกรรมบ่งชี้
ขั้นตอนที่ 4 ประยุกต์หลักการไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Active experimentation-AE)	สามารถประเมินตนเองได้อย่างรอบด้านโดยนำหลักการเกี่ยวกับด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม มาประยุกต์ใช้ในการการฝึกปฏิบัติตามยุคสมัยใหม่และเหมาะสม

สื่อ/ วัสดุอุปกรณ์

1.ใบงานสรุปการเรียนรู้กิจกรรม

2. ภาพสำหรับแสกน Qr code

เวลาที่ใช้ 90 นาที

ขั้นตอนดำนำกิจกรรม

ขั้นนำกิจกรรม

1ผู้วิจัยกล่าวทักทายเพื่อเตรียมความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ก่อนนำเข้าสู่ขั้นดำเนินการในการทำการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม

2. ผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับหัวข้อของการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมเมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทำแล้วผู้วิจัยจะบอกถึงประโยชน์มีอย่างไรบ้าง

3. ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อการทำการสะท้อนที่ชัดเจน

-ขั้นดำเนินกิจกรรม

1.ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคนออกมานพเสนอผลสรุปแต่ละกิจกรรมที่เข้าร่วมว่ามีข้อดีและข้อบกร่องที่ต้องนำมาปรับปรุงก่อนไปปฏิบัติในครั้งต่อไป

2.ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สแกน Qr code ทำการประเมินสรุปการเรียนรู้หลังจบการเข้าร่วมโปรแกรมกับกิจกรรมทั้งหมดด้วยแบบสอบภามความลื่นไหลในการเรียนรู้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (Posttest)

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ภาพ Qr code

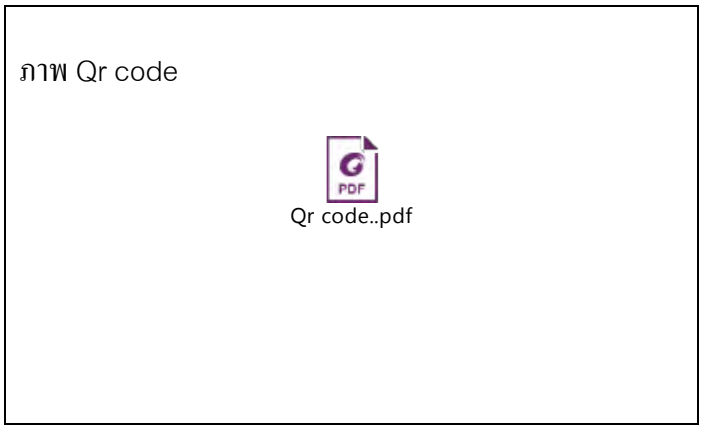

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ขั้นดำเนินกิจกรรม

ขั้นที่ 1 ขั้นการสร้างประสบการณ์ (Concrete Experience หรือ CE) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีการปฏิบัติกิจกรรมหรือมีการทดลองตามแนวคิดที่ได้วางไว้ โดยเริ่มจากการที่ให้นักศึกษาพยาบาลได้เข้าใจถึงขั้นตอนดำเนินการในการทำการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมก่อนแล้วจึงให้นักศึกษาพยา บาลศาสตร์ได้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดกันภายในกลุ่มในเรื่องของผลของโปรแกรมครั้งนี้ต้องสรุป ผลแต่ละกิจกรรมว่ามีข้อดีและข้อบกพร่องผลเป็นอย่างไร การที่ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ออกมาแลก เปลี่ยนความคิดกันเพื่อจะได้ทราบรายละเอียดสรุปผลจากการทำการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม แต่ละกิจกรรมของเพื่อน ๆ ว่าเป็นอย่างไร

ขั้นที่ 2 ขั้นการสะท้อนการเรียนรู้ (Reflective Observation หรือ RO) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้มีการพิจารณาหรือไตร่ตรองถึงประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติการสะท้อน และการอภิปราย (Reflection and Discussion) เมื่อทราบถึงขั้นตอนการทำการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมแล้วก็จะให้นักศึกษาพยา บาลศาสตร์ได้ระดมความคิดเห็นและทำการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมของโปรแกรมครั้งนี้ เพื่อทำให้ทราบถึงข้อดีที่ได้รับการชื่นชมเกิดความภาคภูมิใจทำให้มีความเชื่อมั่น และเกิดการสร้างเสริมความลื่นไหลในการเรียนรู้อย่างตระหนักถึงการที่จะปฏิบัติต่อผู้ป่วยจิตเวชและนำข้อบกพร่องไปปรับปรุงให้เหมาะสมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพพยาบาลก่อนนำไปปฏิบัติครั้งต่อไป 1) ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคนแสดงความคิดเห็นโดยการแสกนQr codeจากโทรศัพท์(mobile phone)เพื่อตอบแบบสอบ ถามทางgoogle form เกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เสร็จก่อนแล้วจึงแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม ๆละ10 คน 2)ให้ทั้ง 2 กลุ่ม ช่วยกันระดมความคิดเห็นทำการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมของโปรแกรมฯครั้งนี้ว่ามีข้อดีและข้อบกพร่องอย่างไร แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออก มาผลัดกันนำเสนอข้อสรุปผลที่ทำการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่มทำให้เห็นมุมของปัญหาในการทำกิจกรรมทั้งหมดของโปรแกรม

ขั้นที่ 3 ขั้นการสรุปองค์ความรู้ (Abstract Conceptualization หรือ AC) นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีความพยายามร่วมกันที่จะสรุปหลักการและความรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับสร้างความเข้าใจ และความคิดรวบยอด (Undrstand or Concept) จากการนำข้อมูลที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมครั้งนี้มาวิเคราะห์จะทำให้เห็นภาพรวมขั้นตอนของการทำการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมและมีแนวทางการระดมความคิดเห็นและทำการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมของโปรแกรมฯทำให้เกิดการการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยการออกแบบการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมจะต้องทำให้ทันสมัยและกระตุ้นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ทั้ง 20 คนให้สามารถสรุปผลจากการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้วทุกคนจะนำความรู้ที่ได้รับเหล่านั้นมาวิเคราะห์ร่วมกัน และเป็นความคิดของทุกคนภายในกลุ่มที่ยอมรับร่วมกันว่าจะนำแนวทางที่ได้และผลสรุปจากการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม

สิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน นั่นคือความเข้าใจ และความคิดรวบยอด เกิดการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมในแต่ละกิจกรรม

เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้ทำการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมแล้วแต่ละกลุ่มได้วิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันออกมาจนเป็นที่พอใจและตามกำหนดเวลา ก็ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลสรุปผลความคิดเห็นที้ได้จากจากการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมของกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มย่อมมีการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมออกมาแตกต่างกันไปไม่ซ้ำกัน โดยผู้วิจัยมีหน้าที่คอยชี้แนะนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และกระตุ้นให้นักศึกษาพยาบาลได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นให้มากเพื่อผลสรุปจากการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมที่มีคุณภาพ

เมื่อนักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลสรุปการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้วก็ถึงเวลาที่จะให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ได้แสดงความคิดเห็นกับกลุ่มอื่นด้านแนวคิดที่แตกต่างกันในการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมเพราะถ้าหากมองเพียงมุมมองของกลุ่มเดียวก็จะเป็นการมองเพียงด้านเดียว กลุ่มอื่นอาจจะมีข้อเสนอแนะหรือความคิดที่แปลกใหม่ และแตกต่างกันออกไปทำให้ได้ทราบแนวทางการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นจากการนำเสนอของหลุ่มอื่น

ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ความรู้ (Active Experimentation หรือ AE) นักศึกษาพยาบาลมีการประยุกต์ความรู้หรือหลักการทีได้รับเพื่อนำไปสู่การทดลองใหม่ ๆ ในขั้นการทดลอง โดยขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนในการนำสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการสะท้อนที่ชัดเจน โดยจะให้มีการใช้เฟสบุกไลฟ์สดเฉพาะกลุ่ม การออนไลน์ทางMicrosoft Team และทางZoom Meetingเป็นต้น

ด้านประเมินผลในการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เมื่อนักศึกษาพยาบาลผ่านการเรียนรู้กิจกรรมของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการ

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

พยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประเมินผลความลื่นไหลในการเรียนรู้จากกิจกรรมการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชอย่างเต็มมีประสิทธิภาพ

ขั้นสรุปกิจกรรม

1) ให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์แต่ละคนแสดงความคิดเห็นโดยการแสกนQr code จากโทรศัพท์(mobile phone)เพื่อตอบแบบสอบถามทางgoogle form เกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เสร็จก่อนแล้วจึงแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม ๆละ10 คน

2)แบ่งนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ10 คนให้ทั้ง 2 กลุ่ม ช่วยกันระดมความคิดเห็นทำการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมของโปรแกรมฯครั้งนี้ว่ามีข้อดีและข้อบกพร่องอย่างไร แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาผลัดกันนำเสนอข้อสรุปผลที่ทำการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมของแต่ละกลุ่มทำให้เห็นมุมของปัญหาในการทำกิจกรรมทั้งหมดของโปรแกรมจากมุมมองที่หลากหลายมากกว่ามุมมองจากกลุ่มเดียว ซึ่งทำให้เห็นการแก้ปัญหาเพิ่มหลายวิธีอาจมีความแตกต่างกันที่ได้จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมอย่างมีคุณภาพ

ดังนั้นกระบวนการที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เข้าร่วมทำกิจกรรมสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วจะทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์มี การเรียนรู้กิจกรรมสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมทำให้มีประสบการณ์เพิ่มขึ้นทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์สามารถประเมินผลโปรแกรมฯได้อย่างมีคุณภาพด้วย

การวัดและประเมินผล

1. ใบงาน
2. ใบงานสรุปการเรียนรู้
3. แบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ใบงานเมื่อกิจกรรมด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรมจบให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์
1.ทำแบบวัดความลื่นไหลการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยการแสกน Qr code (Posttest) 40คนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2.ให้ทุกคนตอบใบงานสรุปการเรียนรู้ ที่เข้ากลุ่มทดลอง 20 ตน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ใบงานสรุปการเรียนรู้

ผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งที่ 5 ด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม

.....

.....

ความรู้สึกต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม

.....

.....

ความรู้สึกหลังเสร็จสิ้นจากการทำกิจกรรมด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม

.....

.....

จากการเข้าร่วมทำกิจกรรมด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม ได้นำไปประยุกต์ใช้

.....

.....

จากการเข้าร่วมจากการทำกิจกรรมด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม

ส่งเสริมทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1.....

2.....

3.....

ประโยชน์ที่ได้รับในการเข้าร่วมการทบทวนความรู้เรื่องกิจกรรมด้านการสะท้อนที่ชัดเจนขณะที่ทำกิจกรรม ครั้งนี้

.....

.....

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ผลงานนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ร่วมกลุ่มทดอง

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37
1903931501

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ภาคผนวก ฉ
แบบสัมภาษณ์อาจารย์พยาบาลศาสตร์
แบบสอบถามความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

แบบสัมภาษณ์อาจารย์พยาบาลศาสตร์

แบบสัมภาษณ์อาจารย์พยาบาลศาสตร์นี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาเครื่องมือวัดและประสิทธิผลของโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชโดยสถานการณ์จำลองเสมือนจริงที่มีต่อความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ของนักศึกษาปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์สถาบัน วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นแนวทางหาองค์ประกอบความลื่นไหลในการเรียนรู้ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชและแนวทางการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวช ขอให้ท่านตอบคำถามตามการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยรวมทั้งแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวช จึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ นามสมมติ.....
2. เพศ

( ) หญิง

( ) ชาย

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. อายุ: .....ปี.....เดือน

4. เป็นผู้ที่สอนและมีประสบการณ์นิเทศการฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชในระดับสูง

( ) 2 ปี ขึ้นไป

( ) 3 ปี

( ) มากกว่า 4 ปี ขึ้นไป

5. สำเร็จการศึกษาระดับ

( ) ปริญญาโทสาขาการพยาบาลศาสตร์จิตเวช

( ) ปริญญา เอกสาขาการพยาบาลศาสตร์จิตเวช

( ) หลักสูตรการพยาบาลศาสตร์เฉพาะทางสาขาการพยาบาลศาสตร์สุขภาพจิตและจิตเวช ณ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

( ) หลักสูตรการพยาบาลศาสตร์เฉพาะทางสาขาการพยาบาลศาสตร์สุขภาพจิตและจิตเวช ณ โรงพยาบาลศาสตร์ศรีธัญญา

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

7. สถาบันที่ทำการสอนปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวช คือ .....

คำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับอาจารย์พยาบาลศาสตร์

1."ความลื่นไหล" ตามความหมายของอาจารย์คืออะไร ช่วยอธิบายว่าเป็นอย่างไร0

4

1.1 ในฐานะของอาจารย์ ช่วยบอกความแตกต่างของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มีและไม่มี" ความลื่นไหล" ว่าแตกต่างกันอย่างไร

นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่มี "ความลื่นไหล"	นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ไม่มี"ความลื่นไหล"
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

1.2 หากกล่าวถึงแนวคิด"ความลื่นไหล"ที่มีองค์ประกอบ1-9คือ

1.2.1ในขณะที่ท่านเป็นอาจารย์พยาบาลศาสตร์ ขอให้ท่านเล่า

คุณลักษณะของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่ควรมี ที่สะท้อนให้เกิดการเรียนรู้ได้แบบลื่นไหลจนลืมเวลา

1) องค์ประกอบที่1 ความสมดุลระหว่างทักษะของตนเองกับความท้าทายเกี่ยวกับความยากง่ายของงาน

2) องค์ประกอบที่ 2 เป้าหมายที่ชัดเจนที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ของกิจกรรมอย่างชัดเจน

3) องค์ประกอบที่ 3 การสะท้อนที่ชัดเจน ในขณะทำกิจกรรม

4) องค์ประกอบที่ 4 การจดจ่อกับกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อบุคคลกำลังทำกิจกรรม

5) องค์ประกอบที่ 5ความรู้สึกของการควบคุม ในการทำกิจกรรมด้วยความรู้สึกเพลินสบายใจ และไม่รู้สึกถึงความกังวลใจ

6) องค์ประกอบที่ 6 การสูญเสียการรับรู้ จนไม่มีความสนใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ในอนาคต หรือ สิ่งกระตุ้น อื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม

7) องค์ประกอบที่ 7การกลมกลืนของการกระทำกับการรับรู้

8) องค์ประกอบที่ 8 การเปลี่ยนแปลงของเวลา

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

9) องค์ประกอบที่ 9ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ

อาจารย์เห็นว่าครอบคลุมกับความหมายที่ให้ไว้หรือยัง ถ้ายังมีมิติอะไรเพิ่มเติม ถ้าครอบคลุมแล้วอาจารย์ช่วยอธิบายองค์ประกอบ1-9 ว่ามีความหมาย และลักษณะอย่างไร ในบริบทของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1.3 ในฐานะที่ท่านเป็นอาจารย์พยาบาลศาสตร์ ขอให้ท่านเล่าถึงการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลศาสตร์เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวช

1.4 ในขณะที่ท่านเป็นอาจารย์พยาบาลศาสตร์ ขอให้ท่านเล่าถึงประสบการณ์ตอนที่เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ อะไรคือสิ่งที่ทำให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวช

2.ในขณะที่ท่านเป็นอาจารย์พยาบาลศาสตร์ ขอให้ท่านเล่าเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวช

2.1ในขณะที่ท่านเป็นอาจารย์พยาบาลศาสตร์ ท่านคิดว่าการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกให้เกิดความลื่นไหลในการเรียนรู้ อย่างไร

2.1.1แนวทางในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวช

2.1.2 ควรมีรูปแบบและขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวช

2.2 ในขณะที่ท่านเป็นอาจารย์พยาบาลศาสตร์ ที่ท่านเป็นอาจารย์พยาบาลศาสตร์ ท่านคิดว่าควรจัดในการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลศาสตร์จิตเวชให้มี ความลื่นไหลในการเรียนรู้ อย่างไร

2.2.1การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.2.2 การกิจกรรม

2.2.3การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ

2.3 ในฐานะที่ท่านเป็นอาจารย์พยาบาลศาสตร์ ท่านคิดว่า การเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติ การพยาบาลศาสตร์จิตเวช ควรมีบทบาทอย่างไร และเพราะเหตุใดต้องรู้บทบาทหน้าที่

2.3.1บทบาทหน้าที่อาจารย์พยาบาลศาสตร์

2.3.2บทบาทหน้าที่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

แบบวัดเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ระยะที่ 1 พัฒนาเครื่องมือวัดเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 31 ข้อ แบบวัดแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

คาชี้แจง: ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย(✓) ในข้อที่ตรงกับตัวท่าน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

(หากท่านไม่ใช่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่กำลังศึกษาในปัจจุบันตามหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ศาสตรบัณฑิตประจำปีการศึกษา 2568 หรือไม่สะดวกใจที่จะตอบคำถามนี้ กรุณาหยุดทำแบบวัด ทั้งนี้ การไม่เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้จะไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อท่าน ขอขอบคุณสาหรับความร่วมมือของท่านในการพิจารณาเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้)

1. ชื่อนามสมมติ.....

2. เพศ ( ) หญิง

( ) ชาย

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. อายุ: ..... ปี……..เดือน

4.สถาบันที่ศึกษา

( )วิทยาลัยพยาบาลศาสตร์บรมราชชนนีกรุงเทพ

( )วิทยาลัยพยาบาลศาสตร์บรมราชชนนีจังหวัดนนทบุรี

( )คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

( )คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

5.เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2

( ) ชั้นปีที ( ) ชั้นปีที่ 4

6.เกรดเฉลี่ยสะสม.....

7.ปัจจุบันนักศึกษาพยาบาลศาสตร์พักอาศัย

7.1( )หอพัก ( ) นอกมหาวิทยาลัย ( ) ในมหาวิทยาลัย

7.2 ( ) บ้าน ( ) พ่อแม่ ( ) ญาติ

( ) เพื่อน

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตอนที่ 2 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
องค์ประกอบที่1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้า หมายกับกิจ กรรมที่ต้องทำ						
1.	เมื่อทำกิจกรรมใด ๆ ฉันมีเป้าหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการบรรลุ					
2.	ฉันสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ทำในกิจกรรมกับเป้าหมายของฉันได้					
3.	ฉันสามารถประเมินได้ว่าทักษะของฉันเหมาะสมกับความท้าทายของกิจกรรมหรือไม่					
4.	เมื่อฉันมีเป้าหมายชัดเจนฉันรู้ว่าต้องทำอะไรต่อไป					
5.	ฉันสามารถปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้					
องค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม						
6.	ฉันรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่าฉันทำได้ดีเพียงใดขณะทำกิจกรรม					
7.	การได้รับข้อเสนอแนะที่ชัดเจนช่วยให้ฉันรู้ว่าต้องพัฒนาอะไร					
8.	ข้อมูลสะท้อนคิดช่วยพัฒนาทักษะของฉัน					
9.	ข้อเสนอแนะจากอาจารย์หรือเพื่อนช่วยให้ฉันนำไปปรับใช้กับการเรียนรู้ของฉันได้ดีขึ้น					
10.	ฉันมีแรงจูงใจมากขึ้นเมื่อได้รับ					

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	เสียงสะท้อนที่ช่วยให้เห็นจุดที่ต้องปรับปรุง					
11.	ฉันชอบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้สะท้อนการเรียนรู้ของตนเองระหว่างทำกิจกรรม					
12.	ฉันยอมรับข้อเสนอแนะที่ตรงไปตรงมาเพราะช่วยให้ฉันพัฒนาตนเองได้					
องค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ						
13.	ฉันรู้สึกอิสระในการทำกิจกรรมโดยไม่ถูกกดดันจากสิ่งภายนอก					
14.	ฉันสนุกกับกิจกรรมที่ทำโดยไม่หวังผลตอบแทนในอนาคต					
15.	ฉันรู้สึกว่ากิจกรรมที่ทำมีคุณค่าในตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการยอมรับจากผู้อื่น					
16.	เมื่อได้ทำกิจกรรมที่ฉันสนใจ ฉันจดจ่อได้อย่างเต็มที่โดยไม่รู้สึกถูกบังคับ					
17.	ฉันตัดสินใจแนวทางการทำกิจกรรมได้เองโดยไม่ต้องมีคนคอยกำกับ					
18.	ฉันชอบทำกิจกรรมที่ให้โอกาสฉันได้คิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง					

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
19.	ฉันกล้าลองทำสิ่งใหม่ ๆ โดยไม่กลัวความผิดพลาด					
20.	ฉันสามารถปรับตัวและเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จริง					
21.	ฉันรู้ว่าสิ่งที่ทำอยู่เป็นสิ่งที่ฉันเลือกเองและมีความหมายสำหรับฉัน					
องค์ประกอบที่ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม						
22.	ฉันจดจ่อกับกิจกรรมที่สำคัญได้เต็มที่โดยไม่วอกแวก					
23.	ฉันสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่รู้สึกถึงเวลาที่ผ่านไป					
24.	ฉันดำดิ่งอยู่กับกิจกรรมที่ทำจนไม่สนใจสิ่งรอบข้าง					
25.	ฉันใช้ความรู้และความสามารถที่มีอยู่ทำกิจกรรมได้อย่างเต็มศักยภาพ					

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตอนที่ 2 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์(ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
องค์ประกอบที่ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม(ต่อ)						
26.	ฉันมีสมาธิและความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่เมื่อทำงานหรือฝึกปฏิบัติ					
27.	ความตั้งใจและสมาธิช่วยให้ฉันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
28.	ฉันสังเกตได้ว่าตัวเองจดจ่ออยู่กับกิจกรรมที่ทำ					
29.	ฉันให้ความสนใจเต็มที่เมื่อทำงานหรือฝึกปฏิบัติ					
30.	ฉันรับมือกับความท้าทายระหว่างทำกิจกรรมได้โดยไม่เสียสมาธิ					
31.	ฉันจดจ่อกับงานหรือกิจกรรมได้นานโดยไม่รู้สึกเบื่อ					

แบบวัดเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ระยะที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวัดเกี่ยวกับความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

จำนวน 20 ข้อ แบบวัดแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

คาชี้แจง: ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย (✓) ในข้อที่ตรงกับตัวท่าน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

(หากท่านไม่ใช่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ที่กำลังศึกษาในปัจจุบันตามหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ประจำปีการศึกษา 2568 หรือไม่สะดวกใจที่จะตอบคำถามนี้ กรุณาหยุดทำแบบวัด ทั้งนี้ การไม่เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้จะไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อท่าน ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือของท่านในการพิจารณาเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้)

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

1. ชื่อนามสมมติ.....

2. เพศ ( ) หญิง

( ) ชาย

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. อายุ: ..... ปี……..เดือน

4.สถาบันที่ศึกษา

( ) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อ.องครักษ์ จ.นครนายก

( ) วิทยาลัยพยาบาลศาสตร์บรมราชชนนีจังหวัดนนทบุรี

( ) คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

( ) คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

5.เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

( ) ชั้นปีที่ 1 ( ) ชั้นปีที่ 2

( ) ชั้นปีที่ 3 ( ) ชั้นปีที่ 4

6.เกรดเฉลี่ยสะสม.....

7.ปัจจุบันนักศึกษาพยาบาลศาสตร์พักอาศัย

7.1( )หอพัก ( ) นอกมหาวิทยาลัย

( ) ในมหาวิทยาลัย

7.2 ( ) บ้าน ( ) พ่อแม่ ( ) ญาติ

( ) เพื่อน

ตอนที่ 2 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
องค์ประกอบที่1 ความเชื่อมโยงระหว่างเป้า หมายกับกิจ กรรมที่ต้องทำ						
1.	เมื่อทำกิจกรรมใด ๆ ฉันมีเป้าหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการบรรลุ					
2.	ฉันสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ทำในกิจกรรมกับเป้าหมายของฉันได้					

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
3.	ฉันสามารถประเมินได้ว่าทักษะของฉันเหมาะสมกับความท้าทายของกิจกรรมหรือไม่					
4.	เมื่อฉันมีเป้าหมายชัดเจนฉันรู้ว่าต้องทำอะไรต่อไป					
5.	ฉันสามารถปรับวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้					
องค์ประกอบที่ 2 การสะท้อนที่ชัดเจนในขณะที่ทำกิจกรรม						
6.	การได้รับข้อเสนอแนะที่ชัดเจนช่วยให้ฉันรู้ว่าต้องพัฒนาอะไร					
7.	ข้อมูลสะท้อนคิดช่วยพัฒนาทักษะของฉัน					
8.	ข้อเสนอแนะจากอาจารย์หรือเพื่อนช่วยให้ฉันนำไปปรับใช้กับการเรียนรู้ของฉันได้ดีขึ้น					
9.	ฉันมีแรงจูงใจมากขึ้นเมื่อได้รับเสียงสะท้อนที่ช่วยให้เห็นจุดที่ต้องปรับปรุง					
10.	ฉันยอมรับข้อเสนอแนะที่ตรงไปตรงมาเพราะช่วยให้ฉันพัฒนาตนเองได้					
	องค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ					
11.	ฉันตัดสินใจแนวทางการทำกิจกรรมได้เองโดยไม่ต้องมีคนคอยกำกับ					
12.	ฉันชอบทำกิจกรรมที่ให้โอกาสฉันได้คิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
13.	ฉันสามารถปรับตัวและเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จริง					

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ตอนที่ 2 แบบวัดความลื่นไหลในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์(ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 ประสบการณ์ที่เป็นอิสระ						
14.	ฉันรู้ว่าสิ่งที่ทำอยู่เป็นสิ่งที่ฉันเลือกเองและมีความหมายสำหรับฉัน					
องค์ประกอบที่ 4 การจดจ่อและดำดิ่งในกิจกรรม						
15.	ฉันสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่รู้สึกถึงเวลาที่ผ่านไป					
16.	ฉันมีสมาธิและความมุ่งมั่นอย่างเต็มที่เมื่อทำงานหรือฝึกปฏิบัติ					
17.	ความตั้งใจและสมาธิช่วยให้ฉันทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
18.	ฉันสังเกตได้ว่าตัวเองจดจ่ออยู่กับกิจกรรมที่ทำ					
19.	ฉันรับมือกับความท้าทายระหว่างทำกิจกรรมได้โดยไม่เสียสมาธิ					
20.	ฉันจดจ่อกับงานหรือกิจกรรมได้นานโดยไม่รู้สึกเบื่อ					

1903931501 SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37

ประวัติผู้เขียน

1903931501
SWU iThesis gs631150112 dissertation / recv: 03092568 22:02:49 / seq: 37